

2.6.2010

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

10 – 2010

Kokousaika: 2.6.2010 klo 16.00 – 23.19

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

10 – 2010

Mötestid: 2.6.2010 kl 16.00 – 23.19

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges
föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

2.6.2010

---

134 §	9
Esityslistan asia nro 3	9
KYSELYTUNTI	9
Kysymykset 26 ja 29	9
Valtuutettu Kolbe	9
Valtuutettu Hellström	9
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	10
Valtuutettu Kolbe	12
Valtuutettu Hellström	13
Valtuutettu Näre	13
Valtuutettu Ojala	13
Valtuutettu Puhakka	14
Valtuutettu Moisio	15
Valtuutettu Saarnio	16
Valtuutettu Arhinmäki	16
Valtuutettu Hakanen	17
Valtuutettu Anttila	17
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	18
135 §	19
Esityslistan asia nro 4	19
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMEN APULAISKAUPUNGINJOHTAJAN VIRKAAN OTTAMINEN	19
Valtuutettu Hellström	19
138 §	19
Esityslistan asia nro 7	19
KAUPUNGINHALLITUKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN	19
Valtuutettu Hakanen	19
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Arhinmäki	21
Valtuutettu Hakanen	21
Valtuutettu Anttila	22
139 §	22
Esityslistan asia nro 8	22
HANKINTALAKIEN MUUTOKSESTA AIHEUTUVAT MUUTOKSET JOHTOSÄÄNTÖIHIN	
Valtuutettu Hakanen	23

2.6.2010

Ledamoten Wallgren	24
Valtuutettu Vikstedt	24
140 §	25
Esityslistan asia nro 9	25
KANSAINVÄLINEN DESIGNSÄÄTIÖ -NIMISEN SÄÄTIÖN PERUSTAMINEN	25
Valtuutettu Paavolainen	25
Valtuutettu Sumuvuori	26
Valtuutettu Karu	26
Valtuutettu Kolbe	27
Valtuutettu Arhinmäki	27
Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)	28
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)	28
Valtuutettu Kolbe	28
136 §	29
Esityslistan asia nro 5	29
PALVELUVERKKOJEN KEHITTÄMINEN	29
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava	29
Valtuutettu Arhinmäki	30
Valtuutettu Moisio	31
Valtuutettu Holopainen	33
Valtuutettu Rätty	34
Valtuutettu Ojala	35
Valtuutettu Rissanen	37
Valtuutettu Hakanen	38
Valtuutettu Pakarinen	40
Valtuutettu Gadd	42
Valtuutettu Pajamäki	43
Valtuutettu Puhakka	44
Valtuutettu Virkkunen	46
Valtuutettu Männistö	48
Ledamoten Torvalds	50
Valtuutettu Saarnio	51
Valtuutettu Karhuvaara	52
Valtuutettu Kolbe	54
Valtuutettu Suomalainen	55
Valtuutettu Vesikansa	57
Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)	58
Valtuutettu Koskinen	58
Valtuutettu Anttila	59
Valtuutettu Valtonen	60

2.6.2010

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	61
Valtuutettu Ebeling	62
Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)	63
Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)	64
Ledamoten Oker-Blom	64
Ledamoten Björnberg-Enckell	65
Valtuutettu Vikstedt	67
Valtuutettu Ingervo	67
Valtuutettu Vuorinen	69
Valtuutettu Urho	69
Valtuutettu Muurinen	71
Valtuutettu Autti	71
Valtuutettu Soininvaara	73
Valtuutettu Rätty (vastauspuheenvuoro)	74
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff (vastauspuheenvuoro)	74
Valtuutettu Bergholm	75
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Sarkomaa (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Bergholm (vastauspuheenvuoro)	77
Valtuutettu Peltokorpi	78
Valtuutettu Skoglund	79
Valtuutettu Hakanen	80
Valtuutettu Romakkaniemi	82
Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro)	83
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Vesikansa (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Romakkaniemi (vastauspuheenvuoro)	85
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)	85
Valtuutettu Kuikka	85
Valtuutettu Luukkainen	86
Valtuutettu Aaltio	87
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)	88
Valtuutettu Romakkaniemi (vastauspuheenvuoro)	89
Valtuutettu Aaltio (vastauspuheenvuoro)	89
Valtuutettu Bergholm	89
Valtuutettu Ojala	90
Valtuutettu Asko-Seljavaara	90
Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)	92
Valtuutettu Autti (vastauspuheenvuoro)	92
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	93
Valtuutettu Lahti	93
Valtuutettu Siimes	94

2.6.2010

Valtuutettu Sademies	95
Valtuutettu Elo	96
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff	96
Valtuutettu Anttila	97
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava (vastauspuheenvuoro)	98
Valtuutettu Asko-Seljavaara	98
Valtuutettu Puhakka	99
142 §	99
Esityslistan asia nro 11	99
SAVUTON HELSINKI - TUPAKOINNIN EHKÄISY- JA VÄHENTÄMISOHJELMAN 2007-2015 JATKOTOIMENPITEET	100
Valtuutettu Vuorela	100
Valtuutettu Halla-aho	101
Valtuutettu Krohn	102
Valtuutettu Ojala	103
Valtuutettu Karhuvaara	104
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)	105
Valtuutettu Halla-aho (vastauspuheenvuoro)	106
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	106
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	106
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)	107
Valtuutettu Ingervo	107
Valtuutettu Arhinmäki	108
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	109
Valtuutettu Saarnio	109
Valtuutettu Bryggare	110
Valtuutettu Kuuskoski	110
Valtuutettu Autti	110
Valtuutettu Ebeling	112
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	113
Valtuutettu Pelkonen	113
Valtuutettu Ojala	114
Valtuutettu Arhinmäki	115
Valtuutettu Karu	115
Valtuutettu Kolbe	116
Valtuutettu Raatikainen	117
Valtuutettu Näre	117
Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)	118
Valtuutettu Tenkula	118
Valtuutettu Ebeling	119
Valtuutettu Bryggare	119

2.6.2010

Valtuutettu Brax	120
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	121
Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)	122
Valtuutettu Brax (vastauspuheenvuoro)	122
Valtuutettu Paavolainen	123
Valtuutettu Bergholm	124
Valtuutettu Vuorela	124
Valtuutettu Soininvaara	125
Valtuutettu Elo	126
Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff	126
Valtuutettu Virkkunen	127
Ledamoten Torvalds	127
Valtuutettu Perkiö	127
Valtuutettu Helistö	128
Valtuutettu Halla-aho	128
Valtuutettu Näre	129
Valtuutettu Krohn	129
Valtuutettu Ojala	130
Valtuutettu Brax	130
Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen	131
Valtuutettu Halla-aho	131
Valtuutettu Vuorela	132
Valtuutettu Taipale	132
Valtuutettu Luukkainen	133
Valtuutettu Kuuskoski	133
Valtuutettu Raatikainen	134
Valtuutettu Ojala	134
Valtuutettu Elo	134
143 §	135
Esityslistan asia nro 12	135
KÄRÄJÄOIKEUDEN LAUTAMIEHEN VALINTA	135
Valtuutettu Halla-aho	135
144 §	135
Esityslistan asia nro 13	135
LÄNSI-HELSINGIN LUKION LOPETTAMINEN	135
Valtuutettu Pakarinen	135
Valtuutettu Arhinmäki	137
Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)	139
Ledamoten Björnberg-Enckell	139

2.6.2010

Valtuutettu Kuikka	140
Valtuutettu Ebeling	140
Valtuutettu Arhinmäki	140
Valtuutettu Hakanen	141
Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen	142
Valtuutettu Karhuvaara	143
Valtuutettu Urho	143
Valtuutettu Virkkunen	145
Valtuutettu Lohi	146
Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)	148
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	148
Valtuutettu Lohi (vastauspuheenvuoro)	149
Valtuutettu Ingervo	149
Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)	150
Valtuutettu Pakarinen	151
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)	152
Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen	153
Valtuutettu Hakanen	153
Valtuutettu Lohi	154
Valtuutettu Virkkunen	155
Valtuutettu Ingervo	156
Valtuutettu Ebeling	156
145 §	156
Esityslistan asia nro 14	156
LAAJASALON ALA- JA YLÄASTEEN KOULUJEN HALLINNOLLINEN YHDISTÄMINEN	156
Valtuutettu Puura	157
330 §	157
Esityslistan asia nro 15	157
JÄTKÄSAAREN KAHDEN TONTIN VUOKRAUSPERUSTEET (LÄNSISATAMA, JÄTKÄSAARI, TONTIT NRO 20812/1 JA 4)	158
Valtuutettu Hakanen	158
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava	158
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	158
Valtuutettu Hakanen	159
Valtuutettu Koskinen	159
Valtuutettu Vuorinen	159
Valtuutettu Hakanen	160

2.6.2010

---

134 §

Esityslistan asia nro 3

KYSELYTUNTI

Kysymykset 26 ja 29

Valtuutettu Kolbe

Kiitos puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsingin kaupungin uusimassa strategiassa edellytetään panostusta kaupunkitapahtumiin. Muutaman viime vuosikymmenen aikana Helsinkiin onkin saatu kiitettävästi uudentyyppisiä yhteisöllisiä katutapahtumia ja yleisötilaisuuksia.

Senaatintori on pääkaupunkimme – ja Suomen – merkittävin julkinen tila. Sen tilallista roolia havainnollistavat ympäröivät rakennukset: valtioneuvoston linna, yliopiston päärakennus, Helsingin kaupungintalo ja Tuomiokirkko. Torin käyttö onkin vahvasti liittynyt valtiolliseen, akateemiseen ja poliittiseen kehitykseen. Toritilan avoimuus on ollut tärkeä periaate. Senaatintorilla helsinkiläiset ovat kohdanneet toisiaan avoimesti ja kontrolloimatta.

Viime vuosina Senaatintorin kaupallinen käyttö on yleistynyt. Konsertit, urheilu-, ruoka- ja taidetapahtumat, maakuntapäivät ja jopa skeittikisa ovat olleet avoimia tilaisuuksia – torille kerääntyneet helsinkiläiset ovat luoneet hengen näihin tapahtumiin.

Helsinki on aikaisemminkin vuokrannut julkisia katu-, tori- ja puistotilojaan maksullisiin tilaisuuksiin. Tällöin tapahtuma ja suunniteltu tila ovat sopineet toinen toisiinsa. Nyt kysymys Senaatintorin vuokraamisesta maksulliseen yksityistilaisuuskäyttöön tuo ennen näkemättömän ulottuvuuden kaupungin tilakäytäntöihin.

Siksi kysynkin, mihin toimiin Helsingin kaupunki aikoo ryhtyä, jotta julkisten ja kaikille avoimien tilojen vuokrauskäytännöistä saataisiin selvät ohjeistukset ja kaupungin arvotilojen käytölle pysyvät määräykset?

Kiitos.

Valtuutettu Hellström

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

2.6.2010

Kaupungin julkista tilaa vuokrataan hyvin erilaisilla periaatteilla: Senaatintori ollaan vuokraamassa konserttia varten hintaan 7 400 € kolmelta päivältä. Lumilautailutapahtumalle tilaa ei aikanaan vuokrattu lainkaan. Purjehduksen EM-kisoja varten käsittelyssä on esitys, jonka mukaan alue vuokrattaisiin ilmaiseksi purjehdusvälineiden säilytykseen lähes kuukaudeksi. Muutama vuosi sitten Toyotalle vuokrattiin rautatien tontti noin 2 000 eurolla. Marimekko sai aikanaan Espan puiston ilmaiseksi, koska tilaisuudessa ei myyty mitään. Samoihin aikoihin Maailma Kylässä -tapahtumalta perittiin vuokra, koska tilaisuudessa oli myyntiä. Puistossa järjestettävästä kirpputoritapahtumasta peritään vuokraa 70 € pöydältä, mikä on kohtuullisen tehokas tapa estää esimerkiksi asukasyhdistysten järjestämät kirpputorit. Keskusta-alueen kirpputoritapahtumia on toisinaan yritetty kieltää kokonaan.

Kaupunkia elävöittävät erilaiset tapahtumat ovat erittäin tervetulleita, ja tapahtumia voi mielellään järjestää monissa eri paikoissa. Vuokraperusteilla ei tulisi ainakaan estää kaupungin elävöittämistä ja kaikille avointa toimintaa. Erilaisten tapahtumien vuokranmääritykset tulisi kuitenkin arvioida nykyistä tasapuolisemmin ja avoimemmin. Vuokrauspäätöksiä tehdään useammassa eri virastossa, ja päätökset voivat vaihdella samanlaisillekin tapahtumille eri tilanteissa.

Esimerkiksi kaupallisten toimijoiden markkinointitapahtumista tulisi periä vuokra, joka vastaa julkisen tilan käyttöä mainostarkoituksissa. Voittoa tavoittelemattomat toimijat voisivat saada julkista tilaa kohtuuhinnalla käyttöönsä, etenkin jos tilaisuudet ovat yleisölle avoimia ja ilmaisia. Monipuoliset tapahtumat toteuttavat kaupungin strategiaa olla hauska Helsinki.

Kysynkin, mitkä ovat kaupungin yleiset periaatteet julkisten tilojen vuokrauksessa?

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Vastauksena valtuutettujen Kolbe ja Hellström kysymyksiin totean kunnioittavasti seuraavaa:
Luvat kaupungin hallinnassa olevan maa-alueen käyttöön haetaan alueesta ja tapahtuman kaupallisuudesta riippuen joko rakennusvirastosta, kiinteistövirastosta, liikuntavirastosta tai joskus peräti Helsingin satamalta. Ei-kaupallisiin tilaisuuksiin myöntää luvat

2.6.2010

---

rakennusvirasto, kaupallisiin tilaisuuksiin kiinteistövirasto. Kaupallisissa tilaisuuksissa myynti- ja mainostoiminta on tilaisuuden järjestämisen päätarkoitus. Joihinkin tapahtumiin tarvitaan lupa useammalta näistä tahoista. Jokaisella virastolla on oma hinnastonsa ja vuokrauskäytäntönsä.

Tilahallinnon kehittämistyöryhmä esitti loppuraportissaan viime vuoden viimeisenä päivänä, että katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden vuokraaminen kaupallisiin tarkoituksiin siirretään tilakeskukselta rakennusvirastolle. Tällöin luvat myönnettäisiin rakennusvirastosta sekä kaupallisiin että ei-kaupallisiin tilaisuuksiin. Rakennusvirastoon siirrettäväksi ehdotettuja tehtäviä ovat mm. ulkomainos- ja kioskipaikkojen sekä ulkoterrassien vuokraaminen ja maankäyttölupien myöntäminen ulkomainontaan sekä kaupallisiin ulkoilmatapahtumiin. Toteutuessaan tämä muutos selkeyttää tilannetta ja parantaa asiakkaitten palveluja. Asia on tarkoitus saattaa valtuuston käsiteltäväksi syksyllä 2010, ja muutosta esitetään voimaan vuoden 2011 alusta. Mikäli suunniteltu muutos toteutuu, rakennusvirasto päivittää yleisten alueiden käytöstä perittävät maksut, ja samalla yhtenäistetään ja päivitetään yleisten alueiden vuokrauskäytännöt ja -periaatteet.

Kaupungin strategiaohjelman 2009– 2012 tavoitteena on, että Helsingin tunnettavuus paranee, minkä vuoksi kaupunki tarvitsee erilaisia tapahtumia. Tapahtumat lisäävät Helsingin houkuttelevuutta matkailukohteena ja elävöittävät kaupungin asukkaiden arkea. Suurten tapahtumien lukumäärä on lähitulevaisuudessa lisääntymässä. Ongelmana on tapahtumiin soveltuvien yleisten alueiden riittämättömyys. Tapahtumien järjestäjät haluavat tapahtumilleen näkyvyyttä, minkä vuoksi tapahtuma-alueen tulee olla sijainniltaan keskeinen. Lisäksi tapahtumapaikan tulee olla helposti saavutettavissa julkisilla kulkuvälineillä.

Yleensä konserttien järjestäminen vaatii raskaita lavarakennelmia, joten niiden sijoittaminen rakennettuun puistoon, esim. Kaivopuistoon tai Hesperianpuistoon on ongelmallista. Konserttialueeksi soveltuvat parhaiten hiekka- tai kivipäälysteiset yleiset alueet. Tällaisia alueita ovat esim. Kaisaniemenkenttä, Rautatientori, Aurorankenttä sekä Senaatintori. Aurorankenttä on varattu toistaiseksi Musiikkitalon rakennustyömaan ja Finlandia-talon perusparannuksen työmaan vaatineen työmaatukialueiden käyttöön.

Senaatintorilla järjestetään 28. päivä tätä kuuta maksullinen konsertti, kanadalainen yhtye ? . Yleisten töiden lautakunta päätti viime viikolla

2.6.2010

---

luvan myöntämisestä konsertin järjestämiseen. Koska suurten tapahtumien lukumäärä on tulevaisuudessa lisääntymässä ja tapahtumakäyttöön soveltuvien alueiden määrä on vähäinen, on Senaatintoria voitava käyttää suuriinkin yleisötapahtumiin siitä riippumatta, onko tapahtuma maksullinen vai ei.

Valtuutettu Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä asiasta, josta tietysti, kun ammattini nyt on olla historian opettaja, niin ehkä muutaman sanan voisin sanoa tästä käytänteestä. Juuri olen kirjoittanut 150 liuskaa siitä, että miten Helsingin julkisten tilojen käyttö on muotoutunut, ja tietysti tässä asiassa kannetaan aika pitkää ja raskasta sanokaamme menneisyyden hiljaisen tiedon ynnä kunnallishallinnollisen käytänteen välistä yhteen kietoutunutta ketjua, joka purkautuu nyt joka kerta, kun käydään tämä keskustelu tilojen ja tapahtumien välisestä suhteesta ja tietysti ennen kaikkea siitä, miten kaupunkitilat luontuvat erityyppisille tapahtumille.

Ehkä tämä järjestelmä, jossa ikään kuin virastojen kautta on haettu tämä lupa, ja toisaalta muistakaamme myös ? merkitys tämän kulttuurin synnyttäjänä on aika olennainen, että se on ollut hyvin pitkään Helsingissä aika tiukka linja näiden suhteen. Siis miten on määritelty se katutapahtuma, on ollut aika tiukka, sitä on kontrolloitu ja arvotettu varsin tarkasti ja ymmärretty ikään kuin kaupunki ja katutilojen kulttuurinen ja poliittinen luonne. Se suuri muutos, mikä on tapahtunut viimeisen 20 vuoden aikana, on, että poliittiset ja yhteiskunnalliset manifestaatiot ovat vähentyneet ja tilalle on saatu ikään kuin näyttävyyttä, kaupallisuus ja markkinointihenkinen tapahtuma. Mikäpä siinä, se on tärkeää, näin me kaikki olemme varmasti onnellisia ja iloisia tästä kehityksestä, joka on avannut meidän kauniin kaupunkimme tiloja, toreja, kenttiä ja muita tälle myös kaupalliselle toiminnalle.

Siitä huolimatta uskoisin, että aika monilla on huoli juuri tästä tilojen arvottamisesta. Apulaiskaupunginjohtaja Sauri totesi tässä, että Senaatintorin käyttö on sallittua. Kysymykseni kuului juuri siitä, että pitääkö meidän hyväksyä tämä, siis että kuitenkin on tila ja paikka.

Kiitos.

2.6.2010

Valtuutettu Hellström

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitoksia vastauksesta. On erittäin tarpeellista, että nämä asiat katsotaan uudestaan ja määritellään vuokraperusteet avoimesti ja tasapuolisesti. Kuten mainitsemistani esimerkeistäkin huomaa, esimerkiksi juuri tämä kaupallisuuden määritelmä on kyllä ollut hyvin hämärä, kun näistä tapahtumista, joita mainitsin, Marimekon muotinäytös tulkittiin ei-kaupalliseksi tilaisuudeksi, Maailma kylässä kaupalliseksi tilaisuudeksi ja asukasyhdistysten kirpputorit, joissa vaikka lapset voivat myydä vanhoja lelujaan, ovat kaupallisia tilaisuuksia. Tiedän myös, että esim. keskusta-alueen kirpputorihankkeesta on todettu, että ei tänne mitään rättejä keskustaan tuoda. Niin tämä ei todellakaan vastaa sitä, millä lailla ajattelisi näin kaupunkilaisena, että minkälaista toimintaa tässä kaupungissa voisi olla.

Sen sijaan mielestäni Senaatintori on erinomainen paikka järjestää tilaisuuksia. Siellähän on valmiiksi hieno katsomo paikallaan, ja käsittääkseni se on juuri se kulma Helsinkiä, jonne elävöittämistä kaivataan, joten itse kyllä kannatan, että siellä järjestetään monenmoista.

Valtuutettu Näre

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos vastauksesta. Viime valtuustokaudella tein aloitteen samasta kysymyksestä ja jos oikein muistan, vastauksena todettiin, että vuokrausperiaatteita ollaan laatimassa yhtenäisemmiksi. Työryhmä, johon vastauksessa viitattiin, on nähtävästi tehnyt juuri tätä työtä. Yhtenäiset vuokrausperiaatteet ja vuokraustoiminta, sen keskittäminen, tuntuu juuri oikeansuuntaiselta ratkaisulta, jotta toimijoita voitaisiin kohdella yhdenvertaisesti. Toivoo sopiikin, että kaupunkitilan käyttö palvelee kansalaistoimintaa eikä ei-kaupallisia toimijoita syrjittäisi.

Valtuutettu Ojala

Arvoisa puheenjohtaja.

? ovat oikealla asialla, ja kuten on käynyt ilmi, tilanne on tällä hetkellä

2.6.2010

---

vähintäänkin sekava. On erittäin tärkeää, että päästäisiin siihen tilanteeseen, mitä apulaiskaupunginjohtaja Sauri täällä totesi, eli että olisi yksi taho, joka myöntää nämä luvat ja että olisi yhtenäiset maksukäytännöt. Siltikin väitän edelleen myös, että tämä käsitesekamelska ei ole vieläkaan ihan selvä. Ei ole kysymys pelkästään siitä, onko kaupallinen ja ei-kaupallinen vaan on myös, että onko maksullinen tilaisuus. Nyt on käynyt ilmi, että maksullinen voi olla ei-kaupallinen, joka herättää tietysti jo vähän ajatuksia.

Keskeistä kyllä on se, että tätä käytäntöä pitäisi helpottaa. Meillä on nyt Helsingissä myös tämä tapahtumayksikkö, ja sen yhteydessähän on useaan otteeseen puhuttu myös siitä, että tapahtumien järjestäjät todellakin hakisivat yhdeltä luukulta ja saisivat kaikki ohjeet sieltä. Nythän on niin, että vaikka me keskittäisimme rakennusvirastolle kaikki nämä luvat, niin kuitenkin esim. ympäristönsuojelulain mukaisesti, jos käytetään vahvistuslaitteita, siitä pitää tehdä ilmoitus ympäristökeskukselle, poliisille pitää tehdä kokoontumislain mukainen ilmoitus. Sen lisäksi vielä, mikäli tilaisuudessa on elintarvikkeiden tarjoilua ja myyntiä, siitäkin pitää tehdä terveydensuojelulain mukainen ilmoitus jne., eli hyvin monia lupia pitää hakea. Toivon, että tähän saadaan selkeä yhtenäinen käytäntö.

Lopuksi toteaisin valtuutettu Hellströmille, että se tilanne, että EM-purjehduskilpailuiden osalta ei perittäisi mitään maksua tästä tontinvuokrasta, niin se ei pidä paikkaansa. Yleisten töiden lautakunta päätti, että siitä peritään vuokraa.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Jatkan tuosta valtuutettu Ojalan puheenvuorosta. Hän nosti erittäin hyvin tämän lupakäytäntöjen viidakon esiin. Ajatellen ihan kansalaisjärjestöjen tilaisuuksien järjestämistä meillä pitäisi olla tällainen "yhden luukun periaate" mahdollisimman pitkälle toteutettuna. Mietinkin tuossa apulaiskaupunginjohtaja Saurin puheenvuoron aikana tätä, kun hän kertoi meille, että itse asiassa tämä asia on tulossa meille valtuustoon ja maksukäytäntöjä yhtenäistetään, niin samalla voisi kyllä miettiä juuri, että miten tätä lupakäytäntöpuolta saataisiin, erityisesti pienten järjestöjen toimintaa tukisi "yhden luukun periaate" lupakäytännöissä.

Toinen asia, mielestäni valtuutettu Hellström nosti ansiokkaasti esille

2.6.2010

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

Oikeastaan edelliset puhujat ovat tehneet vähän turhaksi tämän minun puheenvuoroni. Tarkoitus oli myös kiinnittää huomiota tähän yhden luukun periaatteeseen. Nimittäin tapahtumiaan ei ole vain keskustassa vaan myös laidoilla, ja monta kertaa järjestäjillä ei ole sitä ammattitaitoa, joka vaadittaisiin tapahtuman järjestämiseksi. Voi olla pieni tapahtuma, joka kasvaa suureksi, ja tässä mielessä olisi tällainen yhden luukun periaate erittäin käyttökelpoinen. Tänä päivänä nimittäin tuntuu siltä, että poliisi ja pelastuslaitos esim. suhtautuvat huomattavasti myönteisemmin tapahtumien järjestämiseen kuin kaupunki. Se saattaa vain johtua siitä, että on tiettyä epätietoisuutta kaupungin osalta, mille viranomaiselle tämä asianomainen tilaisuus kuuluu. Tässä mielessä yhteen paikkaan keskittäminen palvelisi sekä tilaisuuden järjestäjää että kaupunkia ja selventäisi tätä nykyistä tilannetta, joka on vähintäänkin epäselvä.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Keskustelua on käyty Senaatintorin ympärillä erityisesti. Senaatintorihan soveltuu, niin kuin muut keskusta-alueet, hyvin erilaisille tapahtumille. Oleellista on se, että tapahtumat eivät ole sellaisia, että ne sulkevat pitkäksi aikaa tavallisilta helsinkiläisiltä ja muilta Helsingissä liikkuvilta mahdollisuuden osallistua. Täällä on moneen kertaan oikeastaan sanottu ne asiat, joita ajattelin sanoa, mutta oleellista mielestäni periaatteena on se, että jos puhtaallisesti kaupalliset, esim. suuryritykset haluavat joitakin tiloja, niin pitäähän vuokratason olla toisentyppinen kuin pienillä järjestöillä. Jollekin järjestölle 100 €:n, puhumattakaan 1 000 €:n vuokrasta tilaisuutta varten on este tilaisuuden järjestämiselle. Samaan aikaan monikansallisille suuryrityksille sillä ei ole mitään merkitystä tällaisella summalla, että sitä pitää huomioida näiden järjestöjen, ovat ne yrityksiä tai yhdistyksiä tai järjestöjä tai toimintaryhmiä, niin niiden koko ja varallisuus ja tarkoitus vuokran suuruudessa.

Toinen seikka, jonka haluan nostaa esille, on se, että pitäisi tarkkaan miettiä, että mitkä ovat Helsingin kokonaisuuden kannalta järkeviä

2.6.2010

---

paikkoja järjestää tilaisuuksia. Esim. Kaisaniemenpuistossa, jossa on Helsinginniemen ainoa täysimittainen jalkapallokenttä, niin se on kesällä täynnä erilaisia tilaisuuksia samaan aikaan, joka estää pienten poikien ja tyttöjen pelaamisen. Samaan aikaan Töölönlahden puolella, jossa oli ajateltu, että siellä on kenttä tällaisia varten, ammottaa usein tyhjänä. Rautatientoria ei käytetä niin usein hyväksi kuin Kaisaniemenkenttää. Lopuksi totean sen, että olen iloinen siitä, että Guns N' Rosesin konsertti ilmeisesti on tyypistynyt sillä tavalla, että se ei ole jalkapallokenttien päällä, mutta miettii sitä, että siinä oli koko kesäksi menossa Käpylän kenttien kunto kyseenalaiseen tilaan, mutta nyt se jää ilmeisesti hiekkakentän puolelle. Kun meillä on tyhjiä satama-alueita, miksi niitä ei viedä sinne vaan urheilukenttien päälle?

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Helsingissä on todellakin tarvetta lisätä kaikille avointen julkisten, ei-kaupallisten tilojen määrää. Haluaisin oikeastaan nostaa yhden asian esille, joka ei tässä vielä paljon ole esillä ollut. Näiden tilojen maksuttomuuden tai alhaisten vuokrien ohella asukastoiminnan, kansalaisjärjestöjen, ei-kaupallisen kulttuurin kannalta on usein ongelma myös se, että Helsingin Energia tai muut kaupungin liikelaitokset perivät korkeita maksuja erilaisista tapahtumien järjestämiseen välttämättä liittyvistä palveluista, kuten sähköstä. Toivoisin, että tässä jatkossa näiden tilavuokrien ohella myös tähän maksupolitiikkaan ja sen kohtuullistamiseen kiinnitetään huomiota.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse olen samaa mieltä, että on hyvä, että nämä asiat nyt kerrankin selvitetään perusteellisesti. Olen valtuutettu Kolben kanssa samaa mieltä, että kansalaistoimintaan ja ei-kaupalliseen toimintaan ja sitten kaupalliseen toimintaan liittyvät tapahtumat ja tilavuokrat pitää käsitellä erikseen ja tehdä niitä koskevat linjaukset niin, että kaupungissa todella tulisi monipuolinen tapahtumien kirjo. Mutta kun kerran tähän asiaan nyt ruvetaan paneutumaan, niin kyllä saman tien pitäisi pohtia myös puistojen käyttöä ja myös, että millä tavalla puistot sitten otetaan mukaan tähän kokonaisuuteen. Nythän, jos ajatellaan puistojen siivouksesta aiheutuvia kustannuksia, nehan ovat todella isot ja vievät suuren osan määrärahoista, ja sitä pitäisi myös pohtia. Samaten pitäisi

2.6.2010

---

pohtia myös katutilan käyttöä, että esim. tällä hetkellä kun katsoo, miten kaupunki on yhtenä rakennustyömaana ja monessa paikassa, niin se todella tämä rakentaminen haittaa asukkaiden jokapäiväistä elämää puhumattakaan palo- ja pelastustoiminnasta jne. Kyllä tulee mieleen, että onkohan tässä kaikki asiat, esim. omilla nurkillani kun katselen niin mietin, että mitenkähän palo- ja pelastustoimen asiat on näissä katutilavuokrauksissa otettu huomioon.

Jos haluamme edistää tällaista kirpputori-, antiikkimarkkinat-, kirjamessutapahtumien pitämistä katutiloissa, niin sitten kyllä saman tien voitaisiin pohtia myös vähän, että voisiko kaupunki suunnitella jonkinlaisia kalusteita, jotka olisivat vuokrattavissa. Tällainen tapa on ulkomailla, ja se näyttää oikein hyvältä ja sopisi design-pääkaupunkiin.

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiitoksia hyvästä keskustelusta. Käytännöt ovat todella olleet varsin kirjavia näissä julkisten tilojen vuokrauksissa. Niin kuin tässä yritin vastauksessani esittää, nyt on tarkoitus ne selkeyttää ja saada aikaan yhden luukun periaate. Myös on tarkoitus, että taksat tehdään johdonmukaisiksi, koska monet näistä esimerkeistä, jotka tässäkin on mainittu, ovat johtuneet siitä, että näitä päätöksiä on tehty eri virastoissa ja sen takia ne ovat olleet ehkä keskenään välillä yhteismitattomia.

Tämä asia tulee siis johtosääntömuutoksen muodossa kaupunginvaltuustoon, ja siinä yhteydessä on valtuuston mahdollista evästää jakotyötä. Näistä taksojen päivityksistä lopulta päättää yleisten töiden lautakunta. Sen verran tarkennusta, kun ihmeteltiin, että tässä on vielä satamakin ja liikuntavirasto. Satamahan nyt on vuokrannut näitä tyhjänä olevia satamakenttiä, esim. viime vuonna Madonnan konsertti ja nyt ensi tiistaina on Kalasatamassa Green Dayn konsertti. Kun ne ovat sataman hallitsemia alueita, niin satama tietysti on niitä vuokraamassa, mutta satama nyt ei varsinaisesti mikään julkisen tilan vuokraaja ole. Se nyt johtuu tästä tilanteesta, että ne satamakentät nyt ovat tyhjillään. Ja liikuntavirasto tietysti vuokraa omia liikuntapaikkojaan, jotka ovat oma lukunsa. Mutta luotan siihen, että kun vuokraus siirretään rakennusvirastoon niin saadaan nämä kaikki käytännöt yhtenäistettyä ja johdonmukaistettua.

2.6.2010

---

135 §

Esityslistan asia nro 4

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMEN APULAISKAUPUNGINJOHTAJAN VIRKAAN
OTTAMINEN

Valtuutettu Hellström

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minulla on ilo esittää rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajaksi filosofian tohtori, psykologi Pekka Sauria. Sauri on menestyksekkäästi hoitanut rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan virkaa 7 vuoden ajan. Sauri on tehnyt töitä erityisesti joukkoliikenteen osuuden kasvattamiseksi ja uusien raideyhteyksien toteuttamiseksi sekä pääkaupunkiseudun yhteistyön edistämiseksi. Yksi konkreettinen osoitus onnistuneesta työstä on, että helsinkiläiset ovat Euroopan tyytyväisimpiä joukkoliikenteen käyttäjiä. Pekka Sauri on kokemuksensa perusteella tehtävään erityisen pätevä. Hän on arvostettu, ja hänellä on laajat yhteistyöverkostot. Sauri on oikea ihminen edistämään ympäristöystävällisempää ja kaupunkilähtöisempää Helsinkiä.

Sauri on asettanut tavoitteekseen, että Helsinki on maailman paras kotikaupunki, ja tähän on helppo yhtyä.

138 §

Esityslistan asia nro 7

KAUPUNGINHALLITUKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

2.6.2010

Tämä ehdotus johtosäännön muutoksista kirjaa eräitä jo tapahtuneita organisaatioiden muutoksia tai niistä seuraavia asioita. Tähän esitykseen ei kuitenkaan liity mitään pohdintaa siitä, millä tavalla uudessa tilanteessa turvataan valtuuston, lautakuntien ja asukkaiden vaikutusmahdollisuudet näissä organisaatioiden muotojen osalta ja laajuuden osalta muuttuneissa olosuhteissa. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän aikomus nostaa joukkoliikenteen lippujen hintoja on ajankohtainen esimerkki siitä, miten organisaatiomuutoksella ollaan kaventamassa tai on kavennettu valtuuston päätösvaltaa sellaisessakin asiassa, joka strategiaohjelmassa on asetettu keskeiseksi tavoitteeksi eli joukkoliikenteen kehittäminen ja sen edistäminen mm. maksupolitiikalla.

Se on myös esimerkki asiasta, jossa valtuuston päätösvalta siirtyy aika suuren rahasumman käytöstä kuntayhtymän hallitukselle, eli yli 100 000 000 € tariffitukea vuosittain on tarkoitus myöntää siten, että valtuusto ei välttämättä tiedä, mihin se aiotaan käyttää. Samalla tavallahan on käynyt vesilaitosten yhdistämisessä, jonka seurauksena helsinkiläisten maksut nousevat muita enemmän. Esim. tämän joukkoliikenteen kuntayhtymän perustamisen ei kuitenkaan mielestäni tarvitse merkitä sitä, että valtuusto noin vaan luopuu vaikutusmahdollisuuksistaan ja jättää asiat kokonaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallituksen ja virkamiesten ratkaistavaksi. Valtuusto voi hyvin edellyttää, että sille informoidaan etukäteen mahdollisista joukkoliikenteen lippujen hintoja koskevista suunnitelmista tai esityksistä ja että näin tehtäisiin säännöllisesti ennen kuin valtuusto budjetin yhteydessä päättää tariffituesta. Ehdotankin, että valtuusto hyväksyy seuraavan ponnen:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen johtosäännön muutoksen valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus informoi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lippujen hintoja koskevista suunnitelmista ennen kaupungin kunkin vuoden budjetin ja tariffituen päättämistä.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

2.6.2010

Ihan olisin vain valtuutettu Hakaselle todennut sen, että kun hän totesi tästä HSY:n vesimaksujen nostosta, niin silloin kun näitä kahta seudullista organisaatiota perustettiin, niin jo silloin oli tiedossa ja siitä on myös informaatiota annettu, että oletettavissa on, että Helsingin osalta vesimaksut nousevat, mutta vastaavasti oli arviona, että Vantaalla ja Espoossa liikennemaksut tulevat nousemaan. Siinä mielessä tämä vesimaksujen korotus ei ole yllätys.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Päätöksenteko merkittävistä asioista siirtyy entistä enemmän sellaisiin kokouksiin, sellaisiin pöytiin, jotka eivät ole selkeästi, julkisesti ihmisten seurattavissa, argumentit kuultavissa. Sen vuoksi, kun ajatellaan joukkoliikenteen lippujen hintoja, olisi ensiarvoisen tärkeää, että valtuusto pitää kiinni siitä, että selkeästi pystyvät eri valtuuston ryhmät kertomaan näkemyksiään joukkoliikenteestä ja lippujen hinnoista. Sehän on kuitenkin kunnallispolitiikan ja kunnallisdemokratian ydintä, miten me hoidamme joukkoliikenteen ja millä hinnalla. Sen vuoksi Yrjö Hakasen ponsiesitys, että jatkossakin informoitaisiin valtuustoa ja valtuustolla olisi mahdollisuus keskustelun kautta evästää päätöksentekoa, niin minusta se leventää sitä demokratiaa ja leventää sitä poliittista keskustelua, jota Helsingissä kaivataan. Sen vuoksi tuen tätä toivomuspontta. Minusta tämä kyllä kuuluu oleellisena osana siihen, että siinä vaiheessa, kun johtosäntöä muutetaan ja siirretään tehtäviä ja johtosäntöä muutoksia toisalle, niin voihan valtuusto siinä vaiheessa ponsilla kertoa näkemyksensä, että onko näitä asioita syytä kuitenkin jollain tavalla valtuustotasolla käsitellä siitä huolimatta, että valtuusto siirtää näistä päätösvaltaa eteenpäin.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Rohkenen olla jyrkästi eri mieltä puheenjohtajan tulkinnasta ja toivon, että hän tässä keskustelun kuluessa harkitsee sitä uudelleen. Kaupunginhallitus omassa esityksessään ensimmäisessä kappaleessa käsittelee juuri tätä asiaa, jota pontenikin käsittelee. Eli sitä muutosta, joka tämän johtosäntöä muutoksen myötä kirjataan johtosäntöön, jonka seurauksena lippujen hintojen päättäminen ei enää tapahdu

2.6.2010

---

valtuuston päätöksenteolla eikä kaupungin elimissä vaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymässä. Mielestäni kaupunginhallitus on tällä päätösesityksellä, jossa ei oikeastaan liikenneasioiden osalta mitään muuta käsitelläkään kuin tätä asiaa, jo ottanut tämän asian yhdeksi osaksi tätä kysymystä. Ja sitähän se onkin, sen takia toivon, että tällainen ponsi voidaan tässä ottaa käsittelemään.

Ymmärtääkseni minkäänlaisia muitakaan esteitä sille, että valtuusto tietäisi, miten toistasataa miljoonaa euroa aiotaan käyttää, kun valtuusto seuraavan kerran saa budjettiesityksen yhteydessä tariffitukea koskevan ehdotuksen, niin mitään estettä sille, että tällainen informaatio olisi meillä silloin olemassa, ei muutenkaan ole.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Hakanen ajaa tässä kyllä tärkeää asiaa takaa. Se että siitä muodollisesti ei nyt sitten puheenjohtajan tulkinnan perusteella voida tässä kokouksessa äänestää, on kysymys erikseen. Mutta kyllä minä toivoisin, että kaupunginhallitus nyt keskuudessaan miettisi, että millä tavalla näitä seudullisia asioita voidaan käsitellä valtuustossa. Meillä on paitsi nämä seudulliset yhtiöt myös aika paljon pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan asioita plus metropolialueen tulevaisuutta koskevia asioita, joita käsitellään aivan pienissä, suppeissa piireissä, joihin valtuusto ei oikeastaan pääse millään tavalla käsittelemään tai antamaan minkäänlaista ohjeistusta tai linjausta. Kyllä sellainen mahdollisuus pitäisi valtuustolla olla, joten jätän kyllä nyt kaupunginhallituksen harkittavaksi, että millä tavalla tämäntyyppinen periaatteellinen keskustelu voitaisiin toteuttaa myös valtuuston työskentelyssä ja missä muodossa. Sitten siihen asioita myöskin, että millä tavalla valtuuston päätöksentekomahdollisuuksia näissä ylikunnallisissa yhtiöissä plus sitten neuvottelukunnan ynnä muiden elimissä voitaisiin vahvistaa.

139 §

Esityslistan asia nro 8

HANKINTALAKIEN MUUTOKSESTA AIHEUTUVAT MUUTOKSET JOHTOSÄÄNTÖIHIN

2.6.2010

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Hankintalaki ja sen kynnyksarvot ovat eräs esimerkki siitä, miten Suomessa valitettavasti hallitus pyrkii laajentamaan yksityisiä markkinoita julkisten palvelujen kustannuksella. Suomessa lailla käyttöön otetut kynnyksarvot ovat pääosin huomattavasti alhaisemmat kuin Euroopan unioni edellyttää. Nyt tässä esityksessä hankintasäännön kumoamisesta ja sen eräiden määräysten siirtämisestä taloussääntöön ei ole oikeastaan arvioitu lainkaan hankintamenettelyyn liittyviä muita kysymyksiä. Esim. tulevatko laatu- ja ympäristövaatimukset, tilaajavastuu ja harmaan talouden torjunta riittävällä tavalla huomioonotetuiksi taloussäännössä tai muissa ohjeissa?

Olen itse jättänyt valtuustoaloitteen tilaajavastuuseen ja harmaan talouden torjuntaan liittyvistä keinoista enkä tässä yhteydessä puutu siihen sen takia tarkemmin. Toivottavasti siihen saadaan hyvä vastaus kaupunginhallitukselta. Sen sijaan otan esille toisen asian. Olen nimittäin pyytänyt selvittämään mm. sosiaaliviraston vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten asuntojen muutostöiden hankkimista koskevia menettelyjä ja kilpailutuksia. Tuossa tapauksessa kilpailun voitti yritys, jolla ei ole lainkaan aiempaa toimintaa ja kokemusta tällä alalla, ei myöskään sen alan työntekijöitä ollut lainkaan. Sen tekemän tarjouksen kokonaishinta, jonka pitäisi sisältää palkat, matkat, tarvikkeet ja muut kulut, oli noin 18 € tunnilta, siis kokonaishinta. Alan järjestöjen mukaan hinnan olisi pitänyt olla melkein pä kaksinkertainen, jos sillä aiotaan tehdä Suomen lakien ja sopimusten mukaisesti nämä työt. Eli tässä herää kysymys, onko kaupunkikään huolehtinut tässä tapauksessa lain mukaan sille kuuluvasta tilaajavastuusta.

Kaupunginjohto on julistanut sisäisen tarkastuksen raportin salassa pidettäväksi. Ilmeisesti se katsoo, että siellä ei ole löytynyt mitään sellaista erityistä, joka antaisi aiheutta toimenpiteisiin. Minua kiinnostaa tämä salassapito riippumatta siitä, onko löytynyt jotain erityistä selvitettävää. Tässä on vedottu kaupunginjohtoon toimesta julkisuuslain 24 §:n kohtaan 15, joka koskee paitsi vaalirahoitusilmoituksia myös sen valvontatoimen vaarantumista, jota koskevasta raportista tai selvityksestä on kysymys, jos tästä tarkastuksesta annetaan tietoa sitä kysyneille tai julkisuuteen.

2.6.2010

Vastauksessa siihen, että olisin saanut tämän selvityksen nähtäväkseni, ei ole yksilöity mitenkään sitä, miten kaikki ne selvityspyynnön 6 kysymystä tai niihin liittyvät tiedot ovat sellaisia, jotka vaarantaisivat tätä valvontatoimintaa. Siinä ei ole myöskään kerrottu, mitä vahinkoa raportin tai ainakin osan siitä näyttäminen valtuutetuille voisi aiheuttaa. Kysynkin kaupunginjohtajalta, millä perusteella sisäisen tarkastuksen muistio on julkistettu kokonaisuudessaan, kaikilta osin salaiseksi? Muistutan, että kyse on kaupungin tilaajavastuun ja hankintasäännön toteuttamisesta. Eikö meillä valtuutetuilla, muillakin kuin minulla, pitäisi olla oikeus vähintäänkin nähdä tällaiset selvitykset?

Ledamoten Wallgren

Bästa ordförande, bästa fullmäktige.

De här snabba förändringarna i villkoren för den offentliga upphandlingen har konsekvenser för sårbara grupper i samhället, inklusive den svenska minoriteten. Jag vill bara anmäla här till fullmäktiges kännedom att jag arbetar på att reda ut i vilken mån stadens nya stadgar gör det möjligt för oss att se till att språklagens villkor om skydd också för den svenska minoriteten efterlevs nu med de nya villkor vi får för upphandling av tjänster, särskilt i de här basserviceområdena, äldrevård, barnvård och så vidare. Jag kommer att återkomma till den här saken senare i år. Jag ber också fullmäktigeledamöterna om hjälp att bevaka förhållandet mellan upphandlingsstadgarna i Helsingfors och språklagens efterföljd.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä käsillä oleva päätösehdotus on täysin johdonmukainen, ja siihen minulla ei ole mitään sanottavaa. Mutta nuo asiat, joihin Hakanen viittasi, niin niistä sen verran, että meillä on kaupungissa valmisteilla hankintastrategia. Mm. teknisen palvelun lautakunta on sitä jo käsitellyt hieman. Se ei tule auttamaan julkisia hankintoja tekeviä, siitä tulee ympäripyöreä paperi, ja se voidaan hyväksyä melkein missä muodossa tahansa. Meillä on sellainen hankintalaki, joka sorsii julkisia hankintoja tekeviä. Se pakottaa julkisen hankkijan ottamaan huonoja... Ihmiset, jotka tekevät hankintoja nimenomaan rakennusalalla, tietävät ottavansa töihin tarjouspyyntöjen perusteella firmoja, jotka tiedetään huonoiksi ja

2.6.2010

---

joiden hinnoittelu on aivan posketonta. Siitä huolimatta ne ovat töissä kaupungilla, ja jatkuvalla syötöllä löytyy huonoa laatua, rakennuksia, jotka pitää muutaman vuoden päästä peruskorjata. Näistä yrittäjistä näillä keinoilla, mitä nyt on käytössä, ei päästä eroon.

Minä olen monissa aloitteissa toivonut lisää valvontaa ja lisää yhteistyötä kaikkiin mahdollisiin suuntiin, joilla paimennettaisiin talousrikollisia, jotka pyörivät nimenomaan julkisilla rakennushankkeilla. Toivoisin, että niihin kiinnitettäisiin huomiota ja keksittäisiin lisää keinoja.

Kiitos.

140 §

Esityslistan asia nro 9

KANSAINVÄLINEN DESIGNSÄÄTIÖ -NIMISEN SÄÄTIÖN PERUSTAMINEN

Valtuutettu Paavolainen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämän designsäätiön yhteydessä haluan jotenkin palauttaa mieliin sen hienon tekijän, minkä takia Helsingin hakemus voitti design-pääkaupunki-vuoden itselleen. Oli mielestäni upeaa siinä hakemuksessa, ja toivottavasti se muistetaan tässä suunnittelussa, jota tämä säätiökin nyt sitten katottaa, eli sen, että perinteinen käsitys designista on fyysisen ympäristön suunnittelu ja kaupunkisuunnittelu ja esineiden suunnittelu, ja tässä hakemuksessa liitettiin tähän ajatteluun aivan uudenlainen taso, eli kuinka toiminta leikkaa kaiken tämän suunnittelun.

Haluaisin tuoda voimakkaasti esiin sen, että se ihan tavallisen ihmisen arjessa oleva toiminta olisi osa tätä design-pääkaupunki-vuotta. Eli helsinkiläiset leikkipuistot ovat minusta loistava esimerkki designista, toiminnasta, suunnittelusta, puistoruokailuineen ne sopisivat kyllä osaksi ihan Suomi-brändiäkin esimerkiksi. Tai vaikkapa juuri avattu Kontulan vanhustenpalvelukeskus, jossa yhdistyy upealla tavalla fyysisen ympäristön ja toiminnan suunnittelu yhteistyönä

2.6.2010

---

sosiaaliviraston ja vanhusten palvelun toimintana, arkkitehtuurina ja taiteilijoiden tekeminä hienoina töinä sinne kaikille avoimissa palveluissa.

Kiitos.

Valtuutettu Sumuvuori

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse voisin sanoa, että tämän parempaa tilaisuutta tukea kaupungin strategian tavoitetta Helsingin kehittämisestä muotoilun pääkaupunkina ei oikeastaan voisi olla kuin tämä hanke. Siitä Helsingille suuri, suuri plussa ja hakemusta tehneille erityisesti. Sitten oikeastaan haluaisin komppata valtuutettu Paavolaisen mielipidettä siitä, että tämän hankkeen suunnittelun toteutuksessa tulee erityisesti ottaa huomioon se periaate, minkä myös WDC-organisaatio on antanut Helsingille, eli kaupunkilaisten elämänlaadun edistäminen. Eli design ei todellakaan ole pelkästään kaunista muotoilua, vaan siihen liittyy myös kaupunkisuunnittelulliset pointit ja palveluiden ja niiden käytettävyyden parantaminen. Se voi koskea niin leikkipuistoja tai skeittipuistoja tai arkkitehtuuria kuin vaikkapa jonkun kaupunginviraston aulan odottelutiloja tai ylipäätään kaikenlaista käytettävyyttä. Tämä tulee varmasti näkymään myös tässä hankkeessa.

Tämä on ihana ja mahtava tapa myös tukea suomalaisen muotoilun ja suunnittelun ja arkkitehtuurin osaajia ja ammattilaisia ja nostaa heidän näkyvyyttään. Hyvä hanke.

Valtuutettu Karu

Kiitos, puheenjohtaja.

Evästyksenä designsäätiölle ja sen valtuuskunnalle ja hallitukselle mainittakoon vielä muistutuksena, että Uusimaa on valittu Euroopan yrittäjyysalueeksi kyseisenä vuotena 2012. Toki se koskettaa myös muita kuntia kuin Helsinkiä, eli kaikkia Uudenmaan kuntia, mutta ennen kaikkea myös Helsinkiä. Tämä osaltaan tukee design-vuotta ja päinvastoin.

Kiitos.

2.6.2010

Valtuutettu Kolbe

? hieno esimerkki siitä, miten nyt ehkäpä ensimmäistä kertaa nämä meidän kaupunkimme tässä lueteltuna toimivat tasa-arvoisesti yhdessä ja käyttävät ikään kuin tätä Helsinki-designia eräänlaisena tällaisena parasolli- tai sateenvarjo-työnimenä. Ehkä tässä voidaan nähdä myös ja toivottavasti nähdään edellytyksiä kuntayhteistyön laajentamiselle ja syventämiselle, ja on suurenmoista, että se tapahtuu nyt kulttuurin ja designin tunnuksin ja arvoisin.

Tietysti en malta jälleen kerran olla huomauttamatta, kun elämme merkkien ja vuosien aikaa, että tämä 2012 kannattaa pitää mielessä. Se on siis Helsingin pääkaupunkiaseman 200-vuotisjuhla. Kaipaisin jollain tavalla muistutusta tästä modernin ideasta, että Helsinki suunniteltiin 200 vuotta sitten todellakin Euroopan nykyaikaisimmaksi pääkaupungiksi, terveisiä vaan keisari Aleksanterille ja kumppaneille. Mutta kaupunkisuunnittelun ja kaupunkitilallisuuden läsnäolo on tavattoman tärkeää myös tässä designissa, ja niin kuin edellisessä keskustelussa nähtiin, myös siinä, mitä kaupunkitilassa tapahtuu. Soisin, että tässä valtuuskunnassa ja säätiössä olisi mahdollisuus myös nuorten ihmisten, ettei tästä tule vain tällainen hallintosetien ja -tätien pieni veljes- ja sisarpiiri, vaan että vuoden 2000 oppien mukaisesti saataisiin nimenomaan opiskelijoita, nuorisjärjestöjä, osakuntia, aineporukoita, mitä tahansa nuoremman sukupolven ääntä esiin. Tässä varmasti vuoden 2000 oppi on luettu toivottavasti siellä säätiön perustamistahojen keskuudessa. Olemme iloisia ja onnellisia, että tämä hanke todella pääsee eteenpäin.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsinki oli Euroopan kulttuuripääkaupunki vuonna 2000. Jälkikäteen arvioituna moni on sanonut, että olisi toivonut, että kulttuuripääkaupunkivuodesta olisi jäänyt enemmän pysyvää kaupunkiin. Toivoisin, että tässä design-pääkaupunki-vuodessa, kun sitä suunnitellaan niin pohditaan, että miten siitä jää jotain pysyvää Helsinkiin. Uusia käytänteitä, toimintoja, jotka jatkuvat pitkälle eteenpäin. Toki kulttuuripääkaupungista varmasti jäi erilaisia asioita pysymään, mutta tämä on sellainen yleinen tunnelma, mikä monelta on välittynyt. Yksi, joka siitä jäi esimerkiksi pysymään, oli Stop töhryille -kampanja, joka perustettiin sitä varten, että kulttuuripääkaupunki olisi puhdas kulttuurista.

2.6.2010

Lisäksi designiin liittyen pieni hassutteluosuus: jotkut tarkkaavaiset linnanjuhlien katsojat ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että ylipormestari Pajusella on aina hieno kaupungin kääty, mutta valtuuston puheenjohtaja, joka saa myös linnanjuhliin kutsun, hänellä ei ole minkäänlaista käätyä. Yksi pysyvä jäännös tästä design-kaupungista voisi olla se, että linnanjuhliin valtuuston puheenjohtajalle teetettäisiin design-kääty, jossa voisi olla led-valoja ja muuta, joka kuvastaa Helsinkiä eteenpäin menevänä kaupunkina.

Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)

Pitkä kokous varmasti tulossa, mutta en nyt malta Paavon puheisiin olla puuttumatta, kun Paavo pyyteli jotain pysyviä asioita kulttuurivuodesta 2000. Minä olen siinä mielessä eri mieltä, että minä koen kyllä, että vuosi 2000 opetti helsinkiläiset toimimaan ja tuottamaan kulttuuria. Tosin sitä ollaan osattu tehdä täällä ainakin se 200 vuotta, mitä ollaan oltu pääkaupunkina, mutta eräällä lailla kulttuuripääkaupunkisäätiö ja kulttuurivuosi kyllä toi tapahtumat kaduille, osana tietenkin laajempaakin meininkiä.

Tästä design-vuodesta ihan vielä sen verran, kun minuutti näyttää olevan aikaa, että mielestäni Helsinki on ottanut erittäin hyvin kopin design-pääkaupunki-vuodesta. Jossain esitteessä tämä design oli käännetty, sen merkitys oli käännetty erittäin hyvin. Kulttuuritoimenjohtaja Timonen sen varmaan muistaisi sanasta sanaan, mutta ajatus oli se, että design on parhaan mahdollisen ratkaisun hakemista. Jos näin design ymmärretään, vuodesta -12 on tulossa erittäin mielenkiintoinen ja hieno vuosi.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.
Valtuutettu Arhinmäen ajatus oli sinänsä ihan hauska, ja varmaan Aalto-yliopiston nokkelat suunnittelijat tällaiset käädyt mielellään suunnittelevatkin, mutta toki täytyy todeta, että toivoisi valtuuston puheenjohtajan arvovallan tulevan ulkoisten vallan merkkien sijaan myös siitä ihan muusta toiminnasta. Mutta varmaan tätäkin täytyy harkita tarkemmin kaupungin toimesta.

Valtuutettu Kolbe

2.6.2010

? tätä univormuosastoa tänne, että voisi todella olla rintamerkit ja käädyt ja univormutkin.

136 §

Esityslistan asia nro 5

PALVELUVERKKOJEN KEHITTÄMINEN

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä prosessihan lähti liikkeelle valtuustostrategiasta, ja sen jälkeen valmistelussa eri virastoissa tehtiin perusteellinen työ palveluverkkojen osalta ja aidosti suunniteltiin sitä, minkälaisista tiloista voitaisiin mahdollisesti luopua. Sen jälkeen, en lähde käymään enää läpi, mitä siinä kaiken kaikkiaan kävi, vaan mennään tähän viimeiseen kohtaan, tähän päätösehdotukseen, mitä tämä nyt sitten loppujen lopuksi tarkoittaa.

Päätösehdotuksesta voidaan ensinnäkin todeta, että minkä taakseen jättää, sen me varmaan edestämme löydämme. Tässä ei ole tällä kertaa mitään kovin konkreettista tarjota, ja siitä huolimatta me olemme tämän saman asian kanssa tekemisissä myös tulevana vuosina, ja varsinkin, kun joudumme etsimään toiminnalle tehokkuutta, on pakko esim. kouluverkkoja sopeuttaa entistä voimakkaammin oppilasmääriin.

Jos jonkinlaista pihviä haluaisi etsiä tästä päätöksestä, jota olen itsekin ollut tekemässä, se löytyy sivulta 13, jossa on jatkotoimenpiteet. Kun näitä luetelmaviivoja avataan, sehän tarkoittaa sitä, että lautakunnilta vaaditaan nyt varsin kovaa työtä tulevaisuudessa, että he tarttuvat tähän asiaan.

Tässä lopuksi haluaisin vielä ottaa esille käymiäni keskusteluja virkamiesten kanssa. Kun he nyt tällä hetkellä laativat tulevia raameja, niin he näkevät, tai jotkut siellä ovat kokeneet, että tämä on vähän hölmöä touhua, että nyt seinät ovat saaneet sellaisen merkittävän arvon tässä ja seiniä kohdellaan paremmin kuin esim. ihmisiä. Eli

2.6.2010

---

joudutaan nyt, kun ei kerran seinistä voida oikein ottaa, joudutaan tekemään supistuksia monessa muussa toiminnassa esim. niin, että ei voida sijaisia palkata. Tämäntyyppisiä viestejä sieltä tulee, ja toivon tietysti nyt, että lautakunnat siellä, tämä asia on teidän käsissänne ja te siihen tartutte. Ja monethan, jotka ovat täällä valtuutettuina, ovat erittäin merkittävissä asemissa näissä lautakunnissa. Mutta uskon, että tästä on kuitenkin tänään jatkettava, jos tämä kaupunginhallituksen esitys tällaisena tullaan hyväksymään.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Kunnan ensisijainen tehtävä on tuottaa kuntalaisille hyviä, laadukkaita palveluita, palveluita järkevien etäisyyksien päässä, palveluita, jonne pääsee helposti, jotka ovat hyvin saavutettavissa. Ilman käätyä ja ilman viittaa valtuuston puheenjohtaja oli todennut jotakuinkin seuraavalla tavalla viikonloppuna Mätäjoki-juhlassa Kannelmässä: "palvelut säilyy mutta osoitteet saattavat muuttua". Kyllä osoitteellakin on merkitystä. Erityisesti, jos ajatellaan lasten ja nuorten palveluita, toisaalta vanhusten palveluita, sillä on suuri merkitys, että palvelut ovat lähellä, helposti saavutettavissa. Sen vuoksi myös osoitteella on merkitystä.

Helsinki rakentuu kaupunginosista, kaupunginosilla on omaa henkeä, omaa luonnetta, ja keskeinen osa tätä henkeä ja luonnetta on se, että niissä on joku sydän. Usein kaupunginosan sydän on kirjasto, koulu, joka yhdistää erilaisia ihmisiä. Kysymys ei ole vain siis siitä, mitä palveluita päiväsaikaan annetaan koulun tai kirjaston seinien sisällä, vaan siitä, että sen ympärille kehittyy koko kaupunginosaa yhdistävä positiivinen yhteisöllisyys. Sen vuoksi palveluita ei voi arvioida vain laskukoneella, neliömääriä huomioimalla, mittatikun kanssa, vaan palveluita pitää arvioida myös alueiden kannalta, niiden merkityksen kannalta.

Monesti myös palveluiden hintojen arvioiminen neliömääräisesti johtaa harhaan. Tällä pyritään säästämään Aku Ankka -rahaa, kun kaupunki sulkee omia omistamiaan kiinteistöjä ja hallintokunnat saavat siinä säästöä vuokratuloista. Samaan aikaan toisessa päässä kiinteistövirasto, joka kerää vuokria, sen pussi pienenee, eli tilanne on +/-0. Myöhemmin keskustelemme Länsi-Helsingin lukion lakkauttamisesta, ja siitä esimerkkinä voidaan nostaa se, että kun kaupunki vaatii omista tiloistaan jonkinlaisia markkinahintoja ja on tuotto-odotukset, niin samaan aikaan yksityisille sopimuskouluille

2.6.2010

---

kaupunki antaa nollakorkoista vuokraa. Eli niillä on itse asiassa kiinteistöjen osalta halvemmat kiinteistöt tätä kautta kuin kaupungilla itsellään. Pitää kyseenalaistaa se periaate, että tuotto prosentteja saamalla suljetaan tärkeitä palveluita.

Tämän palveluverkon selvittäminen, sen läpikäyminen, sen pitää olla jatkuva prosessi, sellainen, jota tehdään ihan normaalissa työssä. Aina pitää miettiä, että mihin tarvitaan uusia päiväkotia, uusia kouluja. Aina pitää miettiä, että onko palveluille enää tarvetta. Ei saa olla tällaisia kertarysäyksiä, niin kuin Pajusen ns. lahtauslista oli. Yhtäkkiä tuodaan kymmeniä ja kymmeniä ihmisille tärkeitä palveluita ja sanotaan, että "nyt ne pitää lakkauttaa". Tilannetta pitää seurata jatkuvasti. Olennaista on ottaa mukaan tähän työhön kuntalaiset, paljon paremmin kuin tähän asti. Me olemme täällä kuntalaisten äänenä, meidän pitää kuunnella herkällä korvalla sitä, mitä kuntalaiset, helsinkiläiset haluavat palveluiltaan ja missä he haluavat niiden olevan. Tässä prosessissa sähköinen kuuleminen ei tarjonnut suuria menestystarinoita. Se on tulevaisuutta, mutta sen rinnalla tarvitaan sitä yhteisöllisyyttä ja kasvokkain osallistumista palvelujen suunnitteluun.

Valtuutettu Moisio

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja totesi, että seinät ovat saaneet tässä liiallisen painoarvon, ja minä olen kyllä henkilökohtaisesti aivan samaa mieltä. Palveluverkkotyöryhmässä kun pohdittiin tätä koko kokonaisuutta, niin siellä sen prosessin seurauksena syntyi ns. Pajusen lista, joka nyt on tosiaan jossain määrin kaikkien poliittisten ryhmien toimesta kuopattu kaikissa mahdollisissa vaiheissa, joissa tätä asiaa on käsitelty. Se syntyi sillä tavalla, että pyydettiin hallintokunnilta niitä hankkeita, joita hallintokunnissa on keskusteltu. Siihen onnettomaan listaan kirjattiin kaikki mahdolliset hankkeet, jotka on kuopattu useaan otteeseen lautakunnissa tai muutenkin, eikä sen koko listan ollut tarkoituskaan mennä tänne asti käsittelyyn. Tarkoitus oli, että lautakunnat sen jälkeen katsovat listaa ja miettivät siitä, että mikä on järkevää ja mikä ei.

Se että seinät saavat tässä nyt liiallisen painoarvon johtuu siitä, että tätä palveluverkkoa ei pitäisikään käsitellä tällä tavalla, yhtenä erillisenä asiana kaikesta muusta toiminnasta, vaan sen pitäisi olla aivan normaalia toimintaa, melkeinpä jokavuotista toimintaa lautakunnissa ja hallintokunnissa, että tehtäisiin sellaisia tarkastuskierroksia, että milloin

2.6.2010

---

jollakin alueella on tarvetta joko lisätä tai vähentää palveluja.

Sen siitäkin syystä pitäisi olla normaalia toimintaa, että ei näistä tiloista ole saatavissa pikasäästöjä, mutta ei se kyllä ihan niinkään ole, niin kuin Arhinmäki äsken totesi, että se olisi +/-0-toimintaa esimerkiksi opetusvirastolle. Jos opetusvirasto luopuu jostakin tilasta, se saa sen säästön hyödykseen saman tien, se voi käyttää sen johonkin muuhun. Se voi käyttää sen niiden tuntikehysten parantamiseen, se voi käyttää sen muuhun toimintaan.

Kaupunkikonsernin tasolla se on eri asia, mutta siinä tapauksessa kuitenkin opetusvirasto hyötyy siitä. Silloin kun tilakeskus ottaa tilan hallintaansa ja alkaa miettiä sille uutta käyttöä, se on sitten tilakeskuksen seuraava tehtävä, mutta opetusvirasto on siinä vaiheessa jo hyötynyt siitä tilasta luopumisesta.

Miksi tätä palveluverkon säännöllistä tarkistamista pitäisi sitten tehdä, kun se kuitenkin kohtaa aika suurta vastustusta? Olen ihan samaa mieltä siitä, että osoitteillakin on kyllä väliä. Osittain siksi, että ne osoitteet eivät aina olekaan siellä keskellä helsinkiläisten ydintä. Helsinkiläiset muuttavat, he muuttavat alueiden välillä, he muuttavat Helsingistä pois, Helsinkiin muuttaa uusia ihmisiä, alueet muuttuvat. Jollain alueella on vähemmän lapsia. Silloin se koulu ei välttämättä olekaan enää keskellä niitä lapsiperheitä, vaan se on keskellä vanhusten perheitä. Silloin pitäisi pystyä tarkistamaan sitä kouluverkkoa sillä alueella ja mahdollisesti lisäämään vanhusten palveluja sillä alueella.

Lisäksi palvelut ovat hirveän erilaisia. Meillä on ne lähipalvelut, kuten päiväkotit ja kirjasto, jotka pitää olla lähellä, jotta arjen sujuminen on helppoa. Mutta sitten meillä on esim. sellaisia palveluja kuin laboratoriopalvelut, joiden ei tarvitse olla siinä 5 metrin takana tai 50 metrin päässä asunnosta tai kodista. Lisäksi meillä on se tilanne, että meillä rakennetaan koko ajan uusia alueita ja kukaan ei ole vielä muuttanut näille uusille alueille, jolloin kukaan ei puolusta niiden uusien alueiden palveluja. On tarkoitus, että syksyllä käydään tätä investointiohjelmaa läpi. Silloin minusta on erittäin tärkeää se, että myös uusilla alueilla ne palvelut ovat saatavissa, kun ensimmäinen asukas muuttaa sinne alueelle.

Tämä on inhottava työ, ja mielestäni olisi kauhean tärkeää, että myös muut keinot käydään lävitse aina palveluverkon tarkistamisen yhteydessä. Minua on hämmästyttänyt se, miten esim. tilojen yhteiskäytön kohdalla on ollut aivan mahdottoman vaikeaa saada sitä

2.6.2010

---

asiaa eteenpäin. Hallinnollisia esteitä tuntuu olevan mittavia määriä, ei tiedetä kuka hoitaa mitäkin ja missä resurssit ovat. Tätä työtä on siis jatkettava, mutta mielestäni sitä pitää tehdä osana normaalia toimintaa, ja tämäntyyppisiä suuria prosesseja ei ehkä silloin jatkossa tarvittaisikaan.

Valtuutettu Holopainen

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Mielestäni palveluverkkojen kehittäminen on nimenä ollut harhaanjohtava. Todellisuudessa palveluverkkojen kehittämisen tarkastelu on keskittynyt palveluihin lähinnä tilojen näkökulmasta. Vaikka tilat ovat tietysti olennainen osa palvelua, niin palvelut eivät tietenkään muodostu pelkästään tiloista eivätkä palveluiden kustannukset muodostu pelkästään tilakustannuksista. Esim. opetustoimen osalta koulujen kokonaiskustannuksista noin 1/4 tai 1/5 on tilakustannuksia toiminnan luonteesta riippuen. Henkilöstökulujen osuus on noin 60 %. Esim. yhden lukion lakkauttamisella on muitakin kuin tilallisia kustannusvaikutuksia, mutta nämä muut kustannukset on tässä tarkastelussa sivuutettu aika lailla.

Palveluverkon kehittäminen ei pitkällä tähtäimellä voi edetä ainoastaan tilakustannuksia tarkastellen. Toivon, että jatkossa kustannusten ja vaikutusten arviointi tehdään laajemmin. Mielestäni tällaista laajaa palveluverkkotarkastelua ei kannata edes jatkaa näin yksisilmäisesti tilakustannuskärjellä. Teen ponnen, joka kuuluu seuraavasti:

Tilakustannukset muodostavat vain osan palveluiden kokonaiskustannuksista. Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen palveluverkkojen kehittämisestä kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkossa palveluverkkojen kehittämisessä tilakustannusten ja -säästöjen lisäksi muutosten muut kustannukset ja säästöt otetaan huomioon paremmin ja tuodaan ne tiedoksi.

Toisena asiana haluan todeta, että on hienoa, että tässä on kaupunkilaisten kuulemiseen käytetty avointa sähköistä keskustelufoorumia ja todella panostettu tällaisen menetelmän testaamiseen.

Kiitos.

2.6.2010

Valtuutettu Rätty

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

En ihan tarkkaan tiedä, pitäisikö tässä käsittelyn yhteydessä olla erityisen iloinen vai surullinen, niin että olen ehkä jollain tavalla jaetussa mielentilassa ja olen molempia.

Välihuuto!

Se on totta. Olen miettinyt tässä, että olemmeko me saavuttaneet jotain vai emme. Ensimmäiseksi turhautuminen iskee pintaan ja tulee sellainen fiilis, että ehkä me emme kauhealla hulabaloolla kuitenkaan saavuttaneet yhtään mitään, mutta sitten kun asiaa pohtii tarkemmin, niin kyllä minä olen todennut, että me oikeasti olemme saavuttaneet jotain. Ensinnäkin me olemme saavuttaneet sen, että on käyty keskustelua olemassa olevista rakenteista. On käyty keskustelua siitä, että pitääkö kirjaston olla jossain vai pitääkö koulun olla jossain. Enkä pelkästään tarkoita sitä keskustelua, mikä valtuutettujen kesken on käyty, vaan tarkoitan sitä, että se kansalaiskeskustelu, mikä tästä on syntynyt, on ollut sinällään erittäin arvokasta. Kun aina puhutaan siitä, että ihmisten osallisuutta pitää lisätä, niin uskon, että tämä, jos mikä, on lisännyt ihmisten osallisuutta ja kiinnostusta omaan arkipäiväänsä ja oman asuinalueen asioihin. Että kyllä varmaan ollaan saavutettu oikeasti aika paljon.

Sitten ollaan saavutettu se, että asiantuntijalautakunnissa on käyty vakavaa keskustelua siitä, mitä rahoilla, jotka hallinnonalalla on käytettävissä, niin mitä niillä pitäisi tehdä. Se keskustelu varmaan on vasta alussa, ja se varmasti jatkuu, mutta minä kyllä olen ihan tyytyväinen siihen, että lautakunnissa se työ on otettu vakavasti. Tiedän, että eri lautakunnissa on käyty pitkäjänteisiä neuvotteluja ja keskusteluja siitä, ja minusta se on kohtuullisen vastuullista politiikkaa ja hyvä, että näin on tehty. Kiitän kyllä ihmisiä siitä yli puoluerajojen.

Olemmeko me sitten saavuttaneet jotain muutakin? Olemme me ainakin sen saavuttaneet, että keskustelua siitä, minkälaisessa tilanteessa Helsingin talous tällä hetkellä on, on myös käyty. Se, olemmeko me yksimielisiä siitä, niin emme varmaan ole ihan yksimielisiä siitä. Minä itse olen varmaan paljon huolestuneempi Helsingin taloudellisesta tilanteesta tällä hetkellä kuin moni muu tässä salissa, mutta haluan sen huolen kuitenkin nyt tässä tuoda esille. Minä uskon, että jos me emme oikeasti tee jotain, niin tulevaisuudessa Helsinki ei ole niin elinvoimainen ja talouden kantokyky ei ole niin hyvä kuin se on tähän asti ollut, joten sinänsä olen sitä mieltä, että

2.6.2010

---

keskustelu tästä aiheesta ei todellakaan ole mennyt hukkaan ja toivon, että se jatkuu.

Sitten toisaalta, mitä me sitten saavutimme? Saavutimmeko me merkittäviä säästöjä? Vastaus on se, että emme saavuttaneet, ja siitä minä olen oikeasti surullinen. Minä en jahtaa säästöjä säästöjen vuoksi, eikä kukaan meistä rakasta säästämistä. Mutta kyllä minä olen sitä mieltä, että meidän poliitikkojen tehtävä kaikissa talouden tilanteissa, niin hyvinä aikoina kuin huonoinakin, on miettiä sitä, mihin rahaa laitetaan. Jos rahaa on käytettävissä rajallisesti, niin kuin sitä aina on, on syytä miettiä, että laitetaanko se raha siihen, että pidetään palvelupisteitä erittäin tiheästi vai siihen, että niissä palvelupisteissä on ihmisiä, jotka tekevät työtä ja jotka pystyvät tekemään hyvillä resursseilla laadukasta työtä. Ja tämä on se kysymys, jota lautakuntien pitää jatkossakin pohtia.

Olen edelleen sitä mieltä, että rahaa menee edelleen paljon turhiin seiniin, ja olen sitä mieltä, että palveluilla on myös eroja. Niin kuin Moisio tässä aikaisemmin sanoi, on eri asia, missä labra sijaitsee kuin se, missä päiväkotit sijaitsee. Näiden asioiden arvottaminen on tärkeää. Sitä keskustelua pitää lautakunnassa jatkaa, mutta olen myös sitä mieltä, että ne esitykset, jotka lautakunnat ovat tehneet ja joihin lautakunnat ovat yhteistyössä ja yhteistuumin päätyneet, ne myös pitää meidän valtuutettujen kyetä toteuttamaan.

Toivon voimia lautakuntatyöskentelyyn jatkossa, koska rahat eivät näytä ainakaan lisääntyvän.

Valtuutettu Ojala

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Aivan ensiksi voin kyllä yhtyä siihen, mitä valtuutettu Rätty täällä totesi näistä saavutuksista, minusta se ensimmäinen oli tavattoman tärkeä. Eli se, mitä todella on saatu aikaan, on se, että asukkaat lähtivät aktiivisesti liikkeelle puolustamaan palveluja. Väitänkin, että se, että lopputulos on se, mikä nyt ei ehkä kaikkia täällä tyydytä mutta minua tyydyttää, on se, että asukkaat lähtivät niin aktiivisesti liikkeelle. Kirjastoja, päiväkoteja, kouluja puolustettiin. Näin tietysti, kyllä meidän poliitikkojen pitää kuunnella niitä viestejä, mitä asukkailta tulee. On tärkeää, niin kuin valtuutettu Arhinmäki täällä totesi, että tätä tarkastelua tehdään jatkuvasti eikä mennä tällaisiin kertarysäyksiin. Sanon edelleenkin, että se alkuperäinen tavoite saada se 10 miljoonaa, joka myöhemmin nousi 20 miljoonaan, tilasäästönä, ei ole oikea. Olisi

2.6.2010

---

pitänyt lähteä liikkeelle siitä, että haetaan todellakin tehostamista lautakunnista, lautakunnat olisi pitänyt laittaa liikkeelle. Meillähän oli tämä palveluverkkotyöryhmä, ja niin kuin täällä kuvattiin, virkamiehet tekivät esityksiä ja me seurasimme työryhmässä sivussa, ja sitten vasta asia meni lautakuntiin lausunnoille, jotka ovat sitten osittain myös äänestelleet näistä lausunnoista, jotka meillä täällä ovat.

Minusta on tärkeää nyt, että jatkossa ei tehdä tällaisia suuria liikkeitä vaan katsotaan, miten väestökehitys etenee, määritellään myös ne lähipalvelut ihan selkeästi, joissa me haluamme, että ne palvelut ovat lähellä asukkaita. Sitten voidaan katsoa, mitkä ovat niitä palveluita, mitkä voidaan kenties tuottaa keskitetympin. Me tiedämme, että meillä on nyt jo erilaisia näkemyksiä. Esim. Vasemmistoliitto pitää tärkeänä sitä, että terveysasemia olisi lähempänä asukkaita emmekä pyrkisi tällaisiin viiteen suureen terveyskeskukseen, jotka keskitetään. Tästä on poliittisia erimielisyyksiä olemassa.

Olen vähän huolissani jatkotoimista. Kun täällä on nyt useampi puhuja sanonut, että liiaksi on tarkisteltu neliöitä ja olen samaa mieltä, mutta kun kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava viittasi, että sivulla 13 on näitä toimia, joita nyt sitten lautakunnissa pitää katsoa, niin lukekaapa sieltä. Siellä puhutaan koko ajan, että tilojen käyttöä tehostetaan, lähiökirjaston neliömäärä asukasta kohti ei saa kasvaa, myöskään liikuntalautakunnan ja muissa yksiköissä neliömäärä ei saa kasvaa, eli taas tuijotetaan näitä neliömääriä, kun pitäisi katsoa kokonaisvaltaisemmin. Olen pahoillani siitä, että nämähän ovat yksimielisesti kaupunginhallituksesta tulleita esityksiä, mutta tässähän kävi niin, että kolme suurta neuvotteli keskenään nämä jatkotoimet. Valitettavasti siitä pullautettiin pois pienemmät kaupunginhallitusryhmät, jotka kuitenkin muutoin ovat olleet mukana esim. palveluverkkotyöryhmässä. Mutta minusta kannattaisi nyt palata siihen malliin, jota opetusvirastossa kokeiltiin tai opetusvirasto koordinoi, eli tällainen yhteistoimintamalli alueellisesti. Jakomässä, Konala, Pitäjänmäellä ja muualla tehtiin sellaista yhteistyötä, joka meni nimenomaan yli hallintokuntien rajojen. Me puhumme ja me haluamme, että yhteiskäyttöä lisätään, ja se onnistuu vain, jos meillä alueellisesti katsotaan, miten tiloja voidaan käyttää. Tähän tulee valtuutettu Puhakka myöhemmin puheenvuorossaan puuttumaan, joten ei siitä enempää, mutta minusta se on se ainoa tapa saada toisaalta asukkaat mukaan alueellisesti ja sitten myös niin, että hallintokuntien yli tehdään yhteistyötä, otetaan oppia täältä ja käytetään sitä mallia, joka on meille valmiiksi jo luotu.

2.6.2010

Valtuutettu Rissanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä on käytetty oikein erinomaisia puheenvuoroja tämän keskustelun aluksi. Palveluverkkohan on sanana sellainen, että se nostattaa aina takuuvarmasti ison keskustelun. Tuosta keskustelusta harvoin puuttuu tunteita, loanheittoa, vääriä väitteitä ja jopa uhkailua. Näin tälläkin kertaa. Tämä prosessi on ollut melkoinen, aika pitkä ja aika työläs, ja todella niin kuin valtuutettu Rättykin täällä totesi, tuntemukset ovat vähän ehkä ristiriitaisetkin sillä tavalla, että mitä me nyt tässä oikeasti olemme saavuttaneet. Jotain hyvää ja sitten ehkä jotain vähän petrattavaa.

Mistä siis on kysymys? Kyse ei ole siitä, että Helsingissä nyt yhtäkkiä jotenkin olisi rahat loppu. Mutta kyse on siitä, että me haluamme varmistaa sen, että kaikki helsinkiläiset saavat heille kuuluvat palvelut. Haluamme siis turvata tämän maagisen palveluverkon. Siis puhutaan kouluista, päiväkodeista, kirjastoista, terveyskeskuksista. Moni on kysynyt, että miksi tähän palveluverkkoon ylipäänsä on puututtava, että kun palvelut toimivat, niin eikö voitaisi vain antaa kaiken olla. Mutta kaupunki kuitenkin elää koko ajan ja näiden palvelujen on elettävä kaupungin mukana. Joissain kaupunginosissa väestö ikääntyy, ja samaan aikaan uusissa, suurissa kaupunginosissa tarvitaan päiväkoteja ja kouluja. Siksi sillä osoitteellakin on väliä ja se voi muuttua, valtuutettu Arhinmäki. Tämä nykyverkko ei varmasti ole täydellinen, ja siitä uskoisin, että me ehkä kaikki olemme samaa mieltä.

Kansalaiset ja meidän äänestäjämme, kaupunkilaiset, joille me niitä palveluita haluamme turvata, niin he ovat tässä yhtälössä aivan keskeisiä. Eri alueilla syntyy helposti, ja näin sosiaalisen median aikakautena vielä erittäin nopeasti, kansanliikkeitä puolustamaan sitä omaa alakoulua, terveyskeskusta ja kirjastoa. Hyvä niin, näin se pitää ollakin, mutta tässä on se suuri vaara, niin kuin valtuutettu Moisio totesi, että silloin ovat vain niiden vanhojen alueiden palvelujen puolustajat liikkeellä ja uudet unohtuvat.

Toisaalta kun miettii, mistä me päättäjät usein puhumme, niin siitä, että miten me saisimme kaupunkilaiset kiinnostumaan asioista, niin tässä on ainakin yksi takuuvarma keino. Jos heitetään peliin palveluverkkoja, Pajusen lahtauslista, niin johan alkaa palautetta sataa laariin. Mutta hyvät ystävät, tilanne oikeasti on vakava. Helsingin viime vuoden tilinpäätös on synkkää luettavaa, kaupungin tulos heikkeni ja samaan aikaan meidän menomme kasvoivat lähes 7 %, mikä on selvästi

2.6.2010

---

enemmän kuin kunta-alalla keskimäärin. Eikä kyse ole vain viime vuodesta, näin on tapahtunut myös aiempina vuosina. Eivätkä tämän alkuvuodenkaan luvut näytä kovin ruusuisilta. Menoihin ennustetaan vielä tällekin vuodelle yli 4 %:n kasvua.

Me valtuutetut olemme siis vakavien ja kauaskantoisten ratkaisujen edessä. Helsingin talous kaipaa kipeästi tasapainottamista. Menojen kasvu merkitsee sitä, että nyt raamissa ehdotettu kunnallisveron korotus on käytännössä syöty jo ennen päätöksentekoa, ja näinhän ei voida toimia.

Selvää on, että palveluiden kehittäminen ei saa tarkoittaa vain yksisilmäistä lakkauttamista tai puhetta niistä seinistä, mutta kyllä me silti tarvitsemme uskallusta luopua jostain. Samalla saattaa oikeasti tarjoutua mahdollisuus parantaa palveluita. Esimerkiksi nostaisin tässä terveyskeskusten iltta-aukiolon. Valitettavasti vain tässä kevään ja talven mittaan on tuntunut siltä, että valtuutettujen kyky vastuunkantoon on vaikuttanut aika heikolta. Lähinnä etenkin vasemmalta puolelta salia tunnutaan haikailevan lisäpalveluita ja uusia veronkorotuksia. Tämä heikkous ehkä päättää tästä palveluverkosta on johtanut siihen, että osassa lautakuntia on jo jouduttu ikävien päätösten eteen, esimerkkinä mainitsen opetuslautakunnan.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Minäkin yritän olla lyhytsanainen, mutta koska teen vastaesityksen niin varoitan, että voin hivenen ylittää puheenjohtajan toivoman lyhyen puheajan. Kun kaupunginjohtajan esitys noin 80 palvelun toimipaikan lopettamisesta hylättiin, luvattiin palveluverkkojen kehittämistä koskevat uudet esitykset valmistella asukkaita kuullen ja lautakuntien esitysten pohjalta. Koko tämän asian valmistelua on kuitenkin leimannut kaupunginjohtajan pyrkimys sivuuttaa asukkaiden ja lautakuntien poikkeuksellisen laajasti ja yksimielisesti esittämät kannanotot lähipalvelujen turvaamisesta. Nyt valtuustoon tuodulla esityksellä ajetaan lopettamislistoja ikään kuin sammutetuina lyhdyin. Tässä edellytetään tilojen vähentämistä ja menojen supistamista budjettiraamin puitteisiin. Kun budjettiraami on jo valmiiksi useita kymmeniä miljoonia euroja alimitoitettu ja kun tilakustannukset kasvavat uusien tilojen ja peruskorjattavien tilojen vuokrien nousun

2.6.2010

---

myötä, pakottaa tämä esitys, jos se hyväksytään, lautakunnat tekemään taas lopettamislistoja.

Asukkaiden evästyksiin ja palvelutarpeiden arvioimiseen perustunut lautakuntakäsittely tuotti aivan päinvastaisen johtopäätöksen kuin mitä kaupunginhallitus meille nyt esittää. Lähes kaikki esitetyt palvelujen lopettamiset todettiin perusteiltaan virheellisiksi. Sen sijaan esille nousi monia tarpeita ja mahdollisuuksia kehittää tilojen yhteiskäyttöä, pidentää aukioloaikoja ja myös lisätä palveluja. Kaupunginhallitus esittää käytännössä tämän lautakuntien työn heittämistä roskakoriin. Esityksen hyväksyminen täällä valtuustossa olisi myös ilmoitus siitä, että asukkaiden kuuleminen on ollut bluffia, ehkä on kuultu mutta ei ainakaan kuunneltu.

Suurin osa meistä valtuutetuista on vakuuttanut lukemattomissa tilaisuuksissa ja yhteyksissä helsinkiläisille, että lähipalvelut säilytetään. Nyt on näiden lupausten lunastamisen aika. Me emme voi väistää vastuutamme siirtämällä likaisen työn lopettamislistojen laatimisesta lautakunnille, kuten kaupunginhallitus ehdottaa. Yhtä väärin olisi asettaa eri alueiden, esim. vanhojen ja uusien alueiden, asukkaat ja heidän tarpeensa vastakkain. Valtuusto on täällä sitä varten, että meidän pitää huolehtia myös uusien alueiden asukkaiden palveluista ilman, että vanhoilta asukkailta leikataan. Kaupunginhallitus kuitenkin esittää tällaista vastakkainasettelua esim. edellyttäessään, että lähikirjastojen ja työväenopistojen tilojen neliömäärät eivät saa kasvaa, vaikka molempiin on suunnitteilla ja valmisteilla uusia tiloja mm. Maunulaan.

Palveluverkosta käydyssä keskustelussa on käynyt selväksi myös se, että lähipalvelujen tiloja vähentämällä ei saada aikaan todellisia säästöjä. Helsingin kaupungin edelleenkin sadoissa miljoonissa laskettavat kassavarat puolestaan osoittavat, että mitään taloudellista pakkoa menojen karsimiseen ei ole. Lähipalvelujen karsiminen vain lisää eriarvoisuutta. Se olisi myös ristiriidassa ympäristötavoitteiden kanssa. Palveluverkon seinistä, vuokrakuluista voitaisiin säästää alentamalla sisäisiä vuokria. Niitä vuokria, joilla tilakeskus teki viime vuonna voittoa yli 90 miljoonaa euroa, siis pelkästään kaupungin omilta palveluilta. Palvelujen karsimisen sijasta pitääkin alentaa tilakeskuksen perimiä ylikorkeita sisäisiä vuokria. Rahaa peruspalveluihin löytyy toki muualtakin, esim. luopumalla Kruunuvuorenselän sillasta, joka tulisi maksamaan varmaan parisataa miljoonaa, ellei enemminkin.

Esitän, että kaupunginhallituksen ehdotuksen kohta ”jatkotoimenpiteet” sivulla 13 muutetaan kokonaisuudessaan kuulumaan seuraavasti:

2.6.2010

Kaupunginvaltuusto kehottaa jatkamaan palveluverkkojen kehittämistä asukkaiden kuulemisen ja lautakuntien esitysten pohjalta.

Valtuusto toteaa, että tämä edellyttää budjettiraamin tarkistamista niin, että tilakeskuksen kaupungin omilta palveluilta perimiä sisäisiä vuokria alennetaan.

Valtuusto kehottaa talous- ja hallintokeskusta laatimaan selvityksen palveluverkon alueellisten vaikutusten tarkastelusta ja tilavuokrasta erityisesti asukkaiden ja kansalaisjärjestöjen osalta.

Lisäksi valtuusto kehottaa keskushallinnon virastoja toteuttamaan käytössään olevien tilojen tehostamistoimenpiteet.

Kuten havaitsette, tämän esityksen loppu sisältää ne kaksi viimeistä ranskalaista viivaa, jotka kaupunginhallituksen jatkotoimenpiteissä ovat, mutta alku on kirjoitettu eri tavalla siten, että se ei velvoita tekemään uusia lopetuslistoja.

Kiitos.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja muu yleisö.

Olen saanut olla mukana jo kolmessa kouluverkkotarkastelussa, ja viimeistään nyt kannattaa uskoa se, että toteuttamistapaa on uudistettava. Tähän jo valtuutettu Ojala tuossa aiemmin viittasikin. Kaupunginhallituksen ehdotusten paksun liiteosan aika tarkalleen puolivälistä löytyy se, johon kannattaa tutustua. Siinä nimittäin on 67-sivuinen asiakirja nimeltä "Palvelutilaverkon uudistaminen hallintokuntien ja asukkaiden yhteistyönä: ehdotus yhteistoimintamalliksi". Se on opetusvirastossa laadittu toimintamalli palveluverkon uudistamiseksi hallintokuntien ja asukkaiden yhteistyönä, ja tämä malli on kytketty taloussuunnittelun ja -ohjauksen vuosikelloon, niin kuin täällä on useasta suusta jo sanottu, että tätä työtä pitäisi tehdä vuosittain, niin se perustuu juuri siihen.

Palveluverkon tarkastelu lähtee mallin mukaan liikkeelle siten, että tietokeskuksesta saadaan syksyisin väestöennusteet, joiden pohjalta hallintokunnat määrittelevät mahdolliset tilojen muutostarpeet toimintaympäristön muutosten ja olemassa olevan palveluverkon perusteella. Vuoden alussa on sitten virastopäälliköiden tapaaminen,

2.6.2010

---

jossa valmistelun pohjalta sovitaan niistä alueista, joilla on syytä tehdä poikkihallinnollista yhteistyötä palveluverkon osalta. Tämän jälkeen alueella käynnistetään tapaamiset palvelujen järjestäjien ja käyttäjien odotusten kartoittamiseksi. Kun näiltä alueilta on saatu alustavat ehdotukset tilamuutoksista, ne kootaan yhteen ja valmistellaan päätöksentekoa varten lautakunnille. Mallia on testattukin, pilotoitu alueilla, joita olivat Jakomäki, Konala-Pitäjänmäen alue, Myllypuro ja Tapanila. Hyvämuistiset muistavat, että nämä ovat niitä alueita, joissa viime kouluverkkokierroksella kovasti kiivailtiin koulutilojen vähentämisestä. Kuinka ollakaan, tämän mallin soveltamisen yhteydessä siellä kyettiin ihan oikeasti luopumaan tiloista, eli tämän toimivuus on testattu käytännössä.

Tämänkertaisessa palveluverkkotarkastuksessa päätettiin muutamista alueista jo lautakunnassa, joissa pyritään lisäselvityksiä tekemään, kuten Käpylässä ja Malmilla. Näen mallin lisäbonuksena sen, että sen avulla kyettäisiin ottamaan huomioon myös kaupunginosissa tehtävä vapaaehtoistyö ja tarjota tiloja niitä varten. Tässä haluaisin korostaa, että on iso puute, ettei meillä ole järjestöjen ja pienyritysten kanssa tehtävää yhteistyötä kattavaa palvelustrategiaa. Kaupungin ei tarvitse tehdä ihan kaikkea itse, vaan joitain toimintoja voitaisiin antaa ihan suosiolla järjestöjen hoidettavaksi ja huolehtia vain siitä, että alueella löytyy toimintaan soveltuvia tiloja. Siksi teenkin seuraavan ponsiehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että palveluverkon kehittämistä jatkettaessa sovelletaan opetusvirastossa kehitettyä ”palvelutilaverkon uudistaminen hallintokuntien ja asukkaiden yhteistyönä” -nimistä yhteistoimintamallia soveltuvin osin.

Koska tiedän, että joissain hallintokunnissa on aika hyviä malleja myös käytössä.

Muutama sana kouluverkkotarkastelusta ihan erikseen. Koulujen osaltahan verkkotarkastelu ei ollut sinänsä säätötoimi vaan pohjautui ihan yksinkertaisesti siihen, että peruskouluikäisten määrä 5 viime vuoden aikana vähentyi noin 4 000 oppilaalla ja monilla alueilla on eittämättä ylimääräistä koulutilaa. Kouluverkon tarkastelu olisi siten ollut paikallaan, vaikka taloudellinen tilanne olisi suotuisakin. Jostain syystä yleinen käsitys näyttäisi olevan, että mitä pienempi koulu, sen parempi. Asia ei mielestäni ole aivan näin, sillä opetuksen kehittäminen ja laadunvalvonta, tarvittavien tukitoimien järjestäminen sekä monipuolisen kielitarjonnan ja muun valinnaisuuden ylläpitäminen ei

2.6.2010

---

onnistu koulussa, jossa oppilaita on vain muutamia kymmeniä. Kyllä kyläkoulun ja jättilaitosten väliltä löytyy välimuotoja, ja itse pidän tärkeimpänä, että ryhmäkoot pystytään pitämään pienenä.

Lukioiden oppilasmäärät ovat lähdössä lähivuosina huimaan laskuun, ja palaan siihen myöhemmässä puheenvuorossa Länsi-Helsingin lukiota koskevassa asiassa. Mutta, vaikka aika ylittyy, haluaisin vielä sanoa muutaman sanan kirjastoista. Itseäni harmitti nimittäin suunnattomasti se, että kirjastoverkon tarkastelu olisi pitänyt mielestäni ehdottomasti aloittaa kirjastojen palvelustrategian laajalla pohdinnalla, ja se jäi nyt kokonaan tekemättä, kun tästä ehdotuksesta näin vain luovuttiin. Ihan varmasti tekniikan kehittyessä ja yhteiskunnan erilaisten ilmiöiden muuttuessa olisi syytä pohtia kirjastoille uutta strategiaa. Tässä haluaisin ehdottomasti tarjota myös yhteistyötä koulujen kanssa. Meillä on muutamia hyviä kohteita, esim. Nurkkatien monitoimitalo ja Malminkartanon kirjaston ja koulun muodostama kombinaatio, joissa esimerkiksi kirjastoissa isot oppilaat käyvät iltapäiväänsä viettämässä. Tämäntyyppisiä olisi hyvä lisätä, että me saisimme ne loputkin 20 % helsinkiläisistä, jotka kirjastoissa eivät käy, mukaan.

Kiitokset.

Valtuutettu Gadd

Herr ordförande.

Esityslistan mukaan käymme keskustelua palveluverkosta mutta käytännössä keskustelemme kaupungin talousongelmista, yksi lähetekeskustelu monesta. Samalla toimii monta ryhmää, jotka pohtivat taloudellisia toimenpiteitä. Kaikki taloudelliset toimenpiteet liittyvät luonnollisesti toisiinsa. Suomessa hyvään hallintotapaan kuuluu, että virkamiehet ja hallitukset esittävät vain yhden ainoan vaihtoehdon valtuustojen tai muiden päättävien elinten päätökseksi. Tällaisessa taloudellisessa tilanteessa olisi kuitenkin vielä kerran pohdittava, pitäisikö esim. kaupunginhallituksen esittää valtuustolle erilaisia yhdistelmiä taloudellisista toimenpiteistä. Jos valtuutetuilla olisi esim. päätösesityksen yhteydessä valmiiksi pohdittuja pakettiesityksiä, päätöksenteko voisi olla helpompaa. Tällaisista pakettiratkaisuista voisi olla kaupunginhallituksen näkemys esim. tekstiosassa päätösesityksen yhteydessä.

Palveluverkoston ns. kehittämisellä voisi ehkä säästää 5 - 20 miljoonaa. Samalla tiedetään, että yhden veroäyrin korotus antaa 113 miljoonaa ja lainaamalla saadaan ties kuinka paljon. Elvytyksen aika

2.6.2010

---

näyttää kaikkialla olevan ohi, ja suuria summia pitäisi nyt säästää. Suuret säästöt löytyvät investointipuolelta. Näyttää sekä todennäköiseltä että viisaalta jäädyttää esim. seuraavat hankkeet ainakin muutamaksi, ehkä jopa 10 vuodeksi: keskuskirjasto, stadionin uudelleen rakentaminen, Kruunuvuorenrannan asuntoalueen rakentaminen, Länsi-Sipoon kehittäminen. Näillä päätöksillä säästettäisiin satoja miljoonia. Mitä nopeammin päätökset näistä jäädytyksistä tehdään, sitä nopeammin voidaan kertoa huolestuneille kansalaisille, että joitakin pieniä säästöjä voidaan välttää. Mielestäni ei pitäisi puhua palveluverkoista ainoastaan kesäkuussa ja satojen miljoonien investoinneista vasta syyskuussa.

On itsestään selvää, että silloin tällöin palvelupisteitä pitää voida sulkea tai muuttaa ja uusia avata. Kuitenkin kansalaiset päättävät itse siitä, mitä he haluavat säilyttää. Jos kansanliike kaikkien sivukirjastojen säilymisen puolesta kasvaa kasvamistaan, valtuuston täytyy demokratian nimissä säilyttää niitä, vaikka jotkut valtuutetut ovatkin sitä mieltä, että päätös on epälooginen, epätaloudellinen ja huonosti harkittu. Kansalaisia pitää kuunnella, muuten koko kunnallispoliittinen systeemi rapistuu.

Kiitos, tack.

Valtuutettu Pajamäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Jaan puheenvuoron kolmeen osaan: palveluverkon ns. tarkoitus tai sen kehittämisen tarkoitus, prosessi ja ideologiset erot. Palveluverkon tarkoitus, silloin kun oikeasti kerättiin virastopäälliköt ja kaikki kaupunginhallitusryhmät yhteen, oli mielestäni strategiaohjelman mukaisesti käyttää päätä, miettiä mitä me voimme tehdä tässä kaupungissa, kun kaupunki laajenee useilla uusilla osayleiskaavoilla, meille tulee kymmeniätuhansia uusia asukkaita, meille rakentuu uusia liikenneväyliä, kaupungin ikärakenne vinoutuu tai kaupungin ikärakenne ikääntyy. Voimmeko me miettiä sitä, että esim. ihmiset haluavat vanhemmiten muuttaa lähemmäs palveluja, keskittyä joihinkin asuinalueisiin, joissa on hyvät palvelut lähietäisyydellä? Tällaista visiointia palveluverkkotyöryhmän olisi pitänyt tehdä. Se on se juttu, mihin se perustettiin. Miten kävi? Ja tämä on osa tätä prosessia, meille tuotiin siis latteaa, heikosti valmisteltu säästölista, palveluverkosta tuli säästöinstrumentti, jonka onneksi, kiitos kaupunkilaisten ja kiitos poliittisten päättäjien, se pystyttiin palauttamaan siihen tilanteeseen,

2.6.2010

---

että hyvin rauhallisesti kaupunginhallitus pyysi sekä asukkailta että asiantuntijalautakunnilta mielipiteitä. Mielipiteet saatiin, ja nyt tänään on tarkoitus toimia niin, että hyväksytään ne päätökset, joita asiantuntijalautakunnilta ja asukkailta tuli, ne toiveet, ja sen lisäksi huomioidaan se, että me teemme niitä toimenpiteitä, mitä meillä strategiaohjelmassa on hyväksytty. Tässä yhteydessä haluan sanoa, että strategiaohjelmaa ei ole tarkoitus käyttää siten, että sieltä kukin oman tahtonsa tai huvinsa mukaisesti poimii tiettyjä asioita, milloin tehokkuuden parantamiseksi, milloin minkäkin. Strategiaohjelma on valtuuston hyväksymä, yksi yhtenäinen kokonaisuus, ja sitä ei saa käyttää tällaisena rusinat pullasta -paperina.

Pari ideologista eroa, jotka mielestäni ovat keskeisiä nyt tällä hetkellä tässä palveluverkkokäsittelyssä ja tässä mielestäni aika heikossa puheessa pelkästään seinistä säästämisestä. Yksi on se, että minua ihmetyttää nimenomaan Kokoomuksen käsitys siitä, että vuosi 2010 on jonkinlainen historian loppu. Että nykyinen palveluverkko on parasta, mitä voidaan kuvitella. Mitään mietitympää, mitään kehitetympää ei enää koskaan ole tulossa. Siitä huolimatta, että ihmiset kouluttautuvat koko ajan enemmän, syntyy uusia ideoita. Nyt enää vain siis voidaan karsia, jos Kokoomusta on kuunneltava. SDP ei hyväksy tätä linjaa.

Meidän näkökulmamme on selkeästi ollut se, että nyt on ensinnäkin vuosi 2010 ja seuraavat vuodet eteenpäin meillä on vaikea suhdannetilanne. Lähipalvelut ja niiden pohtiminen maltillisesti tässä tilanteessa on nimenomaan perusta sille, että me voimme auttaa helsinkiläiset tämän laman ylitse. Siitä on kysymys nyt, kun me päätämme palveluverkoista.

Kiitos. Ja kannatan Pakarisen pontta.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja vasemmalta palveluverkon tilasta ja koko tästä käsittelyprosessista. Itse haluan ottaa esille tämän kansalaisvaikuttamisen merkityksen, joka tuli erittäin hyvin esille tässä palveluverkkokeskustelussa. Ilman kansalaisten vaikutusta me emme olisi tässäkään tilanteessa puhumassa näistä palveluista, vaan me olisimme jo, meidät olisi ajettu hyväksymään tämä palveluverkon karsiminen, ja se olisi tapahtunut oikeiston äänin. Teen tässä aivan aluksi kaksi pontta ja perustelen, miksi teen näin.

2.6.2010

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että opetusviraston koordinoiman ja mm. Jakomäessä ja Konala-Pitäjänmäellä kokeillun ja myös palveluverkkotyöryhmän ehdottama yhteistyömalli asukkaiden ja hallintokuntien yhteistyöstä otetaan käyttöön.

Tähän asti ponteni on sisällöllisesti valtuutettu Pakarisen ponnen sisältöinen, mutta oma ponteni jatkuu:

Alueellista yhteistyötä aloitettaessa on varmistettava asukkaiden laaja tiedonsaanti yhteistyöstä, jotta mahdollisimman moni asukas pääsee vaikuttamaan oman alueensa palvelujen kehittämiseen.

Selkeästi näkyi, että Pakarinen esitteli erittäin hyvin tätä yhteistyömallia ja sen oivallisuutta ja sitä tarvetta, että tämä pitäisi ottaa laajasti käyttöön kaupungissa, nimenomaan tässä palvelujen kehittämiseksi. Mutta se, mikä tässä on yksi pulmapiste, on se, että miten saadaan asukkaat mukaan, ja tätä mallia pitää vielä, kun sitä viedään eteenpäin, miettiä tarkkaan sitä, että miten asukkaat saadaan, eli tiedotettava asukkaiden suuntaan. Muuten tämä on sisällöllisesti sama kuin valtuutettu Pakarisen mutta eroaa tältä osin. Teen myös toisen ponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että asukkaiden verkko-osallistumista palveluverkon kehittämisessä kehitetään edelleen ja varmistetaan asukkaiden tiedonsaanti verkko-osallistumismahdollisuudesta sekä varataan riittävä aika keskustelulle ennen päätöksentekoa.

Näissä asiapapereissa on mukana selvitys tästä verkkokeskustelusta. Siellä näkyy, että ne määrät suhteessa kaupunkimme asukkaisiin ovat itse asiassa aika pieniä ajatellen siis verkon mahdollisuuksia. Ja toinen asia, mikä siellä näkyy hyvin selvästi, että ihmiset kokivat, että tämä oli aivan liian lyhyt aika ottaa kantaa näin suureen asiaan kuin palvelujen kehittämiseen. Erittäin hyviä ehdotuksia siellä oli tässä, kun oli selvitetty tätä verkko-osallistumista, että myös järjestöjen perustellut kannanotot, että ne olisivat hyvin näkyvissä siellä myös kansalaisten luettavissa sivuilla, että tätä parannusta kannatetaan seuraavissa verkkokeskusteluissa. Tulevaisuuden kannalta verkko-osallistumisen vahvistaminen on todella olennaista, ja se, että meidän pitäisi myös kaupungin lähteä miettimään Facebook-käyttöä, sosiaalisen median käyttöä tämäntyyppisissä asioissa, jolloin päästäisiin sinne, missä kansalaiset käyvät keskustelua.

2.6.2010

Kiitos.

Valtuutettu Virkkunen

Puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Aluksi kannatan valtuutettu Holopaisen toivomuspontta. Mari Holopainen kiinnitti huomiota oleelliseen asiaan eli palveluverkon muutoksista saatavien säästöjen lisäksi niiden aiheuttamiin kustannuksiin. Samalla kannatan valtuutettujen Pakarinen ja Puhakka tekemiä ponsia. Valtuutetut Pakarinen, Ojala ja Puhakka toivat kiitettävästi esiin opetustoimessa viritellyn yhteistoimintamallin, minäkin kannatan sen käyttämistä jatkossa.

Puhun nyt palveluverkosta opetustoimen osalta. Jätän puheestani pois pitkän vuodatuksen tämän koko viimetalvisen ja -keväisen palveluverkkoprosessin demokraattisuudesta. Totean vain, että sitä ei tässä koko touhussa aluksi juuri ollut, mikä on mielestäni hyvin huolestuttavaa.

Ensimmäisestä kouluverkon tarkistamiskierroksesta opetuslautakunnan jäsenenä minulle jäi päällimmäiseksi käteen ihmetys siitä, kuinka heppoisen kahden käsitteen varaan koko opetustoimen alkuperäinen palveluverkkoesitys oli rakentunut: koulurakennusten oppilaskapasiteetilaskelmiin ja väestöennusteisiin. Näitä kahta oli vertailtu toisiinsa, ja paperilla vertailu varmasti tuottaakin yksinkertaisen tuloksen: koulupaikkoja on joillain alueella liikaa joko jo nyt tai ainakin tulevaisuudessa. Tämä voi olla tottakin, tai sitten se ei ole.

Oppilaskapasiteetilaskelmien ongelma on se, etteivät ne kaikkien koulurakennusten kohdalla kerro täyttä käytännön totuutta siitä, missä ja kuinka tehokkaassa käytössä rakennus oikeastaan on. Ymmärrän sen, että oppilasmaa-alueiden tarkastelua varten kouluille täytyy yrittää kehittää jokin yhteismitallinen tapa tehdä se, mutta nykyiset kapasiteetilaskelmat eivät kyllä joka koulun osalta erityisen hyvin tässä onnistu. Tämän verran opetuslautakunnan rivijäsen, joka tutustui paikan päällä lakkautettavaksi esitettyihin kouluihin, sai kyllä viime talvena havaita.

Mielestäni oleellista koulurakennusten käytön tehokkuutta tutkittaessa ei ole se, montako neliötä koulussa on per oppilas, vaan se, minkä kokoisissa opetusryhmissä niissä opiskellaan. Olemme saaneet jo

2.6.2010

---

kyllästymiseen asti kuulla, kuinka tiloista luopumisella voidaan osoittaa lisää resursseja itse opetukseen, joka on opetustoimen ydintehtävä, mutta tässä yhteydessä monikaan ei tunnu muistavan sitä, että resursseille, joita voitaisiin käyttää mm. opetusryhmien pienentämiseen, ei ole paljonkaan käyttöä, jollei niille jakotuntien avulla jaetuille opetusryhmille enää löydy kouluista riittävästi opetustiloja. Näitä tiloja täytyy jatkossakin kouluista löytyä, muuten luokissa lopulta kuitenkin opiskelee samanaikaisesti turhan iso määrä oppilaita. Silloin tilankäyttö ehkä on tehokasta mutta oppiminen välttämättä ei. Mielestäni jälkimmäinen on tärkeämpää.

Neliömäärien tuijottaminen on väärä tapa lähestyä opetusta ja oppimista. Ymmärrän, että joka neliö kyllä maksaa, enkä ole eri mieltä siitä, etteikö koulujen tilankäyttöä saisi tarkastella kriittisesti silloin kun siihen todella on aihetta. Olen kuitenkin sitä mieltä, että tilanne on vähintäänkin nurinkurinen silloin, kun koulujen peruskorjausten nostamat tilakustannukset pakottavat vähentämään koulutilaa paitsi alueilla, joissa oppilasmäärät todella vähenevät, myös alueilla, joissa se pidemmällä aikavälillä ei ole lainkaan järkevää, väestöennusteidenkaan valossa. Eikä ole kovin mielekästä nähdä vajaakäyttöisenä koulurakennusta, jolla on isot aulatilat mutta luokat kuitenkin päivittäin täynnä opiskelun kannalta hyväkokoisia opetusryhmiä.

Esitin opetuslautakunnassa keväällä, että jatkossa oppilaskapasiteetilaskelmiin liitettäisiin päätöksenteon tueksi myös selvitykset siitä, montako luokkatilaa muutosesitysten kohteena olevissa kouluissa on ja missä käytössä ne ovat. Toivomus lisättiin lautakunnan palveluverkkolausuntoon. Toivon tämän helpottavan tulevaisuuden kouluverkkotarkasteluita.

Koska kaupunginhallitus ja ehkä myös -valtuusto kohta ohjeistavat opetuslautakuntaa purkamaan kouluverkon ylikapasiteettia, toivon, että ylikapasiteettia tutkiskeltaessa sitä tutkiskeltaisiin sitten ihan kunnolla. Pelkkä oppilaskapasiteetilaskelmien tuijottaminen ei riitä, ei etenkään, jos ei niitä ole päivitetty vastaamaan koulutiloihin remonttien yhteydessä tehtäviä muutoksia. Tähänkinhan opetuslautakunta viime talvena törmäsi. Koulujen tulevaisuudesta ei myöskään ole järkevää päättää vain 5 vuoden aikajänteellä. Alueellisia väestöennusteita tutkittaessa on mielestäni tärkeää kiinnittää huomiota siihen, onko oppilasmäärien väheneminen alueella vain tilapäistä vai vaikuttaako se pysyvältä.

Minkään lautakunnan jäseniltä ei voi odottaa, vaikka ehkä sopiikin

2.6.2010

---

toivoa, että he käyttäisivät kohtuuttomasti työ- tai vapaa-aikaansa kaupungilta saamiensa tietojen paikkansapitävyyden tarkistamiseen paikan päällä, esim. kaikissa kouluissa, tai pidemmän aikavälin väestöennusteiden oma-aloitteiseen etsimiseen. Luottamushenkilön pitäisi voida luottaa siihen, että hänen saamansa tieto on ajantasaista ja sisältää päätöksenteon kannalta oleelliset tiedot, myös pitkällä tähtäimellä katsottuna järkevän päätöksenteon. Tulen ihan kohta ponsiini, tulen niihin nyt ja ne kuuluvat seuraavasti:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kouluverkon ylikapasiteetin purkamisesta kaupunginvaltuusto edellyttää samalla, että ylikapasiteetin määrittelyä tarkennetaan. Kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkossa kouluverkkotarkasteluissa otetaan koulurakennusten oppilaskapasiteetilaskelmien lisäksi huomioon muutosesitysten vaikutus koulujen opetusryhmäkokoihin, jotta kouluverkkotarkastelun tuloksena perusopetuksen luokkakoot eivät kasva kohtuuttoman suuriksi.

Ja toinen ponteni kuuluu seuraavasti:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kouluverkon ylikapasiteetin purkamisesta kaupunginvaltuusto edellyttää, että kouluverkkotarkastelun tueksi opetuslautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle toimitetaan ennen päätöksentekoa muutosesityksen kohteena olevien alueiden alueelliset väestöennusteet kouluikäisten lasten määrästä vähintään seuraavan 10 vuoden ajalta, jotta tilojen alueellisen ylikapasiteetin pysyvyydestä tai tilapäisyydestä saadaan oikea kuva.

Olen oppinut Helsingin kaupungin kielen, kuten huomaatte, ja pahoittelen ajan ylittämistä.

Kiitos.

Valtuutettu Männistö

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin kaupungin toimintamenojen kasvu on koko 2000-luvun ollut

2.6.2010

---

noin 7 % eli noin 200 miljoonaa euroa vuosittain. Inflaatio on samaan aikaan ollut vuosittain 2 %:n luokkaa. Viime vuonna taantumien keskellä kaupungin verotulot, etenkin yhteisöveron tuotto, romahtivat, niin kuin kaikki me täällä hyvin tiedämme. Toimintamenot kuitenkin kasvoivat 6,5 % eli selvästi enemmän kuin kunnissa keskimäärin. Edellisen vuoden tulos olikin yli 200 miljoonaa euroa heikompi kuin talousarvio ennakoiti.

Miten sitten nyt? Tällä hetkellä reaali talous on kääntynyt orastavaan kasvuun, mutta tämä ei näy vielä pitkään aikaan Helsingin kuntataloudessa. Koko kaupunkikonsernin ennustettu tulos tälle vuodelle on yli 120 miljoonaa euroa tappiollinen, ja suhteessa vain puoli vuotta aikaisemmin hyväksytyyn talousarvioon tappioennuste on kasvanut yli 70 miljoonaa euroa. Samaan aikaan ennuste toimintamenojen kasvulle tälle vuodelle keskellä taantumaa on jopa 4,7 %.

Tämä kaikki haluaa sanoa, että me emme siis vielä ole Helsingissä miltään osin lähteneet tasapainottamaan talouttamme saati säästäneet yhtään mistään. Sen sijaan Helsinki ottaa nyt Kreikan viitoittaman tien ensiaskeleita, kun tulot pienenevät ja menot jatkavat kasvuaan. Päivän polttava kysymys kuuluukin: olemmeko valmiita tekemään kiperiä ratkaisuja jo nyt, vai vieläkö tyydymme odottamaan tilanteen pahenemista entisestään?

Jälkimmäisessä vaihtoehdossa talouden tasapainottamiseksi vaadittavat ratkaisut tulevaisuudessa ovat entistä radikaalimpia. On nimittäin aivan selvää, että Helsingin on lähdettävä tasapainottamaan kuntataloutta. Kovin pitkään kun ei voi enempää rahaa käyttää kuin mitä ansaitsee. Säästöjä me voimme karkeasti ottaen etsiä kolmesta suunnasta: Ensinnä voimme yrittää parantaa julkisen palvelutuotannon tehokkuutta. Tämä on kuitenkin helpommin sanottu kuin tehty, kun huomioimme, että julkisen sektorin työn tuottavuus on koko 2000-luvun laskenut. Parhaimmillaankin työn tehostumisen vaikuttavuus näkyy kuntataloudessamme vasta pitkällä viiveellä.

Toiseksi voimme karsia palveluiden määrästä ja laadusta henkilöstöä vähentämällä. Tämän ottaminen tavoitteeksi ei varmasti ole kenenkään mielestä järkevä lähtökohta vaan se viimeinen oljenkorsi, niin myös minun mielestäni. Kuitenkin on syytä huomata, että kaupunkimme käyttää esim. sosiaali- ja terveydenhuoltoon asukkaisiin suhteutettuna noin 15 % enemmän rahaa kuin Suomen 10 suurinta kaupunkia keskimäärin. Kuitenkin helpoimpana vaihtoehtona taloustilanteen johdosta voi nähdä palveluverkkomme kriittisen tarkastelun

2.6.2010

---

vastaamaan kuntalaisten tarpeita nyt ja tulevaisuudessa. Kehittämällä palveluverkkoamme ennakkoluulottomasti voimme säästää ylimääräisistä tiloista keskittämällä toimintaa silloin, kun se on perusteltua, ilman, että palvelutaso tai palveluiden laatu helsinkiläisille kokonaisuutena heikkenee.

Onkin ikävää, että kaupungin ja virastojen johdon palveluverkkotarkastelu tyipystyi lautakunnissa esityksiin, joissa itse asiassa yhteenlaskettuna esitettiin tilojen määrän lisäämistä niistä säästämisen sijaan. Olisikin tärkeää, että lautakunnat jatkavat palveluverkon kriittistä tarkastelua strategiaohjelman linjausten mukaisesti. Ainoana vaihtoehtona tälle nimittäin ovat tulevaisuudessa kaupunkilaisten kannalta vieläkin ikävämmät päätökset, kuten vaikkapa opetustoimessa tuntikehyksestä leikkaaminen. Tämän lisäksi joudumme valitettavasti arvioimaan kenties tarvetta myös kunnallisveron korotukselle 2011 budjetin yhteydessä. Veronkorotus ei kuitenkaan missään tapauksessa ole ratkaisu perimmäiseen ongelmaamme, joka on ollut holtiton kaupungin menojen kasvu yhdistettynä laskevaan tuottavuuskehitykseen ja palveluiden vaikuttavuuteen. Veronkorotus, mikäli siihen joudutaan turvautumaan, on nähtävä akuuttina vastauksena päällä olevaan kriisiin, johon viimeisenä vaihtoehtona joudumme kenties turvautumaan. Se leikkaa kaupunkilaisten ostovoimaa ja tätä kautta heikentää helsinkiläisten hyvinvointia.

Ledamoten Torvalds

Ärade ordförande, hyvät valtuutetut.

Puhuen lyhyesti prosessista. On ilmeisen selvää, että strategia, niin kuin me hyväksyimme sen melkein puolitoista vuotta sitten, ei toimi. Se on, jos otetaan esimerkkejä Kreikan antiikista ja tarustosta, kun me emme halua keskustella Kreikan tästä päivästä, se on kuin satapäinen hydra, ja jokainen ottaa siitä sen lauseen, joka juuri tässä yhteydessä sopii. Tämä johtuu seuraavaan ongelmaan, eli se johtaa kilpalaulantaan, ja voidaan mennä Väinämöiseen tässä yhteydessä, jossa kaupunginjohtaja esittää jotain ja sen jälkeen jokainen itseään arvostava valtuutettu leikkii sitä peliä, mitä me leikimme saksan tunneilla, että F3, osui ja upposi. Eli tässä prosessissa me emme ole hirvittävän järkeviä. Se johtuu siitä, että meillä ei ole oikein tasapainoa nyt valtuuston, kaupunginhallituksen ja virkamiesjohdon roolien välissä. Ellemme sitä tasapainoa löydä, ei tästä kovin hyvää seuraa, kun me tiedämme, että tässä on vaalit tulossa 10 kuukauden kuluttua ja kaikki

2.6.2010

---

pelkäävät, mitä siitä seuraa.

Me tiedämme kaiken lisäksi, että viimeisessä, nyt myynnissä olevassa Harvard Business Reviewissä on erittäin mielenkiintoinen artikkeli, jossa käydään läpi amerikkalaisten johtajärjestelmien ja eurooppalaisten johtajärjestelmien eroja, ja osoittautuu, että eurooppalaiset johtajärjestelmät ovat hyvin, hyvin johtajakeskeisiä. Se johtaa siihen, että päätöksiä tehdään täällä ylhäällä ja väestölle, työntekijöille annetaan aika vähän vastuuta. Se on kohtalaisen huono malli. Me voisimme säästää huomattavasti luomalla hallintomallin, jossa tämä pyramidi olisi huomattavasti matalampi. Se edellyttää kuitenkin, että teemme pitkäjänteistä työtä, että me päätämme nyt, että 5 vuoden kuluttua olemme uudessa tilanteessa. Tällaiseen pitkäjänteisyyteen pääsemme hyvin huonosti juuri johtuen tästä kilpalaulantatilanteesta.

Melkein jokaisen hallintokunnan helmasynteihin kuuluu osaoptimointi, josta meillä on lukuisia esimerkkejä. Se, että millä tavalla terveys- ja sosiaalipuoli ikään kuin nokittaa toisiaan näiden kustannusten suhteen, ei lupaa hyvää. Minulla on yksi suuri huoli. Rkp:n ryhmä on teettänyt alustavan tutkimuksen ruotsinkielisten vanhusten palveluista, ja minun täytyy sanoa, että tällä hetkellä se on huomattavampi kuin esim. Riistavuoressa. Me emme pääse tämän ongelman yli, että vaikka joku sanoo, että tästä pitäisi karsia, niin jos me aiomme pitää velvollisuksistamme kiinni, niin tästä tulee lisäkustannuksia. Sitä suuremmalla syyllä meidän pitää nähdä, minkälaista prosessia me itse asiassa tuemme. Kiitän tästä ja lopetan tähän, 15 sekuntia jäi.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta valtuutettu Männistö oikeastaan paljasti koko homman juonen, eli hän puhui itse asiassa koko ajan vain kaupungin taloudesta, kun listalla puhutaan palveluverkoston kehittämistä. No, mikä on se verbi, millä milloinkin kehitetään, milloin tarkistamme, milloin kehitämme niin aina tarkoitamme hinnan korotuksia tai huononnuksia. Tässä mielessä on tietysti syytä olla huolissaan siitä, että Helsingin palvelut muutenkaan eivät kaikilta osin saa täyttä kiitosta paitsi kansalaisilta myöskään tilastollisesti koko Suomessa. Tässä mielessä voi tietysti miettiä sitä, että kuinka paljon me taas voitamme tällä prosessilla, jossa me valtuustona, valtuutettuina onnistumme karsimaan kaupunginjohtajan tappolistan, osan siitä. Tätä me pidämme sitten

2.6.2010

---

voittona miettimättä itse asiassa sitä, mitä tässä koko prosessissa tapahtuu.

Minä uskon siihen samaan, valtuutettu Torvaldsko se sanoi, että meillä on paljon käyttämättömiä keinoja esim. ihan tällaisena hallintopyramidina, jolla voisimme varmasti palveluja kehittää ja palvelujen toimintoja parantaa. Yksi esimerkiksi on liittoutuminen suorittavan henkilöstön kanssa. Tällä suorittavalla henkilöstöllä en tarkoita nyt eri yksikköjen johtajia, johtavia hoitajia ja muita, vaan tarkoitan ihan siis lattiatason henkilökuntaa eli sitä henkilökuntaa, joka tietää, mistä jonkun asian kehittäminen on kiinni ja miksi joku asia ei välttämättä edisty. Kun Torvalds tuossa totesi omana huolenaan ruotsinkielisten vanhusten palvelut, niin minulla on ihan sama huoli kyllä suomenkielisten puolelta. Näyttää siltä, niin kuin viimeksi sanoin, että tämä valtuusto tahdottomasti alistuu siihen, että kun hoitoa huononnetaan niin lääkkeitä lisätään sen verran, että hoidettavat eivät huomaa, että hoito on huonontunut. Minusta se on erittäin huono yhtälö, kun päinvastoin pitäisi pyrkiä saamaan hoidettavaa henkilöstöä jaloilleen.

Tässä mielessä minusta me olemme aika vakavien kysymysten äärellä, ja siinä mielessä pienikin särö tähän nykyiseen verkkoon saattaa itse asiassa, vaikka se tuntuisi tehokkaalta, edelleen vaikeuttaa sitä. Minusta meidän pitäisi uskaltaa katsoa myös sitä tosiasiaa silmiin, että tarvitsemme me lisää esim. raskaita hoitopaikkoja juuri vanhusten puolella.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaupungin palveluja toteutettaessa on lähdettävä asukkaista, asiakkaista, joiden palveluista on kysymys, ei organisaatiosta, tiloista, työntekijöiden työsuhteista tai hallintokuntien omista ajatuksista. Pelkkä palvelujen karsiminen ei saatavuuden tehokkuuteen riitä. Kaupunginosien asukasrakenne ja asuinhuoneistojen koko jo pelkästään kertovat paljon, mitä lähipalveluja kullakin alueella tarvitaan. Tarpeet ovat erilaiset lapsettomille, työtä tekeville asukkaille, lapsiperheille ja vanhuksille. Myös terveystalvelut ja sosiaalipalvelujen rakenne ovat erilaiset eri ikäkausina. Peruspalvelut on kehitettävä niistä lähtökohdista.

Arvoisa puheenjohtaja.

2.6.2010

Palvelujen tuottamisessa aito kumppanuus yritysten, kolmannen sektorin toimijoiden ja kaupungin kesken on edellytys ja mahdollisuus työpaikkojen syntymiselle sekä palvelujen saannin joustavuudelle. Palvelujen saatavuutta ja joustavuutta vahvistaa myös julkisen sektorin työntekijöiden, osaamisalueidensa puitteissa tietenkin, joustava siirtyminen työpisteestä toiseen kysyntähuippujen mukaan. Työympäristön vaihtuminen ehkäisee myös laitostumista ja sokeutta oman työnsä kehittämiseen.

Asiakkaan arvostama ja haluama laatu saavutetaan vain, kun tiedetään, mitä asiakas haluaa. Koulutetaan henkilökunta osajiksi ja hinnoitellaan palvelut läpinäkyviksi niin, että niitä voidaan myös aidosti verrata muiden palveluntuottajien tuottamiin palveluihin. Tuottajakunta vaihtelee laadun kilpailuttamisella.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lasten ja nuorten palvelut on tehtävä sellaisiksi, että ne tukevat elämänkaaren varhaisaikaan ja vahvistavat tervettä kehittymistä aikuseksi. Palveluiden olisi sijaittava siellä, missä lapset ja nuoret muutenkin kokoontuvat. Vanhusten pitäisi päästä palveluihin, joita heitä varten on tehty, niin että heidän ei tarvitse erikseen nähdä paljon vaivaa sinne pääsemiseen. Kuljetuspalvelut yhdessä esim. liikuntapalvelujen kanssa on aivan välttämättömyys jatkossa. Yksi hyvä esimerkki mm. nuorisopalveluista on Walkers-kahvila, joka sai mahtavat tilat ydinkeskustassa, jonka juuri nyt koko kaupungin nuoriso on hyvin löytänyt ja joka on hyvä esimerkki siitä, miten toiminta jalkautuu sinne, missä ihmiset ovat ja käyttävät ovat. Kuitenkin sen kaltaiset toiminnot joutuvat vuosittain hakemaan rahoituksen.

On tärkeää, että valmistelemme kaupungille kokonaisvaltaisen palvelustrategian, johon kirjataan terveyttä edistävät ja ennaltaehkäisyä painottavat toimintasuunnitelmat, toimintakumppanit, erilaiset muut toimijat, toimintojen sijaintialueet ja rahoitus. Palvelujen laatu ja saatavuus voidaan toteuttaa, kun toimijat voivat olla varmoja toiminnan rahoituksesta pitkällä aikavälillä. Silloin meidän ei tarvitse lähteä siitä, että teemme näinkin radikaalia listaa ties kuinka pitkän aikavälin puitteissa, vaan voimme vuosittain esim. käsitellä näitä tilanteiden muuttumisia ja palveluverkkorakennetta. Hyvänä esimerkkinä on Espoo, joka on tällä hetkellä laatimassa erittäin hyvää palvelustrategiaa, jossa se ottaa huomioon kaikki toimijat kyseisellä alueella ja kirjaa ne ylös. Toivoisin, että Helsingin kaupunki ottaisi jonkin verran oppia sieltä. Jätänkin ponnen, että:

2.6.2010

Kaupunki laatii sekä pitkän aikavälin että valtuustokausien kokonaisvaltaisen palvelustrategian, jota jatkossa päivitetään vuosittain.

Kiitos.

Valtuutettu Kolbe

Kiitos, herra puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä varmasti koko keskustelu ja tämä prosessi, joka tähän palveluverkkokysymykseen on liittynyt, on eräs esimerkki Helsingin suurimmasta ongelmasta, nimittäin ”mammuttitaudista”. Se miten sitä mammuttikuviota ja monumentaalaisia rakenteita ja niihin liittyviä taustakuvioita yritetään ratkaista, tämä nyt käsillä oleva esitys on esimerkki siitä, miten asioita ei tule hoitaa. Juuri tämä sattumanvaraisuus, tämä pupuhattu-metodi, jolla kaivetaan strategioista esiin sopivia lauseita, joilla rakennetaan tätä kokonaisuutta tavalla, joka itse asiassa unohtaa sen lähtökohdan, mistä on kysymys. Kysymys mielestäni on kunnan toiminnasta, ja saanen tässä muistin virkistykseksi, kaivoin esiin Suomen Kuntaliiton kotisivuilta määritelmiä siitä, mitä kunta on ja miten palveluasiat löytyvät kunnan määritteeseen. Sieltä löytyi aika hieno lause, jonka jaan mielelläni läsnäolijoiden, joiden lukumäärä se vaan tippuu ja tippuu, kanssa:

”Peruspalveluiden kautta kunta tarjoaa kuntalaisille edellytykset arjen elämiseen, hyvinvointiin ja perusturvallisuuteen.” Tässä on jotakin aika hienoa kiteytetty tavalla, jota tämä palveluverkkoesitys ei nyt oikein ole osannut jäsentää siten, että tämä visio ja näkökulma tämän päivän tilanteeseen avautuisi päättäjille tai helsinkiläisille. Se, mitä tästä selvästi puuttuu, on siis tämä aikakauden visio, siis mitä me haluamme, että kunta tekee, mikä on palveluiden määrä ja laatu. Ja se, että perinteinen kunnallistaloudellinen ajattelu, juuri tämä, mihin rahat laitetaan, on ollut niin dominoivaa ja se on tuottanut tätä seinät ja neliömetrit -toimintaa, osoittaa, että todellakin se, mitä ajastamme puuttuu, on tämä visio meidän yhteisömme eli kuntamme tahtotilan toteuttamisesta.

Paljon on puhuttu asukkaista, ja asukkaat on nähty aika voittopuolisesti sekä tässä esityksessä että muutamissa puheenvuoroissa asiakkaina. Jos tätä visiota nyt lähdetään hakemaan, niin näkisin, että tämä lähtökohta ensinnäkin, että prosessin aikana olemme huomanneet, että juuri asukkaat puolustavat palveluita, harvat puolustavat seiniä. Ja se,

2.6.2010

---

että kysymyksessä on prosessi, kuten valtuutettu Moisio viittasi, meidän täytyy lähteä siitä, että jatkuva tarkastelu on osa tätä kuviota. Näkisin, että seuraava aste olisi se, että asukas ei ole vain asiakas vaan asukas voisi olla aktiivinen toimija. Tämä on ehkä se, missä Helsinki tässä ”mammuttitaudissaan” on heikoimmillaan. Me emme osaa edelleenkään ottaa asukkaita aktiivisina toimijoina mukaan tähän prosessiin.

Jäin miettimään, tämän päivän Hufvudstadsbladetissa oli pieni mutta erittäin tärkeä uutinen siitä, miten Hangon kaupungin viherosasto on saanut tällaisia kummilaisia kaupungista, jotka siis, kun varat eivät riitä, nämä viherkummit käyvät kitkemässä siellä kukkapenkkejä ja katsovat, että lähiympäristö on siisti. Osallistuvat siis sekä asukkaina että asiakkaina kunnan hyvinvoinnin ja palvelutuotannon tekemiseen. Minusta tämä on se seuraava askel, johon pitäisi mennä, että me näemme meidän asukkaamme ei vain asiakkaina vaan myös osallisina tässä politiikan ja hallinnon palvelurakennemuutostamisessa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Suomalainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuustokollegat.

Helsingin taloudesta on jo esitetty monia madon lukuja täällä. En niihin lähde enää palaamaan mutta muistutan vielä mieleen, ja olisi hyvä, että mediakin muistuttaisi asukkaita, että on jo sovittu, että ensi vuonna Helsingin veroprosentti nousee sillä prosentilla, tai korkeintaan prosentilla, mutta käytännössä varmaankin näin tulee olemaan, se maksimiluku otetaan käyttöön. Sillä saa sen 117 miljoonaa euroa. Ja kysymys on sitten, että mitä saa 117 miljoonalla eurolla. Tulee mieleen entinen mainos, ravitsevaa ja hyvää kaurapuuroa yhden lautasellisen, eli ei se hirveän pitkälle riitä.

Tässä kollega Männistö myös nosti esiin tämän erittäin vakavan ja vaikean ja haastavan taloudellisen tilanteen. Silloin kun talous on heikoilla, kun tulot vähenevät, se on ihan selvää, että kyllähän me jokainen alamme käyttää, jos näin perheessä käy, niin aletaan käyttää sitä perheen emännän talouskuria, niin kuin apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen aina mainitsee. Eli mietitään, miten päivittäisiä menoja voidaan vähentää, mietitään, että voidaanko vuokrata pienempää lomamökkiä kesällä tai ottaa se jostain muualta kuin mistä ennen on otettu, ja mietitään, että onko sellaisia investointeja, joita voidaan joko

2.6.2010

---

saada halvemmalla tai siirtää tulevaisuuteen. Nythän näin on kaupunki pyrkinyt tekemään, eli tämä investointikysymys on nyt tarkastelun alla, ehkä vähän uutena asiana, ja itse olen ollut myös aiemmin sitä mieltä, että kyllä niihinkin pitää pystyä puuttumaan. Syksyllä tulemme kuulemaan, mitä uusia esityksiä tästä tulee.

Mutta miten sitten näitä päivittäisiä kuluja eli niitä palveluja voi kaupunki tehostaa sillä tavalla, että meillä on varaa tarjota niille asukkaille? On ihan selvää, niin kuin on mainittu monesti tässä, että minkä takia kaupunki on olemassa ja minkä takia näitä kaikkia erilaisia rakenteita on, sen takia, kun halutaan tarjota asukkaille niitä palveluja. Asukas on se asiakasomistaja kaupungissa, ja asukkaan tulee saada niitä tärkeitä palveluja. Sen takia on tosi tärkeää miettiä, mitä ovat ne tarpeelliset ja välttämättömät palvelut ja miten lähellä niiden pitää olla kotia.

Yksi tärkeä asia on alueiden tasa-arvo. Tämä palveluverkkoesitys alkuperäisessä muodossaan, kyllähän siellä oli monia ongelmakohtia. Jostain alueelta oltiin lopettamassa ala-astetta ja kirjastoa ja oliko terveysasemaa, ja tuli vähän mieleen, että siinä jokainen toimiala on tehnyt omassa nurkassaan niitä suunnitelmia, jotka varmasti voivat olla ihan relevantteja sille toimialalle, mutta mitä sitten jää jäljelle sinne alueelle, jos sieltä kaikkia erilaisia asioita poistetaan? Itse asun Paloheinässä, ja ei siellä hirveästi palveluja ole. Kyllä minä toivon, että meitä helsinkiläisiä voidaan myös kohdella sillä tavalla tasa-arvoisesti, että meillä on mahdollisuus asua ympäri Helsinkiä ja nauttia palveluista suht koht lähellä siellä, missä asutaan.

Sitten yksi ongelma ehkä on tämä kokonaisvaltaisuus. On tässä paljon perätty, että miksi ei tehdä kokonaisvaltaista suunnitelmaa, pitää olla kokonaisvaltainen tarkastelu. Myös tässä esityksessä mainitaan kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi. Kokonaisvaltaisuus on hirveän vaikea asia. Sitä halutaan, mutta käytännössä sitä on lähes mahdoton toteuttaa, koska on lähes mahdoton tehdä kaikista kaupungin asioista kokonaisvaltainen esitys, että kaikki siihen kuuluvat. Totta kai siihen pitää pyrkiä, se on tosi tärkeää, mutta minä haluaisin, että me emme kuitenkaan huku siihen, että meillä pitää olla kaikki maailman asiat, kaikki Helsingin asiat ja palvelut mukana ja sitten ei voida edetä, kunnes sellainen saadaan eteen.

Eli tältä osin palveluverkkoesitys yritti täyttää sitä kokonaisvaltaisuuden vaatimusta mutta ei ehkä täysin siihen pystynyt, ja siihen jäi monia ongelmakohtia. Minä kyllä kannatan tätä esityksen lähestymistapaa, että tavallaan nyt se vastuu menee näille lautakunnille. Se vastuu menee sitten sinne, että jos niistä tällä tavalla verkkoa supistamalla ja

2.6.2010

---

verkkoa karsimalla ei päästy eteenpäin, niin nyt voimme sitten eri toimialoissa päättää, että mistä muusta siellä voidaan tehostaa ja säästää. Mutta on ihan totta, että se pitää tehdä niin, että myös asukkaiden huolet ja tarpeet otetaan huomioon ja sitten se tasa-arvoinen lähestymistapa kaupungissa.

Kiitos.

Valtuutettu Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Istuin eilen koulun johtokunnassa ja kuulin taas kerran esimerkin siitä, miten Helsinki käyttää rahaa. Ensin korjattiin kaapit, jotka revittiin irti, kun korjattiin sähkövedot, jotka revittiin irti, kun tehtiin putki- ja ilmanvaihtoremontti. Nyt korjataan teknisen työn luokka, joka olisi voitu tehdä samaan aikaan kuin kaikki muutkin paikat olivat auki, mutta nyt revitään siis taas puoli koulua, ja tämä ei istunut siihen aikaisempaan suunnitelmaan. Tämän viimeisen peruskorjauksen lasku on lähes puolimiljoonaa euroa.

Tilojenkäytön tehostaminen samalla, kun ei puhuta niistä toimintatavoista, on turhaa hurskastelua, ja on turha saada myöskään asukkaita purkamaan tai tehostamaan palveluita. Palveluverkkojen tarkastelussa oli kaksi suurta ongelmaa: Valittiin virkamiestyönä valmisteltu lista, jota edes virastojen virkamiehet eivät aina tunnustaneet valmistelleensa. Tämä tapa kehittää palveluita, jossa keskityttiin lähtökohtaisesti palveluiden kuoriin ja tiloihin, kun väistämättä jouduttiin myös tarkastelemaan itse palvelua. Kuuluuko vanhusten harrastustoimintaan puutyöluokka tai taideluokka tai hirsitalon pihapiiri kesäjuhliä varten? Mikä on ala-asteen oppilaille sopiva koulumatka? Miten suuriksi opetuksen ryhmäkoot voivat kasvaa mahdollisten koulujen yhdistämisten jälkeen?

Tätä työtä tehtiin ansiokkaasti lautakunnissa, ja voin todeta saman, mitä monet valtuutetut tähänkin asti, että nyt toivottavasti ollaan uuden alun edessä ja tätä normaalia työtä tullaan tekemään lautakunnissa tämän jälkeen. Toisaalta kompastuttiin ajatukseen, että kun asukkaat kuitenkin vastustavat, tuodaan varmuuden vuoksi ylimitoitettu lista. Kaupunkilaiset saatiin kyllä kadulle. Petrattavaa löytyy, että Helsinki ymmärtää, miten kaupunkilaiset saadaan osallistumaan ja erityisesti tuntemaan itsensä osallisiksi. Verkkopalaute oli hyvää harjoitusta, mutta kannatan valtuutettu Torvaldsin esittämää pyramidin

2.6.2010

---

madaltamista kaikin mahdollisin keinoin. Valtuutettu Kolbe sanoi hyvin, ettei meidän pidä nähdä asukasta vain asiakkaana vaan nimenomaan osallistuvana toimijana.

Valtuustostrategiaan perustuva lause, joka edelleen on esityksessä, sisältää väärän mittarin. Siellä lukee näin: ”Palveluverkko sopeutetaan väestökehityksen mukaiseksi, ja väestöltään vähenevien palvelujen palveluverkkoa supistetaan.” Meidän pitäisi puhua palvelutarpeesta, joka tietenkin voi muuttua väestön ikääntyessä, muuttaessa pois tai lapsiperheiden löytäessä alueen uudestaan. Meidän on kehitettävä parempia mittareita, kuten valtuutettu Virkkunen esitti toivomusponnessaan. Kannatan Virkkusen molempia ponsia.

Vanhojen ja uusien alueiden asettaminen vastakkain ei lisää osallisuutta eikä tuota parempaa lopputulosta. Rahaa on rajallinen määrä, mutta esim. kirjastojen tai leikkipuistojen osalta ei voida lähteä nollasummapielista. Täytyy katsoa kokonaisuutta, mihin leikkipuisto vaikuttaa ennalta ehkäisevänä lastensuojelutyönä, koko osallisuutta vahvistavana ja varsin halpana palveluna. Jos lapset ovat vähentyneet leikkipuistosta, ei puistoon ehkä tarvita kokopäiväistä hoitajaa tai puisto-ohjaajaa, saati kolmea, kuten monessa puistossa on, vaan tilojen käyttöä pitää tehostaa esim. alueella toimivien järjestöjen kanssa, kuten sosiaalilautakunta on esittänytkin.

Lakkauttamisia vielä vaikeampia asia Helsingille näyttää olevan keksiä uusia toimintatapoja, hallinnon keventämistä, jotka samalla säästävät rahaa. Näihin toimenpiteisiin laitan suuren toivoni jatkossa.

Kiitos.

Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kiinnitin huomiota valtuutettujen Kolbe ja Vesikansa puheisiin, joissa he todistivat, että meidän pitää puhua asukkaista eikä asiakkaista. Olin ymmärtänyt, että kun meillä oli Helsingin kaupungin tai nykyisen valtuuston strategiapalaveri, niin siellä hyvin yksituumaisesti oltiin tästä jo silloin sitä mieltä, että kaupungissa on asukkaita eikä asiakkaita.

Valtuutettu Koskinen

2.6.2010

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Melkoisen valtava palveluverkkouudistusprosessi on saatu välivaiheeseen. Tulos ei ole kehuttava, mutta kaupunginhallituksen ehdotukset jatkotoimenpiteiksi ovat varsin kelvollisia. Tavoitteena on jatkossa kiinnittää erityistä huomiota palveluverkkojen toiminnallisuuteen, tilojen yhteiskäytön ja uudelleenikäytön mahdollisuuksiin sekä antaa merkittävää painoa asukkaiden ja asiantuntijalautakuntien näkemyksille.

Mielestäni tärkein keino säästöjen aikaansaamiseksi tilakustannuksissa on tiukka, taloudellinen ohjaus. Kyllä euro on paras konsultti. Tilojen yhteiskäytön aikaansaaminen edellyttää erillisen työryhmän perustamista. Talous- ja suunnittelukeskuksen vetämässä työryhmässä tulisi olla mukana merkittävimmät tiloja hallinnoivat virastot. Talous- ja suunnittelukeskuksen ehdotus, että uusia rakennushankkeita suunniteltaessa lähtökohtana tulisi aina olla monikäyttöisyys, on hyvä lähtökohta niiden yhteiskäytön lisäämiseksi.

Palveluverkkouudistus on ollut merkittävä ponnistus eri virastoille tulosten ollessa kuitenkin varsin vaatimattomat. Keskeinen mahdollisuus tilakustannuksen vähentämiseksi on myös kaikinainen toiminnan tehostaminen ja huomion kiinnittäminen mm. henkilöstön määrään. Helsinki-Vantaa-vertailussa on todettu, että Helsingissä on 8-kertainen määrä asiantuntijoita ja esimiehiä Vantaaseen verrattuna. Suunnilleen samanlainen suhde on sosiaali- ja terveystieteiden henkilökuntien määrässä: Vantaalla alle 3 000, Helsingissä yli 19 000. Tietysti näissä on tilastollista harhaa, mutta luvut ovat varmasti merkittäviä. Kyllä näin suuret rakenteelliset erot voisivat olla pontimena toimintojen voimakkaaseen kehittämiseen.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Otan esille kolme asiaa. Ensimmäinen asia liittyy aika monen valtuutetun täällä peräänkuuluttamaan, miten tämä koko prosessi pantiin liikkeelle. Ja täällä myös palveluverkkotyöryhmien ja kaupunginhallituksen edustajat ovat todenneet, että heppoisin eväin lähdettiin liikkeelle, olisi pitänyt olla visio ja näkemys siitä, että mistä päästä lähdetään, ettei tule pelkästään tilatarkastelua. Tämäntyyppistä tarkastelua ei tehty, ja tässä on nyt selvästi tämä lopputulos. Toivon, että nyt jatkossa, kun tämä asia menee lautakunnille,

2.6.2010

---

kaupunginhallituksen jatkotoimenpiteet eivät kyllä yhtään tätä tilannetta korjaa, ne ovat erittäin epäselvät, yleiset ja eivät anna mitään ohjenuoria kyllä lautakunnille muuta kuin ihan sitä samaa, mitä tähänkin mennessä. Eli kaupunginhallituksen jatkotoimenpiteet olisi pitäneet olla selkeästi visioon ja mahdollisimman sitoviin reunaehtoihin pohjautuvat, jotka olisivat antaneet lautakunnille jatkoeväitä. Mielestäni kaupunginhallitus on tässä asiassa kyllä ollut aika kunnianhimonon eikä millään tavalla tulevaisuuteen tähtäävä.

Toinen asia liittyy tähän kaupungin taloudelliseen tilaan. Koko tämän palveluverkkokeskustelun kuluessa minusta on kohtuutonta, että kaupunginjohdon, poliittisten päättäjien välillä on niin suuri ero, mikä on kaupungin talouden tila. Näin ei minusta kyllä voi olla, valtuutetuilla pitää olla sellainen näkemys kaupungin tulevaisuuden talouden tilasta, joka pitää olla huomattavasti lähempänä toisiansa. Miten voidaan ajatella, että valtuusto kykenee tulevaisuuttaan suunnittelemaan, jos nämä näkemyserot ovat näin kaukana toisistaan?

Toivonkin, että kun täällä on nyt kaupunginhallituksen puheenjohtaja paikalla, niin kun kaupunginhallitus nyt saa elokuussa valtuustokauden puolenvälin taloustilannekatsauksen, niin se olisi ei pelkästään kaupunginhallitukselle vaan myös valtuustolle. Olisi aivan kohtuullista, että valtuusto voisi pohtia valtuustokautensa puolella välissä, mitkä ovat loppukauden valtuuston tulevaisuuden tavoitteet ja millä tavalla strategiaa ja mahdollisesti koko tätä budjettikäytäntöä pitäisi kehittää kaksi seuraavaa vuotta. Etenkin nyt, kun käsityksessä kaupungin talouden tilasta on niin suuri gappi eri valtuustoryhmien ja keskustelijoiden välillä. Tämän jätän nyt kaupunginhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajiston vakavaan harkintaan.

Kolmas asia liittyy tähän investointien supistamiseen, josta on myös näkynyt lehdissä jonkinlaisia viitteitä. Tämän päivän Hesarissa oli juttu siitä, miten asuntotuotannon määrät ovat romahtaneet pääkaupunkiseudulla ja Helsingissä ja miten ollaan huolestuneita siitä, miten saadaan riittävästi vuokra-asuntoja, koska työvoiman tarve tulee kasvamaan. Tässä olen aivan samaa mieltä. Jos me teemme sellaiset investointi- ja supistamisohjelmat, joita nyt on näkynyt puheissa, niin siinä tehdään kyllä erittäin suuri virhe. Näin ollen toivon, että myös valtuustolle tätä asiaa selostetaan ennen ennen kuin meille tulee jonkinlainen investointilista.

Kiitos.

Valtuutettu Valtonen

2.6.2010

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kollegat.

Minä en oikein ole koskaan päässyt selville siitä, että mistä se trauma tuli ja miksi se tuli niin kauhean syvänä, tämä, että on ikään kuitenkin jotenkin moraalisesti arveluttavaa ollut panna pystyyn tällainen karsimistakin eteenpäin vievä suunnitelma. Ja sitten kun olen täällä kuunnellut näitä puheita niin havaitsen, että osa teistä näyttää ajattelevan sillä lailla, että karsiminen ja kehittäminen ovat toistensa poissulkevia tai vastakkaisia vaihtoehtoja. Sehän ei ole sillä tavalla.

Minä olen nykyisin viiniviljelijä, meillä on parvekkeella viinijuttu, jota pitää koko ajan, sitä kehitetään sillä tavalla, että sitä karsitaan. Mielestäni tässä vaiheessa on itsestään selvää, että me joudumme myös miettimään, että mitä karsimme. Enkä minä ole missään vaiheessa ajatellut, että tässä olisi ollut kyse vain seinistä, vaan minä olen koko ajan ymmärtänyt sillä tavalla, että me oikeasti myös mietimme, että onko sellaisia palveluita, joita pitäisi karsia tai joita pitäisi kehittää. Sen takia ajattelen, että hyvä puoli tässä prosessissa on ollut se, että tämä on ollut riittävän pitkä. Meillä on ollut aikaa paneutua tähän.

Sekin on minusta aika hyvä ajatus, että mahdollisesti tämä prosessi jatkuu vielä tästä eteenpäin, koska vaikeille asioille on hirveän helppo sanoa liian nopeasti "ei". Niiden täytyisi saada asua ja muhia meissä. Sanon siunatuksi lopuksi vain yhden esimerkin, että sosiaalilautakunnassa sanoimme jyrkän "ein", tai ei ihan kaikki meistä, kun virasto esitti Duurin, joka on työvoiman palvelukeskus vaikeasti työllistyville helsinkiläisille, niin he esittivät, että voitaisiin miettiä, onko siinä kaikki ihan paikallaan. Ajatelkaa, että se maksaa noin 700 000 € pelkästään vuokra, sen muut kustannukset ovat 3, 4 miljoonaa euroa, siellä on 100 työntekijää. Sitten kun ruvettiin katsomaan, että mitä sillä rahalla saadaan aikaiseksi, niin kävi ilmi, että näitä sataa työntekijää kohden, siis yhtä työntekijää kohti tulee 0,5 henkilöä, kriisikontaktia päivässä. Onhan se ihan päivänselvä asia, että tässä taloudellisessa tilanteessa meidän on pakko katsoa, mitä karsitaan. Se sisältää myös aika epämiellyttäviäkin asioita.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

2.6.2010

On pakko reagoida valtuutettu Valtosen esimerkkiin siitä, että ilman muuta on selvää, että hän varmaan tätä viiniköynnöstään karsiessaan tietää siitä, että karsimisen tarkoituksena on tuottaa hyviä ja isoja hedelmiä. Kaupunginhallituksen palveluverkkotyöryhmässä on käynyt juuri päinvastoin, että karsimisen tavoitteesta ei ollut tietoa. Kun täällä monet ovat todistelleet, että visio puuttui, puuttui se, että mikä on se suuri hedelmä, joka tämän karsimisen jälkeen tulee. Tämä on nyt se lähtökohtaero, ja tätä olisi pitänyt nyt kyllä korjata. Tässä on se pihvi.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Syvä taloudellinen taantuma ja siihen liittyvä tarve tarkastella palveluverkkoa kriittisesti on osoittanut meille poliittisille päättäjille hyvin selvästi, miten ihmiset arvostavat palveluja. Vaikuttaa siltä, että vaara palvelujen heikentymisestä vasta saa ihmiset ilmaisemaan palvelujen tärkeyden aivan vastaavalla tavalla kuin ymmärrämme sairaana paremmin terveyden merkityksen. Palveluverkkojen kehittäminen on ollut tuskallinen prosessi. Se on käynyt nyt ilmi, kun näkee, miten suuria vaikeuksia lautakunnilla on ollut löytää edellytetyjä säästöjä. Joitakin keskeisiä asioita: Palveluverkkojen toimivuuden kannalta keskeisin asia on, että palvelu on olemassa ja saatavissa. Toinen keskeinen kysymys on, missä palvelut ovat tarjolla. Tässä yhteydessä on väärin puhuttu seinistä säästämisestä. Kysymyshän on palvelun saatavuudesta. Jos palvelu on etäällä ja vaikeasti saavutettavissa, palvelu on lähipalvelua huonompaa asukkaan näkökulmasta. Palvelut ovat kuitenkin luonteeltaan erilaisia. Pienten lasten ja vanhusten palvelut on mielekästä toteuttaa suurelta osin lähellä heitä. Sen sijaan esim. raskaat sairaalapalvelut on syytä keskittää hyvän laadun varmistamiseksi.

Kaupunginhallitus onkin antanut oikeansuuntaisen ohjeen kehottaessaan palveluverkkotarkistuksissa pyrkimään lasten lähipalveluiden säilyttämiseen. Tähän liittyy pienille lapsille suunniteltujen päiväkotien ja alaluokkien koulujen hyvä saavutettavuus. Yksi tällainen esimerkki on Kaarlelanraitilla sijaitseva sivukoulu, joka sijaitsee hyvin keskeisesti Maununnevan-Hakuninmaan alueen keskellä. Se on esitetty lakkautettavaksi, kun Kuninkaankolmioon pitkän matkan päähän rakennetaan aikanaan uusi koulu. Tässä on esimerkki päätöksestä, joka tulee voida harkita aikanaan uudestaan.

2.6.2010

Palveluita voidaan järjestää eri tavoin. Eri palveluita voidaan myös yhdistää. Esim. kirjaston sivupisteen ei välttämättä tarvitse itsessään olla iso, jos sinne on mahdollista tilata koko kaupunginkirjaston materiaalista haluamansa kirjat. Tällainen palveluiden yhdistäminen voi säästää, toki tällöin helposti menetetään kaupunginosan ns. yhteinen olohuone, jossa ihmiset voivat kohdata toisensa.

Koulu- ja päiväkotitarjonnan kysyntää vastaava uudelleenjärjestely on suuri kysymys. Lukiopaikkojen tarjontaa on pyritty vähentämään pienenevien ikäluokkien tullessa lukioikään. Siitä esimerkkinä on myöhemmin listalla esille tuleva ehdotus Länsi-Helsingin lukion lakkauttamisesta. Olisi tärkeää, että näitä kipeitä ja tärkeitä päätöksiä varten olisi olemassa selkeät kriteerit, jotka olisivat yleisesti tiedossa. Tärkeä periaate on, että järjestelmän pitää kannustaa hyvään opetukseen. Järjestelmän pitää olla ennustettava, ja sen tulee asettaa yksityiset ja julkiset koulut samalle viivalle. On myös oltava periaatteet, milloin leikataan ns. juustohöylällä ja milloin lopetetaan kokonainen koulu. Vaikka juustohöylän ongelma on se, että tilakustannussäästöjä ei samalla tavalla synny kuin kokonaisen koulun lakkauttamisella, juustohöylän etuna on joustavuus. Koulun opetuskulttuuria ei menetätä, ja oppilasmäärän jälleen kasvaessa järjestelmä on joustava tähänkin suuntaan. Tähän liittyen teen seuraavan toivomusponsiehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus määrittää kriteerit, joiden mukaan lukiopaikkojen määrää vähennetään tai lisätään tarpeen mukaan.

Kriteerien tulee olla sellaisia, että ne kannustavat koulun opetustehtävän hyvään hoitamiseen. Lisäksi kriteerit tulee määrittää niin hyvissä ajoin, että koulut toiminnassaan voivat ottaa ne huomioon ja vaikuttaa oman koulunsa tilanteeseen. Näistä kriteereistä ei tule poiketa, ellei erittäin painavaa syytä ole siihen. Kriteerit tulee saattaa koulujen tietoon. Paikkoja vähennettäessä tai lisättäessä tulee ottaa huomioon ainakin seuraavat seikat: kuinka moni on valinnut kyseisen lukion ensisijaiseksi toiveekseen, kuinka lukio on onnistunut opetuksessa. Tällöin tulee ottaa huomioon esim. se, millaisella keskiarvolla lukioon on päästy ja miten koulun oppilaat pärjäävät ylioppilaskirjoituksissa. Lisäksi julkisten koulujen ja yksityisten koulujen tulee olla samalla viivalla oppilaspaikoista päätettäessä.

Kiitos.

Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)

2.6.2010

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin sen todeta, että kyllä se minusta on opetuslautakunnan eikä kaupunginhallituksen asia tällaiset kriteerit määrittää. Ja myös se, että kyllä tämä perustuu sellaiseen tilannekohtaiseen kokonaisarvioon myös, moniin seikkoihin, näihin, mitä valtuutettu Ebeling toi esille, mutta myös esim. maantieteellisiin, alueellisiin asioihin, joita aika vaikea on kyllä sapluunaksi pukea.

Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiinnitin samaan huomiota tässä Ebelingin kommentissa kuin mihin valtuutettu Pakarinen, että se ei ehkä kuulu kaupunginhallituksen tehtäviin määritellä näitä kriteereitä, menee vähän turhan hankalaksi.

Kiitoksia.

Ledamoten Oker-Blom

Arvoisa puheenjohtaja, arvoiset kaupunginvaltuutetut.

Vähintään yhtä suureksi ongelmaksi tässä palveluverkkoselvityksessä on muodostunut se, että miten sitä työtä on tehty ja missä järjestyksessä päätöksiä on tehty. Kyllä varmaan vähintään kaikki ryhmät ja todennäköisesti melkein kaikki valtuutetut ovat yhtä mieltä siitä, että säästöjä on nyt haettava jostain ja ollaan vaikeiden taloudellisten tilanteiden edessä. Säästöjä on aina vaikeaa tai ikävää tehdä, mutta siinä varmasti yhteisvoimin pyritään tasapainottamaan Helsingin kaupungin taloutta parhaamme mukaan.

Toisaalta sitten on herättänyt kiukkua ja johtanut erilaisiin aika kummallisiinkin päätösmenttelyihin se, millä tavalla kaupunginhallitus tarttui tähän kysymykseen säästöistä ja palveluverkosta. Siinä voin vain yhtyä siihen palautteeseen, joka meille tulee, että nyt kaupunginhallitus on tarttunut ikäviin ja kohtuullisen pieniin asioihin sen sijaan, että nähtäisiin sitä kokonaisuutta. Jostain on aloitettava, mutta niin kuin alussa sanoin, olisi ollut parempi yhdistää koko tämä prosessi varsinaiseen budjettivalmisteluun ja ohjeistaa ryhmiä ehkä tavanomaista konkreettisemmin ja yksityiskohtaisemmin raamineuvotteluissa keväällä ja siten saada ehkä suurempaakin

2.6.2010

---

säästölistaan aikaiseksi, mutta niin päin, että se olisi lähtenyt niistä virastoista ja lautakunnista, joissa kuitenkin tiedetään parhaiten, missä säästettävää kenties löytyisi pienimmillä pahoilla seurauksilla.

Lopuksi yksi toivomusponsi, joka liittyy yhteen konkreettiseen asiaan, joka nyt tässä palveluverkon yhteydessä on jälleen herätetty henkiin eli Drumsö Klubblokalenin siirto. Luen sen ruotsiksi ja jätän tässä puheenjohtajalle kirjallisen:

Stadsfullmäktige förutsätter att Drumsö klubblokal flyttas till nya lokaler i omedelbar anslutning till Apaja, skall lokalerna planeras och renoveras så att det fortsättningsvis finns två skilda klubblokaler, en svensk och en finsk, på Drumsö.
Kiitos.

Kiitos.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Ärade herr ordförande, arvoisat valtuutetut.

Till en början vill jag understöda Jan D. Oker-Bloms hemställningskläm. Det är en bra sak att vi försäkrar oss om att det här förslaget som ledamöterna i ungdomsnämnden har röstat fram, att det nu följs och att det inte går så att de svenskspråkiga ungdomarna på Drumsö blir helt utan ungdomsgård. Det är självklart att vi måste fästa uppmärksamhet vid förändringsbehovet som vårt servicenät har. Det är också uppenbart att de ekonomiska omständigheterna och befolkningsförändringarna förutsätter att vi gör justeringar. Men nog har man som förtroendevald fått springa runt för att ta del av beredningens förslag.

Kuten täällä on todettu ja hyvissä ponsissa esitetty, on opetuslautakunnan yhteistoimintamalli tämän prosessin myötä esiin noussut hyvän käytännön malli. Tämä sektorirajoja ylittävän mallin laaja käyttöönotto on tulevaisuudessa se tie, millä eri virastojen samalla alueella sijaitsevat tilat voitaisiin yhdistää ja ylimääräisistä tiloista luopua. On ollut hämmästyttävää huomata, kuinka vähän kokonaisnäkemystä alueiden tarpeista on kaupunginhallinnosta löytynyt. Eihän voi olla niin, että kaupunginhallituksen pöydältä lähtee esitys, jossa kunnallinen palvelu poistuu esim. Puistolana ja Tapulikaupungin tapaisilta alueilta kokonaan.

2.6.2010

Jag är övertygad om att vi i framtiden, med den modell utbildningsnämndens ordförande Pakarinen framförde, här kommer att kunna föreslå koordinerade förändringar och framföra utvecklingsförslag som underlättar och förbättrar invånarnas situation.

Eivät helsinkiläiset oikeasti hyödy siitä, että kirjasto, päiväkot, nuorisotilat ja koulu sijaitsevat samalla alueella puolen tai 2 kilometrin päässä toisistaan vaan siitä, että nämä toiminnot löytyvät tarpeeksi läheltä ja miksei samasta palvelurakennuksesta. Olkoon se sitten alun perin terveystakeskus, ostoskeskus, koulu. Kaupunginhallitus ja -valtuusto on se paikka, jossa tästä kehitystyöstä on päätettävä.

On huvittavaa tai ehkä ennemmin surullista todeta, että tämän palveluverkkoselvityksen esitys Vuosaaren Nordsjö-Rastis-kulttuuripisteen suhteen, paitsi että se on strategian vastainen, on myös johtanut merkillisiin johtopäätöksiin. Liitteessä 10 on tuotu esiin Nordsjö-Rastiksen rakennuksen tekninen arvo, eli noin 8 miljoonaa euroa. Ikään kuin lapsia täynnä oleva Nordsjö-Rastiksen koulu, päiväkot, nuorisotila olisi poistumassa, kun kyse on kulttuuritoimen pienen kopperon vuokrasta ja siellä olevan esitystilan käytöstä muutamana iltana kuukaudessa. Tämä kopperi on nyt vuokrattu musiikki-instituutille, ja joku toinen siellä esitystilaa käyttää silloin kun koulu ja nämä muut toimijat eivät sitä tee.

Ruotsinkielisen päivähoiton ja kouluviraston hallinnollinen yhdistäminen ei lupauksista huolimatta ole tuotu kh:n ja valtuuston päätettäväksi. Tämä hallinnollinen yhdistäminen mahdollistaisi nykyistä tehokkaamman mahdollisuuden tarkastella käytössä olevien tilojen tarkoituksenmukaisuutta ja sopivuutta. Toivon todella, että tässä asiassa päästään vihdoon eteenpäin, jotta näihin tilojen tarkasteluihin päästään.

Att invånarna har fått medverka genom att delge sin åsikt via nätet har varit en bra sak. Också beredningens sammandrag av materialet har varit till hjälp. Att höra medborgarna på många olika sätt är arbetsdrygt, men leder i slutändan till att våra beslut blir bättre. Likasom ledamoten Kolbe här tidigare förde fram, att man i Hangö har bett invånarna om hjälp att bli, kummeja, för verksamheten. Nu blev det rött här, vi skulle behöva en lampa här, en räknare här framme. Jag föreslår att vi får en.

Kuten naapurivaltuutettuni tuossa tokaisi, mainitse, että ruotsinkielisellä puolella on totuttu siihen, että palvelut yhdistyvät ja siirtyvät hieman kauemmaksi, jotta ne voisivat toteutua, joten mainitsen sen nyt tässä. Yhdistetään voimia niin, että sektorin ja hallintorajojen yli löydetään

2.6.2010

---

tehokkaat, hyvät tilat. Kyllä me siihen, arvoisa valtuusto, pääsemme, mutta työtä on vielä tehtävä.

Kiitos.

Valtuutettu Vikstedt

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Minä puhun aina lyhyesti. Valtuutetut ovat monta kertaa pyytäneet, että sisäisten vuokrien muodostuminen ja laskentatapa avataan niin, että tavallinen kaupunkilaisjärjellä sen ymmärtää. Kiinteistöviraston on luovuttava liian suurista tilavuokrista. Sillä tavalla säästetään erinäisiä miljoonia toimintamenoista. Sanna Vesikansa kertoi kuvaavan, karmeankin esimerkin siitä, miten tiloilla ei ole vakituisia isäntiä eikä emäntiä, ja silloin kukaan ei tunne rakennuksen kunnossapitohistoriaa ja suunnitelmallisuudesta ei ole puhuttakaan. Aikaisemmin tänään oli puhetta siitä, että rakennushankkeissa tuhlataan miljoonittain suoranaisille talousrikellisille. Niistä pitää päästä eroon.

Kiitos.

Valtuutettu Ingervo

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä on ollut jo monta hyvää puheenvuoroa, ja pyrin, etten ainakaan kaikkea alkaisi alusta toistamaan, eikä minullakaan ole kelloa tässä kädessäni. Haluaisin vielä tuoda lisäksi tähän tämän yhteisöllisyyden edistämisen näkökulmaa. Katon, että sosiaalisesti kestävä kehitys on yksi tärkeä kriteeri samalla tavalla kuin taloudellisesti kestävä kehitys. Ei voi olla toista ilman toista, ja jos vain yksi kriteeri nostetaan määrääväksi, on se sitten neliöt tai muuta, niin usein silloin voidaan saada, että huono tulos voikin olla hyvä tulos tai hyvä tulos voikin olla huono sen kriteerin mukaan, mutta kun elämä on enemmän kuin kvartaalitaloutta, niin tämä kokonaisuus, josta monet ovat täällä puhuneet, mitä kukakin sillä sitten tarkoittaa, niin se on tärkeä puoli myös siinä mukana.

Sosiaalilautakunnalla oli ilo tavata terveyslautakuntaa, opetuslautakuntaa ja nuorisolautakuntaa palveluverkon puitteissa ja mieltä yhteiskäyttöä. Haluan vielä tässä kiittää niitä lautakuntia, joiden kanssa saatiin yhdessä pohtia, itse asiassa myös kiinteistölautakunnan

2.6.2010

---

kanssa oltiin tapaamisessa. Siinä suhteessa tämä palveluverkkotarkastelu oli mielestäni erinomainen nimenomaan tämän yhteiskäytön lisäämisen näkökulmasta. Minusta on hyvä muistaa, että yhteiskäyttö ei ole sitä, että luovutaan tilasta ja annetaan se toiselle, vaan nimenomaan käytetään yhdessä samaa tilaa niihin aikoihin vuorokaudesta tai viikonpäivinä, viikonloppuina tai kesällä tai koulujen loma-aikoina, kun sitä tilaa voi käyttää ja siihen perustoimintaan sitä ei itsessään tarvita.

Tässä on tullut esille järjestöjen osuus, ja itse haluaisin nostaa järjestöt vielä esille tässä jälleen kerran. Järjestöavustukset liittyvät olennaisesti siihen, miten järjestöt voivat käyttää näitä, ja myös sisäiset vuokrat. Itse toivoisin, että sosiaalilautakunnan lisäksi muissakin lautakunnissa olisi järjestöavustuksissa jaettavaa näkökulmasta, että yhdellä eurolla voisi saada enemmän jossain tapauksessa, kun se on järjestöjen kautta, liittyen siihen, että siellä on myös paljon toimijoita, sellaisia, jotka tekevät myös osittain vapaaehtoisina mutta eivät kuitenkaan korvaavina vaan täydentävinä. Mutta esimerkiksi kaikenlaiset vertaisryhmätoiminnot ja muut, niin sellaisissa viikonloppu- ja iltakäyttö, on se sitten leikkipuistossa tai Malmin virkistyskeskuksessa ja muualla, näitä puitteita tarvitaan. Sillä on myös väliä, että minkä näköiset ne seinät ovat.

Kouluverkkotarkastelusta haluan vielä tuoda esille sen ajatuksen, joka aikaisemmin on ollut, että kerran valtuustokaudessa tarkastellaan. Tällä hetkellä ajattelen niin, että se on järkevämpää sen koulun toiminnan kannalta, opetuksen kannalta kuin jatkuvassa löysässä hirressä oleminen. On hyvin vaikeaa opettaa tai käydä koulua, jos ei tiedä, onko se koulu ensi vuonna siellä tai onko se nyt lähdössä alta ja pitääkö etsiä uutta työpaikkaa vai ei.

Muutenkin jälleen kerran haluan vielä korostaa sitä, että 1. luokalle, 7. luokalle ja toiselle asteelle mentäessä on tosi tärkeää, että ennen kuin sinne hakuaika päättyy, on tiedossa sen koulun jatko seuraavan ja sitä seuraavan vuoden osalta. On hyvin hankalaa, jos koko ajan koulu on jollain lakkautuslistalla. Tokihan silloin saadaan sinne vähemmän ensisijaisia hakijoita, jotka ovat täällä useissa puheenvuoroissa olleet esillä. Jos kukaan ei tiedä, onko sitä koulu vai ei, harva sitten ensisijaisesti sinne hakee, koska harva haluaa hakea kouluun, josta tiedetään, että se on vain vuoden enää olemassa. Siksi nämä ajankohdat, että erityisesti kouluihin liittyen on mielestäni, että syksyllä pitäisi saada ne tehtyä.

Peruspalvelujen järjestäminen on varmaan se kunnan ydintehtävä, ja

2.6.2010

---

siinä on hyvä muistaa, että se talous ei tosiaan ole ainoa kriteeri, vaikka onkin tärkeä kriteeri. Lähipalveluista on puhuttu, ja minusta tässä on, haluan tuoda positiivisena, minusta tässä on, kun on nostettu lasten palvelut lähipalveluna... Tosin se, mikä on lähipalvelu? Itse pidän tärkeänä sitä, että päiväkotimatka ei autottomalla ole yli kilometriä, ja senkin pitää olla aika turvallinen.

Sähköisistä palveluista vielä. Mielestäni tämä yleisökuuleminen tässä, niin kuin moni muukin on todennut, on aika alkutekijöissään mutta kehitettävissä. Tietotekniikkahan on ihan hyvä renki mutta huono isäntä näissä asukaskuulemisissa.

Valtuutettu Vuorinen

Herra puheenjohtaja.

Alkuun kannatan valtuutettu Ebelingin toivomuspontta.

Tarkastuslautakunnan väliraportti sekä kaupunginhallituksen suositukset pitää nyt kyllä todella ottaa vakavasti ja lautakuntien huolella paneutua säästötoimintoon, tietenkin palveluja huonontamatta. Niiden lautakuntien, joilla on mahdollisuus edistää tulojen hankintaa kaupungille, on myös hankittava niitä ja tehtävä työtä sen hyväksi. Pelkkä puhe ei nyt riitä, pitää tehdä käytännön ehdotuksia ja päätöksiä. Siksi odotan todella mielenkiinnolla lautakuntien ehdotuksia, kun se aika tulee.

Valtuutettu Urho

Hyvä puheenjohtaja ja valtuutetut.

Tämä palvelujen tarkastelu on jatkuvaa toimintoa, palaan tähän vähän myöhemmin. Joka tapauksessa, kuntalaisillehan me tarjoamme näitä palveluja, on se opetusta, terveyskeskusta tai sosiaalitoimen päiväkoteja, muuta sosiaalitoimen palvelua. Meillä on varmasti tämän maan tiivein verkko, on se miltä tahansa alalta, opetuksesta, liikuntatoimesta, verrattuna mihinkään muuhun suureen kaupunkiin.

Toinen on se, että meillä on kaupunginosat ja ikäluokat, jotka on tilastoitu. Ja kun täällä on moneen otteeseen haluttu, Virkkunen mm., runsaasti lisää tietoa mitoituksista ja neliöistä ja väkiluvuista, minä luulen, että tietoa on riittävästi. Suomihan on tunnettu siitä

2.6.2010

---

kansainvälisesti, että meillä on kaikkein parhaat selvitykset, kaikkein paras suunnitelma, josta on johdettu täydelliset strategiat, ja sitten meillä on erittäin hyvät arvioinnit, ainakin kun Eu tai OECD niitä kysyy. Meiltä puuttuu vain välistä se toimeenpano. Nyt me olemme päättämässä täällä sitä toimeenpanoa, miten tämä palvelujen taso laadultaan pystytään helsinkiläisille takaamaan. Meidän täytyy päättää, mistä palvelun pisteistä, yksiköistä voitaisiin luopua, jotta meillä olisi se laatu, mitä meidän kansalaiset haluavat. Olisi hirmu söpöä, että joka kaupunginosassa olisi oma terveyskeskus ja neuvola ja vanhuspalvelu-terveyskeskus. Sinne vain haluttaisiin silloin myös se laboratorio ja röntgenpalvelu ja erikoislääkäri. Ei tällainen ole mahdollista, että samalla pitää olla huippupalvelutasoa hajautettuna jokaiseen kortteliin.

12 vuoden aikana olen ollut mukana panemassa 34 koulua, rakennusta joko yhteen toisen kanssa tai lopettamaan kokonaan. Salmisaareen tuli 2 koulua Ruoholahden rakentumisen aikaan, ja kun perheet, jotka sinne muuttivat, olivat pikkulapsiperheitä ja lapset kasvoivat, toinen näistä kouluista jouduttiin lopettamaan, vaikka se niin kovin harmillista alueen ja kaupunginosalaisten mielestä olikin. Erityisen hyvää oli, kun aloitettiin opetusviraston toimesta tämä alueellinen kokeilu, jota nyt on täällä kovasti mainostettu. Tammikuussa se ei vielä kiinnostanut kaupunginhallitusta. Yhteistyömallista on saatu paljon hyviä sovellutusohjeita, miten alueella päiväkodin, esikoulun, koulun ihmiset tekevät ja miettivät tilojaan ja sitä, miten kansalaiset alueella kulkevat. Tässä on se ongelma, että mitä vanhemmiksi lapset tulevat, yläasteen koululaisista enemmän kuin kolmannes hakeutuu johonkin muuhun kouluun kuin esim. oman alueensa kouluun. Alakoululaisillakin tämä on jo lisääntymässä.

Kannatan lämpimästi Pia Pakarisen pontta. Otetaan malliksi tämä opetusviraston kokeilu alueellisesta yhteistyömallista antaen alueellisten kuntavirkamiesten ja kuntalaisten yhdessä valmistella. Tehdään jatkuva prosessi siitä, että verkkoja tarkistellaan aina kun budjetti on tarkistelussa. Niissä lautakunnissa varmaan toisena, kolmantena ja neljäntenä vuonna valtuustokautta alkaa jo kokemusta olla.

Sitten kannatan lämpimästi Jan Oker-Blomin pontta siitä, että ruotsinkielisillä on oikeus omankieliseen palveluunsa, ei niin, että rakennetaan eri pytingit. Siitähän ruotsinkieliset ovat jo kauan sitten luopuneet, Drumsö svenska samskolakin jo 20 vuotta sitten jo lopetettiin. Ruotsinkielisellä puolella verkko on tarkastettu sitä mukaa kun väki on vähentynyt. Meillä suomenkielisillä täytyy tehdä kaupunginosittain samoin, koska uudet kaupunginosat tarvitsevat ne

2.6.2010

---

rakentuneet palvelut uusia asukkaita varten.

Kiitos.

Valtuutettu Muurinen

Kiitos, puheenjohtaja.

On ihan selvää, että tämä palvelujen läheisyys on kaupunkilaisille tärkeä asia, mutta vähän pelkään, että jos keskustelu kehittämisestä juuttuu vain tähän palvelun sijaintiin, voidaan myös menettää jotain muuta tärkeää. Otan esimerkiksi terveyspalvelut, joka on täällä keskusteluissa nyt vilahdellut. Eilen terveyslautakunnalle esiteltiin uusi terveysasemien toiminnan kehittämislinjauspaperi. Siinä on hyviä ehdotuksia, mm. keskusterveysasemien luominen ja listautumismalli ja erilaisia työmalleja, uusia työmalleja. Nämä kaikki ovat hyviä ja tarpeellisia uudistuksia, ja niiden toteuttamiseen tarvitaan voimavaroja. Terken, terveyskeskuksen tuleva talousarvioesitys sisältää kuitenkin reilut vähennykset, joten täytyy miettiä, että mihin rajalliset voimavarat sitten kohdennetaan.

Onkin tärkeää pohtia sitä, että sijoitetaanko palvelupisteiden määrään ja sijaintiin vai palveluiden parempaan tavoitettavuuteen, valinnanvapauteen ja laajempaan palvelutarjontaan. Tämä sijainti on vain yksi laadun osatekijä, kuten valtuutettu Urho täällä jo totesikin.

Kiitos.

Valtuutettu Autti

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kuulijat.

Meillä tosiaan eilen oli terveyslautakunnan kokous, ja siellä tietysti osana kehittämistoimenpiteitä käsiteltiin myös budjettia. Jos ajatellaan, että ihan tässä esityksessä, mikä oli terveyskeskuksen johdolta, siellähän todettiin se, että palvelujen tarve tulee jatkossa kasvamaan. Siinä mielessä meidän täytyy myös huomioida se, että meillä nyt ainakin tällä hetkellä on kyllä alimitoitettu budjetti terveyspuolella. Jos ajatellaan sitä, että ikääntyviä ihmisiä tulee enemmän, meillä on sitten suuret ikäluokat tulossa eläkeikään, sitten meillä on ehkä työttömiä enemmän, että he kaikki tarvitsevat näitä peruspalveluja. Sen takia olisi hyvin tärkeää, että sitten elokuussa, kun aletaan pohtia tätä valtuustoon tulevaa budjettia, että ne otetaan todella huomioon. Sinne

2.6.2010

---

esitettiin sitten niitä toiveita, kuultiin siellä terveyslautakunnassa ihan tästä mielenterveyspotilaitten ongelmasta, että paikkoja ei ole, ja vielä joudutaan ehkä tätä hoitoakin lyhentämään, niin tuottaako se niitä hyviä terveyspalveluja, kun voitaisiin saada pitempikestoisella pitempiaikaista hyötyäkin ja parempaa elämää näille henkilöille, jotka tarvitsevat tätä hoitoa.

Mutta sitten kun ajattelee tätä palveluverkkoa, että minkä takia Helsinkiin tullaan ja miksi meidän väkiluku on kasvanut, on tietysti juuri se, että täällä on ne palvelut ja ihmiset arvostavat niitä. Niin kuin täällä on tullut monta kertaa jo esille se, että meidän peruspalvelumme ovat niitä, joita ihmiset ovat tuoneet esille tässä palveluverkkokyselyssä, ja erityisesti se, että terveyspalvelut täytyy olla lähellä, koska silloin kun ollaan sairaita, niiden täytyy olla myös saatavilla. Itse kävin, silloin kun tätä oli, Paloheinässä, Koskelassa ja Tapulin terveysasemilla, ja se mikä oli hienoa, tietysti oli se, että ne ovat sellaisia ihmisen kokoisia terveysasemia ja juuri se, että siellä oli pitkään työssä olleita samassa paikassa lääkäreitä, 26 vuotta ja muuten. He olivat luoneet sen, minkälainen yhteishenki siellä oli ja miten heillä jokaisella oli ajatus siitä, miten tätä toimintaa kehitetään ja miten se palvelee parhaiten kuntalaisia. Niin kuin Sture Gadd täällä sanoi, että se ainoa, minkä takia ollaan täällä, on se, että pystyttäisiin kuntalaisille takaamaan niitä palveluja, joita he haluavat ja joita he tarvitsevat.

Siinä mielessä itse en voi käsittää sillä tavalla, että ajateltaisiin sitä, että puhutaan koko ajan siitä, että meidän pitäisi keskittää näitä palveluja johonkin pidemmän matkan päähän. Täällä sanottiin, että pitäisi ottaa uusia ja vanhoja alueita huomioon terveyslautakunnassa, niin tuotiin esille myös sitä itse, että näillä uusilla alueilla täytyy toki myös olla niitä palveluja tarjolla. Nythän täällä on perusteltu sitä aika kovasti terveyskeskuksen puolelta, että vaikka palvelujen tarve kasvaa ja määrät kasvavat, potilaiden määrät, niin ei saisi tulla yhtään uusia tiloja. Ja sitten, että jos tätä tarvetta täytyy kattaa, niin ne ostetaan sitten ulkoa ne palvelut. Sehän tarkoittaa sitä, että silloin se on palveluseteli tai muu. Jos me annamme yksityiselle puolelle sitä, niin miksemme me tekisi tätä kunnallisena perustyötä, mitä kuntalaiset arvostavat. He arvostavat näitä kunnallisia peruspalveluja ja ennen muuta, jos ajattelee tuossa palveluverkkokyselyssä, miten paljon sieltä tuli kannatusta siitä, että terveysasemien pitää olla siinä lähellä ja sinne täytyy helposti päästä ja ne täytyy olla saavutettavissa. Tämä meidän pitää pitää mielessä.

Niin kuin tuossa Seija Muurinen sanoi, meillä paljon siellä keskusteltiin, että nythän tulee listautumismalli, sähköistä asiointia ja muuta, että

2.6.2010

---

kyllä siellä paljon tehdään sellaista, että tehostetaan myös sitä palvelua, että pyritään siihen, että joustavasti. Ne henkilöt, jotka kykenevät käyttämään sähköisiä palveluja, he käyttävät sitä. Sitten aikaa taas vapautuu niille, jotka tulevat sinne terveysasemille. Sen takia toivon, että tässä ei nyt tuijoteta pelkästään sitä rahaa vaan myös sitä, että meidän pitää katsoa, mitä sillä rahalla saa, että sillä tuotetaan hyviä palveluja ja lähellä.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tulin tälle puolelle, kun minulla on enemmän asiaa Kokoomukselle tällä kertaa. Kun katsoo tätä säästöesitystä, mikä täällä on olemassa, ja kuinka vaikeaa se on, niin kyllä tämä vähän pahalta näyttää. Kun toisaalta katsomme kaupungin taloudellista tilannetta ja maan ennusteita ja muuta sellaista, niin tämä ei tule riittämään alkuunkaan, tämä on aivan murto-osa siitä, mitä meidän pitäisi tehdä. Jos tämä on näin vaikeaa, se loppu tulee olemaan ihan mahdotonta. Kun olen tässä nyt joutunut tutustumaan eräiden muiden kuntien päätöksentekojärjestelmään ja hallintojärjestelmään, täytyy sanoa, että se, että tämä on meille näin vaikeaa, johtuu siitä, että meidän hallintojärjestelmämme on äärimmäisen vanhanaikainen eikä se sovellu oikeastaan tähän johtamiseen ollenkaan.

Ne ohjeet, joita kaupunginjohtaja on hallintokunnille antanut, ovat jonkin verran ? , siis kiinteät neliömetritavoitteet ja kaikkea muuta tällaista. Se on aika huono tapa johtaa mutta valitettavasti paras mahdollinen, koska meillä ei ole parempiakaan johtamistapoja. Kun olen esimerkiksi tutustunut Lahden kaupungin talouteen, niin jotain surkeaa on siinä, että me käytämme terveyspalveluihin 25 % enemmän rahaa kuin Lahti asukasta kohden, kun se ensin vakioidaan, ns. tarvevakioidaan, katsotaan, minkä ikäistä ja minkälaista väestöä on. Voi olla, että meidän terveyspalvelumme ovat parempia kuin Lahden, mutta eivät ne 25 %:a, se ei oikeuta noin suurta hintaeroa mitenkään. Se mikä meillä on erilaista on se, että esim. Lahdessa ja monessa muussa kunnassa, joihin olen tutustunut, nämä hallintokunnat ovat, niiden taloudellinen autonomia ja vastuu on paljon suurempi. Nyt kun meillä tavallaan noudatetaan tällaista Napoleonin armeijalta kopioitua hallintojärjestelmää, se johtaa siihen, että keskushallinnon pitää ikään kuin määrätä joka ikisestä säästötoimesta erikseen, ja hallintokunta vastustaa niitä jokaista sen takia, että kaikki ne säästötoimethan ovat tietysti aina huononnuksia.

2.6.2010

Tämän pitäisi olla sillä tavalla, että näillä on paljon suurempi kokonaisbudjetti. Moni asia voitaisiin liikelaitostaa, tai niistä voisi tehdä ns. taseyksiköitä, joka on liikelaitos, jolla ei ole johtokuntaa. En tiedä, onko tämä hyvä ratkaisu, mutta joka tapauksessa, niillä on tavallaan oma budjettinsa. Sen puitteissa sitten, kun rahaa on vähemmän, niillä tulee insenttiivi itse keksiä, millä tavalla sitä rahaa käytetään paremmin, ja ne pystyvät silloin paljon dynaamisemmin siirtämään painopistettä täältä tuonne jne. Meiltä tämä järjestelmässä nyt on aina painolastina, kun se vanha jää ja uutta tarvetta syntyy. Eikä ole mitään tapaa oikeastaan kannustaa näitä hallintokuntia sanomaan, että "okei, me luovumme nyt tästä". Kukaan ei luovu mistään, koska se raha putoaa kaupungin pohjattomaan kassaan. Sehän on maan petturi, joka antaa oman hallintokunnan rahoja pois. Mutta jos ne olisivat nettobudjetoituja yksiköitä, kyllä sitä kekseliäisyyttä syntyisi.

Nyt me joudumme erittäin rajuihin säästöihin, se tulee heikentämään meidän palvelutasoamme. Me voisimme miettiä sitä, minkä takia me maksamme 25 % enemmän samoista palveluista.

Kiitos.

Valtuutettu Rätty (vastauspuheenvuoro)

Minut voi poistaa sieltä lopusta.

Arvoisat valtuutettu ja arvoisa valtuutettu Soininvaara.

Puhuit paljon ja asiaa, oli ilo kuunnella sitä. Olen lähtökohtaisesti kaikista asioista kanssasi samaa mieltä. Oletko koskaan ajatellut puolueen vaihtamista?

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff (vastauspuheenvuoro)

Mutta jos, niin tervetuloa.

Joka tapauksessa tällainen taloudelliseen realismiin perustuva puheenvuoro on erittäin tervetullut. Katselin juuri tässä äsken käydyn keskustelun aikana vähän erilaisia lehtiä ja muita, niin yritykset sopeutuivat viime vuoden huonoon aikaan ja edellisvuoden huonoon aikaan erittäin joustavasti ja ovat joutuneet väkisin sopeutumaan. Minusta on erittäin hyvä, kun aina sanotaan, että raha on se oiva konsultti, niin erittäin hyvä ajattelutapa näissä kunnankin hommissa

2.6.2010

---

olisi se, että jokainen pohtisi ihan näitä kaikkia kysymyksiä siitä lähtökulmasta, että tekisinkö omalla rahalla näin. Jos vastaus on kyllä, tämä on varmasti oikein, jos vastaus on ei, sitä kannattaa miettiä toiseen kertaan, että onko tässä mitään järkeä.

Sitten kun me siirrämme näitä ikäviä päätöksiä lautakuntien päätettäviksi, valitettavasti on niin, että lautakunnissa laatu ei ole riittävä ymmärtämään laajoja kokonaisuuksia, kun pientenkin asioiden hahmottamisessa on ihan riittävästi vaikeuksia.

Valtuutettu Bergholm

Herra puheenjohtaja.

Valtuutettu Soininvaara näytti kääntäneen selkänsä. Minä puolestani olen hänen puheenvuoronsa yhdestä keskeisestä sanomasta kovasti eri mieltä. Se koskee koko tätä palveluverkkokeskustelun kytkemistä perusteettomasti ja aiheettomasti käsitykseen siitä, että Helsingin kaupungilla olisi joku verisen säästämisen ja leikkaamisen tarve. Täällä esim. valtuutettu Männistö, joka lienee opiskellut kauppatieteitä, sanoi, että Helsingin verotulot viime vuonna romahtivat. Ne pysyivät kutakuinkin samana kuin edellisenä vuonna. 0,2, 0,3 %:n pudotus ei ehkä ole romahtamista. Helsingin tilinpäätöstä kuvattiin viime vuodelta karmeaksi. Se oli voitollinen. Helsinki teki keskellä taantumaa voitollisen tilinpäätöksen. Tänä vuonna ei tule tekemään, koska lamavuonna julkiset taloudet, niiden normaali logiikka kulkee niin, että tietyt hyvinvointipalveluiden kustannukset nousevat ja keskeiset tulot, erityisesti verotulot, kehittyvät heikommin. Tällainen suhdannetilanteeseen liittyvä kaupungin taloustilanteen heikentyminen meillä on tässä käsillä, mutta jo ensi vuonna on vähintäänkin mahdollista, pitäisin jopa todennäköisenä, että miinusmerkkistä tilinpäätöstä 2011 ei tulla tekemään. Katsotaan sitten myöhemmin, onko tämä arvaus oikea.

Siinäkin suhteessa olen eri mieltä, että tätä palveluverkkokysymystä tarkastellaan tai pyritään erityisesti oikeiston ja myös Soininvaaran tavalla katsomaan vain ja ainoastaan säästämiskysymyksenä, koska se johtaa siihen, että oikeasti fiksut, innovatiiviset palveluiden toisenlaisen järjestämisen tavat unohtuvat. Voidaan saada samalla rahalla paljon parempaa sen sijaan, että ainoana lähtökohtana olisi saada vähemmällä rahalla huonompaa, koska siihen se tapa, jolla tällä hetkellä asioita tarkastellaan, helposti johtaa.

2.6.2010

Kuten sanottu, Helsinki on poikkeuksellisen hyvässä taloudellisessa tilanteessa. Jos ette usko, niin kysykääpä, millä hinnalla Helsinki saa rahaa lainamarkkinoilta ja verratkaa sitä melkeinpä minkä muun tahon saamaan rahan hintaan tahansa. Ja kun puhutaan siitä, että Helsinki on Kreikan tiellä, niin tässä suhteessa Helsinki lähinnä muistuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioista Luxemburgia.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten valtuutettu Bergholm aivan hyvin varmasti tietää, viime vuoden tulos perustui suurelta osin ylimääräiseen tuloutukseen Helsingin Energialta, joka oli varsin merkittävä, ja tällä tavalla saatiin viime vuoden tulos näyttämään positiiviselta. Mutta missään tapauksessa tämä ei ole kestävä tapa tulkita kaupungin taloustilannetta. Kuten mainitsin puheenvuorossani, yhteisöveron tuotto laski viime vuonna dramaattisesti, ja viimeisenä kommenttina Bergholmille ei voi todeta kuin, että kyllä Kreikkakin sai tiettyyn pisteeseen saakka varsin edullista lainarahaa, mutta siinä vaiheessa kun totuus sitten paljastui ja luottamus markkinoilla meni, tilanne oli jo sellainen, ettei omilla toimilla pystytty tuota laivaa enää kääntämään. Toivottavasti me täällä Helsingissä osaamme toimia fiksummin.

Valtuutettu Sarkomaa (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Soininvaaran puheenvuoroon...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kyllä, mutta pyysin silloin puheenvuoron ja putosin listalta, mutta kommentoin molempia. Eli kyllä valtuutettu Soininvaaran puheenvuoro oli erittäin tervetullut. Kyllä kun tätä keskustelua täällä kuuntelee, niin kyllä tässä on hyvä muistuttaa siitä, että Suomi kansantaloutena ja Helsinki kaupunkina, kyllä me olemme eläneet yli varojen. Jos katsotaan tällä hetkellä taloustilannetta Suomessa niin, jos Suomi ei tee mitään, me velkaannumme noin 12 miljardia vuodessa. On aivan selvää, että meidän täytyy tasapainottaa taloutta, jotta me voimme hyvinvointiyhteiskunnan pelastaa. Kyllä se puheenvuoro, jonka Soininvaara täällä piti, että jos näin vaikeaa on tehdä näin pieniä

2.6.2010

---

asioita, me olemme todella pulassa.

Eli hyvin tärkeää on se, että valtuusto kykenee ripeästi uudistamaan palveluverkkoa. Se on aivan välttämätöntä talouden takia, jotta me voimme pelastaa Helsingin palvelut, mutta myös sen takia, että väestörakenne muuttuu ja meidän täytyy uudistaa jatkuvasti palveluita, jotta ne vastaavat niitä asiakkaiden tarpeita. Siinä mielessä kaikki keinot siihen, että ripeämmin voisimme näitä uudistuksia tehdä, ovat erittäin tärkeitä.

On hyvä jokaisessa puheenvuorossa mielestäni nostaa esille se, että ne ovat helsinkiläisten kannalta hyviä asioita, että me muutamme asioita, me uudistamme palveluita vastaamaan sitä, mitä asiakkaat tarvitsevat, mitä helsinkiläiset tarvitsevat. Hyvin usein täällä koetaan, että jokainen muutos olisi jollakin tavalla negatiivinen. Meidän vastuumme on se, että me löydämme nämä ratkaisut, ettemme elä yli varojen ja joudu tekemään vastuuttomia leikkauksia. Eli kannustan kyllä rohkeuteen näissä päätöksissä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan lopuksi haluan korostaa sitä, että hyvin tärkeää on, kun lautakunnat näitä päätöksiä tekevät, että he lukevat tarkkaan sen strategian, jonka Helsingin kaupunginvaltuusto on yhdessä päättänyt, ja se oikeasti ohjaa niitä päätöksiä. Muistamme myös sen, että olemme priorisoineet ryhmäkoot ja niiden pienentämisen pienten lasten osalta, eli palveluiden laatu on ? .

Valtuutettu Bergholm (vastauspuheenvuoro)

Herra puheenjohtaja.

On kovasti viisasta kaikkina aikoina, sekä hyvinä että huonoina aikoina, kehittää kaupungin palvelutuotantoa ja kaupungin toimintaa ylipäättänsä tehokkaammaksi, taloudellisemmaksi, vaikuttavammaksi jne. Sitä ehdottomasti täytyy tehdä, kuten sanottua, kaikkina aikoina, jatkuvasti, kaikissa lautakunnissa ja muissa. Samalla olen myös sitä mieltä, että päätöksentekojärjestelmä ja -hallinto Helsingissä on kankea, moniportainen ja varmaankaan ei kannusta kehittämään toimintoja tähän suuntaan, taloudelliseen, tehokkaaseen, vaikuttavaan suuntaan siinä määrin kuin olisi mahdollista.

Väite, että tähän kaikkeen on nyt jollakin harkitsemattomalla ja jyrkällä

2.6.2010

---

asenteella ryhdyttävä muka sen vuoksi, että Helsingin kaupungin talous olisi romahduksen partaalla, on yksinkertaisesti tosiasioiden vastainen. Helsinki ei ole elänyt yli varojensa. Helsinki on viimeisen kymmenen vuoden aikana tehnyt noin miljardi euroa kumulatiivisesti ylijäämää. Tämä on asia, jonka todella voi lukea ihan tilinpäätöskirjoja lukemalla.

Kun sanotaan, että on kestävä toimia Helsingin Energian hyvän tuloksen varassa, Helsingin Energian tulot ja menot ovat yhtä lailla helsinkiläisten tuloja ja menoja. Vai kuvitteleeko valtuutettu Männistö, että jos Helsingin Energia tekisi 200 miljoonaa tappiota vuodessa, sen tappion me voisimme sitten unohtaa? Se tappio olisi meidän vastuullamme, ja nyt nämä voitot ovat meidän ilonamme.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Varsin hektiseen keskusteluvaiheeseen puheenvuoroni näköjään sain. Tässä palveluverkkotarkastelussa, jota olemme viimeisten vuosien aikana käyneet, on mieleen tullut monia kysymyksiä, ja monet niistä kysymyksistä ovat edelleen vastausta vailla. Tässäkin nyt tällä hetkellä mietin sitä, että mitä me oikeastaan olemme päättäneet, mitä me olemme päättämässä, mitä on saatu aikaan ja mitä on tehty. Näihinkään kysymyksiin ei ole yksinkertaista vastata. Tämän prosessin aikana minä ainakin olen oppinut sen, että vaikka olen ollut pitkään helsinkiläisenä palveluiden käyttäjänä ja vaikka olen ollut jo nyt kolmatta kautta valtuutettuna, tunnen silti aika huonosti Helsingin palveluverkkoa. Väitän, että tässä salissa aika moni muukin valtuutettu varmaan voi yhtyä tähän sanomaan. Kun me kuljemme tuolla kaupungilla, katsomme talojen seiniä, siellä varsin monessa paikassa on kyltti, jossa on kaupungin vaakuna ja jonkun meidän palveluyksikkömme nimi. Meiltä löytyy sadoista paikoista erinäköisiä pieniä ja isompia palveluyksiköitä.

Kun me tarkastelemme tätä meidän palveluverkkoamme kokonaisuutena, sitä kokonaiskuvaa on vaikea muodostaa juuri sen takia, että palvelut ovat pitkälti pirstaloituneena ympäri kaupunginosia. Kun me puhumme lähipalveluista, on vähän vaikea määrittää, mitä se lähipalvelu oikeastaan tarkoittaa, saati, jos me käymme tätä keskustelua muiden maakuntien ihmisten kanssa kuin helsinkiläisten kanssa.

Jos lähipalvelu määritetään siten, että terveysasema pitää olla kivenheiton päässä, se on aika mahdoton määrittää. Samaan aikaan

2.6.2010

---

minun mielestäni on rehellisesti kuitenkin todettava se, että ihmiset ovat esim. kaupallisia palveluita valmiita hakemaan viikoittain varsin kaukaakin mutta harvemmin tarvittava julkinen palvelu pitäisi olla erittäin lähellä. Mielestäni tämäkin on uskallettava ääneen sanoa. Mutta on uskallettava sanoa ääneen myös se, että meidän asukkaamme, erilaiset asukkaat ovat palveluiden saatavuudessa ja tasa-arvoisuudessa tällä hetkellä eri viivalla. Myös heidän palvelutarpeensa näkökulmasta on todettava, että joillekin lähipalvelu on välttämätöntä ja toisille se ei sitä välttämättä ole.

Meillä on asukkaita, joille on erittäin tärkeää, että terveysasema on varsin lähellä, tai mikäli se ei ole riittävän lähellä, joukkoliikenneyhteyden on ehdottomasti toimittava sinne hyvin. Mutta meillä on asukkaita, jotka kykenevät omin jaloin, polkupyörällä, julkisella liikenteellä käyttämään kauempanakin olevia palveluita ja mielelläänkin sen tekevät. Saa nähdä, jos meillä vapaan hakeutumisen periaate jossain vaiheessa toteutuu, kuinka paljon ihmiset hakevatkaan niitä palveluita jostain muualta kuin siitä lähimmästä palvelupisteestä. Koulujen osalta tämä jossain määrin näkyy yläkoulujen ja erityisesti lukioiden osalta, että haetaan jonnekin muualle kuin siihen lähimpään, ja mielestäni myös vähän valitettavasti alakoululaisten osalta sama ilmiö alkaa esiintyä yhä enemmän.

Seinät ovat tärkeitä, seinät mahdollistavat sen, että me voimme tarjota palveluita, mutta seinät eivät saa hallita pelkästään keskustelua. Ennen kaikkea minä kaipaen päätöksentekoon pitkäjänteisyyttä. Se tuo meille myös henkilöstörekrytoinnissa tärkeää selkänajaa. Meidän on helpompi saada yksiköihin työntekijöitä myös silloin, jos tiedämme, että yksikkö on olemassa muutaman vuoden kuluttuakin.

Valtuutettu Skoglund

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kasvoin Lapissa. Lääkäriin oli 200 kilometriä. Se oli kustannustehokasta, sinne ei sitten menty, mutta tässä vielä keikutaan. Samaisessa Lapissa pystytään järjestämään päivystys valtakunnan rajan yli 3 kunnan kesken: Ylitornio, Övertorneå ja Pello. Tätäkin voi miettiä, mutta tätä en tullut tänne sanomaan. Haluaisin tämän asian otsikoida "palveluverkon ja palvelukulttuurin kehittäminen". TERVE-SOS-päivillä toukokuussa tänä vuonna kuulin tällaisenkin sanoman, että kun 60-luvulla oli ongelma, perustettiin virasto. 80-luvulla kun oli ongelma, perustettiin virka. Kun 2000-luvulla

2.6.2010

---

on ongelma, kokoonnutaan yhteen ja vuorovaikutetaan. Tästä on tietysti hyvä jatkaa. Vihreän valtuustoryhmän keski-ikä on sen verran alhainen, ilmeisesti alhaisimpia tässä ryhmien kesken, että täytyy katsoa vielä kauemmas tulevaisuuteen. Niinpä ehdottaisinkin palveluverkon ja palvelukulttuurin yhdeksi kehittämiskriteeriksi sen näkökulman, mikä voimaannuttaa palveluiden käyttäjää, mikä vahvistaa asiakkaan asemaa, kuten Mieli 2009 -suunnitelmassa on yhdeksi kulmakiveksi ja kysymykseksi nostettu.

Täällä ovat valtuutetut Kolbe ja Vesikansa viitanneet aktiiviseen toimijuuteen. Moisio on puhunut prosesseista. Millaisen palvelun voi hakea kauempaakin ja ketkä voivat? Mikä palvelu voi olla verkossa, ja kuka sitä siellä osaa käyttää? Mitkä lähipalvelut lisäävät sosiaalista kanssakäymistä jollakin alueella? Mikä yhteinen tila kasvattaa asukkaiden sosiaalista pääomaa, tuota rannikoruotsalaisten kuuluisaa hyvinvoinnin lähdeettä? Me joudumme tarkemmin vastaamaan näihin kysymyksiin.

Ja mitä tällä kaikella on tekemistä talouden kanssa? Sitä, että sairastaminen on kallista, kasvavat väestön terveyserot lisäävät sekä pahoinvointia että kustannuksia. Tällä on talouden kanssa tekemistä se, että itsensä ja ympäristönsä suhteen vaikuttamisen ja hallinnan tunteen säilyttävä kuntalainen, palveluiden käyttäjä, on hyvinvoiva, ainakin paremmin voiva. Sellaisiahan me kaikki haluamme olla. Sellaisia haluavat olla myös ne, joita me täällä edustamme.

En tee pontta, toivon vain, että palveluverkon ja erityisesti palvelukulttuurin, toimintakulttuurin kehittämisessä pidämme näkökulmana mielessä palveluiden käyttäjän voimaannuttamisen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on lähinnä Kokoomuksen taholta jatkettu vaatimuksia menojen leikkaamisesta ja tulkittu tämän päätöksen toteuttamisen siihen johtavan. Perustelut ovat olleet kovin yksipuolisia ja osittain suorastaan harhaanjohtavia. Valtuutettu Bergholm muistutti täällä mielestäni hyvin aiheellisesti ja perustellusti siitä, että Helsinki on todellakin tehnyt keskellä lamaa viime vuonna vielä voittoa. Vertailuissa muihin kuntiin esimerkiksi valtuutettu Männistö sivuutti kokonaan sen, että Helsinki on

2.6.2010

---

omilla toimillaan nostanut palvelujensa kustannustasoa. Esim. ns. sisäiset vuokrat ylittävät usein ns. vapaiden markkinoiden vastaavien tilojen vuokratason. Tilakeskuksen tilinpäätöksestä voi jokainen lukea, että ylimääräistä kerätään noin 30 % näillä sisäisillä vuokrilla. Lisäksi kaupungin byrokratiaa paisuttaa itse asiassa juuri se kilpailuttaminen, jota Kokoomus innolla on ajanut, joka tuottaa monimutkaisia systeemejä, joissa kaikenlaista tilaajaa ja kontrolleria ja muuta pitää valita eri paikkoihin.

Pidän huonona myös sitä, että kaupungin palvelutoiminnan budjettia tarkastellaan toistuvasti irrallaan investointisuunnitelmista. Samaan aikaan, kun tässä kaupungissa lapsilta, vanhuksilta ja muilta palveluiden tarvisijoilta leikataan äärimmäisen vähistäkin palvelujen määrärahoista, valmistellaan satojen miljoonien investointihankkeita, joissa haarukat heiluvat kymmenissä miljoonissa ja kukaan ei sitä käsittele yhtä aikaa, kun arvioidaan kokonaistaloudellista tilannetta.

Kaupungin tase on vahva, juuri siitä syystä, mihin valtuutettu Bergholm viittasi, 10 vuoden ylijäämät. Itse asiassa kaupungin omavaraisuusaste on aivan huippuluokkaa. Kaikki tämä antaa mahdollisuuden tehdä myös alijäämäisiä tuloksia, ainakin vuoden tai muutaman. Täällä on käytetty monia puheenvuoroja siitä, että pitää turvata palvelut. Samaan aikaan moni näyttää kuitenkin olevan valmis hyväksymään tämän kaupunginhallituksen ehdotuksen, joka velvoittaa lautakunnat vähentämään tiloja ja supistamaan menoja yhteensä kymmenillä miljoonilla euroilla nykyisestä, jo valmiiksi alimitoitetusta tasosta, kun katsotaan asiaa reaalisesti.

Kokoomus on tehnyt selväksi, että sillä on tähän omat tavoitteensa. Se haluaakin supistaa julkisten palvelujen osuutta ja laajentaa yksityisten markkinoiden peliä. Mutta minkä takia Vihreät, Sosialidemokraatit ja Vasemmistoliitto ovat hyväksyneet tällaisen päätösesityksen, joka velvoittaa lautakunnat laatimaan taas uudelleen lopettamislistoja tai vähentämään henkilöstöä jne.? Ihmettelen myös sitä, että puhutaan palveluverkostojen kehittämisestä kokonaisuutena mutta ollaan laittamassa päätöksenteko aivan siihen samaan malliin, jossa jokainen virasto erikseen ratkaisee palveluja ja jopa virkamiesvetoisesti.

Kaikkein suurin ongelma lopuksi, arvoisa puheenjohtaja, on minusta se, että käsittelyn pohjana meillä ei itse asiassa tässäkin tapauksessa ole lainkaan palvelutarpeen arviota. Esimerkiksi tehokkuus voi tarkoittaa kamreerimaisessa tai bisnesajattelussa sitä, että terveysasemalla tai kirjastossa käy mahdollisimman paljon väkeä mahdollisimman nopeasti ja lyhyen aikaan. Asukkaan kannalta

2.6.2010

---

tehokkuus terveysasemalla ja kirjastossa on aivan päinvastainen. On aikaa, rauhaa, tilaa, palvelut löytyvät läheltä. Eli toivoisin tällaista tarkastelua jatkossa.

Kiitos.

Valtuutettu Romakkaniemi

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Helsingin menojen ja tulojen epäsuhta on korjattava, tai olemme pysyvässä velkakierteessä emmekä voi järjestää enää mitään palveluita. Valtuutettu Saarnio moitti puheessaan, että taloudesta ja palveluista ei pitäisi puhua yhtä aikaa. Tuo lausahdus kertoo minusta aika paljon vasemmiston ajattelusta. Valtuutettu Bergholm moitti säästämistä. Sen sijaan hän haluaa miettiä, miten samalla rahalla saadaan enemmän. Eikö tuo Bergholmin muotoilu juuri ole säästämisen määritelmä, ainakin apulaiskaupunginjohtaja Kokkosen perheen äidin talouden mukaan? Aikamoista sanakikkailua.

Jos välittää ihmisistä, pitää nimittäin puhua taloudesta. Talouden tasapainotus tarkoittaa laadukkaiden palveluiden, neuvoloiden, koulujen, päiväkotien ja terveyskeskusten järjestämistä myös tulevaisuudessa. Tuottavuuden parantaminenkin on palveluiden parantamista. Jokainen hallinnosta säästetty euro on lisää itse palveluihin. Parhaita palvelukäytäntöjä on opittava myös muualta. Naapurikaupungissamme on paljon käytäntöjä, joista oppia.

Arvon valtuutetut.

Hyvän palveluverkon periaatteet ovat mielestäni sellaiset, joissa lähipalvelut ovat päiväkoti, alakoulu ja kirjasto. Niiden on sijaittava kävelymatkan päässä, jokaisesta helsinkiläisestä. Kaikki muut palvelut ovat sellaisia, joiden taas pitäisi sijaita sujuvasti joukkoliikenneyhteyksien solmukohdissa. Tämä tarkoittaa nykytilanteessa lähipalveluiden osalta sitä, että alakouluja tulee siirtää sinne, missä oppilaat asuvat, päiväkoteja sinne, missä lapsiperheiden määrä kasvaa, ja lähikirjastoista pitää pitää hyvää huolta. Muiden palveluiden osalta tämä taas tarkoittaa sitä, että yläkouluja ja toisen asteen koulutusta tulee kehittää voimakkaasti kohti yhä isompia ja toimivampia yksiköitä. Sosiaali- ja terveyspalveluja tulee yhdistää voimakkaasti ja sijoittaa ne parhaiden joukkoliikenneyhteyksien solmukohtiin. Muut palvelut taas pitää järjestää mahdollisimman

2.6.2010

---

tehokkaasti lisäten verkkopalveluita, keskittäen tukipalveluita sekä vähentäen toimipisteitä ja luokkuja kaupunkilaisilta. Ei se sen vaikeampaa ole.

Arvon valtuutetut.

Täällä on myös moitittu valtavasti Pajusen leikkauslistaa. Valtuutettu Saarnio kutsui sitä jopa tappolistaksi. Sehän on itse asiassa Pajusen kohtuullisen leikkauksen lista. Kun moni on täällä ja varsinkin julkisuudessa moittinut Pajusen valmistelua, niin minä haluan antaa suuren ja lämpimän kiitoksen siitä. Kaupunginjohtaja Pajunen toi oikeansuuntaisen listan kaupunginhallitukselle. Sanon ”oikeansuuntaisen”, koska minusta nk. leikkauslistan olisi pitänyt olla kaksi-kolminkertainen. Ei kuitenkaan lakkauttamisia lakkauttamisen takia vaan jotta on varaa valita ja mahdollisuuksia myös lisätä jotain. Valtuutettu Gadd puhui asiaa.

Poliitikoilla ja poliittisilla ryhmillä on tarve tehdä arvovalintoja suurten uudistusten yhteydessä. Kun esittävää suoraan muottiin mahtuvan listan, on poliitikkojen ainoa mahdollisuus käytännössä vastustaa erinäisiä järkeviä uudistuksia. Kun esittää kaksinkertaisen määrän, voivat ryhmät karsia listalta puolet, päätyä muottiin mahtuvaan ratkaisuun ja kertoa, mitä kaikkea he nimenomaan puolustivat pois listalta, kuntalaisille. Se on sitä politiikkaa, siinä näytetään arvovalintoja.

Kun palvelupisteitä olisi lakkautettu, järkevöitetty tai yhdistetty enemmänkin kuin Pajunen esitti, silloin palveluverkon uudistamisessa saataisiin myös vielä enemmän tarvittavaa lisäystä aiemmin esittämissäni lähipalveluissa, päiväkodeissa, alakouluissa ja lähikirjastoissa.

Valtuutettu Bryggare (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Romakkaniemi varmaan tietää, että Helsinki elää tässä päivässä ja ihan jokaista koulua ei ainakaan miesvoimin voi sinne solmukohtaan siirtää. Meillä on luotu tietyt palvelut, ja varmaan se kaunis tavoite saada ne lähipalvelut sopiviin kohtiin, sitten ne muut palvelut vähän toisiin kohtiin, on hyvä, mutta tämä Romakkaniemen loppuhuipennus oli mielenkiintoinen. On aina helppo heitellä, mutta sitten kannattaa myös tulla siihen maahan ja kertoa, mitä palveluita,

2.6.2010

---

mitä rakenteita, minkälaisia palvelumuotoja konkreettisesti haluaa vähentää eikä vain heittää sitä ilmaan ja sanoa, että löpsylista tai oikea lista tai väärä lista. Olisi ollut hauska kuulla, mitkä ovat ne valtuutettu Romakkaniemen kannalta väärät leikkaukset ja mitkä ne oikeat ovat, niin olisimme voineet katsoa siitä, miten lähelle osuu sitä listaa, mikä nyt on käytössä.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Romakkaniemi, kuten valitettavan moni tänä iltana, unohti kokonaan yhden asian. Kaupungin järjestämissä palveluissa on pääasiassa kysymys lakisääteisistä velvoitteista ja perusoikeuksista, ja niiden kannalta tätä asiaa pitää tarkastella, ei suinkaan kauppakamarin ohjekirjasta, niin kuin Romakkaniemi näyttää tekevän.

Valtuutettu Vesikansa (vastauspuheenvuoro)

Olen Romakkaniemen kanssa aivan samaa mieltä siitä, että meidän pitäisi keskustella niistä kriteereistä, joilla tietyt päivittäiset, ehdottomat lähipalvelut turvataan. Mutta tässä luettelossa oli päiväkotit, ala-aste ja kirjasto. Päiväkodin osalta, vaikka tietysti toivoisin, että jokainen Helsingissä asuva perhe saisi siitä päiväkodista, jonka haluaa, niin sen ei välttämättä tarvitse olla kävelymatkan päässä, osa haluaa sen esim. läheltä työpaikkaansa. Ja lisäksi vanhemmat kuitenkin vievät päiväkotiin, sinne eivät lapset itse suoranaisesti kävele, eli pitäisin entistä tärkeämpänä leikkipuistoa, joka on se, jonne ala-asteikäiset itse koululta kävelevät. Tämän olisin toivonut näkeväni tässä listassa, mutta tämä on hyvä keskustelun alku.

Kiitos.

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Romakkaniemi puhui taas kovasti voimakkaasti säästötarpeista, joista minäkin olen samaa mieltä, että niitä on. Mutta olen täysin eri mieltä siitä, onko meillä tarvetta leikkauksiin. Koska sillä, että me amputoimme jonkun palvelun pois, voidaan säästää tavattoman vähäsen, ja se on todella tuskainen tie. Yritin sanoa, että

2.6.2010

---

jos me käytämme samojen palvelujen tekemiseen 25 % rahaa enemmän kuin hyvin samanlaisessa kaupungissa, niin ehkä siihen 25 %:iin kannattaisi, siihen palvelujen tuottamistapaan ja siihen ylimääräiseen painolastiin, joka meille siitä syntyy, ensiksi kiinnittää huomiota ja sitten kun se on säästetty, sen jälkeen katsoa, onko tätä amputoimisen tarvetta vielä lisää.

Valtuutettu Romakkaniemi (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvon puheenjohtaja.

Minä toki kirjoitin tämän puheeni ylös itselleni, joten voin lähettää sen valtuutettu Bryggarelle, joka ei selvästikään kuunnellut sitä, niin sieltä se selviää, mistä palveluista minä puhuin. Valtuutettu Soininvaaralle toteaisin sen, että emme taida olla yhtään mistään eri mieltä. Käytin tätä sanaa "leikkaus" niistä järkevöittämisistä, koska sitä on tässä julkisessa keskustelussa ruvettu käyttämään virheellisesti. Valtuutettu Hakaselle voin sanoa, että en tiedä mitään mistään kauppakamareiden tavoitteista. En usko, että myöskään valtuutettu Hakanen omia esityksiään lukee Leninin Mitä on tehtävä? -kirjasta. Vai lukeeko?

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kyllä minun täytyy sanoa Romakkaniemen puheenvuoron jälkeen, että uskon, että ainakin, jos joku jaksaa katsoa paikallistelevisiosta tätä lähetystä, ei enää tiedä, mistä me puhumme. Täältä puhutaan sekaisin palveluverkon kehittämisestä. Valtuutettu Sarkomaa puhui täällä, että palveluverkkoja on muutettava vastaamaan asiakkaiden tarpeita, ja sitten Romakkaniemi puhui, että leikkauslistat olivat liian pieniä, että moninkertaiset leikkauslistat olisi oikeastaan pitänyt tuoda keskusteluun. Ehkä nyt, jos me haluamme jatkossa päästä eteenpäin näissä asioissa, ehkä meidän olisi aika tehdä selväksi, että haluammeko me leikata palveluja, niitä lakisääteisiä palveluja, joihin Hakanen täällä viittasi, vai mitä niillä halutaan tehdä. Sitten todellakin, jos te haluatte, että ruvetaan tinkimään palveluista, niin sanokaa ainakin Kokoomuksesta sitten se suoraan.

Valtuutettu Kuikka

2.6.2010

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen samoilla linjoilla valtuutettu Romakkaniemen ja Vesikansan kanssa siitä, että erityisen tärkeitä lähipalveluja ovat ala-aste, kirjasto, päiväkotit ja leikki puisto. Lakkautan mieluummin lukioita kuin ala-asteita eikä oikeastaan lukioitakaan mitenkään mielelläni.

Opetuslautakunta on mielestäni tehnyt hyvän ja suuren työn tässä tarkastelussa, ja haluan kiittää heitä. Opetuslautakunnalla on ollut malttia, eikä kokonaisia ala-asteita ole lähdetty kiireellä lakkauttamaan, vaan tilannetta seurataan ja selvitetään myös alueellisia vaikutuksia. Pajusen listalla oli erityisen paljon kohteita Koillis-Helsingistä, esimerkiksi Puistolasta sekä kirjasto, ala-aste että terveystakeskus. Kaikkien sulkeminen olisi ollut suorastaan katastrofi Puistolassa alueella. Puolestaan edellisellä tarkastelukierroksella Koillis-Helsingissä Suutarilan yläasteen yhteydestä lakkautettiin lukio. Nyt rakennuksessa on väljyyttä, joten on ehdotettu läheisten ala-asteiden lakkauttamista ja siirtämistä yläasteen yhteyteen. Ala-asteet eivät alueella ainakaan tällä hetkellä ole mitenkään erityisen tyhjiä.

Vanhemmat vastustavat yhtenäiskoulusuunnitelmaa, ja se vaatisi myös kalliit remontit koulussa, joka on suunniteltu yläasteen ja lukion käyttöön. Uskon ja toivon, että Suutarilan alueellakin päästään lopulta tyydyttävään ratkaisuun, kunhan nyt rauhassa mietitään ja myös yli hallintokuntien rajojen.

Kiitos.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun mietitään palveluverkkojen kehittämistä, pitää miettiä paitsi niitä tiloja myös tapaa tuottaa niitä palveluita. Eli meidän on oikeasti ratkaistava se yhtälö, miten vähenevillä veroeuroilla saadaan enemmän tai parempia palveluita aikaiseksi. Siinä auttaa tietenkin se, että niitä tuotetaan kustannustehokkaasti, mietitään niiden palveluiden vaikuttavuutta mutta myös se, että mietitään uusia tapoja tehdä niitä. Minusta on erittäin hyvä nyt, että meillä rupeaa kohta olemaan käytettävissä nämä Helsinki-Vantaa-selvitykset, koska näiden vertailujen kautta saadaan aika paljon tietoa, miten missäkin kaupungissa näitä palveluita tuotetaan ja tehdään ja mitkä meidän organisaatiorakenteemme ovat ja missä meillä on ikään kuin vanhat

2.6.2010

---

käytännöt tai vanhat toimintakulttuurit, vanhat toimintatavat. Tavoitteena täytyy olla se, että otetaan parhaat käytännöt käyttöön, matkitaan niitä kaupunkeja, joissa nämä asiat on hoidettu paremmin.

Otan vain pari esimerkkiä tästä palveluverkosta, miten minusta niiden pitäisi olla, toinen on terveysasemat ja toinen on kirjastot. Ylipäänsä minusta lasten ja ikäihmisten palvelut pitäisi olla lähellä. Terveysasemien osalta minusta ei ole niinkään olennaista se, kuinka monta niitä on ja missä ne sijaitsevat. Tärkeämpää on se, että sieltä oikeasti saa aikoja. Kontulassa on edelleen se tilanne, että pitkäaikaissairaataan eivät saa aikaa kahteen, kolmeen kuukauteen. Kyllä Kontulan asukkaalla, joka on pitkäaikaissairas, niin hänen kannaltaan on aivan sama, onko siellä Kontulassa terveysasemaa vai ei, jos sinne ei kerran pääse ja se ei pysty palveluita tarjoamaan. Eli tämä on se asia, joka pitää ensin hoitaa kuntoon, että olemassa olevat palvelut oikeasti ovat olemassa.

Toinen näkemykseni koskee kirjastoja, eli oma kantani on se, että täytyy olla tiheä lähikirjastoverkko ennemmin kuin se, että ruvetaan haaveilemaan keskustakirjastosta. Pidän paljon tärkeämpänä sitä, että nämä paikalliset olohuoneet ja lukusalit ovat olemassa ja lähellä asukkaita. Mutta sitten olennainen seikka palveluverkon kehittämiseen minusta on myös tämä tilakysymys ja nimenomaan tilojen yhteiskäyttö. Tällä hetkellä meillä on oikeastaan sellainen tilanne, että jokaisella alueella on erilliset tilat jokaiselle ikäryhmälle, paitsi ikäihmisille. Meillä on päiväkodit, jotka ovat illalla tyhjiä, meillä on koulut, jotka ovat illalla tyhjiä, meillä on nuorisotaloja, jotka ovat tyhjiä päivällä ja sitten taas ikäihmisille ei oikeastaan ole minkäänlaisia kokoontumistiloja tai toimintatiloja millään alueella, kunnollisia. Asukastalojakaan ei ole kaikilla alueilla.

Eli täytyisi löytää nyt kunnollinen malli siitä, miten näitä tiloja voisi käyttää tehokkaasti yhteiskäytössä, että ei enää eriteltäisi ikäryhmittäin tai toimintamuodoittain vaan että kaikki tilat tulisivat kaikkien käyttöön.

Kiitos.

Valtuutettu Aaltio

Kiitos, puheenjohtaja.

Kokoomus mm. on puhunut täällä julkisen talouden tasapainottamisesta, mutta tällaisella kysyntää supistavalla

2.6.2010

---

talouspolitiikalla ei kuitenkaan lisätä mahdollisuuksia turvata palveluita myös jatkossa, kuten täällä on esitetty. Menokuri nimittäin tyrehdyttää verotulos ja siten vain huonontaa tilannetta entisestään.

Romakkaniemi totesi, että ei se talouden tasapainotus sen vaikeampaa ole. Ongelmana onkin, että vaikka tällainen uusklassinen talousajattelu on näin suoraviivaista, se itse asiassa johtaa juuri päinvastaiseen tulokseen kuin mihin sillä pyritään.

Sitten palveluverkon kehittämiseen. Kehittämisen sijaan tässä prosessissa on itse asiassa puhuttu rahasta, kuten täällä on todettukin. Kun tästä nyt on sitten tehty tämän keskustelun kohde, niin puhutaan siitä sitten. Ongelmana on itse asiassa se, että tätä budjettiraamia tarkastellaan eri toimialoilla eikä sen sijaan kokonaisuutena koko kaupungin tasolla ja eri yksiköiden suhteessa toisiinsa. On järjetöntä, että opetustoimen budjettia supistetaan ja samalla sisäisillä tilavuokrilla kerätään voittoja. Näin opetuslautakunta käytännössä lopulta pakotetaan suorittamaan ne koulujen lakkautukset, mitkä tässä ns. Pajusen listaprojektissa jäivät tekemättä.

Nyhdän seinät säästettiin mutta sen sijaan meille tuotiin kehys, joka pakotti leikkaamaan opetuksesta eli tuntikehyksistä. Monet ovat todenneet, että seinien sijaan olisi ollut parempi, tai siis juuri toisinpäin, olisi ollut parempi kohdistaa leikkaukset seiiniin eikä itse opetukseen. Tätä vastakkainasettelua ei kuitenkaan ole pakko tehdä. Voidaan myös turvata sekä tarvittavat lähikoulut että riittävä tuntikehys luopumalla epädemokraattisesta kehysbudjetoinnista kokonaan. Koska tällainen tavoite on tässä hegemoniassa mahdotonta, vähintään, mitä voidaan tehdä, on järkevöittää rahojen siirtelyä kaupungin sisällä taskusta toiseen, etenkin silloin, kun sillä on tosiasiallisesti vahingollisia vaikutuksia peruspalvelujen tuottamisessa. Näin ollen kannatankin näistä edellä mainituista syistä Yrjö Hakasen tekemää muutosesitystä.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt kyllä ymmällä voi kuunnella tätä vasemmiston retoriikkaa. Esitänkin kysymyksen nyt sinne valtuustosalin vasempaan laitaan. Oletteko todella siellä vasemmalla sitä mieltä, että meidän ei pidä tasapainottaa kuntataloutta Helsingissä? Jokainen voi nyt huomata, millaisessa taloustilanteessa ollaan ja minkälaisia vajeita suhteessa budjettiin tänä vuonna ja viime vuonna, kun otetaan huomioon tuo ylimääräinen

2.6.2010

---

tuloutus, on olemassa ja mikä meidän talouskehityksemme on viimeisten kahden vuoden aikana ollut. Joten mikä se teidän ratkaisunne tästä talouden näkökulmasta sitten oikein on, jos se ei jollain tavalla liity kuntatalouden tasapainottamiseen?

Lisäksi edellisessä puheenvuorossa varsin erikoista logiikkaa esitti tämä väite, että toiminnallisen tehokkuuden etsiminen ja seinistä tai hallinnosta säästäminen jollain tavalla laskisi verotuloja. Siis näinhän ei missään tapauksessa ole. Itse olen sitä mieltä, että missään tapauksessa meidän ei tule ottaa syömävelkaa ja jatkaa tällä tiellä, jossa käytetään enemmän kuin ansaitaan.

Valtuutettu Romakkaniemi (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvon puheenjohtaja.

Kyllä minua kummastuttaa myös valtuutettu Aaltion logiikka, että taloutta ei siis pitäisi tasapainottaa. Jos sitä tasapainotetaan, niin kysyntää pienennetään ja viedään asioita huonompaan suuntaan. Loogisesta tuosta johtaa, että oikea vastaus olisi lisätä kaupungin menoja ja velkaantumista ja katsoa, milloin se riittää viemään asioita hyvään suuntaan. Sitä velkaa kun ei saada loputtomiin, niin tämä on kyllä tuhon tie. Hakaselle aiempaan keskusteluun, että minä en todellakaan ole lakkauttamassa tai lopettamassa yhtään lakisääteistä palvelua tässä kaupungissa vaan huolehtimassa, että ne järjestetään paremmin ja järkevämmiin, jotta ne voidaan järjestää myös tulevaisuudessa.

Valtuutettu Aaltio (vastauspuheenvuoro)

Siis talouttahan voidaan tasapainottaa ja kaikista järkevintä sitä on tasapainottaa nimenomaan lisäämällä tuloja eli verotuloja ja tekemällä investointeja eikä suinkaan tekemällä leikkauksia.

Valtuutettu Bergholm

Tämä on tietysti tämä keskustelu, arvoisa puheenjohtaja, sillä tavalla pulmallista, että valtuutettu Männistö ilmoittaa, että tässä on otettu syömävelkaa. Lue se tilinpäätös nyt ihan huolellisesti. Viime vuonna ei tullut euroakaan syömävelkaa eikä sitä edellisenä 7 vuonna. Tänä vuonna otetaan ensimmäistä kertaa moneen moneen vuoteen

2.6.2010

---

syömävelkaa vähemmän kuin 1/10 siitä kuin mitä on ollut ylijäämää edellisten 10 vuoden aikana. Kun puhutaan tasapainottamisesta, niin kyllä julkisessa taloudessa tällainen suhdannenäkökulma nyt on kohtuullisen viisasta ottaa huomioon. On täysin luonnollista, että näin syvässä taantumassa julkinen talous reagoi niin kuin se nyt Helsingissäkin tänä vuonna reagoi. Ja kun tilanne on hyvä, niin hyvinä kausina sitten tehdään ylijäämää ja tilanne tasapainottuu yli suhdanneperiodin, ei sen tarvitse olla vuositasolla tasapainossa.

Valtuutettu Ojala

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Skoglund puhui täällä palvelukulttuurin muutoksesta, ja minusta se on myös ja sen pitäisi olla osa tätä palveluverkon kehittämistä. Helsinkiin pitäisi saada selkeästi asukaspaneelleja, jolloin me saamme suoraa palautetta ihmisiltä palveluista. Uskon, että palveluja voitaisiin parhaiten kehittää myös näiden paneelien antaman palautteen perusteella. Monet puhuvat, että odottavat ihmeitä Helsinki-Vantaa-selvityksen perusteella, niin toivon kyllä, että kun sitten vertaillaan kustannuksia, hallintorakenteita, niin katsotaan myös hyvin tarkkaan laatua. Uskallan väittää, että erittäin monissa palveluissa Helsingin laatu on parempi ja haluan kuulla, kuka valtuutetuista täällä haluaa laskea Helsingin palvelutasoa.

Sitten valtuutettu Männistöle sanoisin nyt aivan suoraan, kun hän nyt syyttää, että vasemmalla ei muka ymmärrettäisi taloudesta mitään. Ei nyt ihan pidä paikkaansa. Helsingin tämän vuoden budjetissa on ennätyskellisen suuret investointimäärät. Jo kun hyväksyimme budjettia, Vasemmistoliiton puolelta sanottiin, että on suuri todennäköisyys, että näitä investointeja ei pystytä toteuttamaan. Ja me kaikki tiedämme, että tämä on nyt totta. Samaan aikaan nyt kärvistellään 10, 20 miljoonan säästöjä, pakotetaan lautakunnat hakemaan palvelujen heikennyksiä helsinkiläisille ja jätetään koko tämä investointipuoli katsomatta. Onneksi kaupunginhallitus tarkastelee tätäkin asiaa elokuussa, mutta minusta tuntuu, että täällä välillä kyllä kuurnitaan karpäsiä kun pitäisi niitä härkäsiä kuurnia.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa herra puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

2.6.2010

Pajusen leikkauslistahan herätti paljon huolta viime vuoden lopulla, mutta nyt lautakunnat ovat kuitenkin päässeet, usein äänestysten kautta, yksimielisyyteen tai esittämään, miten näitä palveluita järjestetään ensi vuonna siten, että me pysymme budjetissa. Emme voi käyttää enää niin paljon ylimääräistä rahaa kuin viime vuonna, jolloin toimintamenot nousivat 7,8 %. Nyt on pantava suu sakkia myöten, niin kuin monet ovat sanoneet.

Kommunisti Hakaselle sanoisin, että kyllä teidän puheenne on täysin vastuutonta ja populistista. Ei näin voi hoitaa kaupungin taloutta.

Helsingin terveyskeskus on hyvin hoidettu yksikkö. Ja huomioikaa, valtuutetut, terveyskeskus on aina pysynyt budjetissaan. Vaikka terveyskeskus karsii toimintojaan lopettamalla Koskelan, Puistolän ja Paloheinän terveysasemat lähivuosina, niin lisääntyvät terveyskeskuksen tilat siitä huolimatta johtuen aika paljon siitä, että Myllypuron uusi, hieno terveysasema on varsin laaja. Se on positiivinen asia, mutta sitä vasten on tehtävä jotain saneerauksia.

Olisi erittäin tärkeää, että terveyslautakunta lähtisi nyt toteuttamaan sitä vanhaa suunnitelmaa, jossa Helsingin perusterveydenhuolto keskitetään 8 pääterveysasemaan, joita täydennetään pienemmillä asemilla ja palveluyksiköillä, kuten neuvoloilla. Pääterveysasemat tulisi varustaa niin, että potilas saa siellä aina varmuudella oikean diagnoosin ja oikean hoidon. Ja HYKSin erikoissairaanhoidon tarvitsee lähettää yhä pienempi määrä potilaita, se on se tapa, millä me säästämme. Videokonsultaatiot ja muut konsultaatiot tulisi järjestää Helsingin kaupungin terveysasemilla ja kaupungin sairaaloissa. Tietojärjestelmien tulisi olla selkeitä ja toimia hyvin yhteen sosiaaliviraston, terveyskeskuksen ja HUSin välillä, ja nopeasti.

Vanhustenhoidossa on edelleen pyrittävä siihen, että koko hoitoprosessi keskitetään yhden toimijan alaisuuteen ja sitä johtaa erittäin pätevä henkilö. Nykyisessä muodossaan vanhustenhoito aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia, jotka näkyvät HYKSissa mm. siirtoviivepäivinä, joista HYKSin hallituksen puheenjohtajan kanssa juuri puhuttiin. Niitä on tänä vuonna ollut 6 000 kappaletta, ja ne maksavat 400 € kappaletta meille helsinkiläisille, kun pitkäsaaraalan hinta on vain 140 €. Siis ei ole mitään järkeä pitää siirtyviä potilaita, vaikka ne eivät ole sakkopotilaita, enää HUSissa. Sittenhän se lisää myös HUSin menoja, koska siellä täytyy olla ruoka ja hoito jatkuvasti sellaisille potilaille, jotka voitaisiin ottaa kaupungin sairaaloihin. Lisäksi päihdehuolto ja mielenterveyshoito ei ole hyvin organisoitu Helsingissä. Nimenomaan nämä perheneuvolat tulisi liittää, kuten HUSin hallitus

2.6.2010

---

tuossa esittää, nekin pitäisi muuten liittää terveyskeskukseen eikä roikuttaa niitä sosiaaliviraston alaisuudessa. Lasten päivähoito, kuten niin monta kertaa on esitetty, tulee siirtää opetustoimeen.

Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Edellinen puheenvuoro listasi suunnattoman määrän sellaisia asioita, joita ei voi hyväksyä. Ensinnäkin se, että keskitettäisiin terveysasemat pelkästään 8 pääterveysasemalle, ei ole Helsingissä toimiva malli. Meiltä on lakkautettu paljon toimivia, hyviä terveysasemia, ja Kokoomus näyttää jatkavan tällä linjalla. Se ei ole oikea tie. Meidän täytyy kehittää nimenomaan myös lähipalveluina terveysasemapalveluja.

Toiseksi, täällä aivan oikein todettiin, että päihdehuoltoa pitää parantaa. Siihen on ilman muuta tarvetta, mutta tälläkin hetkellä näyttää, että niitä ollaan pelkästään leikkaamassa. Meillä eivät päihdepalvelut vastaa tämänhetkiseen tarpeeseen. Jälleen kerran nousi tämä perheneuvoloiden tilanne. Olen huolestunut kyllä siellä työntekijöiden jaksamisesta, kun koko ajan pidetään ikään kuin Kokoomuksen taholta löysässä hirressä, että ollaan yhdistämässä ja siirtämässä. Pitäisi antaa rauha tehdä työtä. Meillä on jatkuva organisaatiomuutosvimma päällä, ikään kuin siirtelemällä palveluja organisaatiosta toiseen saataisiin jotain hyötyä. Pitäisi antaa työntekijöille rauha myös kehittää niitä palveluja.

Valtuutettu Autti (vastauspuheenvuoro)

Ihan sen verran vastaan tässä tähän pääterveysasemaan, että eilen käsiteltiin terveyslautakunnassa terveysasemien tilittämistä, ja nyt näistä puhutaan keskusterveysasemilla, ja niitä on tulossa 4 kappaletta, ja siellä sitten olisi tätä erikoislääkärin palvelua, mutta niihinkin sitten hakeudutaan tietysti lähetteellä. Nyt jo tällä hetkellä on näitä konsultointipalveluita, että terveysasemille tulee lääkäri kertomaan ja suurempi määrä potilaiden asioita käydään kerralla läpi. Että kyllä näitä kehittämistoimenpiteitä on tällä hetkellä. Samoin Kontulassa tullaan syksyn aikana kokeilemaan siellä sisällä tätä listautumista, ettei enää ole sitten asumispaikan tai osoitteen mukaisesti. Kokeillaan juuri siellä, että miten saataisiin jokaiselle aika, kun siinä on ollut näitä ongelmia.

2.6.2010

Mutta sitten, kun tässä puhuttiin siitä, että HUSissa on näitä jonoja, niin kyllähän meillä, kun tämä pitkäaikaissairaanhoito päätettiin siirtää sosiaaliviraston puolelle, on aiheuttanut sen, että myös kaupungin sairaaloissa koko ajan jatkuu ja kasvaa tämä jono. Koska meillä ei ole palveluasumispaikkoja, vanhainkotipaikkoja, mitä silloin ajateltiin, että henkilöt, vanhukset siirtyisivät niihin joustavasti, tai sitten alle 65-vuotiaat. Jos katsoo näitä viikottain tulevia terveyskeskuksen tilastoja, ne kertovat kyllä karua totuutta siitä, että meillä tällä hetkelläkin terveyskeskuksen viikon 21 tilaston mukaan palveluasumiseen odotti sairaalan akuuttiosastolta yhteensä 77 henkilöä ja laitoshoitoon yhteensä 110 henkilöä, joista yli 28 vuorokautta paikkaa oli odottanut 129 henkilöä. Eli kyllä meillä tässä tietysti on tekemistä, ja joskus täytyy myös huomioida se, että on tullut virheellisiä päätöksiä ja rahat...

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kuormittavuutta vähentäisi kyllä Helsingissäkin esim. kauppakeskuksiin sijoitetut terveystilat, joissa voisi olla alueellisesti myös sosiaalipäivystys sekä geriatrisen näyte- ja terveydenhoitajapoliklinikan sijoittaminen vanhuskeskusten tiloihin. Lisäksi ihan tuosta sosiaaliviraston pitkäaikaishoidosta vielä mainitsisin sen, että olin hieman hämmästynyt siitä, että meillä on olemassa nk. kuntoutussairaaloita ja silti se kotiutuvien tai jatkohoitopaikkaan siirtyvien määrä on ollut niin alhainen alkuvuodesta, että kyllä pitäisi pikkuisen niitä toimintatapoja ilmeisesti vähän miettiä.

Kiitos.

Valtuutettu Lahti

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kun kuuntelee tätä keskustelua, voi olla vakuuttunut siitä, että hyvin monia yksityiskohtaisia asioita osataan, tiedetään ja tunnetaan. Ne liittyvät pääsääntöisesti tähän lähistoriaan ja vallitsevaan tilanteeseen. Nyt korostaisin kovasti kuitenkin sitä, että kyllä me elämme nyt todella sellaisia aikoja, nyt ovat sukupolvet, että tämä murros, joka tässä on kynnyksellä, tulee olemaan raju ja tulee edellyttämään erilaista organisaatiota, markkinoita, aivan uudenlaista

2.6.2010

---

tapaa ottaa tulevaisuus huomioon. Se, että todellakin tässä ollaan tehty tällainen lista, on minusta kiittämisen arvoinen. Siihen on vaadittu varmasti siviilirohkeutta. Ei ole kivaa tulla ikävien asioiden kanssa tänne. Paljon mukavampaa varmaan olisi tulla kertomaan, kuinka paljon ja minkälaista jaettavaa meillä on.

Mutta nyt katse tulevaisuuteen. Ollaan mieluummin, kun nyt ollaan ehkä reaktiivisia, niin ollaan proaktiivisia. Koitetaan katsoa, mikä siellä meitä odottaa. Ja tämä, joka on ollut usein esillä, on varmasti tämä väestön ikärakenne, siihen liittyvä palvelutarpeiden kasvu. Mutta sitten, on myös muita asioita. Tähän mennessä olen ymmärtänyt, että noin prosenttiyksikön veronkorotukset ovat suurin piirtein hyväksytty asia.

Otetaan konkreettinen esimerkki, joka on nyt meidän Helen, Energia, jonka tulevaisuusohjelma on ollut tutustuttavana. Sen mukana tulee esim. 320 miljoonaa reikää Helsingin talouden tulopuolelle, jos se joutuu siis investoimaan nämä ilmastonmuutoksen edellyttämät asiat. Eli tiedossa on, ei kai meillä ole varaa jäädä pois siitä, kysymys on, millä aikataululla ja tahdilla mennään, eli tiedossa on jo asioita, jotka tekisivät noin 4 prosenttiyksikön loven tai siis lisävaateen meidän verotukseemme. Tästä lähtökohdasta mielestäni pitää nyt se asia ottaa, että jos me lykkäämme näiden asioiden korjaamista, niin aina pahempi niitä on sitten korjata. Se, mikä tehdään nopeasti, terävästi, se poistaa paljon huolia tulevaisuudelta ja voidaan sitten ehkä siirtyä vaiheeseen, jossa mielellään varaudutaan näihin uusiin asioihin, ollaan pidemmän aikavälin tarkastelijoita, mitä tulee fundamentteihin, joiden ympärillä elämme ja keskuudessa olemme.

Eli korostaisin tätä kokonaistarkastelua. Arvostan kovasti yksityiskohtien osaamista ja tietämystä ja korjaamista, mutta suuret ratkaisut tehdään kokonaisuudessa. Siinä suhteessa uskaltaisinkin toivoa meiltä kaikilta yhtenäistä tukea ja rohkaisua kaupungin toimivalle johdolle, että näitä ratkaisuja uskalletaan tänne tuoda ja myös tehdä.

Valtuutettu Siimes

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen sitä mieltä, ja varmasti koko salin vasen laita on sitä mieltä, että kaupungin taloutta tulee hoitaa vastuullisesti ja palveluja kehittää. Tulkitsen Kokoomuksen puheita niin, että Kokoomus kuitenkin tavoittelee tällaisia lyhytnäköisiä säästöjä. Kokoomuksen valtuutetut, kuulostaa siltä, että he heittelevät tällaisia fraaseja eivätkä oikein avaa,

2.6.2010

---

mitä näiden sanojen takana on. Sekä täällä salissa että mediassa kuulee usein puhuttavan Kokoomuksen suulla uusista järjestämistavoista ja hallinnon keventämisestä. Mutta näitä ei avata sen kummemmin, että mitä Kokoomus näillä ajaa. Itse kuitenkin valitettavasti tulkitsen tämän puheen niin, että Kokoomus tavoittelee tilaaja-tuottaja-mallia kaupungin peruspalveluihin ja sitä, että kilpailutusta lisätään.

Kilpailutuksen lisäämisellä voidaan varmasti saada säästöjä lyhyellä aikavälillä, mutta on nähty niin usein, että pitkällä aikavälillä kuitenkin palvelujen hinnat nousevat. Ja tietenkin ne nousevat, koska palvelujen tuottaminen aina maksaa. Tuosta hallinnon keventämisestäkin on niin helppo heittää, että kevennetään hallintoa, mutta sitten on vaikea sanoa, että mistä niitä virkamiehiä pitäisi esim. kaupunginhallinnosta poistaa ja vähentää. Tämänkin tulkitsen niin, Kokoomus voi sitten sanoa, jos tulkitsen väärin, että ajatellaan, että tulee tilaaja-tuottaja-malli ja tavallaan näitä hallinnon kustannuksia sitten menee sinne tuottajan puolelle. Mutta sekin on siis lyhytnäköistä ja vähän huijaamista, etteikö muka näitä tuottajan hallinnon kuluja kaupungin tarvitsisi näistä palvelujen ostoista maksaa. Toki voi aluksi olla edullisempia palveluja, mutta kyllä ne sitten vuosien saatossa muuttuvat ne hinnat, suunnilleen vähintään sille tasolle kuin mitä kaupunki niitä itse tuottaa.

Valtuutettu Sademies

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Rakkaat naiset, hyvät herrat.

Paloheinän terveyskeskus sai joku vuosi sitten palkinnon erinomaisesta omalääkärikokeilusta. Siellä oli asiat hoidettu hyvin. Sen seurauksena laboratoriotoinnot siirrettiin pois Paloheinästä Maunulaan. Nyt tämä palkinnon saanut terveyskeskus ollaan lakkauttamassa. Sillä tavalla kaupunki palkitsee hyvää työtä tehneitä ihmisiä. Omituista.

Tämä vastaanotto siirtyy Maunulan muutenkin ylikuormitettuihin tiloihin. Jonotus- ja odotusajat vain pitenevät, se on sitä palveluhenkisyttä. Täällä puhutaan seinistä, jotka maksavat. No maksavathan ne, mutta minulle on käynyt epäselväksi, että miten näiden kiinteistöjen arvo on määritelty ja kuinka lasketaan se vuokratuotto. Esim. Kannelkodin vuokratuotoksi on laskettu 8 %. Nyt kun saa prosentilla lainaa pankista, niin 8 %:n vuokratuotto on mielestäni aikamoinen. Ei ihme, että nämä seinät maksavat. Onko tässä vuokratuoton pohjana olevassa kiinteistön arvolaskelmassa nousubuumin aiheuttamaa ansiotonta

2.6.2010

---

arvonnousua, joka vielä heijastuu näiden seinien hintaan? Minun mielestäni tämä asia pitäisi ottaa kriittiseen tarkasteluun, ennen kuin ruvetaan puhumaan, että seinät maksavat.

Kiitoksia.

Valtuutettu Elo

Olisin tästä, kun täällä on puhuttu paljon säästöistä ja seinistä, niin Jakomäen terveyskeskuksesta lakkautettiin laboratorio pari vuotta sitten ja tilat ovat yhä täysin tyhjiällä. Nyt ollaan sitten puhuttu siitä, että keskitetään. Okei, Puistolassa, Malmilla on laboratorio. Esim. Puistola ollaan lakkauttamassa, Malmille ei ole sunnuntaisin kuljetusta ollenkaan terveyskeskuspäivystykseen, ei minkään näköistä, mutta keskustan kautta pääsee Malmille. Yleisiä kulkuneuvoja ei kulje yksinkertaisesti, että pääsisi terveyskeskuspäivystykseen edes. Samoin kesällä suljetaan Malmin, Jakomäen terveysasema kokonaan. Siinä on vanhustentalo suoraan vastapäätä, joka on täysin kävelymatka, että siitä ei ole kuin 20 metriä terveysasemalle. Millä vanhuksat kulkevat viikonloppuisin terveysasemalle, silloin kun ei ole edes kuljetusta?

Ei muuta.

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämä keskustelu on ollut aika pitkälle sitä, mitä itse odotinkin, että ei taaskaan puhuta oikein isoista asioista vaan monista pienistä. Aika harvassa näyttää olevan se realismi, että ymmärrettäisiin se, että kyse on oikeasti hyvinkin vakavasta taloudellisesta tilanteesta sekä nyt että erityisesti tulevaisuudessa. Nämä kaupungin hallintokeskuksen tuottamat raportit eivät kyllä valehtele, ja ne tiedot ovat olleet meidän kaikkien käytettävissä. Joillekin ne ovat enemmän vastenmielisiä luettavaa kuin jollekin toiselle, mutta faktoja ne varmaankin ovat.

Tällaisessa tilanteessa sitten keskustellaan nyt ihan pienistä asioista ja siitä, että pitäisi pysyä raamissa. Minusta se on itsestään selvää, että pitää pysyä raamissa. Sehän on kaiken järkevän suunnitelmallisen toiminnan edellytys ja perusajatus, että jos pysytään raamissa, niin ollaan nyt edes yritetty jotakin. Mutta kun tämä tulevaisuudessa

2.6.2010

---

varmaankaan ei tule riittämään, vaan me tulemme näkemään hyvinkin radikaaleja leikkauksia menoissa lähivuosina, ja niitä ei vaan pysty paikkaamaan sillä, että nostetaan veroa. Se on nimittäin hölmöläisten hommaa. Nyt on ollut välttämätöntä se tehdä, siitä on sovittu ja tapahtukoon teidän tahtonne. Mutta ei se mikään järkevä linja pidemmän päälle ole.

Me joudumme katsomaan myös nämä kaikki investoinnit hyvin suurella huolella. Itse näen pyyhittävien kärkikohteena Kruunuvuorensillan mutta myös keskustakirjaston, vaikka ei sitä voi pyyhkiä, kun ei sitä siellä missään vielä ole. Mutta jos vaihtoehtoina on se, että me rakennamme kalliin keskustakirjaston ja samaan aikaan suljemme pienet kirjastot ympäri kaupunkia, niin no way. Ei minulla mene ainakaan tällainen meininki läpi.

Rakennusvirasto siirtelee kadunreunakiviä siellä sun täällä. Kulosaaren metroasema, joka on ihan minun ikkunani alla, sitä peruskorjataan nyt. Ei siinä mitään vikaa ollut. Siis se vain pitää tehdä, koska jossain on katsottu, että kyllä tällainen pitää tehdä. Liikennelaitoksella on joku kauhea kiskovimma. Ei sellaista nurkkaa ole, ettei sinne kiskoja yritetä vetää. Kas kun ei Stockan läpi. Se on ihan käsittämätöntä se touhu ja antaa kyllä ihan uskottavan kuvan sen lautakunnan toiminnasta.

Se, että meillä on kauhea marina näitä palveluista, palvelut on huonoja, on niin vaikeaa ja kaikilla on niin kurjaa ja vanhukset eivät pääse sinne ja tänne, kun ei niillä ole käsiä, jalkoja eikä kulkupelejä. Joo, meillä on palvelut sellaisella tasolla, jota ei oikeastaan Suomessa missään päin muualla ole, mutta ne tuotetaan vähän kalliisti, ja meidän kannattaa sitä asiaa ihan huolella miettiä.

Kokonaisuutta peräänkuulutti täällä valtuutettu Lahti, ja en voi olla hänen kanssaan yhtään muutakaan mieltä. Näin se pitäisi olla, koska kyllä viestin pitäisi meidän kaikkien päässä jo soida, että näin ei voida jatka. Jos syö enemmän kuin tienaa niin siinä ei pitkän päälle käy hyvin. Tämähän on eräänlainen budjetin esibudjetin esibudjetin lähetekeskustelu, koska täällä nyt pyörii todellakin minunkin kauttani niin sillat kuin kirjastot kuin ei sentään kouluruokailut mutta lähes kaikki muu. Fakta on, että 10 % pitäisi nykyistä kulutustasoa leikata, jotta selvittäisiin kohtuudella tulevista haasteista.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

2.6.2010

Valtuutettu Bogomoloffin puhe tavallaan realisoi sen omassa puheenvuorossani esiin tuomani huolen, että täällä kyllä on selvästi näkyvissä, että valtuutettujen kesken ja viranhaltijoiden ja valtuutettujen välinen käsitys siitä, että mikä on Helsingin taloudellinen tulevaisuus, on erittäin epäselvä. Minä uudelleen tuon esiin sen ehdotuksen, että kun meillä on nyt joka tapauksessa valtuustokauden puoliväli ja monissa kaupungeissa, pienemmissäkin kaupungeissa, pidetään tällainen puolenvälin arviointitilanne, niin miksei ei nyt? Kun meillä on isoja asioita, paitsi tämä taloudellinen tilanne myös tämä palveluverkon kehittämisajatus, ja meillä on Helsingin Energian tulevaisuudesta päättäminen, niin miksi ei nyt sitten voida järjestää sellaista tilaisuutta, jossa valtuusto voisi rauhassa pohtia ja saisi muutakin kuin pelkkää tätä tilinpäätös- ja näitä talouslukuja. Että voitaisiin pohtia, käydä tätä debattia vähän laajemmassa porukassa ja saada myös vastauksia. Nythän me kysymme ja vastaamme toisillemme. Sen sijaan kaikki ne asiantuntijat ja virkamiesjohto, jotka tekevät tätä valmistelutyötä ja tuottavat meille näitä lukuja, niin me emme saa heiltä näitä vastauksia, niin kuin tietysti toivoisimme. Minä uudelleen esitän sen, että kaupunginhallitus nyt pohtii sen, että millä tavalla voidaan tällainen valtuustokauden puolenvälin arviointitilaisuus järjestää ennen budjettikeskusteluja.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Meillähän on puolella välissä valtuustokautta tällainen arviointiseminaari, jossa arvioidaan strategioita, ja sinne se tietysti sopii. Kuten täällä jo välihuudotkin kertoivat, tässä on nyt jo useamman tunnin ajan tätä keskustelua näistäkin asioista käyty. On myös tietysti hyvä paikka siinä vaiheessa, kun me käsittelemme budjettia täällä valtuustossa syksyllä, näitä asioita tuoda esille.

Sitten ottaisin esimerkiksi sen energiateeman ympärillä järjestetyn seminaarin tässä joku aika sitten, joka järjestettiin valtuustolle, niin se ei kuitenkaan kovin suurta suosiota valtuutettujen joukossa kerännyt, että en näe tämäntyyppiselle toiminnalle enää jatkossa oikein tilausta.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

2.6.2010

Kaimani, valtuutettu Puhakka esitti kyllä ihan vääriä tietoja nykyaikaisesta terveydenhuollosta. Te vain ideologisista syistä hoette, että "mitään ei saa muuttaa, mitään ei saa muuttaa". Kuitenkin terveydenhuolto on viimeisen 10, 20 vuoden aikana täysin muuttunut. Nyt on vaatimukset kasvaneet, sekä potilaiden, että osaaminen on lisääntynyt. Pienissä kaupunginosaterveysasemissa ei enää voi järjestää sitä hoitoa, mitä meidän potilaamme tarvitsevat. Koska Helsinki on vain 180 neliökilometriä, eli siis 10 x 20 kilometriä, niin eikö potilas voi liikkua 5 kilometriä, kun se Lapissa liikkuu 500 kilometriä?

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä on ollut koko ajan meillä valtuutettu Asko-Seljavaaran kanssa erilainen näkemys. Itse olen nähnyt, että pienet terveysasemat voivat toimia. Siitä on olemassa myös tutkimusta. Missään tapauksessa terveydenhuolto ei ole sillä tavalla muuttunut, etteikö lähipalveluille olisi tarvetta. En kiistä lainkaan Asko-Seljavaaran esiin nostamia uudentyypisiä esim. verkon kautta tapahtuvaa hoitoa. Sitä käytetään pitkien välimatkojen takia Lapissa ihan ansiokkaasti. Mutta täällä ei tarvitse lähteä siihen, koska me voimme kuitenkin, tällainen face-to-face-lääkäri ja hoitohenkilökunnan kohtaaminen on edelleen se keskeisin hoidon muoto. Mutta se ei estä kehittämästä näitä uusia muotoja.

Samoin tämä konsultaatio, mistä Asko-Seljavaara puhui, on aivan totta. Ja olin itsekin terveyslautakunnassa vaatimassa myös konsultaatiota niille pienille terveysasemille. Eli se, että ei tarvitse tämän konsultaation nimissä ja valinnanvapauden nimissä keskittää niitä palveluja yksille ja samoille terveysasemille. Tietysti tässä on ollut sillä tavalla hirveän harmillista, että kun nyt on lakkautettu ihan selkeästi hyvin toimivia, pieniä terveysasemia ja siinä on ollut tällainen, tämän tavoitteena valinnanvapauden nimissä on hinguttu suuriin yksiköihin, mutta yhtä lailla nämä pienet ovat toimineet hyvin. Ei ole ollut perustetta monillekaan näille pienten terveysasemien lakkauttamisille.

142 §

Esityslistan asia nro 11

2.6.2010

SAVUTON HELSINKI - TUPAKOINNIN EHKÄISY- JA VÄHENTÄMISOHJELMAN 2007-2015

JATKOTOIMENPITEET

Valtuutettu Vuorela

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan erittäin lämpimästi kaupunginhallituksen esitystä. Vähentämällä tupakointia voidaan ihmisten terveyttä parantaa. Aluksi sai polttaa 80-luvulla lähijunissa, sitä ennen linja-autoissa, lentokoneissa, ravintoloissa jne. Nyt me olemme tilanteessa, jossa kansalaisten enemmistön hyväksyy sen, myös tupakoitsijat ovat tutkimusten mukaan sitä mieltä, että ravintolatupakointi, tupakoinnin kieltäminen on hyvä juttu. Tänäpäin tehdään täällä historiaa ja pannaan tämä homma läpi kirkkaasti, niin olen varma, että kaupunkilaiset ovat meihin erittäin tyytyväisiä, kun hyväksytään tämä kaupunginhallituksen esitys.

Minä teen tähän aluksi kaksi pontta.

Ponsi 1:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuuksia rakentaa täysin savuttomia kaupungin vuokrataloja, joissa asukkaan ei tarvitse kärsiä lainkaan toisten aiheuttamasta tupakansavusta.

Tämä on ponsi 1. Espoohan on mennyt tähän jo, missä se on rakentanut täysin savuttomia vuokrataloja sellaisille vuokralaisille, jotka haluavat asua sellaisessa ympäristössä. Sitten on ihmisiä, jotka eivät halua, heille on omanlaiset systeeminsä.

Ponsi 2:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vastaavaa tupakointikieltoa edistetään myös kuntayhtymissä, joissa Helsingillä on merkittävä osuus, kuten esim. Uudenmaan liitto, Helsingin seudun liikenne ja Helsingin seudun ympäristö.

2.6.2010

Me olemme niin merkittävä toimija, suunnannäyttävä, että nämä isot kuntayhtymät pitää saada tähän hommaan mukaan. Helsingin tahdolla on varmasti merkitystä. Tämä signaali on sellainen, että siellä näissä mainituissa kuntayhtymissä varmasti tämän jälkeen ruvetaan tosiaan vakavasti harkitsemaan näitä hommia. Espoohan on tehnyt samanlaisen päätöksen savuttomuudesta, lukuisat muutkin kunnat. Tämä on sellainen juttu, joka etenee, ja niin kuin aikaisemmin kerroin, että kuvitellaan näin, että lähijunissa sai tupakoida. Nyt jos joku matkustaa lähijunalla ja miettii sitä aikaa niin pitää sitä ihan absurdina hommana.

Olen iloinen todella siitä, että tällainen perusteltu, hyvä esitys on tuotu tänne meille tänään päätettäväksi. Kiitokset loistavasta valmistelusta.

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tämän esityksen tavoitteista ja perusteluista ei voi kuin olla jyrkästi samaa mieltä. Todellisuus kuitenkin on sellainen, että tupakka on vakiintunut osa maailmankaikkeutta ja koskettaa merkittävää osaa väestöstä, noin 20 %:a Helsingin kaupungin työntekijöistä. En usko, että kohti savutonta maailmaa tai edes Helsinkiä kannattaa pyrkiä näin väkivaltaisilla ratkaisuilla. Niistä on enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Tupakoinnin täyskielto johtaa salatupakoimisen kulttuuriin. Vaikka tupakointikieltoa voitaisiin valvoa, sen sanktioiminen on hyvin vaikeaa. Jos työntekijä kieltoa uhmaten silti tupakoi kahvitauollaan, niin minkälaista keppiä hänelle muka voidaan tarjota. Irtsanomistako? Tuskin.

On totta, että tupakkataukojen pitäminen laskee työtehoa ja on savuttomien työntekijöiden näkökulmasta epäreilua tai vähintään ärsyttävää. Siksi on perusteltua kieltää erillisten tupakkataukojen pitäminen ja rajoittaa tupakointi lakisääteisiin, kaikille kuuluviin taukoihin. Sen sijaan ei ole mitenkään perusteltavissa se, että tupakointi olisi sallittua työaikaan kuulumattomalla tauolla mutta ei sellaisella tauolla, joka on ns. tehotonta työaika.

Esitän asian palauttamista siten, että lause "Kielto ei koske lakisääteisiä lepotaukoja silloin kun niitä ei lasketa työajaksi" muutetaan muotoon "Kielto ei koske lakisääteisiä lepotaukoja".

Lopuksi totean, että mielestäni kaupungin pitäisi tutkia mahdollisuuksia

2.6.2010

---

kannustaa ihmisiä tupakoinnin lopettamiseen, esim. palkkaukseen tai työaikaan liittyvillä bonus- tai palkitsemisjärjestelmillä. Entisenä pitkäaikaisena tupakoitsijana tiedän oikein hyvin, miten vähän hyötyä pakottamisesta ja painostamisesta tässä kysymyksessä on. Ihminen luopuu tupakasta sillä, että häneltä viedään tupakkapaikka, tismalleen yhtä vähän kuin ihminen luopuu autostaan sillä, että hänelle ei kaavoiteta pysäköintipaikkaa.

Kiitos.

Valtuutettu Krohn

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä valtuustossa kannetaan usein huolta terveyseroista. Se on ihan hyvä huolenaihe. Pari viikkoa sitten oli tutkimus, jossa suomalaisten alle 60-vuotiaiden miesten kuolleisuus on Albanian tasolla. Eli 15-60-vuotiaista miehistä joka 8. kuolee alle kuusikymppisenä. Tupakka lyhentää elämää noin 10 vuotta. Joka toinen tupakoitsija kuolee tupakan aiheuttamaan tautiin. Kun tupakka näin elinikää lyhentää, voidaan tietysti todeta, että tupakoitsijat eivät pääse eläkkeelle.

Sosioekonomisesti huonommassa asemassa olevat, eli pienituloiset, heihin nämä tupakoinnin haitat väestötasolla kohdistuvat erityisesti, koska pienituloiset tupakoivat oleellisesti enemmän kuin sosioekonomisesti paremmassa asemassa olevat. Tämä näkyy jo nuorisossa: 40 % ammattikouluun menijöistä tupakoi, lukioon menevistä vain 10 %. Erityisen ikävää on se, että tupakointi periytyy. Tupakoitsijoiden lapset ovat oleellisesti suuremmassa riskissä ryhtyä tupakoimaan. Mielestäni meidän valtuutettujen pitää toimia niin, että tupakointi saataisiin vähenemään, koska sillä on kiistattomia terveyshyötyjä ja muitakin hyötyjä näille tupakoitsijoille, jotka pystyvät sen lopettamaan, ja toisaalta heidän lapsilleen, jotka eivät tätä tapaa peri.

Kiellot eivät ole koskaan mukavia. Totta kai on helpompi päättää mukavista asioista kuin kieltää, rajoittaa. Meillä on toisaalta päätetty, että terveys on osana kaikessa kaupungin päätöksenteossa, että päätöksiä pitäisi tarkastella terveyden näkökulmasta. Nyt mietitään henkilöstöpolitiikkaa terveyden näkökulmasta, ja todella tupakka on tällainen merkittävä, nimenomaan terveyseroja lisäävä ongelma. Tupakoinnin rajoittaminen työnantajan toimesta ei ole ainutlaatuista, sitä ovat Suomessa tehneet lukuisat työnantajat, sekä yritykset että

2.6.2010

---

kunnat, että Helsinki ei myöskään kuntana ole mitenkään etujoukossa.

Kuten tuolla listalla todetaan, nämä rajoitukset toimivat. Meillä on aikaisemmin kokemusta siitä, että työhuonetupakointi kiellettiin. Sitä vastustettiin suuresti. Aiemmin jopa jotkut lääkärit tupakoivat työhuoneessaan, nykyisin tätä pidettäisiin aika erikoisena. Toisaalta ravintolatupakoinnin kieltäminen aiheutti suurta vastustusta, nyt monet aiemmin ravintoloissa runsaasti tupakoineet ovat tyytyväisiä, että näin on tapahtunut. Kyse ei ole vain siitä, että kurmuutettaisiin tupakoitsijoita; 70 % tupakoitsijoista haluaa lopettaa, ja 1/3 tupakoitsijoista vuosittain yrittää lopettamista. Suomi ei todella ole Euroopan kärjessä vähän tupakoinnissa, vaikka Hesari näin väitti. Suomessa väestöstä tupakoi 21 %, Ruotsissa 16 %. Me voisimme tavoitella Ruotsin lukuja.

Tämän kiellon lisäksi kaupunki on tietysti vastuussa tästä lopettamisen tuesta. Tämän edellisen, tämän 2006, kun tämä ohjelma hyväksyttiin, niin sen jälkeen pistettiin pystyyn tupakkaklinikka. Valitettavasti se ei ole saanut tällaista hirveän lentävää lähtöä, että se on hieman vajaakäytössä, sitä ei kauhean hyvin tunneta. Mielestäni on erityisen tärkeää, että tämän rajoituksen osana myös klinikan toimintaa vahvistettaisiin. Tuolla kävi ilmi, että työterveyshuolto ohjaa hoitoon mutta sitä tupakkaklinikkaa käyttää harva. Nyt harvinaislaatusesti teen ponnin, jota toivottavasti valtuuston puheenjohtaja tulkitsee ponneksi. Ponsi kuuluu näin:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten tupakkaklinikan toimintaa voidaan kehittää ja tunnettavuutta lisätä, jotta tupakoinnin lopettamiseen olisi tarjolla nykyistä paremmin tukea.

Kiitos.

Valtuutettu Ojala

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuustohan on aikoinaan hyväksynyt tämän Savuton Helsinki - ohjelman, ja silloin valtuuston kokouksen jälkeen, kun kaupunginhallitus käsitteli sen toimeenpanoa, annettiin lukuisia suosituksia, mitä asian osalta pitää tehdä, ja näin on hyvä. Me Vasemmistoliiton puolella myös tuemme sitä, että kaupunki erilaisin toimin, kannustus- ja tukitoimin, edesauttaa sitä, että henkilökunta

2.6.2010

---

lopettaisi tupakoinnin. Tässä on kyse kuitenkin muustakin kuin pelkästään siitä, että kaupunki kieltäisi nyt työntekijöitä tupakoimasta. Tässä on kysymys todellakin tietyllä tavalla kansalaisten perusoikeuksista sikäli, että mihin kaikkeen työnantajalla on oikeus. Minusta on aika erikoista, että ei sen paremmin kaupunginhallituksessa kuin nyt näyttää, että täällä kaupunginvaltuustossakaan, kiinnitetään ollenkaan huomiota oikeuspalvelujen antamaan lausuntoon. Se on kuitenkin meillä liitteissä luettavissa, siihen vetosin kaupunginhallituksessa, kun tein palautusesityksen, jonka nyt uusin.

Eli esitän, että kaupunginvaltuusto päättänee palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että Savuton Helsinki -ohjelman ja kaupungin henkilökunnan tupakoinnin vähentämisen seuranta- ja jatkotoimia valmistellaan vapaaehtoisuuden pohjalta.

Haluan siis todellakin todeta, että ”työnantajalla ei ole oikeutta määrätä työntekijän vapaa-ajasta eikä työnantajalla ole myöskään oikeutta antaa määräyksiä, joilla ei ole merkitystä työn suorittamisen kannalta”. Tämä todetaan suoraan, tämä on suora lainaus oikeuspalvelujen lausunnosta. Edelleen siellä todetaan, että ”juridisesti ongelmallisempia ovat tauot, jotka luetaan työaikaan. Työnantaja voi direktio-oikeutensa nojalla antaa ainoastaan työn suorittamiseen koskevia määräyksiä”, kuten aikaisemmin tuossa sanoin. Mutta todellakaan ”direktio-oikeuden osalta työn suorittamisen määrittelyssä muulla kuin tehokkuusperiaatteella asetettu tupakointikielto ei liene mahdollinen”, siellä todetaan. Eli minusta on aika selvää, että nyt tehdään päätös, joka voi olla juridisesti erittäin kestävä. Sen lisäksi täällä ovat useammat todenneet sen, että tämän kiellon valvonta tulee olemaan täysin mahdotonta. Meillä on paljon työntekijöitä, jotka työskentelevät ulkona. Se käy lausunnoista myös ilmi, että tätä kielloa ei pystytä valvomaan eikä ole sanktioita.

Eli tästä syystä, arvoisa puheenjohtaja, niin paljon kuin kannatankin sitä ja niin paljon kuin itsekin kamppailen sen puolesta, että tupakointi loppuisi, niin minusta se pitää tehdä nimenomaan tukitoimin, vapaaehtoisuuteen perustuen eikä tällaisella pakkoavulla.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen erittäin iloinen, että tämä asia käsitellään täällä tänään. Tällä hetkellä teemme eduskunnassakin juuri lakia, johon kirjataan tavoitepykälä kertomaan lain tarkoitus. Tavoite on, ei enempää eikä

2.6.2010

---

vähempää kuin, savuton Suomi. Vaikka tämä tupakoimattomuus on kielto, jota on vaikea sanktioida, kuten tässä äskenen puhuja totesi, niin yksi tupakkakiellon tavoite on nimenomaan muuttaa käyttäytymistä, muuttaa asenteita ja tietyllä tavalla siirtää tämän tupakoinnin mahdollinen aloittaminen mahdollisimman myöhään, jolloin se myös tilastojen mukaan yleensä jää tapahtumatta. Tämän tarkoitus ei ole vain toimia lääketieteellisin syin vaan nimenomaan käyttäytymistä muuttamalla.

Tupakointipolitiikassa olemme ottamassa nyt askeleen eteenpäin pyrkiessämme savuttomaan Helsinkiin. Viime valtuustokaudella tämä savuttomuus työaikana kaatui äänestyksessä, ja nyt toivon todella, että savuttomuuspäätös tällä kertaa toteutuu. Tupakointi työnantajan maksamalla ajalla on paitsi työajan väärinkäyttöä myös epäreilua niitä kohtaan, jotka eivät polta, ja sitä ei todellakaan korvata sillä, että laaditaan lakisääteiset tupakkataulut. Ainakin terveydenhoidon puolella työntekijöiden lyhytaikaisista poissaoloista tuki- ja liikuntaelinvaiat ovat ylliedustettuina. Tupakointi vähentää mm. välilevyjen hapensaantia, herkistää poskiontelo- ja keuhkoputkentulehduksille ja, ikävä kyllä, saa aikaan epäsiisteyttä ulko-ovien edustalla. Ei tarvitse kovin kauas tästäkään talosta mennä, kun se näkyy.

Lisäksi tupakoimattomuus työpaikalla työaikana osoittaa mm. harjoittelussa oleville nuorille esimerkin ammatti-identiteetistä. Varsinkin kiinteistöhuolto-, ravitsemus-, palvelu- ja rakennusalalla tulisi tapahtua asennemuutos suhteessa tupakointiin. Työterveyshuollon tulee edelleen aktiivisesti käyttää kaikki mahdolliset keinot tupakkavieroituksen tukemiseen, mutta toivottavasti tämä kielto ei kuitenkaan johda siihen, että esim. vanhuksia ja sairaita hoidetaan tämän jälkeen haiseva mälli ylähuulessa. Ja siksi toivoisin, en tee tästä pontta, mutta toivon todella, että kaikissa kaupungin järjestämissä lasten ja nuorten tapahtumissa myös kielletään ohjaajien ja tilanteessa työskentelevien henkilöiden nuuskankäyttö, koska se toimii myös esimerkkinä lapsille ja nuorille. Ja teillä aikuisina on vastuu myös siitä, mitä tapoja ja asenteita te siirrätte eteenpäin muille uusille sukupolville.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Karhuvaaralle. Toivoisin, että hän hillitsisi omia tunteitaan, ja sanon kuitenkin, että kansanedustajan ehkä olisi hyvä kuitenkin lukea oikeuspalvelujen lausunto. Siellä todetaan, että ”yleinen tupakointikielto työaikaan kuuluvien taukojen osalta ei kuitenkaan liity työn suorittamiseen, sillä tällainen tauko ei ole tehokasta työaika.

2.6.2010

Eduskunnan oikeusasiamies on päätöksellään 890/2003 linjannut, että tauko on lähtökohtaisesti tehotonta työaika, vaikka se luettaisiin työaikaan. Näin ollen työnantaja ei voi perustella työaikaan kuuluvan tauon tupakointikieltoa sillä, että työn tehokkuus kärsii". Siis minä luen nyt oikeuspalvelujen lausuntoja, ja kyllä minä nyt ihmettelen, että kansanedustaja katsoo, ettei sillä ole mitään merkitystä.

Valtuutettu Halla-aho (vastauspuheenvuoro)

Tavoitteesta ei vallitse minkäänlaista erimielisyyttä. Kyse on vain siitä, että tupakka on ollut meidän vieraanamme niin kauan, että asiassa oli syytä edetä pienin ja rauhällisin askelin, ettei suotta kaiveta verta nenästä niin sanotusti. Sanoin tässä puheenvuorossani ja palautusesityksessäni, että kannatan erillisten tupakkataukojen kieltämistä mutta ei ole mielekästä kieltää tupakointia sellaisen tauon aikana, joka joka tapauksessa koskee kaikkia työntekijöitä.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnäkin valtuutettu Ojalalle sanoisin, että juuri tällä hetkellä olemme kyllä kuulleet sosiaali- ja terveyslautakunnassa Suomen parhaimpia asiantuntijoita aika monelta alalta, joka koskee tupakkaa. Toinen asia on se, että tässä nimenomaan haetaan käyttäytymismallin muuttumista, arvomaailman muuttumista. Työaikana voi aivan hyvin pureskella porkkanoita, ne eivät sitä työympäristöä pahenna eivätkä varmaan työkykyäkään vähennä, mutta keskustelu tästä asiasta tuolla vuoden 2003 lausunnolla on kyllä aikansa elänyt.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Totean ihan vain tästä oikeudellisesta tilanteesta, että oikeustila on jossain määrin epäselvä tuon oikeuspalvelulausunnon perusteella, ja eduskunnan oikeusasiamiehen lausunnon kaltaista tilannetta ei ole meillä ylimmissä tuomioistuimissa testattu. Kuten te valistuneina ihmisinä hyvin tiedätte, niin meillähän tilanne on se, että ylimmät tuomioistuimet viime kädessä äänestämällä ratkaisevat sen, mikä on yksittäistapauksissa oikein, ja tätähän ei ole ratkaistu.

2.6.2010

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

En jaksa enempää mutta sanon nyt kuitenkin valtuutettu Karhuvaaralle kansanedustajana, että työaikalaki on voimassa. Jos eduskunnan oikeusasiamiehen lausunto on vuodelta 2003 ja tuoreempaa ei ole, niin kyllä aikaisempien tulkintojen mukaan se on silloin voimassa, jos ei sitä ole muutettu.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vedoten juuri tähän oikeuspalvelujen lausuntoon ja muuta, vaikka kannatan täysin sitä, että ihmiset eivät polttaisi työaikana eivätkä tauoilla eivätkä koskaan yhtään missään, terveydellisistä syistä, niin kuitenkin uskon, että me emme voi tällaista täyskieltoa kuitenkaan ihan laillisesti tehdä, ja siksi kannatan Ojalan tekemää palautusehdotusta.

Muistan nuorena nuoriso-ohjaajaa, kun ”mennäänkö tupakalle?” tarkoitti samaa kuin ”mennäänkö juttelemaan?” Minä luulen, että aika paljon tämä on vielä edelleenkin, sen lisäksi tietenkkin, että voidaan haluta polttaa ja vetää henkeen mitä kukakin haluaa, niin jos jotenkin voitaisiin miettiä tätä kautta enemmän keinoja, että miten voidaan tähän tarttua, että miten ne tauot voisivat olla virkistäviä niin, että se tarve nimenomaan tupakointiin voisi olla vähäisempi.

Sosiaalilautakunnasta tuli hyvä lisäys tähän, että samanaikaisesti kun näitä kieltoja halutaan kehittää, kehitetään lakisäätteisten taukojen virkistäytymismahdollisuuksia työpaikan yhteydessä. Meillä oli oikein visioinnit siellä läsnä olleilta mukana, mietittiin, minkälaisia ne taukotilat voisivat olla, muutakin, kuin että siellä on kahvinkeitin ja pöytä ja tuoli, että ne olisivat jotenkin mukavasti... Siinä varmaan voisi miettiä nyt näitä, että miten se voisi olla mahdollisimman mukava se tauko siellä työpaikan yhteydessä. Tuli mieleen erilaisia tällaisia japanilaisia vesiaihteita, mitä siellä voisi olla, kasveja ja muuta, niin että oikeasti virkistäytymistauko olisi sellainen ja myös, että siellä olisi mahdollisuus jutella jonkun kanssa kahdestaan, ettei ole välttämättä 50 tai 30 ihmistä samassa huoneessa, siltä osin viitaten tähän puheenvuoroni alkuun.

Voi olla, että näin kannustavien ja rakentavien keinojen käyttö on kuitenkin se tie, jolla tässä edetään, kaupungin henkilöstön tupakoinnin vähentämisessä. Tupakoinnin valvonnasta haluan vielä tuoda yhdeksi

2.6.2010

---

perusteluksi, miksi tänään kannatan tätä palautusta. En halua, että kaupungin työntekijöille tulee joku, lisätään tällaista isoveljiä valvoo - järjestelmää, jossa kehitetään samalla jotain savuttelijoiden kärkeäjäjärjestelmää, joka todennäköisesti toteutuisi helpommin naisvaltaisilla aloilla ja kukaan ei uskoisi toteutuvan miesvaltaisilla aloilla.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Ojalan tekemää palautusesitystä. Tarkastelen asiaa kahdesta suunnasta.

Ensimmäkin täällä on käyty ihan perusteellisesti, seikkaperäisesti läpi, mitä ongelmia tupakointi aiheuttaa. Varmaan kaikki valtuustossa ovat sitä mieltä, että olisi hyvä, että tupakointia saadaan vähennettyä. Nyt kysymys on keinoista.

Ensimmäkin ensimmäinen puoli on se, että onnistummeko me tiukoilla kielloilla vähentämään tupakoimista ja mitkä niiden negatiiviset seuraukset ovat. Toisin kuin täällä antoi valtuutettu Karhuvaara ymmärtää niin, että harva aloittaa enää työssä ollessaan tupakoinnin, valitettavasti tupakointi opitaan siellä koulun takapihoilla, joissa se on kiellettyä, mutta siitä huolimatta tupakointia tapahtuu. Todennäköisesti ihmiset, jotka ovat yrittäneet, niin kuin tässä kerrotaan, tupakasta eroon, haluavat tupakasta eroon, niin sillä, että käskytetään, niin ei se helpota sitä prosessia. Se menee siihen salatupakointiin, mikä on tuttua koulujenkin pihoilta. Silloin päästään siihen, että haluammeko me kaupunkiin aivan niin kuin valtuutettu Ingervo täällä voi esiin, tällaisen stasimaisen käräytysjärjestelmän siitä, että kytätään, että ketkä käyvät sitten lakisäätteisillä tauoilla esim. nurkan takana tupakalla. Tämä on ensimmäinen puoli: haluammeko me tällaista henkeä helsinkiläisille työpaikoille? Onko tämä se tapa, jolla me aidosti pystymme tukemaan niitä ihmisiä, jotka haluavat luopua tupakoinnista?

Toinen merkittävä puoli on se, että aivan niin kuin täällä on jo viitattu tähän oikeuspalveluiden lausuntoon siitä, että mikä on työnantajan direktio-oikeus taukojen osalta. Pidän erikoisena tietäen vielä, että valtuutettu Karhuvaara on työ- ja tasa-arvovaliokunnan jäsen, että hän tulkitsee työlainsäädäntöä niin kevytmielisesti. Kyllä työntekijöillä pitää olla oikeuksia, oikeuksia lakisäätteisillä tauoilla valita tekemisensä. Tällä hetkellä lainsäädäntö lähtee siitä, että työnantajalla ei ole

2.6.2010

---

mahdollisuutta puuttua näillä tauoilla vapaa-aikaan. Nyt me olemme tässä erittäin merkittävällä tavalla rajoittamassa työntekijöiden oikeuksia. Tämä on asia, joka toivoisin, että pohdituttaa täällä aidosti valtuutettuja. Lähdemmekö me nyt hätäpäissään erittäin merkittävällä tavalla isoa periaatteellista kysymystä, eli tulkitsemaan työnantajan direktio-oikeutta, rajoittamaan työntekijöiden itsemääräämisoikeutta? Kuulimme täältä välihuudosta, että Karhuvaaran ratkaisu on se, että poistetaan nämä tauot. En usko, että taukojen poistaminen lisää ainakaan työtehokkuutta.

Näistä kahdesta syystä kannatan asian palauttamista. Kannatan sitä, että Helsinki positiivisilla keinoilla pyrkii edistämään sitä, että mahdollisimman moni tupakoiva tai nuuskaava kaupungin työntekijä pystyy luopumaan tästä epäterveellisestä paheesta, mutta en katso, että me lähdemme kontrolliin, lähdemme pakkoon, lähdemme kieltojen linjalle vaan todelliset tulokset saavutetaan positiivisilla keinoilla rikkomatta työntekijöiden oikeuksia.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun tämä kysymys näyttää edelleenkin olevan epäselvä juridiselta kannalta valtuutetuille niin totean, että näyttää siltä, että valtuutetut Ojala ja Arhinmäki lukevat esityslistan sivua 42 viimeistä kappaletta. Jos otatte esityslistan ja luette sivun 43 ensimmäistä kappaletta, niin siellä lukee hyvin selvästi myös oikeuspalvelulausunnoista siteerattuna, että "työnantaja voi direktio-oikeutensa nojalla kieltää työntekijöiden tupakoinnin työaikana, mutta vapaa-ajan tupakointiin direktio-oikeudella ei voida puuttua". Eli päätös perustuu juuri tähän kohtaan, anteeksi päätösehdotus.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

Otin puheenvuoron kannattaakseni Outi Ojalan esitystä, mutta kun sitä on jo kannatettu niin en oikeastaan viitsi käyttää puheenvuoroa kovin pitkään. Ihmettelen vain sitä keveyttä, millä ihmisten omiin ratkaisuihin aiotaan suhtautua.

2.6.2010

Valtuutettu Bryggare

Arvoisa puheenjohtaja.

En kannata palautusta. Haluan samalla kannattaa valtuutettu Krohnin tekemää ponttaa, tai sitä ei taida tässä vaiheessa saada vielä kannattaa, mutta jossain vaiheessa.

Valtuutettu Kuuskoski

Puheenjohtaja.

Minä en kannata palautusta, vaan olen hyvin iloinen, että tämä asia on tuotu tänne nyt hyvin valmisteltuna päätettäväksi. Meillähän on vastuu omasta terveydestämme ja me olemme vastuussa myös toisten terveydestä. Me kuvittelemme, että me teemme hyvin yksilöllisiä ja itsenäisiä päätöksiä ja tosiasiallisesti me olemme hyvin vahvasti tällainen sosiaalinen olento, eli se ympäristö ja kulttuuri vaikuttaa meidän omiin ratkaisuihimme, myöskin terveystietämiseen. Tällä päätöksellä tuetaan sitä hyvin vahvaa trendiä, jota myöskin tupakoivilla henkilöillä on, että he haluaisivat luopua siitä tavasta. Sen vuoksi minusta tämä asia pitäisi ratkaista tässä valtuuston kokouksessa.

Minusta on hyvin ikävää, että otetaan nyt nämä oikeudelliset asiat keppihevoseksi tämän asian siirtämiseksi. Olen ollut mukana tässä tupakoinnin vähentämisessä yli 40 vuotta. Se kertoo tietysti minun iästäni jotakin, mutta se kertoo myöskin siitä, että nämä samat argumentit, silloin kun tehtiin lakia ja silloin kun on tehty näitä erilaisia ratkaisuja, kuitenkin kun se ratkaisu on tehty, on todettu, että on päästy merkittävä askel eteenpäin ja sillä on myöskin saatu tuloksia. Toivon, että asia ratkaistaan tässä kokouksessa.

Valtuutettu Autti

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoiset kuulijat.

Me olemme varmasti kaikki lukeneet kyllä tämän lausunnon, mutta täällähän sanotaan, että mikäli kaupunki päätyy tupakointikieltoon, lain mukaan mahdollisena ratkaisuna voidaan pitää sitä, että työntekijät saavat lainmukaisena taukona ja ruoka- ja kahvitaukona tupakoida riippumatta siitä, kuuluuko tauko työaikaan. Ylimääräisiä tupakka- tai muitakaan taukoja työnantajan ei tarvitse hyväksyä. Tupakointikielto

2.6.2010

---

voitaisiin lisäksi ulottaa niiden työntekijöiden taukoihin, joilla tauko kuuluu työaikaan, ja jos työntekijä ei voi työtehtäviään vaarantamatta poistua työpisteestään tai hänen täytyy olla myös taukojensa aikana tavoitettavissa. Esimerkkinä tästä ovat terveysala- ja jaksotyöntekijät.

Itse kannatan tätä Outi Ojalan palautusehdotusta juuri sillä perusteella, että tällainen täyskielto ei kuitenkaan olisi mitenkään tehokas, ja se johtaisi juuri tähän, niin kuin Sirkku Ingervo jo sanoi, että kuka sitten kärehtelisi ketä. Ei ainoastaan, että poltetaan tupakkaa, vaan kärehtetään työkavereita, että hän on ollut siellä tupakalla.

Itse tein tällaisen empiirisen tutkimuksen siellä omassa työyhteisössä lakisääteisellä kahvitauolla ja kysyin sitten työkavereilta, että mitä mieltä he ovat tästä täyskiellosta. Myös ne henkilöt, jotka eivät tupakoi, sanoivat että ei tällainen kielto kyllä ole nykyaikaa ja että kyllä täytyy tällaisilla positiivisilla kannustamismenetelmillä pyrkiä siihen, että tuetaan niitä henkilöitä, jotka haluavat tupakoinnista eroon. Oli aika hienoa kuulla siinä samalla tästä meidän työyhteisöstä, että kun siellä on joku nelisenkymmentä ihmistä, niin kaksi oli pystynyt lopettamaan tupakoinnin. He olivat polttaneet 43 vuotta ja olivat tällaista reseptilääkettä nyt käyttäneet, niin kahdessa kuukaudessa he olivat päässeet irti tupakasta.

He sanoivat, että tämä lääke on kohtuullisen kallista, tietysti he sanoivat, että menehän siihen tupakkaankin, mutta jos työnantaja tosissaan on huolissaan heidän terveydestään, niin sitten he ajattelivat, että se olisi kyllä positiivinen signaali siinä mielessä, että sitten tuettaisiin vaikka tämän lääkkeen hankkimisessa. Kun täällä on se, että saadaan aloituspaketti ja sitten tätä purukumia, mutta he sanoivat, että se ei ole kyllä sellainen tehokas keino, että kaikki nyt vanhoivat, ketkä nyt olivat, jos ajattelee, että olivat siis suurkuluttajia, nikotiniesteitä siinä mielessä, että olivat päässeet eroon.

Tämä on hyvin vaihtelevaa, että kuka on sitten poissa tupakan takia ja muuta, niin kyllä siellä taas on sellaisia työntekijöitä, jotka on olleet 45 vuotta kaupungilla töissä eivätkä ole koskaan olleet poissa töistä ja ovat tupakkaakin sitten siinä polttaneet ja tehokkaasti työtä tehneet. Kyllä nämä on hyvin vaihtelevia, että siinä mielessä meidän pitää kuitenkin kunnioittaa sitä, että kaupungin työntekijät on täysikäisiä ihmisiä, ja he ovat sitten vastuussa tästä omasta terveydestään. Minä oikeastaan nyt haluaisin, että ollaan nyt huolissaan sitten näistä terveyspalveluista, että ne henkilöt, jotka tarvitsevat sitten näitä terveyspalveluja, pääsevät niihin, ja muut henkilöt itse päättävät siitä. Ajattelin sitä, että ottakaa nyt vaarinne siitä, mitä he sanoivat, että

2.6.2010

---

positiivisesti tuettaisiin. Jos on keksitty lääke, jolla näinkin pitkäaikainen tupakoitsija pääsee nopeasti eroon, niin sehän on aika hieno juttu.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Veljeni mukaan olin itse aikanaan kannustavalla asenteella saanut isäni lopettamaan tupakoinnin, mutta silloin 70- ja 80-luvun taitteessa en olisi ikinä uskonut näkeväni tätä päivää, että joskus päästään tässä näin pitkälle. Nythän elämme aikaa, jolloin hyvää ei yleensä saisi sanoa hyväksi eikä pahaa pahaksi, mutta tupakoinnin suhteen kuitenkin asia on kehittynyt sillä tavalla, että asiat sanotaan hyvin suoraan. Tupakkayhtiöiden on itse tunnustettava tuotteensa vaarallisuus, ja nyt kaupunki voimalla ohjaa ihmisiä savuttomuuteen.

Tähän monella tavalla erittäin hyvään pyrkimykseen sisältyy kuitenkin yksi laillisesti epävarma asia. Voimmeko kieltää tupakoinnin lepotauon aikana? Olisi haitallista yhteiselle asiallemme, jos tupakointikielto kaatuisi oikeudessa, ja on myös vaara, että se aikaansaisi jonkinlaisen vastarintaliikkeen kansalaisoikeuksien puolesta. Voitte uskoa, hyvät, rakkaat valtuutetut ystäväni, että en olisi ikinä kuvitellut näkeväni tätä päivää, että minä tässä asiassa kannatan vastaehdotusta. Kannatan Jussi Halla-ahon vastaehdotusta siitä, että kieltö ei koske lakisääteisiä lepotaukoja. Miksi kannatan nimenomaan Halla-ahon vastaehdotusta enkä Ojalan vastaehdotusta? Ojala siirtäisi vapaaehtoisuuden puolelle tämän kysymyksen, ja silloin minusta painopisteessä tapahtuisi väärä muutos. Halla-aho poistaisi tämän laillisuusongelman, ja silloin me kulkisimme täyttä vauhtia kohti sitä, mihin me laillisesti voimme mennä.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Selvä. Kuten kävi varmasti ilmi, niin en kannata valtuutettu Ojalan palautusta.

Kiitos.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan valtuutettu Ojalan tekemää palautusesitystä. Me olemme

2.6.2010

---

varmasti kaikki sitä mieltä, että kenenkään ei pitäisi aloittaa tupakoimista. Se on hyvin vaarallista, ja nikotiini koukuttaa tutkimusten mukaan enemmän kuin heroini. Samaan aikaan minä ajattelen kyllä, että tämä meidän valtuutettujen halu kieltää tupakointi kielii ikään kuin sellaisesta asenteesta, johon minä en halua osallistua, eli siitä, että me asetumme kaupungin työntekijöiden yläpuolelle ja sitten ilmoitamme heille, että mikä meidän mielestämme on oikeanlaista käyttäytymistä ja elämäntapaa ja mikä ei. Sitten toisaalta minun mielestäni myös se, että täällä oikeisto vahvasti kannattaa tätä tupakoinnin kieltämistä työajalla, ja sitten vasemmisto taas ymmärtää, että ihmisiä pitäisi pikemminkin tukea näissä positiivisissa elämäntavoissa, niin minun mielestäni se kertoo jotain tästä asenteesta, jonka minä koen häiritseväksi tässä keskustelussa.

Me kaikki tiedämme, että tupakointi on yleisempää alhaisesti koulutettujen keskuudessa. Ammattikoulun opiskelijat tupakoi enemmän kuin lukiolaiset ja niin edelleen. Minun mielestäni oikea tapa on se, että viedään sitä tupakkavalistusta sinne nuorisolle ja sitten kannustetaan aikuisia sekä nuoria olemaan tupakoimatta ja käytetään tällaisia pehmeitä ja inhimillisiä keinoja eikä tällaisia keinoja, joiden kautta me ikään kuin tosiaan asetumme toisten yläpuolelle ja sitten samaan aikaan myöskin luodaan sellaista ankeaa ilmapiiriä sinne meidän työpaikoille. Itse en missään tapauksessa voi olla tällaista esitystä hyväksymässä. Erityisen ikävä kohta siinä esityksessä on se kohta 4, jossa todetaan, että kaupunki ei jatkossa järjestäisi edes erillisiä tupakointipaikkoja esimerkiksi ulkoilualueilla tai kuvitellaan nyt vaikka konserteissa tai muissa kaupunkilaisille. Tällä tavallako Helsinki nyt sitten haluaa profiloitua? Minun mielestäni ei kannattaisi.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan edellisen puheenvuoron johdosta nyt selvittää sen, että mistä tässä ollaan tänään päättämässä. Edelläpuhuja totesi, että hänestä on erityisen ikävä tuo kohta 4. Ymmärrän, että hän viittaa sivuun 32, eikö niin? Se on jo päätetty aikaisemmin, 29.11.2006. Me emme pääte siitä nyt lainkaan, vaan päätösehdotus sisältää vain kohdat 1 ja 3 sivulla 32.

Valtuutettu Pelkonen

Kiitos, puheenjohtaja.

2.6.2010

Kun täällä nyt puhutaan näin tunteellisesti ja laajasti tupakoinnista. Aluksi sanoin, että en kannata palautusta. Minä haluan nostaa tässä yhteydessä esiin hieman eri näkökulman. Kaikki tiedämme, että tupakointi on haitallista itse tupakoitsijalle ja häiritsee savumuodossa monia muitakin, mutta tupakannatsojen muodossa tupakointi häiritsee vieläkin useampia. Roskaaminen on kielletty lailla, mutta tupakanjämää ei selkeästi mielletä roskiksi, sillä niitä kylvetään edelleen surutta ympäri kaupunkia. Sisätilojen muuttuminen savuttomaksi on entisestään pahentanut tilannetta kaduilla, ja minä jotenkin pahoin pelkään, että nyt tämä uusi kiello tulisi pahentamaan vieläkin entisestään tätä tilannetta. Tupakantumpit ovat paitsi näköhaitta, ne ovat myös palamaan jäävinä hajuhaitta. Tumpit sisältävät tuhansia kemikaaleja. Niitä löytyy muun muassa lintujen, kalojen ja lemmikkieläinten vatsoista, ja Savuton Helsinki -kampanjalla halutaan myös suojella lapsia ja nuoria tupakoinnilta. Nämä maassa lojuvat tumpit ja niiden heittäly ympäriinsä ei myöskään kyllä kannusta eikä auta lasten ja nuorten suojelua tässä asiassa.

Tein viime syksynä kysymyksen valtuuston kyselytunnille tupakantumpeista, ja rakennusvirasto vastasi silloin, ettei tupakannatsaroskikset sovi Savuton Helsinki -ohjelman linjauksiin ja niiden hankinta ja tyhjennys tulisi kalliiksi, eli näin ollen on ymmärrettävää, että näitä natsaroskiksia ei selkeästi ole tulossa lisää. Sen sijaan jonkin sortin siisteys- ja valistuskampanja voisi toimia. Kaikkia ihmisiä ei ikinä tulla saamaan savuttomiksi, mutta minun mielestäni asennekasvatusta sen suhteen, että se joka tupakoi, myös huolehtisi niistä natsoistaan, pitäisi lisätä, koska kyse on ennen kaikkea asenteista.

Valtuutettu Ojala

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan lyhyesti vielä tähän palautukseen, että kun apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen viittasi sivulle 43 ensimmäiseen kappaleeseen, niin kehottaisin nyt sitten vielä, jos ei joku ole tähän mennessä lukenut, lukemaan sen seuraavan kappaleen, jossa nimenomaan tuodaan esille se, mitä itse sanoin aikaisemmin, että tauko ei ole tehokasta työaika, ja nimenomaan, vaikka se tauko luettaisiin työaikaan, mutta jos silloin tauolla voi mennä kahville, niin työnantaja ei voi määrätä, mitä sillä tauolla tehdään, jos sen tauon saa pitää. Edelleenkin kehotan myöskin lukemaan sitä sivua eteenpäin.

2.6.2010

Siellä nimenomaan sanotaan, että direktio-oikeutta ei voi esimerkiksi ulottaa niin pitkälle, että työnantajalla olisi terveydenedistämis- ja suojelusyistä oikeus puuttua henkilön itsemääräämisoikeuteen. Vaikka kuinka ymmärrän sen haluan, ja se pyrkimys on hyvä, että ihmiset lopettaisivat, mutta kysymys on periaatteellinen. Mitä työnantaja voi päättää työntekijän esimerkiksi tauon käyttämisestä? Nyt on kysymys siitä, että ei saa tupakoida. Mikä voi olla seuraavana? Ei saa soittaa? Voidaan keksiä vaikka mitä. Tämä on hyvin periaatteellinen kysymys.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Aikoinaan jotkut valtuutetut, edustajat halusivat kieltää myös konsertteja sen vuoksi, että niistä tuli liikaa desibelejä. Nyt jotkut apulaiskaupunginjohtajat haluavat kieltää tupakoinnin viittaamalla sivulle 43. Kehottaisin apulaiskaupunginjohtajaa lukemaan sen ensimmäisen kappaleen jälkeen kaksi seuraavaa kappaletta, kuten valtuutettu Ojala tässä äsken myös sanoi. Siitä saa vähän toisenlaisen kuvan siitä, että mistä on kysymys.

Kannatan edelleen palautusta ja lyhyesti vain sanon sen, mitä jäi edellisessä puheenvuorossa sanomatta ajan puutteessa. Täällä todettiin, että junatupakoinnin ja ravintolatupakoinnin kieltäminen ovat olleet hyviä päätöksiä. Olen samaa mieltä ja minä kannatin niitä silloin voimallisesti. Ero tässä on se, että näillä pyrittiin suojelemaan toisia ihmisiä, esimerkiksi työntekijöitä ravintolassa, etteivät he altistu savulle. Eihän meillä tänä päivänä enää ole mahdollisuutta työhuoneissa tai sisätiloissa työpaikoilla tupakoida, ja nyt tällä halutaan kieltää tupakointi, joka vahingoittaa tupakoitsijaa itseään. Siinä on se iso ero, minkä vuoksi minä kannatin aikoinaan ja kannatan edelleen ravintolatupakoinnin kieltämistä, mutta tämä on hyvin toisentyyppinen asia, ja tässä on se iso ero.

Lopuksi totean tästä natsaongelmasta, että ei se ainakaan tule helpottumaan aivan niin kuin valtuutettu Pelkonen totesi sillä, että kielletään tupakointi ja pitää mennä jonnekin puistoon tai nurkan taakse tupakoimaan, vaan tällä logiikalla nimenomaan pitäisi kannustaa sitä, että olisi selkeät ulkona olevat tupakkapaikat, jossa olisi natsaroskikset.

Valtuutettu Karu

2.6.2010

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Nyt tuntuu mikrofonin toimivan.

En kannata palautusta, mutta haluan evästä keskustelua muutamalla semanttisella mausteella, mitä tulee pakkoon ja näihin keinoihin, joista moni valtuutettu puhui. Joskus voi olla, että asioita joudutaan tekemään pakosta, mutta silti siihen liittyy sellainen pienoinen riski, että kun tehdään pakolla asioita, laitetaan kaikki täysin kielletyksi, se saattaa silloin synnyttää myöskin vastarintaliikettä. Viittaa nyt tähän, mitä Paavo Arhinmäki sanoi, että monta kertaa esimerkiksi tupakanpolto opitaan siellä koulujen takapihoilla, mikä tietyllä tavalla saattaa liittyäkin jopa pieneen kapinallisuuteen ja vastarintaliikemäiseen toimintaan.

Eräs paras tapa, miten tupakointia voidaan vähentää ja miten sitä on vähennettykin, on tehdä siitä epätrendikästä. Se toimii kaikkein parhaiten. Tässä nämä evästykset.

Kiitos.

Valtuutettu Kolbe

Kiitos puheenjohtaja.

Tämä periaatteellinen keskustelu muistuttaa aika paljon sitä kasvisruokakeskustelua taannoin. Aika pitkälti oma kokemus ja tällainen emotionaalinen ulottuvuus kietoutuvat toisiinsa. Mikäpä siinä, tärkeä teema. Siksi ehkä varsin subjektiivinen sydämen ääni kyllä itseänikin ohjeistaa tässä, ja julistaudun heti valtuutettu Ojalan esityksen kannattajaksi siitä yksinkertaisesti syystä, että asioiden kieltäminen johtaa juuri kaksinaismoralismiin, kun vaihtoehtona voisi olla, Ojala käyttää tässä ”vapaaehtoisuuden pohjalta”, mutta vielä tärkeämpää olisi löytää se sellainen, niin kuin konsultit sanoo, positive power influence, siis vaikuttaa ihmisen käyttäytymiseen kannustavasti, ei kieltojen kautta. Silloin tämä valtuutettu Krohnin toivomusponsi on erittäin hyvä, että luodaan järjestelmiä ja tukisysteemejä, joilla voidaan vaikuttaa ihmisen käyttäytymiseen positiivisesti ja esikuvallisesti. Kaikilla meillä on eri työpaikoilta kokemusta tästä tilanteesta, jossa osa porukasta häipyä niin sanotusti röökille henkilökunnan huoneeseen, ja tunnolliset ja kiltit jäävät hoitamaan niitä perushommia. Se synnyttää katkeruutta. Siitä huolimatta tällainen yhteisöllisyyden järjestäminen tässä asiassa pitäisi löytyä kyllä muilla keinoilla kuin pakolla, joka siis helposti johtaa jonkinlaiseen ”fasistisiin” toimiinkin.

2.6.2010

Tämä on aika fundamentaalinen asia nyt tämä tupakointi, ja toivoisin jonakin päivänä, että me saisimme sama keskustelu esimerkiksi alkoholin käytöstä. Tämä on hyvin mustavalkoinen tämä alkoholi ja tupakka, meillä alkoholi on vielä tabu, johon ei olla puututtu.

Valtuutettu Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ihan alkuun ilmoitan, että kannatan Ojalan palautusesitystä, vaikka Halla-ahonkin esitys on hyvä. Kiitän valtuutettuja Saarni ja Autti hyvistä puheenvuoroista. Tässä on puhuttu näistä juridisista ongelmista, tässä on kuitenkin jonkinlainen perusjuridinen ongelma ja vähän tällainen ihmisenä olemisen ongelma, että miten pitkälle voidaan kuitenkaan mennä jonkun työnantajan oikeuksilla. Toisaalta en myöskään kannata minkäänlaista fasismia, en terveysfasismia, en ekofasismia enkä myöskään ymmärrä, minkä takia kaikkien pitäisi elää 100-vuotiaiksi ja juosta maratoneja. Jos joku nauttii sikarinpoltosta ja haluaa kuolla vähän aikaisemmin, niin eiköhän se ole aikuisen ihmisen oma asia. Me kaikki tiedämme, että tupakointi on vaarallista.

Tämä tie on aika vaarallinen. Jos nyt ruvetaan kieltämään tupakointi, niin mitä kielletään seuraavaksi? Hillomunkit, makkaransyönti, libanonilaisen viinin juominen vapaa-aikana tai kesälomalla, koska sekin on työnantajan tavallaan maksamaa? Ei oikein hyvä idea. Nyt vedellään vuodessa 2010, ja inkvisitiosta on aika paljon aikaa. Tällainen kieltohomma on aika väärä tie, ja asennekasvatus on ehkä sellainen järkevämpi ja pysyvämpi tie.

Kiitoksia.

Valtuutettu Näre

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuustoväki.

Kannatan valtuutettujen Krohn ja Vuorela molempia ponsia eli kaikkia kolmea pontta. Varsinkin ensimmäinen Vuorelan ponsi on oivallinen. Esimerkiksi astmaatikot kärsivät siitä, että naapurihuoneistossa tuprutellaan. Usein tupakansavu tulee seinien ja hormien läpi, ja olisi todella siitä kärsivien stressiä lieventävää, jos olisi takuu siitä, ettei kotona joudu kärsimään naapurien savuhäirinnästä.

2.6.2010

Muistan 80-luvulta Etelä-Euroopassa interrailatessa, miten kamalaa välillä oli matkustaa junissa, kun tupakointikiellosta huolimatta junaosastot olivat sakean tupakansavun peitossa. Siinä oli astmapiippu tiheässä käytössä. Astmaatit ovat hengitysvähemmistö, ja onkin mielenkiintoista, että juuri vasemmistosta tulee esitys, joka ei edistä astmaatikoiden oikeutta puhtaaseen ilmaan. Kyllä se tupakansavu voi häiritä joskus myös ulkonakin poltettuna. Astmaatit eivät ole yleensä pitäneet melua tupakoinnin aiheuttamasta haitasta, ehkä koska he eivät halua leimautua niin sanotusti hankaliksi työtovereiksi. On kuitenkin hyvä tunnistaa, että toisen oikeus, tässä tapauksessa tupakoitsijan oikeus, voi olla haitaksi toiselle, niin kuin riippuvuuksissa ylipäänsä tuppaa olemaan.

Lopuksi pieni loppukevennys. Olisi hyvä, että savuttomuutta markkinoitaisiin seuraavalla sloganilla: ”Mies, ajattele naistasi, älä tupakoi”. Haluan muistuttaa, että tupakoimattomuus edistää myös seksuaaliterveyttä.

Kiitos.

Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Hyvä puheenjohtaja.

Minäkin olen tällaisen tupakoimattomuuden kannalla ja haluaisin kommentoida äskeitä ja sitä, että siinä kannatettiin Antti Vuorelan ykköspontta. Tämä oli asuntolautakunnassa viime kokouksessa käsiteltävänä, ja itse asiassa siellä esitin tämän tyyppistä kompromissiratkaisua, että pitäisi tehdä kokeilu, jonka mukaan uudistuotannosta korvamerkittäisiin tällaisiksi savuttomiksi taloiksi. Siinä annettaisiin ihmisille mahdollisuus omilla päätöksillään vaikuttaa siihen, että millä lailla asuntoja hallitaan tulevaisuudessa, ja jos yhtäkkiä tällaiseen asuintaloon tulisi hirveästi vuokralaishakemuksia, niin se olisi selvä merkki päättäjille siitä, että tarvitaan savuttomia vaihtoehtoja. Minäkin kannatan Antti Vuoren ykköspontta lämpimästi.

Valtuutettu Tenkula

Kiitoksia.

Ensiksi haluan kannattaa valtuutettu Antti Vuorelan pontta sekä

2.6.2010

Minerva Krohnin tekemää pontta. Käyty keskustelu on mielestäni erittäin hyvä ja antaa hyvän pohjan jatkokeskusteluun ja taisteluun savuttoman kaupungin puolesta.

Minerva Krohnin tekemässä ponnessa pohdiskeltiin sitä, miksi tupakkaklinikat eivät ole toimineet. Itse omasta kokemuksestani haluaisin kertoa, että ne ovat aivan liian kaukana. Jos todellakin haluttaisiin työaikana satsata siihen, että näille ihmisille, jotka haluavat irti tupakasta, tarjottaisiin mahdollisuus käydä työterveyshuollossa tai työterveyshuolto tulisi lähemmäs eli työpaikoille ja järjestäisi näitä ryhmiä työpaikoilla. Meillä on työterveyshuolto kaukana, monestikin matkallisesti ja aikoja on vaikeaa saada ja työajat ovat hankalia, mutta tämä olisi yksi sellainen hyvä konsti. Se, mistä täällä myöskin moni valtuutettu on puhunut, että näitä aloituspaketteja ja reseptejä ja kaikkia muuta kaupungin työntekijät saisivat työterveyshuollosta maksutta, olisi varmasti sellainen hyvä porkkana ja kannustin siihen, että tämä tupakointi vähenisi. Täällä todettiin monta kertaa, että pienituloisimmat tupakoivat eniten, ja sen takia myöskin näiden kalliiden vieroituslääkkeiden ostaminen saattaa olla yksi kynnyks, ratkaiseva kynnyks.

Kiitos.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Haluan parhaani mukaan edistää savuttomuutta. Pidän tärkeänä, että hyvä päämäärämme ei kaadu laillisuusongelmaan. Toisaalta pidän myös tärkeänä, että emme liiallisella ahdistamisella aiheuta sitä, että tupakoitsijat tulisivat haluttomiksi lopettamaan tupakoinnin, koska lopettamispäätöksen onnistumisen kannalta on ihan ratkaisevan tärkeää, että tupakoija haluaa lopettaa. Sen takia kannatan valtuutettu Halla-ahon vastaehdotusta.

Valtuutettu Bryggare

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on käyty kohtuullisen rankka keskustelu tärkeästä aiheesta. Tupakka on hyvin addiktiivinen aine, ja toivon, että tämän keskustelun perusteella ei synny sellaista voimakasta vastakkainasettelua, vaan

2.6.2010

---

ymmärretään tämä lopputulos. Myös toivon sitä, että tämän päätöksen jälkeen seurataan tarkasti näitä tuloksia, ja jos oikeasti käy niin kuin täällä jotkut pelkäävät, eli tämä johtaa ei-toivottuihin lopputuloksiin, niin silloin meidän pitää pohtia tätä asiaa uudestaan. Valitettavasti niin sanotut porkkanat tässä vuosien mittaan eivät ole vieneet asiaa niin hyvin eteenpäin kuin olisi ehkä toivottu, ja kuten on todettu ravintolatupakoinnin kiellon kautta tulleista vaikutuksista, niin valitettavasti joskus pitää ottaa kovempiakin otteita tässä hyvin hankalassa ja kansanterveyden kannalta erittäin isossa ja merkittävässä asiassa, mutta toivottavasti päästään eteenpäin niin sanotusti yhteistyössä.

Valtuutettu Brax

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensiksikin jo kannatetun Minerva Krohnin ponsiesityksen kehuja. Kaikki, mitä me tiedämme siitä, kuinka vaikeaa tupakasta on päästä eroon, viittaa siihen, että se on ainakin huomattavasti helpompaa, jos siihen saa jatkuvaa apua. Elämäntapamuutokset ovat hyvin vaikeita tehdä ilman jonkun läheisen, ammattilaisen tai jonkun yhteisön tukea. Meillä on jopa tutkimuksia siitä, että niinkin etäinen tai kliininen tuki kuin kännykkäviestein seuranta, että oletko jaksanut ja miten menee, selvästi tukee elämäntapamuutoksia, ja se, mitä olemme kuulleet tästä, ymmärsinkö yhden terveydenhoitajan päivystyksen varassa olevasta nykyisestä tuesta, niin se on riittämätöntä. Mitä ikinä tänään päätetään, niin toivoisin, että tämä tukipuoli moninkertaistuu ja se otetaan tosissaan, mitä vuoden 2006 päätöksen jälkeen ei ehkä ole tehty.

Sitten muutamiin muihin seikkoihin. Täällä on joissakin puheenvuoroissa ja myös lakipalvelun lausunnossa viitattu ajatukseen, jonka ääressä kannattaa aina pysähtyä. Onko järkevää kieltää jotain, jos ei sitä sanktioida? Jos olisi kysymys rikoslaista tai ylipäätään valtakunnallisesta lainsäädännöstä, niin tähän kysymykseen kannattaisi lähes aina vastata, että ei. Rikoslaki ei ole mikään postilaatikko, johon lähetetään viestejä, vaan aina pitää katsoa, että on harkittu, tärkeä, erittäin vakava asia. Sen sijaan nyt me emme ole tekemässä lakia emmekä varsinkaan rikoslakia ja silloin jossain määrin liikumme selvästikin enemmän alueella, jolla voidaan ajatella, että viesti ja kehotus voi olla tehokas, vaikka sen rikkomisesta ei aiheudu sanktioita.

2.6.2010

Toinen tähän samaan problematiikkaan liittynyt väite ja epäily, joka minua kaikista eniten ehkä ihmetyttää, on ajatus siitä, että kaupungin työntekijöillä ylipäätään olisi intressiä tai aikaa, kun he tekevät tärkeitä töitä, kytätä toisiaan ja alkaa ilmiantaa ja kannella toisistaan. Se on mielestäni kyllä aika loukkaavaa kaupungin työntekijöitä kohtaan. Minä uskon, että heillä kaikilla on nyt jo kädet täynnä töitä ja he ovat hyvin motivoituneita työntekijöitä, eikä tämänkaltainen päätös muuta yhtäkkiä heitä sellaisiksi, että he alkaisivat toisiaan kytätä tässä asiassa.

Sitten tullaan kaikista vaikeimpaan asiaan, ja se liittyy siihen puheenvuoroon, jonka edustaja Halla-aho täällä mielestäni perustellusti pohtineena esitti. Nyt toivoisin, että apulaiskaupunginjohtaja tulisi vertaamaan, mitä tapahtuisi, jos tässä vaiheessa päätöksentekoa hyväksyisimmekin Jussi Halla-ahon esittämässä muodossa tämän päätöksen. Tässä taustalla on paitsi lakipuolen arviot, jotka ovat tosiaan kyllä ? jossain määrin aika epävarmaa, mutta ei kokonaan poissuljettua juridiikkaa, ja nyt korostan, en ota kantaa siihen, mitä sitten, jos tämä asia päättyy tuomioistuimeen, että miten tämä kuuluu ratkaista. On kuitenkin mielestäni varteenotettavaa ottaa huomioon, että kun ammattiliitot ovat neuvotelleet työehtosopimuksista ja siitä, millainen työaika heillä on, onko liukuva työaika vai joku muu työaika, kuuluuko nämä tauot työaikaan vai kuuluuko lakisääteiset tauot muuhun, voitaisiinko ajatella, että kun nykyiset työehtosopimukset on neuvoteltu tietämättä valtuuston päätöksestä, niin ainakin siihen asti edettäisiinkin tällä Halla-ahon esittämällä mallilla. En osaa ottaa tähän kantaa ennen kuin apulaiskaupunginjohtaja vastaa siihen, tapahtuisiko loppujen lopuksi suurta haittaa tälle meidän suurelle päämäärälle, jos odottaisimme vielä tiukempaa päätöksentekoa siihen, että on ehditty käydä yksi neuvottelukierros, ja järjestöt ovat voineet itse ottaa kantaa siihen, minkälaiset heidän taukonsa jatkossa ovat suhteessa tähän kysymykseen, jonka suhteen nyt työntekijät näyttäisivät asettuvat eri arvoon.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

En ole ihan varma, ymmärsinkö tämän ajatuksenkulun, mutta lähtökohtani on se, että ensinnäkin kaupunginhallituksen esitys on harkittu, ja tätä sanamuotoa ei voi täällä ryhtyä kesken kaiken muuttamaan. Lähden siitä, että niistä henkilöistä, joilla ei ole tällaista

2.6.2010

---

taukoa, joka valtaosalla ihmisistä on, valtaosa on terveydenhuollon työntekijöitä, joitten virkaehtosopimus lähtee siitä, että heillä ei ole samanlaista lepotaukoa kuin muilla on, vaan he syövät työajalla. Minusta silloin virkaehtosopimusta muuttamalla heillekin voidaan saada tauko, jos he sen nyt haluaisivat tupakoidakseen tauolla. Näin minusta tässä olisi silloin meneteltävä.

Valtuutettu Ojala (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse sairaalan työntekijänä aikoinaan olleena tiedän erinomaisen hyvin, että jos työtilanne on sellainen, että voidaan lähteä syömään, oletetaanpa nyt vaikka tuolla uudessa sairaalassa Meilahden alueella. Lähdetään Meilahden ruokasaliin syömään. Se on työaikana tapahtuvaa ruokailua. Työntekijä ilmoittaa, että minä menen syömään ruokasaliin, ja työyhteisössä on lupa, että sinä voit hyvin mennä. Hän ei menekään syömään, vaan hän meneekin pihalle polttamaan tupakan, ja onko se sitten laillista vai ei. Hän voi kuitenkin poistua sieltä työpaikaltaan. Säännöt ovat myös sellaiset, että hänen tulee välittömästi, jos siellä työpaikalla jotakin sattuu, tulla nopeasti takaisin ja vaikka keskeyttää se ruokailu. Mutta tämä on veteen piirretty viiva, ja sen takia minusta tämä valtuutettu Braxin tekemä kysymys oli aivan aiheellinen, että eikö olisi kuitenkin sitten tärkeämpää edetä niin, koska työnantajan direktio voi koskea sitä työaika. Työnantaja voi todella kieltää, että työaikana ei polteta, ja jos sitten pitää ylimääräisiä taukoja, tästä ymmärtääkseni on olemassa jopa Vaasasta oikeuden päätös, että jos sitten työntekijä pitää luvattomasti taukoja, niin työnantaja voi niihin puuttua kyllä. Mutta se, mistä Vasemmistoliitto lähti liikkeelle tai itse läksin puheenvuorossani, oli nimenomaan, että näihin lakisääteisiin taukoihin työnantajan direktio-oikeus ei kuulu.

Valtuutettu Brax (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

En nyt vielä saanut vastausta. Jos apulaiskaupunginjohtajan vastaus oli, että sellaisia työntekijöitä ei ole, joilla olisi lakisääteisiä lepotaukoja, joita kuitenkin ei laskettaisi työajaksi, niin silloin vielä vähemmän ymmärrän, miksi silloin ei Halla-ahon vastaesitys olisi mahdollinen. Kysyn uudelleen, mikä ero tai mikä haitta syntyisi siitä, jos Halla-ahon vastaesitys hyväksyttäisiin. Mitä se käytännössä silloin tarkoittaisi verrattuna tähän esitykseen?

2.6.2010

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Puheenjohtaja.

Ensinnäkin haluaisin vastata tuohon valtuutettu Ojala puheenvuoroon. Totean sen, että ne henkilöt, joilla ei ole lepotaukoa, niin eiväthän he voi poistua työpaikalta, ja meillä taas sairaalat ovat savuttomia paikkoja kaiken kaikkiaan, että ne oikein ymmärrä, että miten se periaatteessa olisi edes mahdollista.

Sitten kielto, joka ei koske lepotaukoja silloin, kun niitä ei lasketa työajaksi. Jälleen kerran sitten, jos lepotauot lasketaan työajaksi, niin silloinhan ihminen ei oikein voi poistua sieltä työpaikalta, kun työpaikat ovat savuttomia, niin en myöskään tiedä, että miten käytännössä olisi mahdollista tämä polttaminen.

Valtuutettu Paavolainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on käyty ihan hyvää keskustelua siitä, mikä on järkevää tämän päätöksen yhteydessä. Tämä on kauhean tärkeä tavoite niin kuin kaikki ovat todenneet. Sitten on kuitenkin mietitty yksilön oikeuksia ja että mihin voidaan puuttua. Minä kuitenkin siis ilolla tervehdin tämänkaltaista kehitystä, kun ajatellaan, mihin me olemme tupakoinnissa. Tupakoitsijat itse kärsivät siitä omasta tupakoinnista, että kukaan ei varmaan ole iloinen omasta tupakoinnistaan. Tämä on hyvää kehitystä, ja siksi minä ottaisin sen riskin ja olisin sitä mieltä, että kaupungin kannattaa profiloitua juuri tällä tavalla.

Hyviä puheenvuoroja on ollut. Artsi Bryggare sanoi ihan järkevästi, että jos näyttää siltä, että tämä nyt ensinnäkin oikeudellisesti osoittautuu jotenkin tämä ehdotettu päätös kestävämmäksi tai että se ei johda niihin toivottuihin tuloksiin, sitä voidaan uudelleen ehkä sitten pohtia, koska tavoitteena on kuitenkin savuton Helsinki ja savuton Suomi. Sitten myöskin Minerva Krohn käytti hyvän puheenvuoron, ja kannatan hänen tekemäänsä pontta samoin kuin Antti Vuorelan molempia ponsia. Samoin olen samaa mieltä Laura Kolben kanssa siitä, että toivoisin, että alkoholipolitiikasta alettaisiin käymään samankaltaista keskustelua.

2.6.2010

Kiitos.

Valtuutettu Bergholm

Herra puheenjohtaja.

Minulla on vähän samanlaisia tunteja kuin valtuutettu Ebelingillä, että enpäs minäkään olisi uskonut, että joskus ymmärtäisin tupakoivien ihmisten ihmisoikeuksia. Olen kärsinyt koko pitkän ikäni passiivisesta tupakoinnista, ja se on aiheuttanut minulle myöskin tiettyjä terveydellisiä probleemoita, ja olen sitä mieltä, että se, mitä on tapahtunut tupakointiin suhtautumisessa, on yksi myönteisimpiä asioita minun aikuisikäni aikana, ja olen myös sitä mieltä, että tosiasiasa me olemme voitettu tämä kulttuurinen sota. Tupakka on katoava, poistuva ilmiö. Se oli haluttu, houkutteleva, mielenkiintoinen, ja se on nyt, jos ei nyt vain ja ainoastaan, niin valtaosaltansa addiktio, josta lähes kaikki, jotka ovat sen piirissä, haluaisivat päästä eroon.

Kysymys on vain siitä, miten se tehdään mahdolliseksi mahdollisimman hyvin. Luulen, että siinä, että se tehdään mahdollisimman hyvin mahdolliseksi, me jotka emme tupakoi, voisimme olla pikkuisen psykologisempia tai jotain sellaista, ja että tässä tapauksessa tätä Halla-ahon vastaehdotusta, jota minä nyt olen lukenut monta kertaa, vaikka siinä on vain riviä, kuitenkin nyt kannatan, koska jos niilläkin lepotaupoilla, jotka lasketaan työaikaan, mutta jos ne ei millään tavalla muutoin haittaa yhtään ketään ja yhtään mitään muuta kuin sen asianomaisen tupakoijan omaa terveyttä ja kenties jotain esimerkkivaikutusta, joka sitten taas on aika problemaattinen juttu, silloinhan kaikenlaiset pulmalliset elämäntavat ovat kohta sanktioinnin tai kiellon piirissä. Minä toisin sanoen päädyn kannattamaan Halla-ahon vastaehdotusta.

Valtuutettu Vuorela

Arvoisa puheenjohtaja.

Täytyy täältä edestä tulla kiittämään loistavista puheenvuoroista. Valtuutetut Krohn, Näre, Karhuvaara, Pelkonen ja Tenkula, aivan loistavia puheenvuoroja.

Sitten kun tällaista esitettiin, että haluaako valtuusto jonkun yläpuolella, niin ei varmasti halua olla asukkaiden yläpuolella, ja minun mielestäni

2.6.2010

---

valtuusto voisikin tässä samalla ihan ilman mitään virallista päätöstä sitoutua vaikka siihen, että näiden kokousten aikana kukaan ei tupakoitsisi, niin silloin me olisimme ihan samalla viivalla. Mietitään tätä.

Tupakoijathan voittavat tässä päätöksessä eniten. Minulla on tupakoivia ystäviä, jotka ovat tervehtineet todella suurella ilolla sitä, että työpaikat tuli savuttomiksi. Ensinhän näistä kirjoitettiin, tupakoivat toimittajat kirjoittivat, että kun ei rööki huulessa voi tehdä juttua, niin ei tule lehteä ulos eikä tv-ohjelmaa. Silloin, kun tämä laki säädettiin, niin kaikki lehdet ilmestyi ja kaikki tv-ohjelmat tuli ulos. Eli tupakoivat ystäväni ovat juuri sitä mieltä, että se on tehty hankalaksi, jolloin se auttaa heitä vähentämään tupakointia ja se auttaa heitä lopettamaan. Hehän voittavat tässä eniten.

Minusta se oli vähän hauskaakin, kun lähdettiin tästä, että ikään kuin niin kuin lääkäreiden ja sairaanhoitajien suurin ongelma olisi tässä se, että he pääsevät tupakalle. Se ei todellakaan ole heidän suurin ongelma, vaan hehän taistelevat tässä nimenomaan sen puolesta, että tupakointi vähenisi. Ei sairaaloissa suurin ongelma ole se, että hoitajat tai lääkärit menisivät röökille, todellakaan. Siellähän on suurin ongelma se, että saadaan riittävästi sijaisia, koulutusta ja sellaiset työskentelyolosuhteet, että potilaat voidaan hoitaa. Myös Paula Kokkoselle, sinulle kiitokset erittäin hyvistä puheenvuoroista tässä, ja edelleen kannatan lämpimästi tätä kaupunginhallituksen alkuperäistä esitystä. Valtuutettu Kuuskoskelle kanssa kiitokset, sinulla oli hyvä puhe kanssa.

Minä uskon, me saamme tänään tämän homman läpi ja muutaman vuoden päästä me olemme kaikki onnellisia ja kiitollisia ja ajattelemme, että minkäköhänlainen se maailma olikaan ennen. Näin meinaan on käynyt tässä lentokonetupakoinnin kieltämisessä. Silloinhan oli tällaista juuri, että ei voi matkustaa minnekään. Kyllä ne samat tyypit matkustavat ihan onnellisina. Sama oli työpaikoilla ja ravintoloissa, että kaikki ravintolat menee konkkaan, kun se kielletään. Katsotaan, mitä on tapahtunut. Ei mitään. Ravintolabisnes kukoistaa, päinvastoin ne saavat uusia asiakkaita sinne. Kyllä tästä hyvä tulee ihan tällä alkuperäisellä esityksellä.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

2.6.2010

Vanha tilastotieteen professori Tönqvist aikanaan sanoi, että tupakka on intiaanien kosto valkoiselle miehelle, ja me ? sitten tietysti heti laskemaan, kumpi johtaa tappamisessa. Jokaista intiaania kohti intiaanit ovat tappaneet kymmeniä valkoisia ihmisiä.

Mutta tähän asiaan. Suureksi yllätyksekseni minäkin koen aiheelliseksi tukea valtuutettu Halla-ahon esitystä. Ei sen takia, ettekö tuo nyt juridisesti olisi mahdollista hyväksyä tätä kaupunginhallituksenkin esitystä, mutta on aivan tolkuton tilanne työpaikoilla, jos on molemmilla lakisääteinen tauko ja toisella on toisenlainen työehtosopimus ja toisella toisenlainen. Juristi ehkä selviää tuosta, mutta ihminen ei.

Valtuutettu Elo

Minä olisin tähän työaikaan kanssa puuttunut, että se on työajan pituudesta kiinni, lasketaanko esimerkiksi ruokatunti työaikaan vai onko se omaa aikaa. Jos sinulla on lyhyempi työaika, ja te lähdette yhdessä ruokatunnille ja poistutte työpaikoilta, mutta tällä toisella ihmisellä lasketaan ruokatunti työaikaan, niin hän ei saa käydä tupakalla, mutta tämä toinen voi polttaa siinä, koska hänelle se ei ole työaikaa, vaan se on palkaton ruokatunti. Siis tämän on aivan mahdoton käsite siinä, että miten tämä valvotaan ja miten se toimii silloin.

Kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on mielenkiintoinen kysymys, ja kuultuani keskustelua ja funtsattuani tätä ihan sen yksilön tasolta ja kannalta, olen päätenyt itsekkin kannattamaan Halla-ahon esitystä. Se on ihan riittävä tässä. Yhdyn siihen näkemykseen, jonka Vuorela täällä toi esiin, että se on tehty riittävän vaikeaksi jo nyt, se on ihan hyvä. Ei kukaan meistä halua, poltettiin tai ei, röökiä ja polttamista takaisin ravintoloihin, lentokoneisiin, asema-aulaan tai niin poispäin. Ei tällaista kukaan enää kaipaa.

Tässä muodossa, kun Halla-aho on esittänyt, tämä on riittävä. Ei pidä tehdä asiaa turhan vaikeaksi. Ennen kaikkea sellainen tarpeeton käyttäminen itse asiassa todennäköisesti jää tällä päätöksellä paljon vähemmälle. Ne, jotka ovat täällä pitkään olleet, tietävät että valtuustosalissa lähestulkoon poltettiin tupakkaa Valkoisen salin aikaan siinä ihan tosin ulkopuolella, ja lautakunnissa ja kaupunginhallituksen

2.6.2010

---

huoneessa poltettiin...

Välihuuto!

Okei, vielä pidempään ollut tietää sen. Ei sellaistaakaan kukaan halua eikä sellaistaakaan kukaan esitä, mutta joku tolkkuhan tässä huonojen tapojen kitkemisessäkin pitäisi olla. Minusta tämä Halla-ahon muotoilu riittää hyvin.

Valtuutettu Virkkunen

Kiitos puheenjohtaja.

Lyhyesti. Valtuutettu Bogomoloff puhui, yllättävää kyllä, asiaa, ja yhdyn häneen puheenvuoroonsa ja kannatan valtuutettu Halla-ahon vastaesitystä.

Kiitos.

Ledamoten Torvalds

Arvoisa puheenjohtaja.

Kerrankin pääsen puhumaan asiasta, jonka minä tunnen. Elokuun 28. päivä olen ollut polttamatta 25 vuotta ja ennen sitä poltin 30 vuotta. Välillä minua ärsyttää tämä puhe savuttomasta Helsingistä siitä syystä, että sitten kun te saatte krematorionkin savuttomaksi, niin sitten olette ikään kuin oikein hyvin perillä. Olen myöskin liikkunut siitä, että Soininvaara mainitsi Törnqvistin. Hän oli hyvä esimerkki, hänen kaksi lastenlastaan eivät polta, vaikka näiden lasten sekä isä että äiti silloin polttivat.

Haluan sanoa tässä nyt, että jotta me osoittaisimme olevamme jollain tavalla liberaaleja, ja tämä on tietenkin vähän ristiriitaista, pitää äänestää Halla-ahon esityksen puolesta.

Valtuutettu Perkiö

Arvoisa puheenjohtaja.

? yhdynkin tähän kueroon, eli tuen Halla-ahon ehdotusta siltä osin, että

2.6.2010

---

työnantajan ei ole syytä rajoittaa työntekijän tekemisiä lakisääteisten lepotaukojen aikana, vaikka kyseessä olisi niinkin paha asia kuin tupakointi.

Valtuutettu Helistö

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ennen kokouksen alkua minäkin olin asennoitunut kannattamaan kaupunginhallituksen esitystä sellaisenaan, mutta Jussi Halla-ahon vastaesitys on ilman muuta parempi lähtökohta kuin kaupunginhallituksen esityksen, joten kannatan tätä vastaesitystä. Toivon, että moni muukin huomaisi tämän eron.

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Koska näyttää siltä, että saatamme päästä täältä liian aikaisin pois, tulen puhumaan vielä kertaalleen. Täällä nyt on puhuttu Helsingin profiloitumisesta savuttomaksi kaupungiksi, mutta minun mielestäni kaupungin ensisijainen tehtävä ei ole profiloitua yhtään miksiäkään, vaan edustaa asukkaitaan, myös niitä tupakoivia ihmisiä. Jos tupakointi on järjestettävissä siten, että siitä ei seuraa epäoikeudenmukaisuutta tupakoivien ja tupakoimattomien ihmisten välille, sitä ei ole syytä tehdä yhtään nykyistä vaikeammaksi. Tupakka on länsimaissa yhdenlainen auringonlaskun myrky. Kuten joku jo sanoi, taistelu sitä vastaan on voitettu. Minun mielestäni on turha ruveta sen suhteen tekemään tässä vaiheessa mitään vallankumouksia, ollaan menossa oikeaan suuntaan.

En tehnyt tätä vastaesitystäni kiertääkseni lakitekniisiä ongelmia, vaan jotta ei syntyisi sellaisia absurdeja tilanteita, että aikuiset ihmiset poistuvat lakisääteisille tauoilleen vaikkapa ulos juomaan kahvia, mutta he eivät saa tupakoida. Entä jos he tupakoivat, niin mitä sitten? Sellaisia kieltoja ei pidä säätää, joita ei ole tarkoituskaan sanktioida ja valvoa. Vuorelalle sanoisin sen, että kun tupakointiajat ovat vielä tuoreessa muistissa, niin mikään ei ole niin ärsyttävää kuin se, että tullaan sormi pystyssä opettamaan, miten tupakoinnin kieltäminen ja tupakoitsijan elämän hankalaksi tekeminen on oikein hyväksi teille ja kyllä te sitten kiitätte aikuisina.

Entä ylipainoiset? Ylipaino ihan kiistatta aiheuttaa terveydellisiä haittoja

2.6.2010

---

ja varmasti samanlaisia kustannuksia työnantajalle kuin tupakointikin. Entä jos ruvettaisiin saarnaamaan sitten ylipainoisille ihmisille, että laihduttakaa pikkuisen, se tekee teille hyvää?

Kiitos.

Valtuutettu Näre

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuunneltuani tätä keskustelua en malta olla muistuttamatta, että tupakoinnin väheneminen voidaan nähdä sotatrauman tai sodan haittojen purkautumisen yhtenä muotona. Sodan aikaanahan rintamamiehille jaettiin muonatupakat, ja tapa jäi monelle päälle sodan jälkeen, ja hermosauhuilla sitten yritettiin helpottaa muutenkin sitä kipua, jota sota jätti jälkeensä. Tupakoinnin rajoituksilla voidaan edistää ehkä sitä, mikä on tärkeintä, savutonta lapsuutta. Ehkä varsinkin monien sotaveteraanien lapset muistavat sen, millaista on ollut lapsuus savun keskellä.

Valtuutettu Krohn

Arvoisa puheenjohtaja.

Puheenvuoro on varmaan siinä mielessä myöhässä, kun niin moni on rientänyt kannattamaan tätä Halla-ahon esitystä. Kun minä tätä keskustelun kuluessa olen pohtinut, niin tässä tietyllä tavalla ongelmana on se, että tällä vesitetään se vaikutus, mikä sillä tupakoimattomuudesta, savuttomuudesta tulevalle tuella on. Hyvin useinhan työpaikoilla tauoilla on sellainen ryhmähenki, että pistetäänpä tupakaksi. Tupakoinnin lopettaminen työyhteisössä, jossa poltetaan paljon, on hyvin vaikeaa sen takia, että yhteisillä tauoilla aina tupakoitsijat kannustavat jatkamaan tätä tupakointia. Jos tupakasta eroon pääseminen on äärimmäisen vaikeaa, ja pelkällä tahdonvoimalla noin 1 tai 2 % lopettamaan pyrkivistä onnistuu, hyväksymällä se, että kahvi- ja ruokatauoilla saa tupakoida, vesitetään se tavoite, että me tällä rajoituksella pystyttäisiin myös kannustamaan tupakoitsijoita, joista siis kolmasosa vuosittain yrittää lopettaa tupakointia, ja se on todella vaikea tapa.

Nikotiini aiheuttaa yhtä vahvan riippuvuuden kuin heroiini. Jos meillä olisi henkilöitä, jotka pyrkii eroon heroiinista, ja meillä tauoilla muut

2.6.2010

---

heroiininkäyttäjät toteaisivat, että no otapas nyt vähän ja lopeta sitten vuodenvaihteessa, että mekin lopetetaan silloin, niin tätä pidettäisiin aivan absurdina. Me olemme tilanteessa, jossa todella ihmiset 15-vuotiaina aloittavat tupakoinnin ja sitten parikymppisenä haluavat siitä eroaan ja ehkä yrittävät sitä lopettamista 30 tai 40 vuotta. En kannata siis tätä Halla-ahon vastaesitystä.

Valtuutettu Ojala

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaikki me tiedämme sen, että tupakoinnin lopettaminen on erittäin vaikeaa, ja todellakin hyvin monet vertaavat, että se on yhtä vaikeaa kuin heroiinista eroon pääsemiseen tai jopa vaikeampaa, mutta tässä on nyt se yksi ongelma. Tupakointi ei ole vielä laitonta Suomessa. Ehkä nyt pitäisi kuitenkin edetä sillä tavoin, että säätäkää sitten sellainen laki, että tupakointi on laitonta, ja sen jälkeen sitten voidaan puuttua työoikeuksiin ja vastaaviin.

Valtuutettu Brax

Arvoisa puheenjohtaja.

Mielestäni apulaiskaupunginjohtaja Kokkosen esittelemät ja valmistelemat tavoitteet ja koko tämä tiukka linja on aivan oikea. Ongelma on se, että kun ne tulevat kesken tähän työmarkkinatilanteeseen, jossa voimassaolevat työehtosopimukset ovat erilaisia eri paikoilla, saattaa syntyä, korostan saattaa syntyä, tämä ei siis ole mikään varma kanta alkuunkaan, paitsi tunnetta siitä, että eri työntekijöitä kohdellaan eri tavalla, niin myös tilanteita, joissa se tosiasiallisesti koetaan sellaiseksi, että jos tämä olisi tiedetty, olisimme ehkä neuvotelleet toisin.

Sen takia itse ilmoitan jo tässä, kun seuraavassa äänestyksessä aion äänestää tässä vaiheessa Halla-ahon esityksen puolesta, että haluan, että tämä kiristetään hyvissä ajoin niin, että se tulee voimaan seuraavien työehtosopimusneuvottelujen jälkeen, jotta liitot neuvotellessaan tietävät, että seuraavan kerran, kun he sopivat työaikajärjestelyistään, työnantaja aikoo käyttää direktio-oikeuttaan tämän pohjaesityksen mukaisella tavalla, jolloin ei voida sanoa, etteikö se ole ollut silloin tiedossa ja etteikö silloin järjestöt ole itsenäisesti valinneet näiden eri lakisäätöjen taukojen tai työaikaan kuulumisen tai

2.6.2010

---

työaikaan kuulumattomuuden välillä. Se, että tällä kertaa päädyin kannattamaan vastaesitystä, ei tarkoita, etteikö meidän kuulu jatkaa sillä tiellä, jota apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen on tupakoinnin vastustamisessa vienyt eteenpäin, mutta katson, että oikeudenmukainen, tai oikeudenmukainen on liian suuri sana, mutta kohtuullisempi ja tässä vaiheessa hyvä marssijärjestys on tämä.

Apulaiskaupunginjohtaja Kokkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Ääneni on mennyt, se ei johdu tupakasta. Haluan kerran vielä korostaa sitä, että kysymyshän näistä, joilla ei ole tällaista lepotaukoa työaikana, koskee etupäässä terveydenhuollon työntekijöitä, jotka eivät siksi voi poistua työpaikoilta, koska heidän on katsottu olevan niin sidottuja siihen työhönsä, että he eivät voi sieltä minnekään lähteä. On vaikea ymmärtää, että missä he ylipäänsä sitten oikeastaan edes polttaisivat, ja siksi me haluamme heitä kannustaa, että he eivät polta. Meillä on savuttomia nämä sairaalat myöskin, että ei siellä oikeastaan voisi missään polttaakaan. Itse asiassa tässä on ehkä heidänkin kohdallaan pienemmästä asiasta kysymys kuin täällä on annettu ymmärtää. Tuo kannustusvaikutus on tuolla todettu kovin tärkeäksi.

Haluan vielä todeta sen, että meillä on terveyden edistäminen kaikissa poliitikoissa strateginen päämäärä. Meillä on edellytetty, että terveysvaikutukset arvioidaan kaupungin päätöksissä, ja jos meillä olisi joku muu vastaavantyyppinen terveysongelma, jossa haluttaisiin, että ihmisiä kannustetaan, niin uskotaan, että täällä vaadittaisiin, että apulaiskaupunginjohtaja tekisi enemmän asian eteen.

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin Kokkoselle nyt sitä korostaa, että eihän kukaan ole vaatimassa tupakoitsijoille subjektiivista oikeutta päästä tupakalle, jos työtehtävät tai työskentelytilanne ei sitä mahdollista. Ajatus on ainoastaan se, että tupakointia ei erikseen kielletä, mikäli olosuhteet tupakoinnin mahdollistavat.

Kiitos.

2.6.2010

Valtuutettu Vuorela

Arvoisa puheenjohtaja.

Taisi valtuutettu Koulumies jäädä pois siitä minun kiitoslistaltani, että kiitokset valtuutettu Koulumiehelle hyvästä puheenvuorosta. Tämä on todella hurskasta, että puhutaan siitä, että hoitajien ja lääkäreiden pitäisi päästä tupakalle, että se olisi ensimmäinen ongelma. Minä voin kertoa, että meillä on niin fiksut hoitajat ja lääkärit täällä Helsingin kaupungilla duunissa, että niitten todellakaan ykkösjuttu ei ole se, että heidän pitäisi päästä tupakalle, vaan se, että on riittävästi sijaisia, palkka on kohdallaan ja työskentelyolosuhteet on kunnossa.

Valtuutettu Krohn teki hyvän rinnastuksen tähän heroisiin käytön lopettamiseen. En edelleenkään näistä Halla-ahon lukuisista perusteluista huolimatta missään nimessä kannata tämän esityksen vesittämistä. Tämä on hyvä, selkeä esitys, että menen itse ilman muuta tämän kaupunginhallituksen alkuperäisen esityksen mukaan.

Valtuutettu Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Pidän tästä esityksestä yleisellä tasolla, koska tämä on operatiivinen. Me teemme jonkun täsmällisen päätöksen toisin kuin näissä yleisissä keskusteluissa vanhustenhuollon periaatteista, huumestrategiasta, nuorten ja lasten psykiatriasta tai hyvinvoinnista. Tässä on täsmällinen ehdotus, jota voidaan muuttaa järkevällä tavalla vielä järkevämmäksi yhtymällä Halla-ahon esitykseen.

-69 kaupunginvaltuustossa kello 21 tuotiin tuhkakupit pöydälle, ja eräs valtuustotoveri puhui täällä pöntössä, jolloin valtuutettu Ilaskivi toi tänne pönttöön tuhkakupin, jotta ei karisteta ulkopuolelle. -65 lastenkllinikalla lääketieteen kandidaatit tutkivat lapsia tupakoiden, ja silloin kyllä dosentit huomauttivat, että josko ei tupakoitaisi lapsen päällä, että ei karisisi tuhka siihen lapsen päälle. HYKS:n valtuustossa sydäntautien professori Pentti Halonen tupakoi, ja me nuoret lääkärit heitimme hänet ulos valtuustokokouksesta. Tämä on ilo nähdä tämä kulttuurimuutos, ja täällä on todettu, että auringonlasku tulee tapahtumaan, mutta hitaasti. Tämä on vähän niin kuin lohen kalastusta. Ei pidä piinata tupakoitsijoita liikaa.

Vuonna -88 perustimme kavereiden kanssa Klubi 88:n tupakointia

2.6.2010

---

vastaan, mutta kaikki toimenpiteet kohdistuivat tupakan rakenteellisia muotoja, tupakkatehtaita, hintapolitiikkaa, mainostamista ja kaikkea ympäristöllisiä tekijöitä vastaan, jotka suosivat tupakointia, mukaan lukien Aurajärven oikeudenkäynnit. Me emme halunneet syyllistää yksittäisiä tupakoitsijoita, vaikka tiesimme, että Malboro babies tulee sieltä käsin. Meillä oli mielenosoitus Kätilöopistolta suoraan Amer-yhtymään, ja aioimme laittaa sinne tuntemattoman potilaan patsaan, ikuisesti palavan tupakan. Siihen aikaan muuten Amer filmasi kaikki tällaiset mielenosoitukset.

Otetaan parempi esimerkki kuin terveystyöntekijät, joista polttaa hyvin harva, lääkäreistä 3 % ja mielisairaista mielensairaloissa 90 % ja vangeista 90 %, että se on luokkajakoinen. Bussikuskit ajaa kaupungin päästä päähän, ja tulee tauko. Eikö he siellä saa tupakoida sen tauon aikana? Se on täysin käsittämätöntä. Minä en ainakaan menisi kieltämään. Sillä tavalla saadaan vastarintaa aikaan. Meidän ei pidä moralisoida, mutta katsotaan pahempi kaupungissa. Koulujen pihilla tai niiden lähistöllä nuoriso polttaa säännönmukaisesti, ja rehtorit eivät uskalla puuttua murrosikäisten käyttäytymiseen, koska siitä voi syntyä koulurauhattomuutta tai vastaavaa, ja edelleen lapset saavat tupakkaa, vaikka se kielletty. Sinne pitäisi laittaa paljon voimakkaampi panostus. Kannatan enemmistön mukaisesti valtuutettu Halla-ahon vastaesitystä.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on muutamassa puheenvuorossa kyselty, että mitä eroa on kaupunginhallituksen esityksellä ja Jussi Halla-ahon esityksellä. Ero on ihan selvä ja selkä. Se on se, että kaupunginhallituksen esitys tarkoittaa savutonta Helsinkiä ja Halla-ahon esitys tarkoittaa savuista Helsinkiä.

Valtuutettu Kuuskoski

Arvoisa puheenjohtaja.

Minäkin kannatan tätä kaupunginhallituksen esitystä, ja minusta valtuutettu Krohn hyvin oivallisesti avasi tämän. Minä en syyllistä tupakoitsija, minä en moralisoi, mutta tämä tupakoinnin lopettaminen vaatii sitä yhteisöllistä tukea. Tämä kaupunginhallituksen esitys turvaa sitä. Pidän hyvin valitettava sitä, että tässä keskustelussa tästä

2.6.2010

---

kaupunginhallituksen esityksestä on nyt lähdetty saivartelemaan näitten juridisten lähtökohtien pohjalta. Välillä rikosoikeuden pohjalta ja välillä sitten työoikeuden ja muuta. Kyllä tässä halutaan edistää tätä yhteistä tavoitetta, savutonta Helsinkiä, ja luoda tukea niille ihmisille, jotka toistuvasti monet heistä ovat pyrkineet lopettamaan tupakointia. Meillä on selvää näyttöä, että tästä yhteisöllisestä tuesta on apua ja hyötyä.

Kiitos.

Valtuutettu Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kannatan Halla-ahon vastaehdotusta. Se minua vähän hämää, että täällä on nyt ruvettu vetämään jo heroiniä tähän tupakkakeskustelun, ja siviilissä toimin huumerikosyksikön tutkinnanjohtajana.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Tuntuu, että täällä aika monet ovat keskustelleet huumeista.

Kiitos.

Valtuutettu Ojala

Arvoisa puheenjohtaja.

Ettei jäisi väärää käsitystä valtuutettu Luukkaisen puheenvuorosta, niin noinkin se ei valtuutettu Luukkainen mene, vaan kaupunginhallituksen esitys sallii savuttamisen sille henkilökunnalle, jolla on lakisääteiset lepotauot, ja he voivat mennä ruokatunnillaan aivan hyvin savuttamaan. Se ei pidä paikkaansa, mitä hän sanoi.

Valtuutettu Elo

Tässä nyt on puhuttu paljon, että sairaanhoitajat ja lääkärit eivät pääse tupakalle. Meillähän on sairaalat savuttomia ja muuta. Jos heillä ei ole kunnollista taukoa, milloin he voivat lähteä, niin eiväthän he tänä päivänäkään käy tupakalla. Se ei vaikuta heidän tupakointiinsa millään lailla tämä laki, koska silloin, jos heillä ei ole mahdollista lähteä

2.6.2010

---

työpaikalta pois, eivät he tupakoi työaikana. Ei muuta.

143 §

Esityslistan asia nro 12

KÄRÄJÄOIKEUDEN LAUTAMIEHEN VALINTA

Valtuutettu Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Ehdotan uudeksi käräjäoikeuden lautamieheksi Pertti Villoa.

144 §

Esityslistan asia nro 13

LÄNSI-HELSINGIN LUKION LOPETTAMINEN

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Lukioikäisten määrä lähtee ensi vuonna voimakkaaseen laskuun koko pääkaupunkiseudulla. Helsingissä lukiopaikkaa on tarjottu vuosittain 60 %:lle ikäluokasta, mikä on valtakunnallisesti arvioiden aika suuri määrä. Se merkitsee sitä, että lukioon pääsee noin 7:n keskiarvolla, ja paljon alempihan se keskiarvo ei voi olla, että opinnoissa pärjäisi muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Opiskelijoiden määrä vähenee tällä vuosikymmenellä peräti neljän lukion oppilasmäärän verran. Seuraavan kerran yhtä paljon lukioikäisiä kuin tällä hetkellä on vasta vuonna 2030 tai 2032, joten tämä ei ole mikään väliaikainen pudotus.

Lukiopaikkojen tarvetta arvioidessa on huomattava sekin, että vaikka

2.6.2010

---

maahanmuuttajien määrä on kasvussa, maahanmuuttajanuoret eivät ole ensimmäisenä menossa lukiopaikoille, vaikka sitä tietysti on syytä edistää. Samoin ammatillisen koulutuksen vetovoima on lisääntynyt, ja itse asiassa joillekin linjoille on tällä hetkellä jo nyt siis vaikeampi päästä kuin lukioon. Mikäli säilyttäisimme nykyisen määrän lukioiden aloituspaikkoja, vaikka ikäluokka kovasti pienenee, lukiosta tulisi paikka, jonne nuori sijoitetaan, jos hän ei muuhun toisen asteen koulutukseen pääsisi. Tämä rapauttaisi lukiokoulutuksen tason.

Pitää muistaa, että lukiokoulutuksen tavoitteena on valmentautuminen yliopisto-opintoihin. Ei ole myöskään tarkoituksenmukaista tarjota lukiokoulutusta 60 %:a suuremmalla osuudella ikäluokasta. Ammatillisen koulutuksen osajia tarvitaan. Lukiopaikkoja on aikaisemminkin vakiintuneesti säädelty ikäluokkien koon mukaan, ja tarpeen mukaan lakkautettu lukioita. Käytännössä se voidaan tehdä kahdella tavalla. Voidaan tehdä joko niin, että höylätään tasaisesti paikkoja kaikista kouluista tai lakkautetaan muutamia lukioita. Tässä kouluverkkotarkastelun yhteydessä, kun tiedusteltiin, tai oikeastaan ei tiedusteltu tätä asiaa, mutta hyvin moni oma-aloitteisesti lukioista tästä mainitsi, että mieluummin lakkautetaan kouluja kuin höylätään kaikilta kouluilta paikkoja, koska se rapauttaa yksinkertaisesti heidän toimintaedellytyksensä. Koulut eivät pystyisi enää tarjoamaan kattavasti kursseja opiskelijoille. Tämä tietysti pätee myöskin esimerkiksi ala-asteen kouluissa. Mitä pienemmiksi ne koulut menevät, sitä vähemmän niillä on resursseja tarjota, tunteja tai näihin opetusryhmien muodostamiseen, niiden pienentämiseen, mutta lukioissa tämä on vielä isompi kysymys, koska siellä todellakin tarvitaan aikamoiset resurssit kurssien tarjoamiseen.

Täytyy olla riittävät resurssit erityistä tukea tarvitseville, mutta myös täytyy kannustaa ja motivoida hyvin menestyviä syventävillä kursseilla. Se edellyttää ikäluokan pienentyessä sitä, että lukioita ei päästetä oppilaspulassa riutumaan, vaan luovutaan tarvittaessa muutamista lukioista. Vaikka lukion ei tarvitse olla lähikoulu, on tärkeää, että lukiopalveluja on suurin piirtein tasaisesti tarjolla kaikkialla kaupungissa elinvoimaisissa lukioissa hyvien kulkuyhteyksien varjella.

Länsi-Helsingin lukion lakkauttaminen on tarkoitus tehdä portaittain, eli ensi vuonna ei oteta enää alkavia ryhmiä. Lukion ja ennen kaikkea opettajien kanssa tehdään suunnitelma, miten opetus hoidetaan lakkautettavassa lukiossa kolmen vuoden lakkautusprosessin aikana. Kurssitarjonnassa tehdään yhteistyötä muiden lukioiden kanssa. Opiskelijoiden opetus ja riittävä kurssitarjonta taataan. Kaupunki tietysti takaa työpaikan vakinaisesti ja toistaiseksi otetuille opettajille, jolloin

2.6.2010

---

tässäkin asiassa tehdään yhteistyötä muiden lukioiden ja tarvittaessa myös perusopetuksen kanssa. Samalla, kun mietitään opetuksen toteuttamista lakkautusprosessin aikana, suunnitellaan myös tukitoimet henkilöstölle, ja tästä tietysti on vastuussa opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja.

Aloituspaikkojen vähennystarve on ensi vuonna noin 90. Jos Länsi-Helsingin lukio lakkautetaan, eikä sinne oteta uusia opiskelijoita ensi vuonna, nykyisistä aloituspaikoista 156 vähennetään 90, eli sinne jää 66 aloituspaikkaa, jotka sijoitetaan muihin lukijoihin. Vuonna 2012 ja 2013 vähennetään sitten aloituspaikkoja tarpeen mukaan, ja tämä sovitetaan lukioiden kesken. Samalla täytyy sitten arvioida, tarvitaanko muiden lukijoiden lakkautuksia, ja siinä yhteydessä tietenkin tarkastellaan Helsingin koko lukioverkko opetuksen järjestäjistä riippumatta.

Haluaisin tässä lopuksi korostaa, että Länsi-Helsingin lukiota ei ehdoteta lakkautettavaksi laadullisista syistä, vaan opetuslautakunnan päätös perustuu nimenomaan oppilasmäärien vähentämiseen, ja kokonaisarviossa on painaneet erityisesti alueelliset tekijät, koska Länsi-Helsingissä on lukiotarjontaa yli oman tarpeen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingissä on pulaa toisen asteen koulutuspaikoista, nimittäin ammatillisella puolella niistä on huutava pula, ja Helsinki niin kauan kuin minä muistan on pyrkinyt lisäämään ammatillisen toisen asteen opiskelupaikkoja. Itse olen ollut aikaisemmin 10 vuotta yhteensä opetuslautakunnassa ja sitä kautta olen katsonut koko toisen asteen tilannetta.

Keskeinen asia, jota meille on toivotettu vuodesta toiseen, on se, että yksityiset sopimuskoulut ja kaupungin koulut ovat samalla viivalla. Tämä esitys on selkeä osoitus siitä, että tämä ei pidä paikkaansa. Yksityiset koulut ja kaupungin koulut eivät ole samalla viivalla. Nostan esille kaksi syytä, miksi ei ole. Ensimmäinen liittyy aikaisempaan keskusteluun palveluverkosta, siitä mikä on tavoitetaso vuokrissa kaupungin kiinteistöissä. Niillä pyritään saamaan tuottoa. Sen sijaan yksityiset koulut saavat nollakorkoista lainaa kaupungilta. Kiinnityksenä

2.6.2010

---

on koulurakennus, eli itse asiassa rakennuksen vuokratulot tätä kautta ovat yksityisissä kouluissa pienemmät. Se näkyy siten, että joissain kouluissa sitä voidaan käyttää muuhun toimintaan. Eli tältä osin taloudellisesti itse asiassa yksityiskoulut ja kaupungin koulut eivät ole samalla viivalla. Vielä selkeämmin näkyy se, että yksityiset koulut ja kaupungin koulut eivät ole samalla viivalla tämän päätöksen taustalla. Länsi-Helsingin lukio on tämän Länsi-Helsingin alueen kaupungin koulu. Jos kaikkia alueen lukioita tarkasteltaisiin samalla viivalla, ja kun tiedämme, että lukiopaikkojen tarve tulee vähenemään, niin Länsi-Helsingin lukio ei olisi todennäköisesti tai voisi sanoa, ettei varmasti ollut lakkautettava. Tämä on oikeastaan myönnetty varsin avoimesti. On puhuttu siitä, että kaupungilla ei ole sellaisia keinoja esimerkiksi Apollon lukion lakkauttamiseen, jonka vuoksi joudutaan menemään Länsi-Helsingin lukion lakkauttamiseen. Tässä ei ole siis tehty sitä aikaisemmassa palveluverkkokeskustelussa laajasti peräänkuulutettua kokonaistarkastelua, sitä mikä on järkevää osoite, jota niin kovasti aikaisemmin vaadittiin. Nyt ollaan luopumassa koulusta, joka on kaupungin koulu sen vuoksi, että on hankalampaa puuttua yksityisiin lukioihin.

Länsi-Helsingin lukio on aika tuore. Sen perustaminen ei ollut mitenkään helppo prosessi. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava ja puheenjohtaja Rautavan polvet varmasti myös muistavat sen, kun tiloja mittailtiin mittatikun kanssa, riittävätkö ne nykyiselle lukiolle. Se on aika hyvin päässyt kehittymään tämä Länsi-Helsingin lukio, kun tietää, mistä tilanteesta lähdettiin liikkeelle. Sen vuoksi jatkossa tämän päätöksen jälkeen minusta voidaan lopettaa se keskustelu siitä, että kaupungin koulut ja yksityiset koulut ovat samalla viivalla. Eivät ole. Yksityisiä kouluja suositaan niin taloudellisesti kun kouluverkkotarkastelun osalta kaupungin koulujen sijaan.

En tiedä, kuinka syvälle koulutuspoliittiseen keskusteluun kannattaa mennä, mutta totean sen, että opetuslautakunnan puheenjohtaja, valtuutettu Pakarisen näkemykset lukiokoulutuksesta haaskahtivat vähän elitistisiltä. Pitää muistaa, että suurimmassa osassa maata lukioihin pääsee hyvin alhaisella keskiarvolla, ja sieltä silti kuitenkin valmistutaan ja siellä pärjätään, ja on parempi, että jokaisella peruskoulun päättävällä on toisella asteella koulutuspaikka, on se sitten lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, työpajatoiminnan kautta tai oppisopimuskoulutuksen kautta. Se on aina parempi ratkaisu kuin se, että on siinä noin 8 % pudokkaiden joukossa, jotka eivät jatka mihinkään.

2.6.2010

Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan nyt kahdessa minuutissa nopeasti selittää tämän asian. Eli Apollon yhteiskoulu sisältää myöskin yläasteen koulun, jota ehdottomasti Malminkartanon alueella tarvitaan, ja se ehdotus, mikä sisältyi alunperin opetusviraston ehdotukseen, eli että se ja sitten Malminkartanon ala-aste olisi yhdistetty. Ensinnäkin se olisi tarkoittanut Malminkartanon kirjaston lakkauttamista, jonka lisäksi siitä huolimatta nämä kaikki oppilaat eivät olisi mahtuneet sinne Apollon yhteiskouluun. Tavallaan, jos me olisimme halunneet lakkauttaa se Apollon yhteiskoulu, niin olisi pitänyt lakkauttaa myöskin se yläaste, ja se ei olisi ollut mahdollista. Myöskin tietenkkin nämä vaikeudet, jotka liittyvät yksityiskoulun lakkauttamiseen tai se pidempi prosessi, kun tässä kuitenkin oli tarve aika nopeasti saada muutamia lukiopaikkoja vähennetyksi, mutta kyllä tämä isoin syy oli nimenomaan se, että se yläaste tarvitaan sillä alueella.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Tack ordförande.

Ledamoten Arhinmäki har rätt i den saken att vi behöver utbildningsplatser på andra stadiet.

Toisen asteen aloituspaikkoja tarvitaan varsinkin ammatilliselle puolelle. On aivan selvää, että lukioiden muutokset eivät varmasti tähän jää. Kouluverkkotarkastelu jatkuu. On myös selvää, että yksityiskoulut rahoituksellisesti ovat kyllä eri asemassa siinä mielessä, että heille valtion osuus tulee ei enää suoraan omaan kassaan vaan kaupungin kautta sinänsä, mutta yksityiskouluthan ovat kuitenkin kaupungin budjetin ulkopuolella. On myös niin, että nämä ovat aika tehokkaita yksiköitä, joissa hallintoa pystytään hoitamaan halvemmalla ja joissa vuokratustannukset usein ovat alhaisemmat, joten varmasti kannattaa tehdä työtä niin, että kehitetään sitä, että nämä yksityiskoulutkin olisivat laadullisesti yhtä hyviä kuin kaupungin koulut, tai sitten, että tietenkkin tulevaisuudessa niitäkin pystytään yhdistelemään ja sitä sitten valtiovallan kanssa yhdessä tekemään, koska Helsingin kaupunki ei tietenkään pysty sellaista koulua, jota se ei omista, mitenkään sulkemaan, vaan tämä edellyttää sitten opetusministeriön mukaantuloa tähän asiaan.

2.6.2010

Tämä päätös on harkittu, ja tätä opetustoimen puolella on pitkään tehty, joten tämä on mielestäni hyvä esitys.

Valtuutettu Kuikka

Kiitos, puheenjohtaja.

Toistan tässä nyt vähän sitä, mitä sanoin jo palveluverkon yhteydessä. Kun Apollon lukion yhteydessä on se yläaste, niin se, että siitä olisi lopetettu pelkkä lukio, olisi voinut johtaa samaan tilanteeseen, mikä on nyt Suutarilassa. Siellä lopetettiin lukio, yläaste jäi jäljelle, ja se on nyt liian suuri, ja siitä johtuu se, että siellä halutaan lopettaa ala-asteita. Koko Koillis-Helsingin kouluverkkopakka meni ihan sekaisin. Tästä syystä kyllä pidän parempana, että Länsi-Helsinki lopetetaan ennemmin kuin Apollo.

Kiitos.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Arhinmäki totesi, että kaupungin koulut ja yksityiskoulut eivät ole samalla viivalla. Valitettavasti näin on. Totean tähän kuitenkin, että tuossa kohdassa ”Palveluverkkojen kehittäminen” tein ponsiesityksen, joka sisälsi sen kohdan, että lisäksi julkisten ja yksityisten koulujen tulee olla samalla viivalla oppilaspaikoista päätettäessä, ja tähän on mahdollista siinäkin yhteydessä vaikuttaa.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin väite siitä, että tehokkuus hallinnossa olisi se syy, miksi yksityiset koulut näyttäisivät parempia. Kuten kerroin, se johtuu kiinteistökustannuksista ja toisaalta siitä, että koulut saavat vuokratuloja. Me olemme esimerkiksi erittäin isolla nollakorkoisella hankkeella rahoitettu joidenkin yksityiskoulujen urheiluhallihankkeita, joista tulevat vuokratulot tulevat koulun käyttöön. Toinen on se, että ne pystyvät ihan toisella lailla itse määrittelemään oppilaaksi ottoa suhteessa kaupungin kouluihin.

2.6.2010

Mitä tulee opetuslautakunnan puheenjohtaja ja valtuutettu Pakarisen kommenttiin, niin eihän tässä katsottu sitä kokonaisuutta, vaan lähdettiin hakemaan yksi pala irti tästä asiasta, ja olisi ollut järkevämpää, että toinen aste olisi katsottu kokonaisuutena, eikä niin, että sieltä päätetään nyt summanmutikassa sulkea joku koulu, ja se oli Länsi-Helsingin lukio sen vuoksi, että yksityisten koulujen sulkeminen, niin kuin täällä on myönnettykin, on huomattavasti hankalampaa.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä esityksessä Länsi-Helsingin lukiosta on tehty eräänlainen sijaiskärsijä. Se ei ollut alkuperäisellä niin sanotulla Pajusen listalla lopetettavista kouluista, mutta kun lopettamisesityksiä ei saatu muualla läpi ja jotain piti kaupungin johdon vaatimuksesta kuitenkin lopettaa, esitti opetuslautakunta sitten tämän koulun lopettamista. Tässä esityksessä perustellaan lopettamista sillä, että Länsi-Helsingissä lukioverkko on tiheä. Jos olisi kysymys siitä, että tiheyden perusteella tehdään uudelleenarvioita, olisi pitänyt tietysti lautakunnan esittää lopetettavaksi jokin tai joitakin keskustan lukiosta. Kustant alueellahan kouluverkko nimenomaan on tiheä.

Länsi-Helsingin lukio ei ole mikään pieni koulu, jollaisista täällä lautakunnan puheenjohtaja puhui monisanaisesti. Se on alueen suurin lukio, johon hakeudutaan eri puolilta kaupunkia. Viimeksi tiettävästi lähes 30 yläasteelta. Koulun tilat ovat poikkeuksellisen hyvät ja viimeisen päälle saneeratut. Länsi-Helsingin lukion opetuksen kehitys näkyy muun muassa siinä, että sen keskiarvokynnys ja tulokset ylioppilaskirjoituksissa ovat nousseet selvästi Helsingin muita lukioita voimakkaammin. Noin 540 oppilaan viisisarjaisen lukion kurssitarjonta on erittäin monipuolinen. Lukiossa on muun muassa neljä A-kieltä ja suosittu 17 kurssin Tiede ja ympäristö -linja. Sen ympäristötieteen kurssi on ainutlaatuinen koko Suomessa. Opetushallitus on vastikään valinnut lukion Unesco-kouluksi.

Nämäkö ovat sitten meidän johtopäätöksemme kaiken tämän jälkeen, että tämä koulu pitää lopettaa? Tässä on kyse, niin kuin esille on tullut, läntisen kaupunginosan ainoasta kaupungin omasta lukiosta. Sitä ollaan lopettamassa samaan aikaan, kun yksityisten lukioiden aloituspaikkoja kaupungin myötävaikutuksella on lisätty ja lisätään. Jo tätä ennen aikaisemmissa edellisen valtuustokauden myötä

2.6.2010

---

tapahuneissa kouluverkkoarkasteluissa on lopettamiset kohdistettu nimenomaan kaupungin kouluihin. Niitä on lopetettu eri puolilla Helsinkiä aiempina vuosina jo 12. Yhtään ainoata yksityistä koulua ei ole lopetettu, sen sijaan niiden aloituspaikkamäärät ovat jatkuvasti kasvaneet. Tässä on kyse eräänlaisesta koulutuspolitiikan yksityistämislinjasta.

SKP:n ja Helsinki-listojen edustajana esitän, että valtuusto hylkää ehdotuksen Länsi-Helsingin lukion lakkauttamisesta. Tämän esityksen päätteeksi haluan vielä korostaa sitä, että pidemmällä tähtäimellä meidän on syytä todellakin arvioida toisen asteen koulutuksen kehittämistä kokonaisuutena, ja siihen ei liity kysymys vain kouluverkosta sinänsä, vaan monia laajempia ja monitahoisempia kysymyksiä esimerkiksi yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen yhteyksistä ja yhteistyöstä, koulujen monitoimikäytöstä, koulujen merkityksestä alueen kulttuurille ja niin edelleen. Nyt kaikki tämä tarkastelu on tässä laiminlyöty.

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täällä on käyty keskustelua ja esitetty mielipiteitä ja kommentteja siitä, mitä alkuperäisessä palveluverkkoesityksessä oli, ja tämän alkuperäisen palveluverkon esityksen mukaisesti näitä päätöksiä, joita opetusvirastossa oli valmisteltu, lukioiden osalta olisi tehty jo huomattavasti enemmän. Ne olisivat koskeneet Kaarelaa, Haagaa ja Käpylää. Kaarelassa Apollon yhteiskoulu olisi siis muuttunut yhtenäiseksi peruskouluksi, jolloin lukio olisi lakannut vuonna 2012. Haagassa Länsi-Helsingin lukio ja Alppilan lukio olisivat yhdistyneet siten, että lukion toimipaikkana olisi ollut Alppila. Käpylässä yhtenäiskoulun lukio ja luonnontiedelukio olisivat yhdistyneet vuonna 2011, ja toimipaikkana olisi ollut luonnontiedelukion tilat Mäkelänkadulla.

Nämä esitykset, mitä tässä opetusvirasto on miettinyt ja pohtinut, liittyy siihen, että meillä on Länsi-Helsingissä hyvin runsaasti lukiotarjontaa. Länsi-Helsingissä on myös runsaasti yksityisiä lukioita, ja aivan kuten täällä salissa on todettu, tässä pelkästään Helsingin kaupungin toimet eivät riitä, vaan silloin täytyy kohdistaa toimenpide-esitykset valtiolle, jos halutaan lakkauttaa. Nyt on niin, että opetusvirastossa kyllä käydään tätä läpi, ja yksityiset koulut tulevat olemaan ihan samalla tavalla luopin alla kuin omatkin koulut, ja itse asiassa painopisteen

2.6.2010

---

pitää olla sillä puolella nyt, koska meillä on omia lukiota jo aiemmillä päätöksillä lakkautettu siinä tahdissa, että siellä ei enää paljon harventamisen varaa ole, varsinkaan itäisellä alueella ja pohjoisella alueella, missä näitä päätöksiä on jo tehty.

Nämä kustannuserot, joista valtuutettu Arhinmäki täällä totesi yksityisten koulujen osalta, pitävät paikkansa, ja tämän lisäksi valtionosuusuudistus tuo nyt rahoituksen suoraan näille yksityisille kouluille, ja siinä kaupungin rooli ei ole muuta kuin siirtää rahat eteenpäin. Toinen ero, joka syntyy yksityisten ja julkisten koulujen välillä, on sitten oppilasvalinta ja opetuksen tarjonta, ja se liittyy erityisopetukseen, jota yksityiset koulut järjestävät huomattavasti vähemmälle osalle oppilaita kuin omat koulut, ja sen lisäksi meidän omat Helsingin kaupungin koulut vastaavat maahanmuuttajataustaisten lasten koulutuksesta, ruotsinkielisestä opetuksesta ja niin edespäin, eli näitä kustannustekijöitä on huomattavasti enemmän meidän omilla, julkisilla kouluilla, mutta tämä on tosiasia ja fakta, jonka kanssa elämme ja olemme siitä hyvin tietoisia.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse hieman ihmettelin tätä päätöstä. Ymmärrän toki, että tämä oli nopein ratkaisu lopettaa tämä lukio ja säästää yläasteet kyseisessä alueella ja muuta, mutta siitä huolimatta haluaisin kysyä muutamaa asiaa. Minkä vuoksi tämä lukio lakkautetaan eikä yhdistetä johonkin, ja onko mahdollista esimerkiksi ajatella yksityisen ja kaupungin koulun yhdistämistä? Onko tämä tarkoitus nyt tämän lopettamisen myötä siirtää Tiede ja ympäristö -linja esimerkiksi Käpylään tai Viikin lukioihin? Kolmas kysymys: mitä tapahtuu näille opettajille ja mitä tapahtuu opetuksen laadulle tänä ylimena aikana?

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Vaikka ilta on pitkällä. Meillä on ollut ihmeellistä keskustelua ajatuksesta, että olisi jotenkin yksityinen opetus ja julkinen opetus. Samaa opetussuunnitelmaa nämä meidän koulut kaikki kaupungissa noudattavat.

2.6.2010

Toinen asia, joka minua ihmetyttää, on se, että ei kaupunki päättä näitten koulujen sisääntuloista. Meillä on olemassa vetovoimaisia kouluja, joihin lukiolaiset hakeutuvat. Oman alueen kouluja on kovin vähän. Useimmat näistä alueiden kouluista ovat näitä niin sanottuja yksityisiä lukioita. On Kulosaari, Herttoniemi, Munkkiniemi ja Lauttasaari. Näihin kaupunginosaan ei ole syntynyt alunperin oppikoulua ilman yksityistä rahoitusta. Se peruspääoma on tullut yksityisten, paikallisten toimijoiden ja vanhempien kautta.

Nyt, kun 15–16-vuotiaitten lasten määrä vähenee, ei voi olla mahdollista, että kaikki samat oppilaitokset olisivat sekä lukiossa. Paavo Arhinmäki täällä kovaan puhui, että toisen asteen ammatillista opetusta pitää lisätä. Ei vähemmistä oppilaista synny yhtä montaa lukiota kuin nyt on ja ne ammattikoulujen paikat, jos me valtioneuvostolta saamme lisäpaikkoja, niin kuin viime vuosina on saatu. Lukioita on lopetettu toki paljon. Kunnallisuottamustehtävien jo alkuvuosina niitä lopetettiin ihan keskustasta, sitten edettiin vähän kauemmaksi Meilahteen ja Koillis-Helsinkiin.

Joka tapauksessa lukioita on lopetettu sen mukaan, miten on juuri kouluverkon tarkastelussa ollut. Eri puolille kaupunkia on haluttu jättää myös lukiota. Vetovoimaiset lukiot, joihin oppilaat hakeutuvat, ovat tietysti vaikeammin lopetettavissa silloin, kun ne ovat niin sanotusti valtionavun toimin yksityisten toimijoiden toimesta, mutta samaa opetussuunnitelmaa noudattaen toimivia niin sanottuja yksityisiä lukioita. Ei siinä mitään eroa ole, eivätkä oppilaat tiedä käyvänsä yksityistä lukiota.

Minä ihmettelen vastakkainasettelua siinä, että toiset koulut pitäisi syyllistää, kun on pantu yksinkertaisesti riviin kouluverkossa olevat lukion aloituspaikat, ja se että mistä on tarkoituksenmukaisinta vähentää kouluyksikkö. Siellä oli kaksi lukiota, toinen oli tämä Länsi-Helsingin lukio ja toinen oli Yhtenäiskoulun lukio. Kyllä minä olisin ollut lopettamassa ne molemmat, se olisi sopinut minulle oikein hyvin ja olisin varmasti tehnyt töitä, että tällä lailla kouluverkkoa karsitaan. Se ei vain käynyt monille valtuutetuille, jotka muistavat edellisen kouluverkkotarkastelun. Tätä on tehty jatkuvasti, siitä ei ole kovin kauaa Paavo, kun kouluverkkoa tarkasteltiin yhdessä, ja silloinkin olit täysin tietoinen siitä, että alueelliset seikat ja koulujen profiili painavat siinä, miten oppilaat hakeutuvat kouluihin, mutta painaahan sekin jotain, että Länsi-Helsingin koulun tilat tarvitaan toisen asteen ammatilliseen opetukseen. Ne ovat hyvin saneerattuja ja toimivat juuri siinä tarkoituksessa sen jälkeen, kun norssi siirtyi Viikkiin näistä tiloista.

2.6.2010

Valtuutettu Virkkunen

Hyvä puheenjohtaja ja kanssavaltuutetut.

Länsi-Helsingin lukion lakkauttamisen syynä ei ole koulun huonous. Siihen ei minun näkökulmastani ole syynä mikään muu kuin lukiopaikkojen vähennystarve lukioikäisten ikäluokan pienentyessä. Jos aiomme jatkossa tarjota lukiopaikan sille 60 %:lle lukioikäisistä, paikkoja on vähennettävä.

Päädyin itse kannattamaan opetuslautakunnassa Länsi-Helsingin lukion lakkauttamista siksi, että samalla suunnalla kaupungissa, niin kuin täällä nyt on mainittukin monta kertaa, on muutakin lukiotarjontaa, ja siksi, että Länsi-Helsingin lukiolta vapautuvia tiloja voitaisiin hyödyntää ammatillisen opetuksen kaipaamina lisätiloina.

En itse pidä lukioiden ranking-listoista ja koulujen asettamisesta paremmuusjärjestykseen. Nämä listat kertovat helposti enemmänkin niin sanotusta oppilasaineksesta kuin itse koulusta. Siksi en myöskään hyväksynyt kaikkia opetusviraston lautakunnalle esittämiä perusteluita Länsi-Helsingin lukion lakkauttamiselle. Opiskelutuloksia, yhteistyötä ammatillisen puolen kanssa tai niin sanotun kansainvälisen toiminnan määrää ei minusta ole mitään syytä esittää koulun lakkautusperusteiksi. Esitin siksi opetuslautakunnassa näiden perusteiden poistamista lakkautuspäätöksestä. Valtaosa lautakunnasta äänesti poiston puolesta, ja olen siitä iloinen. Koulun lakkauttaminen aiheuttaa ihan riittävästi mielipahaa, suuttumusta ja hankaluutta sekä koulun opiskelijoille että henkilökunnalla ilman koulussa tähän asti tehdyn työn väheksymistäkin.

Koko koulun lakkautusesitys tuli koululle varmasti yllätyksenä, koska se ei sisältynyt opetusviraston alkuperäiseen esitykseen kouluverkon tarkistamisesta. Ehkä juuri tästä syystä koululle on saattanut jäädä käsitys, jonka mukaan lakkautus oli valmisteltu jotenkin salaisesti. Omasta puolestani voin vakuuttaa, että tästä ei minun nähdäkseni ole ollut kyse. Lautakunta ei vain päätenyt kannattamaan sille esitettyä Länsi-Helsingin lukion yhdistämistä Alppilan lukioon siksi, että Alppilan lukio toimii Alppilan yläasteen yhteydessä, ja Alppilan yläasteen toimintaa ei nähty mielekkäänä lopettaa. Lautakunta päätyi siksi luopumaan Länsi-Helsingin lukiosta kokonaan sen sijaan, että se olisi yhdistetty Alppilan lukioon, mikä siis oli se alkuperäinen ehdotus.

Olen pahoillani kaikesta hankaluudesta, jota Länsi-Helsingin lukion lakkauttaminen sen opiskelijoille ja opettajille aiheuttaa. Lukioiden

2.6.2010

---

oppilaspaikkoja vain on ymmärtääkseni melko hankala vähentää vaaditussa määrin järkevästi muilla tavoin kuin lakkauttamalla myös joitain kokonaisia kouluja. Jos näin ei ole, otan mielelläni vastaan vinkkejä siitä, kuinka lukiopaikkojen vähennys tapahtuu aidosti järkevämmiin, tai sitten otan vastaan uuden luvun siksi prosentiksi, jolle lukiopaikkoja ikäluokasta tarjotaan.

Länsi-Helsingin lukion kohtaloksi on ikävä kyllä nyt muodostumassa sen sijainti ja se, että se toimii hyvässä rakennuksessa, jolle opetustoimessa ehkä löytyy jatkossa muuta tarpeellista käyttöä jonain toisena oppilaitoksena. Jo olemassa olevan koulurakennuksen hyödyntäminen ammatillisen opetuksen tilana säästää ehkä kaupungilta yhden uudisrakennushankkeen, mikä ei kuitenkaan liene ihan pieni säästö. Länsi-Helsingin lukio ei ole ollut turha koulu, eikä sen lakkauttaminen tee sen tähänastista toimintaa turhaksi, tarpeettomaksi tai huonoksi. Tämän sanominen varmaankin tuntuu koulussa silkalta turhulta hurskastelulta, kun kuitenkin kannatan itse lakkauttamista, mutta halusin kuitenkin sanoa tämän tässä.

Lisäksi kommentoisin vielä sitä, mitä tässä on puhuttu yksityisten sopimuskoulujen ottamisesta mukaan palveluverkkotarkasteluun. Muistuttaisin nyt, että kohdassa 5 tänään palveluverkkoja käsiteltäessä täällähän oli kaupunginhallituksen jatkotoimenpiteisiin kirjattuna, että kaupunginhallitus tulee lisäksi erityisesti kehottamaan opetuslautakuntaa suunnittelemaan ja kehittämään kouluverkkoa niin, että tilojen ylikapasiteettia puretaan ja että tässä tarkastelussa otetaan huomioon kaikki kaupungissa sijaitsevat koulut. Olettaisin, että näin siis tullaan tekemään.

Kiitos.

Valtuutettu Lohi

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen hämmästynyt tästä päätösehdotuksesta lakkauttaa Länsi-Helsingin lukio. Olen nähnyt ja kokenut työurani aikana ja myös luottamushenkilönä näitä lukioiden lakkauttamisia tai yhdistämisiä aika monta. Mielestäni tämä on heikoimmin kaikista niistä perusteltu. Vain muutama vuosi sitten läntisessä Helsingissä tehtiin lukiosaneerausta ja Etelä-Kaarilasta siirrettiin tämä lukio uuteen paikkaan, Haagaan, josta sitten normaalikoulu siirtyi Viikkiin. Nyt, kun koulu on vakiinnuttanut asemansa, saanut paljon hakijoita, se esitetään lakkautettavaksi. Se on

2.6.2010

---

totta, että Länsi-Helsingissä on useita lukioita ja paljon lukiopaikkoja, mutta miksi lakkautettaisiin vasta ja äskettäin uudelle paikalla ja hyvien kulkuyhteyksien varrelle perustettu lukio, kun se sitten vielä kaiken lisäksi on Helsingin kaupungin ainoa lukio sillä alueella. Ehkä siinä onkin se syy.

Kuten täällä on kerrottu, alunperinhän opetustoimen johtaja esitti, että lukioverkkoa alueella pitäisi karsia niin, että Apollon lukiossa lukiotoiminta lakkaisi. Sinne olisi kyllä voitu siirtää sitten yläasteen lisäksi myöskin ainakin ala-asteelta 5.–6. luokkia, jolloin se olisi voinut jatkaa sellaisena. Apollo tietysti ärähti tästä esityksestä, ja niinpä sitten lakkautusuhka siirrettiin eräiden vaiheiden jälkeen Länsi-Helsingin lukioon. Sekin koulu on ärähtänyt ja lähettänyt hyvin paljon varsin perusteltuja viestejä, mutta niillähän nyt ei sitten mitään merkitystä ole ollutkaan tässä prosessissa. On aivan totta, että kaupunki ei voi lakkauttaa yksityisen ylläpitäjän lukioita, ja on selvää ja ymmärrettävääkin, ettei mikään yksityisen lukion ylläpitäjä halua lakkauttaa lukiotaan, sitä ainoata lukiotaan. Mutta kaupunki voi tehdä kouluverkko- ja lukioverkon tarkistusesityksiä myös opetusministeriölle ja ehdottaa myös yksityisen lukion lopettamista, mikäli lukio ei ole alueellisen palvelun kannalta tarpeellinen.

Kaupungin tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti kouluverkkoa. Sitä ei tähän mennessä ole tehty. Kouluverkkosuunnitelmista tulee aina muotopuoli, jos kaikki yksityiset koulut, niin peruskoulut kuin lukiotkin, ovat sellaisia kiintopisteitä, jotka kierretään tarkastelussa. En toivo sellaisia reviiririitoja kouluasioissa, joita koettiin 1970-luvun lopulla ja 1980-luvun alussa, mutta jotain tasapuolisuutta kuitenkin kouluverkkotarkasteluihin pitäisi saada. Noin 20 vuoden aikana on lakkautettu seuraavat Helsingin kaupungin ylläpitämät lukiot: Itä-Helsingissä Vesalan lukio, Vartiokylän lukio, Tehtaanpuiston lukio, joka oli siirtynyt Vuosaareen, Myllypuron lukio, Roihuvuoren lukio, Laajasalon lukio. Koillis-Helsingissä Malmin, Jakomäen ja Suutarilan lukio, Käpylässä Käpylän lukio ja nyt käsitellyllä alueella läntisessä Helsingissä Munkkivuoren ja Meilahden lukiot. Yhteensä 12. Yksityisiä ei ole yhtäkään lakkautettu tänä aikana. On merkillistä, että kaikissa kouluverkkotarkasteluissa kaikki yksityiset lukiot on aina katsottu tarpeellisiksi.

On tärkeätä, että Helsingin kaupungilla on lukioita eri puolilla kaupunkia. Se on tärkeää, koska kaupungilla pitää olla ote lukiotoimesta koko kaupungin alueella. Siksi Länsi-Helsingin lukio on tarpeellinen. Tämä lakkautuspäätös on siinäkin mielessä ennenaikainen, että opetusvirastohan on ilmoittanut, että ensi syksynä

2.6.2010

---

alkaa taas uusi lukioverkkotarkastelu. Miksi siis on poimittu sitten alta pois yksi lukio ja esitetty sitä lakkautettavaksi? Olen sitä mieltä, että tämä ehdotus pitää hylätä, kannatan hylkäystä.

Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Lohi viittasi tässä Apollon yhteiskoulun yhteydessä siihen, että Apollon yhteiskoulussa olisi voitu lakkauttaa lukio ja säästää siellä yläaste ja siirtää sinne 5.- ja 6.-luokkalaista. Tähän komentoisin sen verran, että Apollon yhteiskoulu sijaitsee Malminkartanossa Malminkartanon ala-asteen vieressä, ja jos sieltä Malminkartanon ala-asteelta olisi siirretty 5. ja 6. luokkia, siis edellyttäen, että Apollon yksityinen sopimuskoulu olisi hyväksynyt tämän ehdotuksen, mitä he varmaan eivät olisi tehneet, koko tämä esitys, jonka tarkoitus oli tilankäytön tehostaminen, olisi tehnyt siitä Malminkartanon ala-asteesta entistä paljon väljemmän koulun ja ikään kuin vienyt sen lakkautuslistalle sen takia, että se on niin väljä, että siellä ei riitä enää oppilaita, ja siis kuten valtuutettu Pakarinenkin mainitsi, niin Malminkartanon ala-asteen yhteydessähän toimii Malminkartanon kirjasto. Kyllä tämä paketti oli sellainen, että lautakunnassa katsottiin, että ei ehkä sitten kuitenkaan ollut järkevää, sitä paitsi olin itse henkilökohtaisesti sitä mieltä, että vaikka Apollon yhteiskoulu onkin yksityinen sopimuskoulu ja sen lukio yksityinen lukio, niin kyllä se nyt puolustaa paikkaansa. Nimenomaan siellä Malminkartanossa päin on minun mielestäni syytä olla lukiotarjontaa. Siellä on myös erilainen oppilasaines ehkä, tämä voi olla ikävä termi, mutta saatatte ymmärtää, mitä tarkoitan. Minun mielestäni on erittäin tärkeää, että siellä on yläasteelta matalan kynnyksen jatkumo myös lukio-opintoihin alueella, jossa sinne välttämättä ei niin paljon hakeuduttaisi. Tämä oli ehkä syynä siihen myös osittain, että Apollon yhteiskouluun ei nyt koskettu.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Virkkunen melkein vei sanat suustani. Täällä puhutaan Apollon yhteiskoulusta jonain tällaisena yksityiskouluna. Se on Malminkartanon alueen koulu. Pelkkää yläasteen opetusta on vaikea eri aineyhdistelmissä järjestää. Yläaste on sen 3 vuotta ja tarvitsee siihen, jotta opettajilla on riittävät tunnit virkoihin, myös lukion. Tätä täytyy

2.6.2010

---

ajatella niitten oppilaitten kannalta. Malminkartano tarvitsee vahvan koulun, jossa on pätevät aineopettajat, ja siihen tarvitaan sekä yläaste että lukio yhdessä. Muuten valinnaista opetusta ei voida järjestää

Valtuutettu Lohi (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Huomauttaisin siitä, että kaupungissa toimii hyvin paljon sellaisia kouluja, joissa on pelkkä yläaste.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja.

Tavoite on varmaan, että koulun jälkeen löytyy hyvä jatko-opiskelupaikka ja että sen jaksaisi myös käydä loppuun ja jatkaa elämää senkin jälkeen. Jaan ajatuksen siitä, että lukiopaikkojen määrän tarkistamisessa yksityiskoulut ovat samalla viivalla kuin kaupungin koulut, mutta tästä on tullut jo niin paljon täällä mielestäni lupauksia, että en siitä enempää.

Pitäisin myös hyvänä, että näitä kouluverkkotarkasteluja tehtäisiin kerran valtuustokaudessa, niin kokonaisuudesta tulisi parempi ainakin siltä osin. Tämä löysä hirsi, josta puhuin aikaisemmin, ei ole hyvä koulun kannalta, oppilaiden kannalta eikä perheiden kannalta. Jokaisella koulullahan on oma opetussuunnitelmansa ja toki lukion pakollisten kurssien määrät myöskin syventävien kurssien osalta ovat varmaan vastaavia koko Suomessa aika pitkälle. Pakollisia kursseja 47–51 75:stä, jotka täytyy lukiossa suorittaa.

Tämä opetuslautakunnan tavoite, joka on varmaan valtuustonkin tavoite, 60 %:lle lukiopaikkoja, on varmaan asia, jota joudutaan pohtimaan ammatillisen koulutuksen tarpeen lisääntyessä. Itse tässä vaiheessa haluaisin olla lisäämässä nimenomaan kaksoistutkintojen mahdollisuutta niin, että millä tahansa ammatillisella linjalla voisi halutessaan suorittaa myös kaksoistutkinnon, ja kehittäisin tässä vaiheessa tähän suuntaan. Myöskin haluaisin kehittää tätä Kööpenhaminan-mallia, jossa ammatillinen tutkinto voi alkaa 4-7 kertaa vuodessa eikä vain kerran tai joissakin yksittäistapauksissa kaksi kertaa vuodessa. Tällöin niin sanotuista välivuosistakin tulee huomattavasti lyhyempiä, ja harva haluaa sitä kokonaista välivuotta.

2.6.2010

Täällä on pohdintaa siitä, että mikä on hyvä lukio kenellekin. 9.-luokkalaisten opona tiedän, että eri lukiot sopivat eri ihmisille. Ei voi sanoa, että vain yksi lukio on hyvä tai vain yhdenlainen. Mielestäni sekä pieniä että suuria tarvitaan. Osa haluaa valita niin, että kurssikaverit pysyvät samoina tunnista, viikosta ja vuodesta toiseen, osa taas haluaa nimenomaan tiettyjen oppiaineiden valinnaisuutta välittämättä siitä, pysyvätkö ne opiskelukaverit oppitunneilla samoina.

Mitä en kannata tässä opetuslautakunnan tavoitteessa tällä hetkellä ja mitä en pidä erityisen tärkeänä, on se, että toisen asteen oppilaitokset sijaitsevat nimenomaan omissa rakennuksissaan. Jos tämä otetaan tavoitteeksi, niin silloinhan näiden sopimuskoulujen, joista suurin osa on sekä että, lukio ja yläaste samassa, kohdalla pitää miettiä, mitä niiden kanssa tehdään. Pidän hyvänä, että siinäkin on niin monimuotoisuutta, että ei tarvitse olla yhdessä muotissa, vaikka opetusviraston hallinnossa se tietenkin on oma asiansa, että miten nämä sitten hallinnoidaan, jos on eri tavalla.

Kun kouluja joudutaan lakkauttamaan, varmaan on hyvä miettiä myös sitä, että miten pätevien opettajien työllistymistä voidaan sitten tukea myös niissä tilanteissa, joissa nämä ovat yksityisiä sopimuskouluja, eli vaikka eivät ole kaupungin omia opettajia, varmaan heidän työpanostaan voidaan tarvita monella tavalla.

Tässä opetuslautakunnan kouluverkon kehittämisen yhteydessä ja näissä tavoitteissa erityisen ilahtunut olen tästä toisen asteen koulutuspaikkojen tarjoamisesta peruskoulun päättävälle vuoteen 2015 mennessä, että kaikille olisi. Uskoisin, että tämä on se iso haaste, johon kannattaa nyt erityisesti paneutua, ja ammatillinen puoli on se, johon erityisesti lisäpaikkoja tarvitaan.

Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Ingervo käytti mielestäni oikein hyvän puheenvuoron siitä, että erilaisia lukioita tarvitaan, ja olen samaa mieltä hänen kanssaan opetuslautakunnan tavoitteesta, jonka mukaan toisen asteen oppilaitoksien tulisi sijaita omissa rakennuksissaan. Minäkään en kyllä, täytyy myöntää, ymmärrä ihan täysin, että mikä siinä on perusteluna. Toivoisin, että sille me saisimme jatkossa ehkä mietittyä jonkun järkevämmän, jos ei nyt sitten kokonaan torppauksen, niin ainakin

2.6.2010

---

sanamuodon.

Valtuutettu Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Välillä vähän mättää täällä valtuustokeskustelussa se, että kun on yhden asian jo selvittänyt, sen saa tulla vielä selvittämään uudelleen, mutta ei se mitään, liikunta tekee ihan hyvää. Vastaisin muutamiin kysymyksiin, joita tässä on illan mittaan tai keskustelun mittaan esitetty, vaikka mielestäni niihin jo vastasinkin.

Ensinnäkin valtuutettu Karhuvaara kysyi, että miksi ei yhdistetty, miksi lakkautetaan. Tähän oikeastaan valtuutettu Virkkunen vastasi oikein hyvin, eli se olisi aiheuttanut siellä Alppilan lukion ja yläasteen rakennuksessa sellaisen muutoksen, mitä me emme halunneet tehdä, eli siirtää sieltä pois se yläaste, koska se olisi merkinnyt erityisluokkien hajauttamista paikkoihin, joista me emme saatu opetusvirastolta selvitystä, mitkä nämä paikat olisivat olleet, joten me emme voineet sellaista päätöstä tehdä.

Kysyit myöskin työpaikkojen takaamisesta. Nehän taataan Helsingin kaupungissa, eli opettajat saavat uudet työpaikat, ja myöskin kurssitarjonta turvataan tarvittaessa sitten yhteistyössä muiden lukioiden kanssa.

Sitten apulaiskaupunginjohtaja mainitsi näistä erityisoppilaista. Niitä toki siellä monella koululla on, koska monet yksityiskoulut sijaitsevat alueella, jossa on paljon erityisopetuksen tarvetta. Yhtään sellaista ehdotusta, jossa olisi ehdotettu, että erityisoppilaita sijoitetaan yksityiskouluihin, ei ole torpedoitu opetuslautakunnassa. Niitä ehdotuksia ei ole vain tullut, ja tietääkseni myöskin yksityiskoulut ovat valmiita niitä ottamaan lisää sinne kouluihinsa.

Mikä on sitten hyvä lukio? Täällä ehdotettiin jopa sellaisia kriteerejä, jotka pitäisi kaupunginhallituksessa vahvistaa, valtuutettu Ebeling. En lähtisi kovin suoraviivaisesti tätä sanomaan. Erään yksityiskoulun rehtorin kanssa puhuin, ja hän mainitsi, että suuri osa esimerkiksi hänen opiskelijoistaan on työssä. He menevät koulun jälkeen työhön. On ihan selvä, että sellaisesta koulusta ei välttämättä kirjoiteta 7 L:n papereita, jos ne opiskelijat vielä sen koulupäivän jälkeen lähtee työhön. Toisaalta on alueita, joilla sille lukiolle on valtava sosiaalinen tarve siellä paikan päällä. Myöskin tämä, että niitä on alueellisesti joka

2.6.2010

---

puolella kaupunkia. Lisäksi se erotus tai se tavallaan, mitä siellä koulussa tapahtuu sen jälkeen, kun sinne tullaan sisään, sen jälkeen, kun siellä kirjoitetaan. Minusta se on esimerkiksi huomattavasti parempi kuin sitten vain, että katsotaan niitä ylioppilastutkinnon puoltoääniä. Kyllä tämä on aika monisyinen kysymys. Mikä on hyvä lukio, mitä lukioita tarvitaan. Kaikista meidän lukioistahan on ikävä luopua, mutta nimenomaan tämä pointtihan on nyt se, että me emme halua, että ne lukiot, jotka meille jäljelle jää, riutuvat. Se on tärkeää. Valtuutettu Virkkunen hyvin vastasi myöskin tähän 5. ja 6. luokan siirtämiseen. Me emme olisi päässeet yhdestäkään rakennuksesta eroon.

Miksi syksyllä aloitetaan uusi kierros? Joku kysyi sitäkin. Tietenkin juuri sen takia, koska ilman mitään tätä keskustelua, mitä on nyt käyty täällä yksityiskoulujen ja kaupungin omien koulujen välillä, niin totta kai me otamme ne yksityiskoulut siihen tarkasteluun, ja juuri se vaatii aikaa, juuri se vaatii sitä uutta kierrosta, että me käymme nämä koulut nyt sitten läpi. Eli tähähän on tässä nimenomaan tarkoituksena. Omasta koulurakennuksesta minä olen ihan samaa mieltä kuin valtuutettu Ingervo. En ole itse niitä, jotka ajavat aktiivisesti sitä, että lukioilla pitäisi olla oma koulurakennus, mutta tiedän kouluja, kuten esimerkiksi Alppilan ja Vuosaaren lukio, jotka haluaisivat siirtyä omaan koulutilaan, ja tietysti silloin täytyy niitä edellytyksiä tarkastella, että miten tämä voitaisiin mahdollisesti ratkaista.

Kiitoksia.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ei ollut kyse suoranaisesti koulun hyvyydestä ehdotuksessani, vaan tulee olla ennustettavuutta, tulee koulun voida itse vaikuttaa itseensä, ja sen järjestelmän tulee olla kannustava. Oppilaiden valinnat osoittavat koulun suosiota. Sillä tuloksella on vaikutusta, ja tulee olla tämä yhdenvertaisuuden periaate. Harkinta voi jossakin määrin kyllä olla hyvä, mutta kun puhutaan harkinnasta, niin siinä on se vaara, että harkinta muuttuu viidakon laiksi, eli kenellä on voimakkain painostusryhmä ja kovaäänisimmät puolustajat, niin se on sitten se harkinnan tulos. Harkinta on hyvin vaarallinenkin. Selkeät kriteerit olisivat paremmat.

2.6.2010

Apulaiskaupunginjohtaja Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä kysyttiin, että kun tämä päätös tehdään Länsi-Helsingin lukion lakkauttamista, niin miten käy opetuksen ja henkilöstön ja oppilaiden. Tässä päätös tulee voimaan 1.8.2013, eli käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että sisäänottoa lopetetaan vuosi kerrallaan, ja sitten opetus sieltä loppuu ja henkilöstö tietysti siirtyy muihin kouluihin entisinä työntekijänä, ja totta kai tällä ei tietenkään ole Helsingin kaupungin lukio-opetuksen laatuun vaikutusta, mutta yksi koulu vähemmän tulee olemaan lukioverkossa tämän jälkeen.

Sitten vielä täsmennyksenä tähän keskusteluun siitä, että mikä on tämä yksityisten ja kaupungin koulujen rahoituskysymys. Kysymys tästä erityisopetuksesta tässä rahoituksen osuudessahan liittyy siihen, että valtionosuusuudistuksessa luovuttiin nyt tästä erillisestä rahoituksesta erityisoppilaitten kohdalla. Eli erityisopetuksesta ei nyt erikseen makseta kunnille rahaa, vaan se on laskettu sisään sinne valtion osuuteen siihen pohjaan. Sen tulevat nyt sitten saamaan myös tällä periaatteella yksityiskoulut, järjestivät ne erityisopetusta tai eivät. Nyt, kun tilanne on se, että yksityiskouluissa huomattavasti vähäisemmässä määrin järjestetään erityisopetusta kuin Helsingin kaupungin omissa kouluissa, niin tämä tarkoittaa sitä, että oppilasta kohden yksityiskoulut saavat huomattavasti enemmän resursseja kuin meidän omat koulut. Tietysti, jos koulut sijaitsevat sellaisella oppilaaksiottoalueella, ettei ole paljon erityisoppilaita, niin näinhän se silloin käy, mutta tosiasia on myös, että kyllä erityisopetuksen tarvetta on hyvin laajasti ja tasaisesti kaikkialla meidän koulussa. Tämä on yksi kysymys, josta me käymme keskustelua, ja siihen yhdistettynä vielä nämä tilarahoituskysymykset, niin tämä tuottaa sen tuloksen, että oppilasta kohden Helsingin kaupungin kouluissa on vähemmän rahaa kuin yksityisissä kouluissa.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Urholle sanoisin, että Länsi-Helsingin lukio on vetovoimaisempi kuin moni muu lukio, myöskin vetovoimaisempi tilastojen perusteella kuin moni yksityinen lukio. Tämän Länsi-Helsingin

2.6.2010

---

lukion Tiede ja ympäristö -linjalla on tässä ollut varmasti tärkeä merkitys samoin kuin sillä, että se sijaitsee sellaisessa paikassa, johon on helppo eri puolilta kaupunkia tulla. Tällaisen opetuskokonaisuuden turvaaminen, jota esimerkiksi Tiede ja ympäristö -linja siellä monine kurssineen tarjoaa, ei ole noin yksinkertaista kuin mitä täällä on annettu ymmärtää. Kyllä se tulee käytännössä todennäköisimmin hajoamaan, ellei aivan erityisillä toimilla löydetä jotain muuta koulua, johon tämä kokonaisuus opettajineen ja kurssineen voidaan siirtää, ja sellaista meille ei ole esitetty.

Yksityiset koulut, kuten apulaiskaupunginjohtaja täällä on kahteen kertaan nyt jo todistanut, eivät myöskään toteuta kaikkia samoja tehtäviä kuin kaupungin omat koulut. Valtuutettu Lohen kertoma 12 viimeisen parin vuosikymmenen aikana lopetetun koulun lista oli erittäin paljon puhuva. Me kaikki tiedämme, mitä alueellisen kehityksen erilaiset mittarit Helsingissä kertovat itäisen ja pohjoisen Helsingin kehityksestä verrattuna Etelä- ja Länsi-Helsinkiin. Juuri näiltä alueilta on lopetettu nimenomaan kaupungin omia kouluja samaan aikaan, kun yksityisiä kouluja ja niiden oppilasmääriä on lisätty.

Valtuutettu Lohi

Puheenjohtaja.

Täällä on nyt keskusteltu myös siitä, että pitäisikö toisen asteen koulujen, lähinnä siis lukioden, olla samassa rakennuksessa kuin peruskoulun yläaste. Näissä sopimuskouluissa tai yksityiskouluissahan tilanne on tämä, että ne ovat samassa rakennuksessa, mutta siellä on yksi rehtori, joka päättää opetusjärjestelyt. Sen sijaan niissä kaupungin kouluissa, joita nyt on pari kappaletta, joissa yläaste ja lukio toimii samassa rakennuksessa, tilanne on aika ongelmallinen. Siellä on kaksi rehtoria, ja koulutusta annetaan peruskoululain mukaan ja lukiolain mukaan. Opetussuunnitelmat ja opetusjärjestelyt ovat viimeisen 10 vuoden aikana huomattavasti eriytyneet. Oppituntien pituudet voivat olla aivan erilaiset, ja näin ollen kumpikin koulu häiritsee toistaan. Kyllä kaupungin koululaitoksessa opetuslautakunnan esittämällä tavalla pitäisi saada aikaan kaikissa lukioissa se tilanne, että ne voivat toimia omassa rakennuksessaan.

Mitä tulee tähän varsinaiseen asiaan, niin ajattelen tätä siirtymäkautta Länsi-Helsingin lukion lopettamisen kohdalta. Kyllä se on aika ongelmallista, että sitten siellä on vuoden kuluttua syksyllä vuonna 2011 lukion toisen ja kolmannen vuosiluokan oppilaat, ja sitten

2.6.2010

---

erityisesti seuraavana vuonna syksystä 2012 lähtien siellä on abit. Kuka heitä käy siellä opettamassa ja minkälaisin järjestelyin? Se on kyllä aikamoinen haaste, ja olen ihan varma, että järjestelyt eivät kovin tyydyttävästi voi toimia.

Täällä on puhuttu tästä, että lukioita ei saa höylätä. Valtuutettu Pakarinen erityisesti viittasi, että jotkut johtokunnat ovat olleet sitä mieltä, että aloituspaikkoja ei pidä vähentää höyläämällä, vaan pitää kokonaisia lukioita lakkauttaa. Näin ovat voineet jotkut lukiot, jotka tuntevat asemansa varmaksi, sanoakin, koska ovat sitä mieltä, että heitä ei ainakaan lakkauteta. Helsingin kaupungin lukiot ovat erittäin suuria, eivät kuitenkaan mammutteja, mutta ne ovat 500–600 oppilaan lukioita keskimäärin. Kyllä siellä nyt olisi varaa niissä aloituspaikoissa hieman höylätäkin. Täällä valtuutettu Pakarinen viittasi, että oliko se nyt vuonna 2030 lukiolaisten määrä nousee nykyiselleen. Minä olen nähnyt niin kauan oppilasennusteita, että minä en kyllä ennustaisi 20 vuoden päähän. Olen havainnut, että oppilasennusteet saattavat pitää paikkaansa ehkä kolme, neljä, viisi vuotta parhaimmillaan, mutta sen jälkeen tilanne voi olla aivan erilainen.

Valtuutettu Urho selitti, että näissä yksityisissä lukioissa annetaan ihan samanlaista opetusta. En minä nyt sitä vastaan ole väittänytkään, suurin piirtein samanlaista annetaan, mutta sitten kun hän sanoi, että ei pidä asettaa vastakkain näitä. Nythän on niin, että kun esitetään kaupungin lukioitten lakkauttamista, niin ei ole mitään vastakkainasettelua, mutta sitten kun joku uskaltaa sanoa, että pitäisi nyt sille samalle viivalle asettaa myöskin yksityisiä lukioita, niin silloin sanotaan, että nyt tässä on vastakkainasettelu.

Valtuutettu Virkkunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Lyhyesti vain kommenttina. Valtuutettu Ebeling puhui harkinnan käyttämisen vaarallisuudesta. Itse olen sitä mieltä, että harkinnan käyttäminen ihmisten asioista päätettäessä on kyllä vähemmän vaarallista kuin sen käyttämättä jättäminen, ja minun mielestäni on parempi ja myös demokraattisempaa, että sitten, kun sitä harkintaa käytetään, sitä käytetään lautakunnissa, ja että kaupunginhallitus kuuntelee niitä lautakuntia asioista päättäessään ja päätöksinä valtuustolle esittäessään.

Kiitos.

2.6.2010

Valtuutettu Ingervo

Kiitos.

Kommentoisin tähän vielä, että minun käsitykseni mukaan nämä oppituntien pituudet on voitu yhteenmitoittaa peruskoulun ja lukion ollessa samassa, mutta tämä, että on useampi rehtori samassa koulussa, on kieltämättä hämmentävä ja myös hankala tilanne. Tietämäni mukaan Vuosaaren ja ainakin Koillis-Helsingin näissä isoissa lukioissa on höylätty juustohöylällä ainakin näitä paikkoja, että kyllä sieltä on myös lähtenyt, ja niistä ei ollut varmaan suurta sotaa.

Vielä toivoisin, että lukioiden välistä yhteistyötä kurssitarjonnassa voitaisiin lisätä, ja uskon, että se on tärkeä tapa toimia myös jatkossa. Ihan vielä siitä lyhyesti, että minä olen ihan samaa mieltä tässä kuin Yrjö Hakanen, että Länsi-Helsingin lukio on syyttään tässä osittain sijaiskärsijänä, siis täysin syyttään, mutta osittain sijaiskärsijä tässä verkkotarkastelussa.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Jotta tulisi oikea käsitys tämän harkinnan käytöstä, niin totta kai harkintaa tarvitaan niiden kriteerien muodostamisessa, joita sitten noudatetaan, mutta helposti harkinnan nimissä toimitaan viidakon lain mukaan, ja sitten, kun meillä on konkreettiset koulut pelissä, voidaan hyvin puolueellisesti ottaa näkökohtia, mutta jos meillä on ne kriteerit muodostettu ennakolta, niin silloin on syytä noudattaa niitä, ja yleensä ne tarjoavat rauhallisesti harkittuina juuri hyvän pohjan päätöksenteolle.

145 §

Esityslistan asia nro 14

LAAJASALON ALA- JA YLÄASTEEN KOULUJEN HALLINNOLLINEN YHDISTÄMINEN

2.6.2010

Valtuutettu Puura

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Laajasalon ala- ja yläaste ovat olleet tärkeitä opinahjoja laajasalolaisille lapsille ja nuorille jo monen vuosikymmenen ajan. Ne sijaitsevat keskellä Laajasaloa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Koulussa on ollut omat haasteensa viime vuosina. Siellä on tehty tällaista peruskorjausremonttia muun muassa home- ja sisäilmaongelmien takia, ja oppilaat ja henkilöstö ovat joutuneet vuosia toimimaan väliaikaisratkaisuihin ja rakennustöiden keskellä. Myös lukion lopettamisprosessi oli aika kivulias. Nyt onkin hyvä, että tässä meillä on esitys, jonka uskon kuitenkin olevan myönteinen näiden koulujen toiminnan ja tulevaisuuden kannalta. Laajasalon ala- ja yläasteen koulujen hallinnollinen yhdistäminen, yhtenäinen peruskoulu, voi tuottaa yhteistyöetuja muun muassa sitä kautta, että kouluihin tulee yhteistä johtamista ja mahdollisuuksia käyttää henkilöstön voimavaroja nykyistä monipuolisemmin hyödyksi niin, että lasten etu ja opetuksen laatu paranee.

Laajasalon peruskoulun vetovoiman vahvistuminen on toivottavaa myös yläasteikäisten keskuudessa. Tämä yhtenäinen peruskoulu voi antaa mahdollisuuksia kehittää toimintatapoja ja etsiä uusia vahvuuksia, joista yksi voisi olla liikuntapainotteisuuden vahvistaminen. Hallinnollisen yhdistämisen valmistelu tulee tehdä huolella, ja on hyvä, että tässä on reilu vuosi aikaa siihen. Valmistelussa tulee ottaa hyvin mukaan henkilöstö ja myöskin koulun oppilaat, ja heidän perheitään on syytä kuulla ja tiedottaa valmistelun eri vaiheissa huolellisesti. Tilojen käytön tehostaminen sinällään on mielestäni ihan järkevä suunta, mutta on otettava huomioon, että tässä opetustilojen remonttien yhteydessä on nimenomaan nämä opetustilat vähentyneet jo, ja joka tapauksessa tilaratkaisuissa on kuitenkin otettava huomioon oikeus hyvään opetusympäristöön, joka on osa hyvää opetusta.

Kiitos.

330 §

Esityslistan asia nro 15

2.6.2010

JÄTKÄSAAREN KAHDEN TONTIN VUOKRAUSPERUSTEET (LÄNSISATAMA, JÄTKÄSAARI,
TONTIT NRO 20812/1 JA 4)

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tonttien myynnistä on täällä valtuustossa keskusteltu ennenkin, ja meillä on tiedossa se, että tonttien vuokraaminen tulee kaupungilla pitkällä aikavälillä kannattavammaksi kuin niiden myyminen. Tässä tapauksessa on vielä kyse siitä, että aiotaan myydä hyvältä alueelta tontti osittain alennettuun hintaan tai antaa myyntivaltuus osin alennettuun hintaan rakennusliike Hartelalle ja Verkkokauppa.comille. Tätä perustellaan sillä, että tuohon toimitilarakennukseen tulisi ainakin alkuvaiheessa suurelta osin muutakin kuin varsinaista myymälä- ja toimistotilaa, eli varasto- tai vastaavaa tilaa. Nyt kuitenkin tuo sama tila varsin helposti voidaan myöhemmin muuttaa toimisto- tai muuhun paremmin tuottavaan käyttöön, ja sen jälkeen myydä tämä rakennus sitten sievoisella voitolla. Mielestäni tässä on siis kaksikin syytä valtuustolla harkita uudelleen ja hylätä tämä kaupunginhallituksen esitys, eli ehdotan, että valtuusto hylkää esityksen ja kehottaa kaupunginhallitusta valmistelemaan tontille pitkäaikaista vuokrasopimusta ilman osto-optiota.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Tästä on tehty kaupungissa selvitys, jossa on vertailtu sekä pitkäaikaisia vuokrasopimuksia ja samoin sitten tonttien myyntejä, ja se johtopäätös noin lyhyesti sanottuna tässä vaiheessa iltaa on se, että tuloutus kaupungille, kun otetaan huomioon kaikki kiinteistöveroihin liittyvät asiat ynnä muut kokonaisuutena, niin on pitkällä aikavälillä, jos puhutaan yli 20 vuodesta, samanarvoinen, on se sitten vuokralla tai sitten myytynä.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvä valtuusto.

2.6.2010

Haluan kiinnittää huomiota siihen, että tällä järjestelyllä pidetään Helsingissä eräs kohtuullisen merkittävä liiketoimintayksikkö, joka muuten olisi sijoittunut kaupunkimme rajojen ulkopuolelle.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Vaikka ilta on pitkällä, niin ensinnäkin kaupunginhallituksen puheenjohtajalle. Hän on nähnyt ne samat käyrät kuin edellisen valtuustokauden aikana minä ja moni muukin. On totta, että noin 20 vuoden tähtäyksellä myynti ja vuokraaminen tulevat suunnilleen yhtä kannattavaksi, mutta sen jälkeen vuokraaminen tulee kannattavammaksi kuin myyminen, eli meidän puhumme tässä 50–60 vuotta pitkistä aikaväleistä, jos me vakavasti puhumme tonttien pitkäaikaisista vuokrasopimuksista. Mitä tulee apulaiskaupunginjohtajan ilmoitukseen, niin olisi tietysti hyvä tietää, että mihin se perustuu ja millä tavalla on selvitetty se, että tämä kyseinen rakennusliike ja kyseinen myyntifirma eivät todellakaan suostu tekemään pitkäaikaista vuokrasopimusta. Meille ei ole jaettu minkäänlaista tietoa siitä.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Hakanen puhui, että se myydään alihintaan. Täällähän selvästi todetaan, että tonttimyyntihinta perustuisi myyntiajankohdan käypään hintaan. Varmasti täällä osataan se käypä hinta määrittää.

Valtuutettu Vuorinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Hakanen ei nyt näytä olevan kaikkien asioiden asiantuntijoiden, vaikka hän puheenvuoron käyttääkin joka asiassa. Kyllähän tässä nyt on keskusteltu kiinteistölautakunnassa ja jatkossakin tullaan samanlaisiin tilanteisiin, että näissä pitää olla osto-option mahdollisuus, muuten Helsinkiin ei synny uutta rakennustuotantoa.

2.6.2010

Valtuutettu Hakanen

Kuten meille jaetusta esityksestä näkyy, niin tätä myyntihintaa merkittävältä osilta alentaa se, että mahdollinen ostaja on ilmoittanut käyttävänsä tuosta tilasta huomattavaa osaa aluksi varastotyyppiseen toimintaan. Rakennuksena se on kuitenkin kokonaisuus, jossa tulevana vuosina ei ole minkäänlaisia vaikeuksia muuttaa sitä kokonaan toimisto- tai muuhun käyttöön, eli tätä hintaa ei ole laskettu suinkaan suoraan toimitilahintana, vaan otettu huomioon se, että ainakin alkuvaiheessa mahdollinen ostaja aikoo käyttää sitä osittain muuhun kuin myymälä- ja toimistotilakäyttöön.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Otto Lehtipuu
puheenjohtaja
ordförande ordförande
(paitsi 132–140 §:t)

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja

(132–140 §:ien kohdalla)

Tiina Teppo
päätösvalmisteluyksikön päällikkö
chef beslutsberedningsenheten

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

2.6.2010

Jyrki Lohi   Juha Hakola
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot